چیرۆکە شیعری

سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین

تایبەتترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

خانای قوبادی

چیرۆکە شیعری

سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین

کۆکردنەوە و دارِشتنەوەی:

حەمەڕەشی ئەمینی

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

هەولێر - هەرێمی کوردستانی عێراق

هەموو مافێک هاتووەتە پاراستن ©

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس
شەقامی گوڵان - هەولێر
هەرێمی کوردستانی عێراق
هەگبەی ئەلیکترۆنی aras@araspress.com
وارگەی ئینتەرنێت www.araspublishers.com
تەلەفۆن: 35 49 224 66 (0) 00964
دەزگای ئاراس لە ٢٨ تشرین (٢) ١٩٩٨ هاتووەتە دامەزران

خانای قوبادی
چیرۆکە شیعری سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین
کۆکردنەوە و دارِشتنەوەی: حەمەڕەشی ئەمینی
کتێبی ئاراس ژمارە: ١١٦٨
چاپی یەکەم ٢٠١١
تیرێژ: ٦٠٠ دانە
چاپخانەی ئاراس - هەولێر
ژمارەی سپاردن لە بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی کتێبخانە گشتییەکان ٨٧٣ - ٢٠١١
نەخشاندنی ناوەوە و رازاندنەوەی بەرگ: ئاراس ئەکرەم
هەڵەگری: فەرهاد ئەکبەری. شێرزاد فەقێ ئیسماعیل

سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین

ئەدەبی کوردی خاوەنی مێژوویەکی کۆن و دەوڵەمەندە، زۆر شاعیر و کەسایەتیی بەناوبانگی ئەدەبی و زانا و بلیمەتی تێدا هەڵکەوتووە کە بە ئافراندنی زۆر شاکاری ئەدەبی، کولتوور و ئەدەبی کوردییان پێش خستووە. یەکێ لەو کەسایەتییە پایەبەرزانەی ئەم مەیدانە، شاعیر و وەرگێڕی ناودار، (خانای قوبادی)یە کە وەک ئەستێرەیەکی گەش لە ئاسمانی چاند و ئەدەبی کوردیدا دەدرەوشێتەوە، پێم وایە پێویست ناکا لێرەدا بە ئەدیب و ئەدەبدۆستانی بناسێین؛ چونکە ناو و ناوبانگی بە هەموو لایەکدا بڵاو بووەتەوە و هەمووان دەیناسن. تەنیا ئەوەندەی دەڵێم کە خانا یەکێک بووە لە یەکەمین و گەورەترین وەرگێڕانی چیرۆکە شیعرەکانی ئەدەبی فارسی بۆ سەر زمان و ئەدەبی کوردی، کە بەداخەوە پاش ئەو هەموو ساڵانە هێشتا زۆرینەی بەرهەمە بەنرخەکانی هەروا لە گۆشە و قوژبنی ماڵان و ناو بەیازە کۆنەکاندا بەدەستنووس ماونەتەوە و کۆ نەکراونەتەوە و لە چاپ نەدراون، پێم وایە زۆریشیان لەناو چوون، یان بە ناوی کەسانی ترەوە لەم لاو لەولادا لە چاپ دراون!، یەکێ لەو بەرهەمە بەنرخانەی خانا چیرۆکە شیعری (سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین)ە ئەم چیرۆکە شیعرە ئەگەرچی بە ناوی چەند کەسێکی ترەوە کەوتووەتە بەردەست، بەڵام بێگومان سەرەتا خانای قوبادی دای ناوە، تا ئەو شوێنەش پێی بزانم چیرۆکێکی تایبەت بە خۆیەتی. چونکە لەناوەڕۆکی شیعرەکاندا و لە زۆربەی بەندەکاندا ناوی خۆی هێناوە، وەک لەم چەند دێڕەی خوارەوەشدا هاتووە:

گۆش دەن بە داستان خانای خان قوباد
وەی دنیای بادی هەرگیز نەبن شاد

یان لە شوێنێکی تردا دەڵێت:

خانا گۆش بدەر چەرخ کەچ نەبەرد
کێ بە دام سەخت موبتەلا نەکەرد

هەروەها لە لاپەڕەیەکی تردا دەڵێت:

خانا ئەی دنیای بێ تان و بێ پۆ
گەردەلوول ئاسا مەیۆ و مەویەرۆ

بۆیە ئەو چەند بەیتەشم بە نموونە هێنایەوە تا بەجوانی دەرکەویت کە هیی خانایە، هەروا کە لای ئەدیبان و شارەزایانی ئەم بوارەش روونە، خانای قوبادی زۆربەی چیرۆکە شیعرەکانی لە فارسییەوە وەرگێڕاون بۆ سەر کوردی، بەتایبەت (خەمسەی نیزامی) کەچی وا دەردەکەوێت کە ئەم چیرۆکە تایبەت بە خۆی بێ و لە فۆلکلۆر و ڕاز و ئەفسانەی کوردییەوە وەری گرتبێ و دای ڕشتبێتەوە. لە شوێنێکی تری ئەم چیرۆکە شیعرەدا ئاماژەی بەوەیش کردووە و دەڵێت:

سەڕافان دەور حەکاکان کار
ئەی داستان واتن پەرێ ڕۆزگار

یان لە شوێنێکی تردا دەڵێت:

گۆش بدەن وەراز زەمانەی وەرین
بەیان کەم رازان شای نۆش ئافەرین

ئەم چیرۆکە شیعرە یەکێ لەو بەسەرهاتە نایابانەیە لە ئەدەبیاتی کوردیدا کە دەچێتە نێو بابەتی ئەفسانە و زیاتر باسی جن، دێو، پەری، سیحر، جادوو و تەلیسم دەکات، ئەم جۆرە بابەتانەش لە ئەدەبیاتی کوردیدا زۆر کەمن و ئەگەریش هەبن بە کەمی کۆ کراونەتەوە، کەچی ئەمە بۆ خۆی بەشێک بووە لە کولتووری کۆنی کوردەواری و لە ئەدەبیاتی جیهانیشدا ئەم جۆرە بەسەرهاتانە بەبایەخەوە سەیر کراون و فیلمی وەک (میری ئەنگوستیلەکان) (سید الخواتم) (ارباب حلقها)یان لێ دروست کراوە کە زۆرترین خەڵاتی ئۆسکاری چنییەوە. ئەم چیرۆکە شیعرەش هەر بەوی دەچێ.

با ئەوەش بڵێم ئەو کەسەی کە ئەم چیرۆکەی خانای نووسیوەتەوە، ناوی حەسەن بووە کە لە چەند بەندێکی سەرەتادا ناوی خۆی لە باتی ناوی خانا

تایبەت ترین تۆڕی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

هێناوه، بەڵام کە گەیشـتووەتە ئەو شـوێنـانەی کە خانا نـووسـیویە (خـانـای خـان قوباد) ئیدی لەبەر کەم دەسـەڵاتیی بووە یان هـەر هۆیەکی تر پێی نەکراوە بیگۆڕێ و وەک خۆی نووسیویەتییەوە.

لە ڕووی دووبارە نووسیشەوە دیارە دەستکاری کراوە و لە زۆر شـوێندا وشـە یان دێرێکی بۆ نەخـوێنراوەتەوە بە کەیفی خـۆی شتی لە شوێن داناوە، بـۆ وێنە سـەیری ئەم چەند دێرە بکەن تا باشـتر رادەی دەسکارییەکەتان بۆ روون بێتەوە.

کـەمـەر گـەوهـەر جـەکـەمـەرگـاش بەست

شـازادە هۆشـش یەکـجـار بـی خـەست

دیارە نیوەدێری دووەم لە ڕووی هـەجابەندییەوە ناتەواوە، مـانایەکی ئەوتۆش نادا بە دەستەوە، بە گوێرەی شارەزاییەک کە لەسـەر بەرهـەمەکانی (خانا)دا هـەمە، پێم وایە ئەو نیوە دێرە ئاوا بێت (شازادە هۆشش یەکجار شی جە دەست) یان سـەیری ئەم دێرەی خوارەوە بکەن!

شـوسـتـوشـوو کـەردش روخـسـار گـوڵزار

رەونەق دا شـێـوەی شـۆخ شـیـرین خـاڵ

ئەمـە ئیدی لە کـاری خـانا بەدوورە کـە (گوڵزار و شـیـرین خـاڵ) بکات بەسـەروا، هـەر هیچ نەبێ لە ڕووی هـەڵبـژاردنـی سـەرواوە، ئەگەر بەوردی سـەیری ئەم چیرۆکـە شـیـعـرە بکەین لەزۆر شـوێندا بـابەتی لەم چـەشنەمـان بەرچاو دەکـەوێ، من تـێ کۆشـاوم چۆن لە دەسـتنـووسـەکەدا هـاتـووە، هـەروەک خـۆی بینـووسـمـەوە، مـەگـەر ئەوەی کە هـەڵەی ڕێنـووسی بووبێت ڕاسـتم کـردبێتـەوە. لە کـەناری ئەوەیشـدا زۆر بابەتی تر هـەن کە شایانی باسکردنن، هـەربۆیە پێم خـۆشە پێش ئەوەی بچمە سـەر بابەتـەکـە بۆ زیاتر ئـاگـاداربوون لەو چیـرۆکـە شـیـعـرە تیـشـکێک بخـەینە سـەر، ئەگـەرچی هـەندێ لەو ناتـەواوییـانـەمـان بـاس کـرد، بـەڕای من بۆ ئەوەی بـاش لەم چیرۆکە شیعرە تێ بگەین، پێویستە نەختێک لەسـەری بدوێین، هیـچ گـومـان لەوەدا نییـە کـە دانەری یەکـەمی ئەم بەسـەرهـاتە (خـانـای قـوبادی)یە، ئـەویش هـەروەک باسـمان کرد وا دەردەکەوێت لەدەم گێـڕەرەوەکـەیەوە یان لە چیـرۆکی دەماودەمـەوە بیسـتوویە و بەم شێوە دای ڕشـتووە، بێگومان ئەو ناتەواوییـانەی لەم بەسـەرهـاتەدا دەکەونە پێش چاو هـەڵناگەڕێنەوە بۆ دانەری ئەم چیرۆکە شیعرە واتە خـانا، لەبەر

ئەوە خانای قوبادی یەکێکە لە گەورەترین شاعیرانی کورد و لە دانانی شیعردا بالادەست بووە، لە لایەکی تریشەوە باش شارەزای کۆمەڵگای دەوروبەری بووە و تەنانەت شارەزای چاند و داوونەریتی ولاتانی تریش بووە، ئەگەر بەوردی کاتی تاج لەسەرنانی خورشیدە خانم پاشای فەرەنگ بخوێنینەوە ئاستی شارەزاییی خانا لە مەودایەکی دوور لە مەڕ بیروباوەڕی باوی ئەو سەردەمە دەبینین، بۆیە ناتوانین هەندێ لە لاوازیی لە چیرۆکەکەدا بە کەمدەسەلاتی و دەستەوەستانیی خانا لە قەڵەم بدەین. بێ گومان ئەم ناتەواوییە لە هەندێک لە بەیتەکاندا، بۆ ئەو کەسانە دەگەڕێتەوە کە ئەم بەسەرهاتەیان نووسیوەتەوە. بۆ وێنە با سەیری ئەم دوو دێرە بکەین.

سۆزیا بەعەشق خورشید تابان
هاوەختەن دەرچۆ قەلب شیرن گیان

یان:

کەمەر گەوهەر جە کەمەرگاش بەست
شازادە هۆشش یەکجار بی خەست

بۆیە قەت لەو باوەڕەدا نیم کە خانا ئاوای وتبێت، وا دەزانم لە دێری یەکەمدا لەباتی (هاوەختەن دەرچۆ) دەبێ (هاوەختەن بەرشۆ) بێت، لە دێری دووەمدا لەباتی (یەکجار بی خەست) دەبێ (یەکجار شی جەدەست) هەروەها نووسەری ئەم بەسەرهاتە لە هەندێ شوێندا نەیتوانیوە وشەکان بخوێنێتەوە، بۆ وێنە.

ئیسە فەرموودەی شای گوڵ غودارەین
پەردەشان کەردەن ئەو نەپێوارەن

لێرەدا (گوڵ عوزاری) بە (گوڵ غودارەن) نووسیوە، ئەو ناتەواوییانەش بەم چەند دێرە کۆتاییییان نایەت، مەگەر خوێنەر بۆ خۆی بەوردی ئەم بەسەرهاتە بخوێنێتەوە تا باش ئەم کێشانەی بۆ ڕوون بێتەوە، من تەنیا بۆ ئەوەی خوێنەر ئاگاداری ئەم چەشنە ناتەواوییانە لە چیرۆکەکەدا بێ، ئەم چەند بەیتەم بەنموونە هێنایەوە. ئەگەرچی هەندێ نارێکیشی لە بواری جۆگرافیاییەوە تێدا بەرچاو دەکەوێت و ئەوەی لە کێوی (سەرئەندیب)ەوە دەچێت بۆ مەغریب و فەرەنگ و خەتا و میسر بە

دوای یەکدا ریز دەکا و... کە ئەوەش دەکرێت بە خەیاڵکردی شاعیر دابنرێ کە ئەم شوێنانە لەیەک بەدوور نازانێت. لە لایەکی تریشەوە دەستنووسەکە چ لە سەرەتا و چ لە کۆتاییدا بەشێکی لێ نەمابوو، تا ئەوەی نوسخەیەکی ترم لەلای مامۆستا ئەمینی گۆجەری لە شاری (سەحنە) بە دەست کەوت، کە لە شوێنێکی دەسنووسەکەدا هاتووە:

کاتب کیتاب محەمەد سەلیم نام

ئیبن تیموورخان کولیایی مەقام

کاتێ بەوردی خوێندمەوە لە ڕووی ناوەرۆک و چوارچێوەی داڕژاوی بەسەرهاتەکەوە، لەگەڵ نوسخەی یەکەمدا هەروەک یەک بوون، بەڵام لە ڕووی دانانی شیعرەکان و شێوەزاری داڕشتنەوە جیاوازییان هەبوو، ئیدی بۆیشم ڕوون نەبوویەوە کە ناوبراو (محەمەد سەلیم)، دانەری بووە یان وەک خۆی نووسیویەتی، چیرۆکەکەی، دووبارە نووسیوەتەوە و ئاوا دەستی بردووەتە نێو چیرۆکە شیعرەکەوە و ناوی خۆیشی تێیدا هێناوە.

بێگومان ئەگەر ئەم کەسە ئەم چیرۆکەی بە شێوەی جیاوازیش دانابێت، ئەوەی خانای بەوردی خوێندووەتەوە، یان تەنانەت دەتوانم بڵێم کە ئەوی لە بەردەستدا بووە، ئەوەیش لەوەدا دەردەکەوێت، بەهیچ شێوەیەک لە رەوتی داڕێژاوی ئەو چیرۆکە لای نەداوە، تەنیا ئەوە نەبێ کە لە هەندێ شوێندا لەوەی خانا زیاترە و ناوی (حەمیدی مەلاح)یشی بە (حەمید مەلا) هێناوە، لە ڕووی شێوە زمانیشەوە بەرەو لەکی دای تاشیوە، هەتا لە شێوەی لەکییەکەیشدا زۆر لاوازە و بەهەڵەدا چووە، بۆ وێنە با سەیری ئەم دوو نیوە دێرە لە دەسنووسەکەدا بکەین.

لاپەڕەی ٣٠٧ دەسنووسەکە (ئاما پەرێ قەست دوو هۆری لەقا)

= = ٣٠٨ = = = (وەپەنجەی شمشاد دوو حۆری نازدار)

لەو دوو دێرەدا وشەی (حۆری) بە دوو شێوەی (حۆری) و (هۆری) نووسیوە، یان وشەکانی (رۆ)ی بە دوو شێوەی (رۆ – روز)وە (بڵێسەی بە بلیزە) یان (هەڵمەت بە حەڵمەت) وە زۆرشتی ئاوا، ئەمەیش ئەوەمان بۆ دەردەخات لەڕووی داڕشتنی ئەدەبییەوە زۆرلاواز بووە، بۆ نموونە با سەیری ئەم دێرەش بکەین!

پەرێ مـــەتڵـــەبێ من دارۆم ئومـــێـــد

قـــەبووڵ کـــەری وەتـۆم هـەن ئومـــێـــد

تەنانەت ئەوانەی کە لە ئەدەبی کلاسیکدا شارەزاییەکی سەرەتاییان هەبێ، بەیەک جار سەیرکردنی ئەم دێرە بۆیان دەردەکەوێ کە لە ڕووی کێش و سەرواوە، لە سەرانسەری چیرۆکەکەیشدا ئەم جۆرە بەیتانە بەرچاو دەکەون، هەر بۆیە نەمانتوانی ئەم نوسخەیە بکەین بە سەرچاوە، و هەر ئەوەی خانامان کرد بە ئەساسی ئەم چیرۆکە و هەندێک ناتەواویی تێدا هەبوو کە بۆ پڕکردنەوەیان لەم نوسخەی دووەمە کەڵکم وەرگرت.

پێویستە ئاماژەش بەوە بکەم کە من کۆپیی ئەم دەسنووسەی خانای قوبادیم لای مامۆستا محەمەد ئەمین هەورامانی بەدەست کەوت کە جێگای سوپاس و پێزانینمە، چاوەڕوانیی ئەوەش لەو بەڕێزانە دەکرێت کە ئەم جۆرە بەرهەمە دەستنووسانەیان لایە و لە خوێندنەوە و دارِشتنەوەیاندا شارەزا نین، بیانخەنە بەردەستی دڵسۆزان و شارەزایان، تا لە فەوتان و لەناوچوون رزگاربن، چونکە ئەم جۆرە دەستنووسانە بەشێکن لە سامانی ئەدەبی کوردی.

کورتەیەک لە چیرۆکە شیعرەکە

ئەم بەسەرهاتە ئەگەرچی لە دوو وڵاتی دوور لە یەکی وەک چین و سووریا (دیمەشق)دا روو دەدا، ئەویش شازادەی چینی بەناوی سوڵتان ئیبراهیم، عاشق و سەرهەڵگرتووی کچە شازادەی دیمەشق بە ناوی نۆش ئافەرین دەبێ، زۆر بابەتی تێدایە کە جێگای باس و توێژینەوەن، ئەگەر بێت و لەسەر تەواوی ئەو بابەتانە بدوێین ئەوا دەبێ چەند کتێبی تری لەسەر بنووسین، من لێرەدا تەنیا چیرۆکەکە بەکورتی دەگێڕمەوە، لێکۆڵینەوە و توێژینەوەی ورد و هەمەلایەنە لەم بەرهەمە بۆ زانایان و پسپۆڕان بەجێ دێڵم.

پاڵەوانی ئەم بەسەرهاتە ئیبراهیمە کە کوڕی عادڵ شای چینە و کەسایەتییەکی لێهاتوو و کەم وێنەیە، جارێکیان تاجرێکی شاری دیمەشق رێگای دەکەوێتە چین، ناوبانگی سوڵتان ئیبراهیم دەبیستێ، بە هەرشێوەیەک دەبێ خۆی بە سوڵتان دەناسێنی و باسی جوانیی کچی جەهانگیر شای پاشای دیمەشقی بۆ دەکات، هەر

لەو کاتە وێنەیەکی نۆش ئافەرینی پیشان دەدا، سولْتان ئیبراهیم دەسبەجێ نەک دڵێ سەد دڵ عاشقی نۆش ئافەرین دەبێ، ئەو رازە لای دۆستی نزیکی خان محەمەد کە وەزیری پاشای چین دەبێ دەدرکێنێت، کاتێ لەگەڵ عادڵ شادا باسی ئەو بابەتە دەکات، بەهیچ لەونێ بەوە قەناعەت ناکات کە سولْتان ئیبراهیم بچێت بۆ دیمەشق ، کاتێ سولْتان ئیبراهیم بەوە دەزانێت بڕیار دەدا کە خۆی بە تاکی تەنیا و بێ هیچ یارو یاوەر بەرەو شاری دیمەشق بەڕێ بکەوێت، خان محەمەد لەوە ئاگادار دەبێ، نایەوێت سولْتان ئیبراهیم بەو شێوەیە بەرەو شاری دیمەشق بەڕێ بکەوێت، بە بێ ئاگەداریی عادڵ شا کاروانێک بەڕێ دەخەن و بەرەو دیمەشق بەڕێ دەکەون، پاش ماوەیەک دەگەنە لێواری دەریا و سواری کەشتی دەبن کاتێکیش عادڵ شا بەوە دەزانێ هیچی پێ ناکرێ و تەنیا دەست دەکا بە دوعا و نزا کە خوای گەورە بیانپارێزێ، هەر لەناو دەریادا یەکەم ڕووداوی ناخۆشیان بۆ دێتە پێشێ، ئەویش نەهەنگێ لە کەشتییەکەیان دەدا و پاتۆر پاتۆر دەبێ و سولْتان ئیبراهیم و خان محەمەد پارچە تەختەیەک وەگیر دێنن و بەهەزارحاڵ خۆیان رزگار دەکەن.

کاتێ دەگەنە، وشکایی، پاش چەن ڕۆژ سەرگەردانی لەنێو دارستان و جەنگەڵێکدا پیاوێکیان تووش دەبێ، دەزانێ لێقەوماون، دەیانباتەوە بۆ ماڵی خۆی کە بەتەنیا لەو دارستان و جەنگەڵەدا دەژی و کۆشکێکی بۆ خۆی دروست کردووە، کاتێ دەچنە نێو کۆشکەکەوە، سەریان سوڕ دەمێنێت کە ئەم کابرا کێیە، پاش ئەوەی کە یەکتر دەناسن، دەزانن ئەویش عاشقێکی سەوداسەری کچی ئەسکەندەر شایە، بە ناوی جەهانسووز، دەڵێ ئەسکەندەر شا پێی وتووە من کچ بە هاوشانی خۆم دەدەم تۆ ئەگەر تەواوی سەروەت و سامانی دنیایشت هەبێ، کچت پێ نادەم، کاتێ ئەو دەگێڕێتەوە فرمێسک لە چاوانی وەک چاوگەی بەهار دەڕژێتە خوارێ، سولْتان ئیبراهیم دڵنەوایی دەکا و بەڵێنی پێ دەدا کە ئەگەر بە دیداری نۆش ئافەرین شاد بوو. ئەویش بە دیداری جەهانسووز شاد بکات، کابراکەش کە ناوی حەمیدی مەلاح دەبێ، بەڵێن دەدا بە سولْتان ئیبراهیم هەتا بەدیداری نۆش ئافەرین شاد نەبێ، نەگەڕێتەوە بۆ وڵاتی خۆی، پاشان دەڵێت هیچ ورکەتان نەبێ، من ئەوەندە سەروەت و ماڵم هەیە، ئەگەر چەندەها ساڵمان پێ بچێت، پێویستمان بەهیچ نابێ، دەستبەجێ هەڵدەستێتەوە و ئەسپ و بارخانەیەک کە شایستەی سولْتان ئیبراهیم بێت، ئامادە دەکا و، ڕۆژی دوایی زوو وەڕێ دەکەون، لەوێشەوە

تایبەتترین تەکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

پاش چل ڕۆژ دەگەنە نزیکی شاری دیمەشق ، حەمید کە شارەزای ڕێگاکە دەبێ، ڕوو دەکاتە شازادە و دەڵێت.

وات ئەی شـــازادە یە دەمــشـق شـــارەن
بـدەر مـــــزگــــانـی مــــەنزڵگەی یارەن

شـــازادە شنەفت ژ مــوژدەی حـــەمــیـد
وانا شـــوکـــرانەی دانـای کـــەس نـەدید

پاشان ڕوو دەکاتە حەمید و دەڵێت تۆ شارەزاتریت، لە پێشدا بچۆ جێگایەک بۆ حەسانەوەمان دەسنیشان بکە و هەواڵمان پێ بدەرەوە، حەمید دەسبەجێ بەرەو شار بەڕێ دەکەوێت و شوێنێکی شایستەی سوڵتان ئیبراهیم، بەکرێ دەگرێ و زوو دەگەڕێتەوە بۆ لای سوڵتان ئیبراهیم وەزیر، پێکەوە دەچنە ناوشار و ئەو شەوە دەحەسێنەوە، هەر لەو کاتەدا ئاگادار دەبن کە چەندەها پاشا و شازادەی وڵاتانی دوور و نزیک هاتوون بۆ خوازبێنیی نۆش ئافەرین، لەوانە کەسانێک وەک (بەهمەن شا شازادەی حەڵەب، ئەلیاس پاشای خەتا، مەلەک توفان پاشای میسر، مەلیک مەحموود پاشای مەغریب، مەسعوود شازادەی خوتەن)، ڕۆژی دواتر گوێیان لە جاڕچی دەبێ کە بەناو شاردا جاڕ دەکێشێ کە سبەینێ نۆش ئافەرین سەردانی بازاڕ دەکات، با هەمووان ئاگەدار بن، سوڵتان ئیبراهیم و هاوڕێیانی خۆیان بۆ سبەینێ ئامادە دەکەن، تا پێش هەمووان لە خۆشترین شوێنی بازاڕ ڕاوەستن و هاتنی نۆش ئافەرین ببینن، سبەینییەکەی کاتێ دەچنە بازاڕ، سەیر دەکەن تەواوی پاشا و شازادەکان لەگەڵ سوپا و سانی خۆیان لەوێدا حازرن، کاتێ نۆش ئافەرین دەردەکەوێت هەر کامیان دەیبینن دەسبەجێ بێ هۆش دەکەون، سوڵتان ئیبراهیمیش کاتێک چاوی دەکەوێت بەنۆش ئافەرین ئەویش وەک ئەوان هۆشی لەسەر خۆی نامێنێت.

کەفت نەڕووی مەیدان زام دەروون چاک
بەوێنەی ســایە غــەڵتــان بی نە خــاک

بە دیـدەی پڕ نـەم ئـەشـک هوونـاو ڕێز
بەواوەیلای سـەخت شوور ڕەسـتـاخـێز

حـــەمـــیـــد مـــەلاح وەزیر چەنی هـەم
ئامـــان بـەخـدمـــەت شـــازادەی پڕغـــەم

هـۆرگـــرتن نـەڕووی خـــاک ســـیـــاوە
پـێــچـــان وەلەحـــاف زەڕین زیبـــاوە

رەفـــیـــقـــان بەســـۆز دڵداری کـــەردن
بە هەر حـــاڵێ بی بە مـــەنزڵ بـەردن

ئەو ڕۆژە لە مـاڵ دەمێنێتەوە شەو دادێت، سوڵتان ئیبراهیـم ڕوو لە دۆستەکانی دەکـــات و دەڵێت مـن نـاتوانم چاوەڕوانیی ئەوە بکەم تـابزانم نـۆش ئـافـــەرین کـێ دەسنیـشـان دەکات، بە هـاوسـەری خـۆی دەبـێ هـەر ئێـسـتـا دەسـبـەکـار بم، وەزیر دەڵێت خەیاڵت چییە؟ هەرچی دەکەیت ئێمەش لـەگەڵتاین، سوڵتان ئیبراهیم دەڵێت دەبێ بەشـــەو، هـەرچـۆنێـک بێت خـۆم بگـەینمـە نۆش ئـافـەرین و هـەسـتـی دەروونی خـۆمی بـۆ بەیان بکەم. هەر ئەو شـــەوە بـەڕێ دەکـــەون بەرەو قـــەســری زەڕنیگار، شوێنی حەسانەوەی نۆش ئافەرین، بەهـەر جۆرێ دەبێ، لە دیواری قەسرەکە ئاودیو دەبن. سوڵتـان ئیبراهیم کاتێ چاوی دەکـەوێت بە حەوش و حەساری قـەسرەکە لەو هەمـوو جوانییە سەری سوڕ دەمێنێت، شـاعیر لێرەدا کە وێنەکانی ئەو حـەوش و تەلارەمـــان بـۆ باس دەکــات، وەک ئەوە وایـە کـە تاڤگە و ســـەراو و بـاخ و بـاغـاتی بەشێک لە کوردستانمان بۆ وەسف بکا، وەک دەڵێت:

چەمــەی ئاو ســاف وێنەی شـیـر و قـەند
ســاف و خـــۆشگەوار دانـایان پەســـەند

جـــارییـــەن بەڕووی ســـەوزەی فـــەزاوە
وێـنـەی مـــــــــــرواریـد بـە ڕووی تـەڵاوە

جـــــەرگـــــەی نـاروەند دار ئەرغـــــەوان
جـــە شـنـۆی نەســـیـم لاحـــەوله وانـان

لاریـی یاســـــەمـــــەن وێنـەی تاجـــداران
سـێف و بەیی بۆخـۆش نەسـایەی داران

کاتێک کە سوڵتان ئیبراهیم یارانی لە شوێنێکدا دادەنێ و خۆی بەتاک دەچێتە ژوورێ، کاتێ سەیر دەکات کە نۆش ئافەرین لەسەر تەختخاو نووستوە، ئەویش نزیک دەبێتەوە، نەختێک سەیری دەکات، ئەوجار زۆر بەئارامی ئەنگوستیلەکەی دەردێنێ و لە ئەنگوستی خۆی دەکا و ئەنگوستیلەکەی خۆیشی دەکاتە ئەنگوستی نۆش ئافەرین، تەنانەت چەن ماچێکیشی دەکات و دەگەڕێتەوە، نۆش ئافەرینیش بە نهێنی سەیری دەکات و هیچ ناڵێت، شەوی دواییش هەر بەو شێوەیە ڕوو دەکاتەوە تەلاری شازادە، هەروەک شەوی پێشوو دەچێتە راسەری نۆش ئافەرین، هەرکە دەیەوێ سەرگۆنای ماچ بکات، نۆش ئافەرین وەک تەواری تەرلان ڕادەپەڕێ و مەچەکی سوڵتان ئیبراهیم دەگرێت، کاتێ سەیر دەکات یەک دڵ نە سەد دڵ عاشقی سوڵتان ئیبراهیم دەبێت هەر لەوکاتدا دەڵێت:

غەزاڵ گوڵزار کام دیارەنی
تاوس سەرتەڵ کام عوزارەنی

بەی دەستوور جەماڵ نوورەحەق رەشتە
تۆ جە ئادەمی یام جە فریشتە

وەش ئامای وەخەیر گیانم فێدات بۆ
نوور بینایم قەدەمگای رات بۆ

سوڵتان ئیبراهیم دەزانێ کە ئەویش پێکراوی تیری عیشقە دەڵێت، من سوڵتان ئیبراهیم شازادەی چین و ماچینم، عەشقی تۆ وای لێ کردووم کە هەموو شتێکم لە یاد بچێتەوە، تەنیا تۆم دەوێ و بەس، هەردووکیان بۆ ماوەیەک بەو شێوەیە هەموو شەوێ ژووان دەکەن و لەگەڵ یەکتر ڕادەبوێرن، یەکێک لەو پاشایانە بەناوی مەلیک مەحموود لەو ماوەیەدا زۆر لەوە پەستە کە تەنانەت نەیتوانیوە لە نزیکەوە نۆش ئافەرین ببینێ و قسەی لەگەڵدا بکات، لەگەڵ وەزیرەکەیدا ڕاوێژ دەکات کە چی بکەن، وەزیرەکەی دەڵێت تۆ دەبێ بەنهێنی و بەجلوبەرگی جیاوازەوە شەوێ بچیت بۆ لای نۆش ئافەرین و رازی دڵی خۆتی بۆ بەیان بکەیت، کاتێ بەو شێوەیە دەچێتە ناو قەسر و تەلاری شازادەوە سەیر دەکات کە لاوێکی بێ باک لەگەڵ شازادە دانیشتووە و خەریکی بادەنۆشی و ڕابواردنە، ئەویش هەرچەندە سەیر

دەکــات ئەو لاوە نـاناســێت، دەگــەڕێتــەوە و ئـەمــە بـە وەزیرەکــەی دەگــەیەنێت، وەزیرەکــەیشــی دەڵێت دەبێ ئەو لاوە لـەناو بەرین ئەگــینا دەســتت نـاگــاتـە نۆش ئافەرین.

شــەوی دواتر چەند کـەسێ لەگـەڵ خـۆی دەبات و لە شـوێنێکدا خـۆیان حـەشـار دەدەن هـەتا سـوڵتـان ئیبـراهیم وەک شـەوانی تر دەچێت بۆ لای نۆش ئافـەرین و لە کاتی گەڕانەوەیدا مەلیک مەحموود و هاوڕێیانی سەرەڕێی لێ دەگرن وا دەزانن کە هـیــچـی لـەدەس نایە و دەتوانـن زوو لـە ناوی بـەرن، بەڵام هـەرکـــە دەنگی دەدەن، ئەویش وەک هـەورە تـریشـقـە لێـیان تاین دەبی و چەند کـەسێکیان لێ دەکـوژێ و مـەلک مــەحــمـوودیش بریندار دەکـات و ئەوانـی تریش بەپەلە لە دەسـتی هـەڵدێن، ئەلیاس کە سـەرکردەی تەواوی پاشـا و شـازادەکـان دەبێ، مـەلیک مـەحـمـوود پەنا دەباتـە بەری و داوای یارمــەتیی لێ دەکــات. ئەویش بەڵێنی پێ دەدات کـە شــەوی دوایی تۆڵەی مەلیک مەحموود لەو کابرا نەناسراوەیە بسێنێتەوە، شەوی پاشتریش هەروەک شـــەوانـی تر ســـوڵـتـــان ئیـــبــراهـیم دەچێت، بۆلای نـۆش ئافــەرین و لە گەڕانەوەیدا لەپڕ چواردەوری دەگرن، ئەم شـەوە خـان مـحـەمـەدیشـی لەگـەڵ دەبێ، هەتا ئەوان چاو دەکەنەوە، سوڵتـان ئیبـراهیم و خان مـحـەمەد چەنـد کەسێکیان لێ دەکوژن و ئەلیـاس و سەعید و مەسعوودیش کە لەگەڵیان دەبن بریندایان دەکەن، بەڵام ئەوەندە زۆر دەبن کە باشاریان ناکەن، بۆیە دەکەونە بیری هەڵهاتن لەوکاتەدا چەند مەشـخەڵداریان لەگەڵدا دەبن، سوڵتان ئیبراهیم مەشخەڵدارەکـان دەکوژێ و تاریکایی دادەکا و لەگەڵ وەزیردا هەڵدێن، ئەوانیش لە ناو خـۆیاندا دەست دەکەن بەشـەڕ تا مـاوەیەکی پێ دەچێت کە مـەشـخـەڵەکان ڕۆشن دەکەنەوە، کـاتێ سـەیر دەکـەن کەس دیـار نییـە و خـۆیان لە خـۆیان دەکـوژن، ئەلیـاس زۆر تووڕە دەبی و هەروا بە تـووڕەییـیـەوە فـەرمـاندەکـانی بانگ دەکـا و دەڵێ دەبی زیاتر وریا بن، تا شـتی وا ڕوونەدا، ئەگینا ئابڕوومـان دەچێت، مـەلیک مـەحـمـوود زیاتر لە هەمـوو شـتـێک لەوە نارەحـەت دەبێ کـەوا ئەلیـاس شـا و چەند شـازادەیـەک بەهۆی ئەوەوە بریندار بوون، لەگەڵ وەزیرەکەیدا دەکەوێتە وتووێژ کە چی بکات، وەزیر دەڵێت هیچ ورکـەت نەبێ، شـوێنی سـوڵـتــان ئیـبـراهیـمم پەیدا کـردووە، بە کـەلـەپچـەکـراوی دەیهـێنمـە بەردەسـتت، ئەویش دەڵێت، ئەگـەر ئەوەم بـۆ بکەی هەتا مــاوم لە بیـرم ناچێت، وەزیر دەچێت و بـەنـهـێنی دەرمــانی بێـهـۆشی دەکـاتە ناو خــواردنەکـەی

سوڵتان ئیبراهیم و هاوەڵەکانییەوە، ئەوانیش شەو کە دادێت دادەنیشن و دەس دەکەن بە خواردن پاش ماوەیەک، هەر سێیان بێ هۆش دەکەون، وەزیر خۆی حەشار دەدا هەتا شەو درەنگانێ، لەولایشەوە نۆش ئافەرین سەیر دەکات کە سوڵتان ئیبراهیم نەهات بۆ لای، نیگەران دەبێ و روو دەکاتە دایەنەکەی و دەڵێت:

واتش ئەی دایە مەحرەم رازم
دڵسۆز هامدەم راز و نیازم

حەرفێ مەواچووم مەبۆ بشنەوی
باوەرە پەرێم بەرگ شەورەوی

وات سەرگەردت بام زوڵف سیا زەنجیر
ئەرشا بزانۆ لێت مەبۆ دڵگیر

دەست بەرد بە ملوان دانەی جەواهێر
لەعلێ بەرئاوەرد چون شوعلەی ئاهێر

بەخشا بەدایە سەوڵ نازئەنداز
دایە زبان بەست ناما بە ئاواز

شی وە بالای بام بێ خۆف و ئەندێش
سەروەناز بەردیش رەفیق چەنی وێش

لەسەر دیواری حەساری تەلارەکەی سەروەناز دادەنێ و بەرەو ماڵی سوڵتان ئیبراهیم بەڕێ دەکەوێت، لەولایشەوە وەزیر سوڵتان ئیبراهیم دەپێچێتەوە و دەیدا بە شانیدا و بەرەو ماڵی مەلیک مەحموود بەڕێ دەکەوێت، لە ناو رێگادا نۆش ئافەرین تووشی دەبێت لە شوێنێکی کەناردا خۆی حەشار دەدا، تا بزانێ ئەوە چییە، کاتێ نزیکی دەبێتەوە بە هێواشی لێی دەپرسێ ئەوە چییە بەکۆڵتەوە، وەزیریش وا دەزانێ یەکێک لە هاورێکانی خۆیەتی، دەڵێت زوو یارمەتیم بدە، سوڵتان ئیبراهیمە، بێهۆشم کردووە، نۆش ئافەرین هەکە ئەوە دەبیستێ، شمشێر هەڵدەکێشێ و:

تایبەت ترین تەکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

دەس بەقـەبزەی تیغ کێـشـا نە غـەلاف
داش نە فەرق سـەر شەقش کەرد تا ناف

غـــەڵتـــان بەزام فـــەرق وێشـــەوە
ئەسـڵــەن ســەدایێ نامــا لێــشــەوە

دەسبـەجێ سوڵتان ئیبراهیم دەگرێ بەکۆڵەوە و بەرەو ماڵ بـەڕێ دەکەوێت، لەپڕ چل کـەس کـێـشکـچـیی ناو بـازاڕ تووشی دەبن، ئەوانیش وادەزانن دزە و مـاڵی خەڵکی بڕیوە. پەلاماری دەدەن، ئافراسیاب کە سەردەستەی کێشکچییەکان دەبێ، دەنگی دەدا و داوا دەکا راوەستێ.

ئافراسـیاب دیش شـەخسێ سـیاپۆش
بـارێ چون جــەواڵ گــرتە بێ نـە دۆش

ئەی بارە چێشـەن نە پوشت کـەردەنت
جـــە خــــەزانەی کێ تۆ ئاوەردەنت

ســــەوڵ ســـیم ئەندام یار وەفـــادار
ئەسـڵـەن نەدا جـەواب ناما بە گوفـتـار

جــە تـەشــویشــیی خــەزانەی دۆشش
واچی ئەو ئاواز نامــــا نـەگــــۆشش

نۆش ئافـەرین لەبەر ئەوەی کـەس پێی نەزانێ پێچ دەکاتەوە و لە کۆڵانێکی ترەوە بۆی دەردەچێت، ئـەوانیش بەشـوێنیدا دەچن تـا پێی دەگـەن، دووبارە ئـافراسـیاب سـەرەڕێی لێ دەگرێ بەسـەر سـەریدا دەگوڕێنێ و دەڵێ، هـەی بەدکار لە دەستی من دەرناچی، ئەویش کۆڵەکەی دادەنێ و دەگەڕێتەوە و دەسبەجێ، ئافراسیاب و چەند کـەس لە هـاوەڵانی دەکوژێ، کێـشکـچییـەکانی تر هەرکـە ئەمـە دەبینن هـەموویان هەڵدێن. ئەویش دیسـان سـوڵتـان ئیبراهیم دەدا بەکـۆڵیـدا، تا دەچێتـە بن دیواری تەلارەکەی، بانگی سـەروەناز دەکات کە یارمـەتیی بدات تا پێکەوە سوڵتان ئیبراهیم دەکێشنـە سـەر و دەیبـەنە نێو مـاڵ و دەسـبـەجێ دەرمـانی دژە بێ هۆشـیی دەدەن

بەلووتیا و سوڵتان ئیبراهیم پژمەیەک دەکات و وەئاگا دێتەوە، بەڵام سەری لەوە سوڕ دەمێنێ کە چۆن گەیشتووەتە ئەوێ، نۆش ئافەرین تێکڕای بەسەرهاتەکەی بۆ دەگێڕێتەوە، سوڵتان ئیبراهیم زۆر خۆشحاڵ دەبێ بەوەی کەوا دڵدارەکەی وەک خۆی لێهاتوو و بەتوانایە.

ئەو شەوە تا نزیکی بەیانی پێکەوە دەبن، دەمەوبەیان سوڵتان ئیبراهیم ماڵاوایی لە نۆش ئافەرین دەکا و بەرەو ماڵ بەڕێ دەکەوێت، کاتێ دەگاتەوە ماڵ، دەبینێ کە هێشتا هاوەڵانی بێ هۆشن، ئەوانیش دێنێتەوە هۆش و تەواوی بەسەرهاتەکەیان بۆ دەگێڕێتەوە، بۆ سبەینێیەکەی هەواڵی کوژرانی وەزیر و ئافراسیاب و چەند کەسی تر دەگاتە گوێی جەهانگیر شا، ئەویش ئیدی لەو پێکداچوونە زۆر تووڕە دەبێ و وەزیرەکەی بانگ دەکات و هۆکاری ئەو ئاڵۆزییەی لێ دەپرسێ، وەزیریش دەڵێت، قوربان ئەو هەموو شا و شازادەیە لەو شارەدان هەرکام بۆ خۆیان دەیانەوێت دەسەڵاتی خۆیان بە جۆرێ بنوێنن، ئەگەر بیرێکی لێ نەکەیتەوە دەبێ چاوەڕوانی ڕووداوی گەورەتر بکەی. پاش وتووێژێکی زۆر دێنە سەر ئەو ڕایە، کە بچنە لای (فەیازی) عابێد، تا ئەو کێشەکە چارەسەر بکات و بڕیار بدات کە نۆش ئافەرین بۆ کێ بێ، جەهانگیر شا ئەو ڕایە پەسەند دەکا و بەڵێنی ئەوە دەدا بچێت بۆلای عابێد، پێش ئەوە شازادەکان لەوە ئاگادار دەبن، کە فەیازی عابێد دەبێ بڕیاری ئەوە بدات کە نۆش ئافەرین هیی کامیان بێت. بۆیە هەر کامیان بە کۆمەڵێک دیارییەوە دەچن بۆلای فەیازی عابێد، ئەویش پەنامەکی پێیان دەڵێت، نۆش ئافەرین بەم زووانە ناتوانێ شوو بکا. چەند ڕووداوی ناخۆش بەڕێوەن، شازادە دەچێت هەتا جەزیرەی، واق و گوڵباغچەی ئیرەم و ناحیەی فەرەنگ و دەریای موحیت و قەسری سولەیمان و کۆشکی زەنگوڵە و چەندان تەلیسمی ناهەموار لە ڕێیدان، کەسێ کە بتوانێ ئەو تەلیسمانە تێک بشکێنێ، دەبێ بە هاوسەری نۆش ئافەرین. پاشان جەهانگیر شا بە نۆش ئافەرین دەڵێت، کە بچێ و لە سەرچاوەی (نووش) کە چاوگەیەکی پیرۆزە غوسڵ بکا و ئامادە بێ بۆ دەسنیشانکردنی هاوسەری داهاتووی. ئەویش بە فەرمانی باوکی لەگەڵ کارەکەر و دەستوپێوەندەکانیدا دەچن بۆ سەرچاوگەی (نووش)، لەوێدا پاش غوسڵکردن خەریکی خۆ حازرکردن دەبێ کە لەپڕ دەستێ لە ئاسمانەوە. دێت و هەڵی دەگرن، هەرچەند هاوار دەکات کەس بە فریای ناکەوێت.

کاتێ جەهانگیر شا لەوە ئاگەدار دەبێ، تاجەکەی دەدا بەزەویدا و دەس دەکا بە هاوار و داد، بۆ کچەکەی، وەزیرەکەی دێتە لای و دەڵێت، قوربان! گریان و هاوار، هیچی لێ شین نابێ، با فەیازی عابێد بانگ بکەین تەنیا ئەو دەتوانێ ڕێنوێنیمان کات بۆ ڕزگارکردنی نۆش ئافەرین. جەهانگیر شا بۆچوونەکەی وەزیری لا پەسند دەبێ و چەند کەسێ لەگەڵ وەزیردا دەنێرن بە دوای فەیازی عابێددا، ئەوەندەی پێ ناچێ کە فەیازی عابێد دێت بۆ لای جەهانگیر شا. ئەویش دەچێت بە پێشوازییەوە و دەسەودامێنی دەبێت کە سۆراخێکی کچەکەی بۆ بکات. فەیازی عابێدیش دەڵێت، هیچ ورکەت نەبێ، کچەکەت هیچی بەسەر نەهاتووە لە دەریای موحیت لە قەسری سولەیمان بەدەستی عەلقەمەی دێو بەند کراوە، کە دوو برای عەلقەمەش، زەلغەم و دەلغەم چاودێریی دەکەن، تەنیا کەسێک دەتوانێ ڕزگاری بکات، ئەویش سوڵتان ئیبراهیم شازادەی چینە، پاشان دەست دەکا بە ناو قۆڵیدا و تووتییەک دەردێنێ و دورجێکی لە مل دەکات، دەڵێ، بەیانی تەواوی شا و شازادەکان کۆکەرەوە و ئەو تووتییە یەک یەک بدە بەدەستیانەوە، بڵێ ئەو هەڵقەی دورجە لە ملی دەربێنن، لەگەڵ هەرکامیان کەوتە قسەکردن، ئەوە ئەو ڕزگارکەری نۆش ئافەرینە و هاوسەری داهاتوویەتی.

جەهانگیر شا بەو هەواڵە خۆشحاڵ دەبێ و تووتییەکە لە فەیازی عابێد وەردەگرێ و سوپاسی دەکا، ڕۆژی دواتر تەواوی شا و شازادەکان ئاگادار دەکەنەوە، کەوا ئەمڕۆ ڕۆژی دەسنیشانکردنی هاوسەری داهاتووی نۆش ئافەرینە، تەواوی ئەوکەسانە کە هاتوون بۆ خوازبێنی لەو کۆبوونەوەیەدا حازر دەبن، جەهانگیر شا تەواوی بەسەرهاتی نۆش ئافەرین بۆ ئامادەبووان دەگێڕێتەوە و دەڵێت، تەنیا کەسێک دەتوانێ ڕزگاری بکات کە ئەم تووتییە پاش دەرهێنانی ئەو دورجە، لەگەڵیدا بدوێ، سەرەتا لە ئەلیاس شاوە دەس پێ دەکەن، بەڵام هەرچی دەکات، تووتییەکە نایدوێنێ. پاشان یەکە یەکە تەواوی شا و شازادەکان دەیگرن بەدەستەوە و داوای لێ دەکەن کە لەگەڵیان بێتە قسە، بەڵام لەگەڵ هیچ کامیان نادوێ، تا نۆرەی سوڵتان ئیبراهیم دێ. کاتێ دەیگرێ بەدەستەوە و دورجەکەی لە مل دەردێنێ، تووتییەکە بەزمانێکی ڕەوان لەگەڵی دەکەوێتە قسە و دەڵێت:

جەودما واتش سوڵتان ئیبراهیم

ئینشەڵا بە فەزڵ ئیسم عەزایم

مـــــەدەدكـــــارتـەن فــــەیز نـوور زات
تـۆ نۆش ئـافـــەرین مــــەدەری نـەجـــات

مـــاوەری بەشـــاد نەتۆی قـــەســر كـــاخ
جــفت تۆ مـــەبۆ بە شـــادیی دەمـــاخ

هەروەها چەند ڕێنوێنییەكی تری دەكات و بێدەنگ دەبێ، تەواوی ئامادەبووانی كوڕەكە لەو دەستنیشانكردنەی تووتییەكە زۆر تووڕە دەبن و تەنانەت ئەوەندەی نامێنی كە هەر لەوێدا پەلاماری سوڵتان ئیبراهیم بدەن و بیكوژن، لەولایشەوەش ئاگەداری ئازایەتیی ناوبراون و هیچ كام ناوێرن هیچ بڵێن و یەكە یەكە بە سەرشۆڕی كوڕەكە بەجێ دێڵن. جەهانگیر شا دەچێ و دەستی سوڵتان ئیبراهیم دەگرێ و لەلای دەستی خۆی دای دەنێ و پاش بەخێرهێنان دەڵێت، فەیازی عابێدیش هەر دوێنێ ئەو هەواڵەی پێ دام كە تەنیا تۆ دەتوانی نۆش ئافەرین ڕزگار بكەیت، ئێستا منیش تەنیا هیوام بەتۆیە، سوڵتان ئیبراهیم دەڵێت پشت بە خوا نۆش ئافەرین ڕزگار دەكەم و بە دیدارت شادی دەكەمەوە، ڕۆژی دواتر جەهانگیر شا و سوڵتان ئیبراهیم دەچن بۆ لای فەیازی عابێد، ناوبراو پاش بەخێرهێنان، ڕوو دەكاتە سوڵتان ئیبراهیم و دەڵێت:

ئەر سەد مەكێشی جەفا و دەردیسەر
مـــاوەری بەشـــاد ســـەوڵ نازپەروەر

مـــدارات نەبۆ بە وەخت و بێ وەخت
مەكەری فەتحی تەلیسمات سەخت

سێ نەفەر ڕەفیق یار و هامـــڕاتەن
وێنەی غـــولامـــان نەخـــاك پاتەن

بەڵام یەكێشان نەڕووی خەجاڵەت
مـــەكەرۆ خدمەت نەڕووی خەیانەت

پاش چەند ئامۆژگارییەکی تر دورج (گەردەنبەند)ی ملی تووتییەکە دەردێنێ و دەیدا بەدەستی سوڵتان ئیبراهیمەوە، دەڵێت هەر کاتێ تووشی کۆسپێک بووی نەتزانی چی بکەی، سەیر ئەو دورجە بکە، هەرچی تێدا نووسرابوو، جێبەجێی بکە، رزگارت دەبێ.

پاشان لەگەڵ جەهانگیر شا ماڵاوایی لە عابێد دەکەن و بەرەو ماڵ دەگەڕێنەوە، کاتێ بەڕێ دەکەون، وەزیری جەهانگیر شا کە ناوی عیزەت خان دەبێ، دەچێتە لای جەهانگیر شا و دەڵێت با سەلیمی کوڕم لەگەڵیان بێت، مەبادا ئەوانە لە گەڕاندنەوەی نۆش ئافەریندا خیانەتمان لێ بکەن، بەهەر لەونێ دەبێ بەڵێن، لە شا وەردەگرێ، کە سەلیمی کوڕی لەگەڵیان بچێت، پاشان دەچێتە لای سەلیم و ئەنگوستیلەیەکی پێ دەدا و دەڵێت هەرکاتێ ئەرکەکەیان هەموو جێبەجێ کرد و گەڕانەوە، ئەو ژارە هەلاهێلە لە ژێر ئەو ئەنگوستیلەیەدایە بیدە بە سوڵتان ئیبراهیم و خۆت نۆش ئافەرین بگەڕێنەوە بۆ دیمەشق، ئەوکاتە جەهانگیر شا لە تۆی مارە دەکا، بەم شێوەیە سەلیمیش لەگەڵیان بەڕێ دەکەوێت.

ماوەی سێ مانگ بە کەشتی دەچن تا دەگەنە نزیکی جەزیرەیەک، کاتێ لە خاوەن کەشتییەکە پرسیار دەکەن کە ئەو جەزیرە کوێیە؟ ناوبراویش دەڵێت جەزیرەی (گویا)یە پڕە لە گیانداری دڕندە و دێو و درنج، هەرکەس چووەتە ئەو جەزیرەوە نەگەڕاوەتەوە، سوڵتان ئیبراهیم دەڵێت، هەر لێرە دادەبەزین، لەگەڵ هاوڕێکانی دەچنە ناو جەزیرەکە، ئەوەندەی پێ ناچێ و، دەوراندەوریان پڕ دەبێ لە هەزاران دێو کە یەکێکیان ئاوا هەڵدەنێ.

یەکێ جە دێوان قەد وێنەی منار
دەست و پا چون فیل ئەنگوشت چون چنار

گەردەنەش وێنەی شتور دراز بێ
دەندانش وێنەی سفرەی گوراز بێ

غورا وەهەیبەت مەلعوون لەعین
واتش ئیبراهیم شای چین و ماچین

تایبەت ترین تۆڕی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

پەی چێش ئامانی وەی جاگە و مەکان
هەرکەسێ ئامان ساف بییەن بێ گیان

سوڵتان ئیبراهیم دەڵێت، ئەگەر مەردی مەیدانی فەرموو، دێوی بەدکار گورزێکی بەدەستەوە دەبێ هەڵی دێنێ و هەتا هێزی تێدا دەبێ دەیدا بەسەر قەڵغانەکەی سوڵتان ئیبراهیمدا، کە نۆرەی سوڵتان ئیبراهیم دێ، شمشێرەکەی ڕادەکێشێ و دەیدا لەناو قەدی دێوەکە و وەک خەیار دەیکا بە دوو کەرتەوە، کاتێ کە سوپای دێوان ئەوە دەبینن گەلەکۆمەیان بۆ دەکەن ئەمانیش لە کوشتنیان ناپرنگێنەوە یەکێ دەکوژن چوار دێنە جێگایان، کە شەو دادێت و دێوەکان فەرمانی حەسانەوە دەدەن و دەگەڕێنەوە بۆ شوێنی خۆیان. ئەمانیش لە نزیک دارێکی گەورەدا دادەنیشن. خەو دەیانباتەوە و تەنیا سوڵتان ئیبراهیم وەخەبەر دەبێ، لەپڕ دوو باڵندەی سوور و سەوز دێن و لەسەر دارەکە دەنیشنەوە، باڵندە سوورەکەیان دێت و لە پێستی دارەکە هەندێک دەخوات، باڵندە سەوزەکە لێی دەپرسێ بۆچ پێستی ئەو دارە دەخۆیت؟ ئەویش لە وەڵامدا دەڵێت هەر کەسێ بریندار بێت و گەڵای ئەم دارە بخوا، دەسبەجێ برینەکەی خۆش دەبێتەوە، پێستەکەیشی دەبێتە هۆی رزگاربوون لە بەڵا و نەهامەتیی مەزن، میوەکەیشی دەبێتە هۆی هەڵهاتنی دێو و گیاندارانی دڕندە. باڵندە سەوزەکە دەڵێت؟ بۆ ئەمە چ دارێکە؟ ئەویش دەڵێت داری (عوود و سنج)ی پێ دەڵێن، ئەوە دەڵێن و دەفڕن و دەچن. سوڵتان ئیبراهیمیش دەسبەجێ هەڵدەسێتەوە و هەندێ لە گەڵا و میوە و پێستی دارەکە دەکاتە کیسەیەکەوە لەگەڵ خۆی هەڵی دەگرێ.

هەرکە ڕۆژ دەبێتەوە سوپای دێوەکان هێرش دێننەوە بۆ سەریان، کاتێ نزیک دەبنەوە کە بۆنی عوودەکە دەکەن وێکڕا هەڵدێن. بۆ چەند ڕۆژێک لەو جەزیرەیەدا دەمێننەوە، تا تەواوی دێو و درنجەکان لەناو دەبەن، پاشان سواری کەشتی دەبن و بەرەو مەغریب دەڕۆن، لە دوای یەک مانگ دەگەنە وڵاتی بەربەر، لەوێدا دادەبەزن و روو دەکەنە ئەو سەرزەوینە، لە جەزیرەی واق واق شەو دادێ و دەبینن لە دوورەوە هەزاران مەشخەڵ داگیرساوە، ڕۆژی دواتر بەرەو شوێنی مەشخەڵەکان دەچن، نازانن کە ئەو مەشخەڵانە بریسکانەوەی چاوی زەنگیی مرۆڤخۆرن، ئەوەندەی پێ ناچێ کە چواردەوریان دەگرن و ئا بەم شێوەیە وەسفی ئەوانیش دەکات.

هەفــتـــاد هـەزار دێو قـــەد وێنەی چـنار
دەهـەن بـە غــەوغــا وێنەی ســیـــامـــار

هـەریەکێ سـەنگێ کـەمـتـەر بـی نەکـاخ
بـەوێنـەی زیوەر کـــەردەنش ســووراخ

نەجــاگــەی زیوەر نەگــەردەن کــەردەن
(بـەڕووی ســـــینـەدا ئـاوێزان وەردەن)

شـــــــازادە و یـاران هــەر چواربـەهـەم
مـەشـغـووڵ بین دەردەم بە ئیسم ئەعزەم

کـاتێ نزیک دەبنـەوە پرسـیـار دەکـەن، ئەی بەنی ئادەم، چۆن ڕێگاتان کـەوتووەتە ئەم سـەرزەوینە، مەگەر ناوی زەنگییـانی مرۆڤخـۆرتان نەبیسـتووە؟ وەزیر دەچێتـە بەرەوە، دەڵێت ئێمـە بیناسـازین، ئەگەر ئیزن بدەن لە مـاوەیەکی کەمـدا باشـترین کۆشکتان بۆ دروست دەکـەین پاشای زەنگییـان دەڵێت، باشـە، ئەگـەر ئەو کارەمـان بۆ بکەن، هەرچیتـان نیـاز بێت، جێبەجێی دەکـەین. سوڵتـان ئیبراهیم دەڵێت وەزیر ئەوە چی دەڵێت؟ دەڵێت گەورەم دەبێ بیـانوویـەک بدۆزینەوە بەڵکو ڕزگـارمـان بێت. پاشـان دەڵێن دەبێ لەم دەوروبـەرە بگەڕێین تا بـاشـتـرین جـێگا بۆ دروسـتکردنی کـۆشکەکـە پەیدا دەکـەین، پـاشـای زەنـگـیـان دەڵێت، باشــە بەڵام نەکـەن خـەیاڵی دەرچوون لە کەللەتان بدا، بچنە ژێر زەوینیش دەتانـدۆزمەوە، ئەوانیش دەس دەکەن بەگـەڕیان لەو نـاوانەدا، چاویـان دەکـەوێت بـەباڵندەیـەک کـە لوولاقی باڵی شکاوە، سوڵتان ئیبراهیم کاتێ دەچێتە لای باڵندەکە دەکەوێتە قسەکردن لەگەڵیدا و دەڵێت من ناوم ڕوخـە، هـاتم بۆ پەیداکردنی خـواردن بۆ بێچـووەکانم، بە دەسـتی زەنگییان بریندار بووم، شازادە دەڵێت:

زام ڕووی بـەدەن هـەم شـکـەســـــتـــەی بـاڵ
مـــەکـــەروو ســـاڕێژ نـەی جــاگـــە دەرحـــاڵ

چون هـەردەجـاران پەرواز کـەیت پـەی وێت
تـۆمـن مـــــەبـەری بـەدەریـا مـــــوحـــــیـت

روخ کە ئێد شنەفت گوشاد بی جە غەم
وات قەسەم بەزات دارای موعەزەم

ئەر بکەی دەوای باڵ شکەستەم
سارێژ بۆ زام هووناو جەستەم

نە خدمەتکاری نەداروم درێغ
نمەبووم هەرگیز نەکارت فارێغ

شازادە دەڵێ: هیچ ورکەت نەبێ، هەرئێستا چاکت دەکەمەوە، هەندێ لە گەڵای دارەکە دەردێنی و لە باڵی باڵندەکەی دەسوێ و دەسبەجێ خۆش دەبێتەوە. باڵندەکە دەڵێت، هەتا ماوم گوێ بە فەرمانتم، باڵندەکە هەرچواریان لە پشتی خۆی سوار دەکات و بەرەو دەریای موحیت دەیانبات، هەروەک لەم پێشەکییەدا ئاماژەم پێ کردووە.

یەکێ لە لایەنەکانی ئەم چیرۆکە ڕواڵەتی ئەفسانەیی و ئوستوورەگەراییەکەیەتی کە تا ئێرە زۆر شتمان لەم لایەنەوە بۆ دەرکەوت، کە کوشتنی دێوەکان، پەیدابوونی باڵندەیەک کە بتوانێ چەند کەس لەسەر پشتی خۆی سوار بکات و بێ خەم بفڕێت، یان تێگەیشتن لە وتووێژی باڵندەکان ئەمانە هەموویان دەچنە چوارچێوەی ئەفسانە و زۆر شتی ترەوە.

بەهەرحاڵ پاش ئەوەی باڵندەکە هەر چواریان هەڵدەگرێت، دەڵێت، ئەوە سێ ڕۆژە هەواڵی بێچووەکانم نازانم، ئەگەر روخسەت بدەن با شتێکیان بۆ بەرم و هەواڵێکیان بزانم، شازادەش دەڵێت لە شوێنێ کە نێچیر و ئاژەڵی زۆری لێ بێ، دامان بنێ، تا بۆ خۆشمان ئاژەڵێ راو بکەین، لە سارا و مێرغوزارێکی پڕ لە نێچیردا دایان دەبەزێنێ، سوڵتان و هاوڕێیانی نێچیرێکی زۆر دەکوژن و بانگی روخ دەکەن هەرچەند دەتوانی هەڵبگرە و بیبە بۆ بێچووەکانت، چەند نێچیرێکیش بۆ خۆیان دادەنێن و دەس دەکەن بە کەباب، رۆخ لە ماوەیەکی کەمدا خواردن دەبات بۆ بێچووەکانی و بەسەرهاتی خۆی بۆیان دەگێڕێتەوە، بەگورجی دەگەڕێتەوە بۆ لای شازادە و هاوڕێیەکانی.

ئەو شەوە لەو شوێنە دەمێننەوە و شازادە بە هاوڕێکانی دەڵێت من بەیانی دەچم بۆ کۆشکی سولەیمان تا سێ ڕۆژ چاوەڕێی من بکەن، ئەگەر نەهاتمەوە ئیدی بۆ خۆتان دەزانن چی بکەن، ڕۆژی دواتر سواری روخ دەبێ و بەرەو کۆشکی سولەیمان بەڕێ دەکەوێت، روخ بە شازادە دەڵێت من تۆ لە نزیکی کۆشکی سولەیمان دادەنێم و دەبێ بگەڕێمەوە با ئەلقەم نەزانێت کە یارمەتییەکی تۆم داوە، ئەگینا لەگەڵم دەبێ بە دوژمن و بێچووەکانم لەناو دەبات. شازادە دەڵێت، باشە، لە نزیکی کۆشکەکەی سولەیمان دای دەنێ و بۆ خۆی دەگەڕێتەوە، شازادەش بەرەو کۆشکی سولەیمان، بەڕێ دەکەوێت، ئەوەندەی پێ ناچێت دەگاتە کۆشکەکە کاتێ دەچێتە ژوورەوە، سەیر دەکات، نۆش ئافەرین لە سووچێکدا هەڵکورماوە و لەبەر خۆیەوە دەڵێت:

دوعا مەکەرد و مەسۆزا و مەوات
ئەی یار شیرین رۆحم بۆ فەیدات

مەر نمەزانی من سفتەی داخم
گیروگرفتار تەلیسم کاخم

ئێد وات جەناگا لاکەرد وەلاوە
دیا شازادە مەدران وەپاوە

هەردوو کەردشان نیگای چەم وەهەم
هەردوو بێ هۆش بین خەجڵ و ماتەم

جەدمای ساتی هەم ئامان بە هۆش
هەردوو چەنی هەم گرتن نە ئاغۆش

کە هاتنەوە هۆش، باوەشیان کرد بەیەکدا و ماوەیەک یەکیان بەر نەدا، هەر لەو کاتەدا شازادە ئەحواڵی پرسی و، ئەویش بەسەرهاتی خۆی بۆ گێڕایەوە. لەپڕ ئەلقەم هاتە ژوورەوە و چاوی بە شازادە کەوت، کە دەستی لە ملی نۆش ئافەرین کردووە، بە دەنگی بەرز وتی هۆی ئادەمیزاد! چۆنت وێراوە بێیت بۆ ئەم شوێنە،

مەگەر ناوی منت نەبیستووە؟ شازادە وتی ئەی لەعین تۆ وات دەزانی کە هەروا بە ئاسانی دەتوانی مەعشووقەکەم بفڕێنی و لە دەستیشم دەرباز بی! من قاتڵی سەری تۆم، ئەوەی وت و شمشێری هەڵکێشا و پەلاماری ئەلقەمی دا، دای لە ملی و تەوقێک لە ملیدا بوو کردی بەسەد پارەوە. ئەلقەم شازادەی هەڵگرت و خەریک بوو فڕێی بداتە نێو گێژاوی دەریاوە، بەڵام شازادە بەتوندیی شاخ و گوێیەکی ئەو دێوە بەدکارەی گرت و چەندی کرد نەیتوانی خۆی رزگار بکات، ئاخرەکەی هەردووکیان کەوتنە نێو دەریاکەوە، هەر لەو کاتەدا نەهەنگێ سەری دەرهێنا و ئەلقەمی برد بەدەما، خەریک بوو شازادەش هەڵلووشێ، لەناکاو روخ بە فریای کەوت و شازادەی لە دەم نەهەنگەکە رزگارکرد و، هێنایە سەر وشکایی.

لە کاتی شەڕکردنی ئەلقەم و شازادەدا، زەلغەم و دەلغەم دێن و نۆش ئافەرین دەرفێنن بۆ باخی رەوزەی (دڵگوشا). شازادەش کاتێ دەگەڕێتەوە، هەرچەند دەگەڕێت، نۆش ئافەرین نادۆزێتەوە، بڕیار دەدا بگەڕێتەوە بۆلای هاوڕێیەکانی بەڵکو هەواڵێکی نۆش ئافەرینیان دەست بکەوێت، لەگەڵ (روخ)دا دێنەوە، بۆ لای دۆستانیان و، تەواوی بەسەرهاتەکەیان بۆ دەگێڕنەوە، وەزیریش دەڵێت ڕێگاچارەمان ئەوەیە، کە روخ بچێت بەڵکو بە هەر جۆرێ بووە، هەواڵێکی نۆش ئافەرینمان بۆ بێنێ. دەسبەجێ ڕوخ هەڵدەفڕێ و دەست دەکا بەگەڕیان. ماوەیەکی زۆر دەگەڕێت تا نۆش ئافەرین لە رەوزەی دڵگوشادا دەدۆزێتەوە و سەیر دەکا زەلغەم و دەلغەم لەلای دەستی دانیشتوون، بەگورجی دەگەڕێتەوە و ئەو هەواڵە دەدا بەشازادە، شازادەش بێ دواکەوتن بەرەو رەوزەی دڵگوشا بەڕێ دەکەوێت، هەر لە دوورەوە دەڵغەم دەبینێ بەرەو ڕووی دێت ئەویش بەیەک زەربەی شمشێر دەیکاتە دوو لەتەوە، زەلغەم کە ئەمە دەبینێت بە تووڕەییەوە بەرەو لای سوڵتان ئیبراهیم دێت و دەڵێت، ئەی بەدکار! تۆ ئەلقەم و دەلغەمت کوشت و کۆشکی سولەیمانت وێران کرد، ئێستا مەحاڵە لە دەستی من رزگار بی؟ شازادە دەستبەجێ مستێک دەکێشێ بەسەر زەلغەمدا و بێ هۆشی دەکات. زەلغەم کاتێ دێتەوە هۆش، دەزانێ شازادە وا بەسەر سنگیەوە و خەریکە بیکوژێ، ئەویش دەڵێت، من دەبمە موسڵمان بە غولامی تۆ بەو مەرجەی نەمکوژی، ئەویش دەستی لێ بەردەدا، هەرچەندە روخ دەڵێت، باوەڕ مەکە بە بەڵێنی زەلغەم، بەڵام شازادە گوێی ناداتێ و دەڵێت، نا ئیدی ئەو موسڵمان بووە، ئەوجار دەچێت و نۆش

@kurdica

ئافەرین دێنی و سواری روخی دەکا، و خۆیشی لەسەر شانی زەلغەم و بەرەو لای هاوڕێکانی بەڕێ دەکەون، کاتێ دەگەنە جێ، هەمووان بەدیتنیان خۆشحاڵ دەبن و دەسبەجێ شوێنێکی باشیان بۆ ساز دەکەن و بۆ ماوەیەک لەو شوێنە دەمێننەوە. لەم کاتەدا، شەوێ زەلغەم هەلی دەست دەکەوێ و نۆش ئافەرین دەفڕێنێ و دەیبات بۆ تەلیسمی مولْکی زەنگوڵە، بۆلای دایکی کە ئارایش دێوی ناوە، ئارایش دێو کە لە بەسەرهاتی کۆشکی سولەیمان و کوشتنی ئەلقەم و دەلغەم ئاگادار دەبێ، دەیەوێت نۆش ئافەرین بکوژێت، بەلاّم زەلغەم دەڵێت، ئەگەر نۆش ئافەرین بکوژی، ئیدی سوڵتان ئیبراهیم لە دەسمان دەردەچێت. دەبێ بەهەر شێوەیەک بێ لە تەلیسمی زەنگوڵەدا گرفتاری بکەین، بەو شێوەیە رازی دەبێ و نۆش ئافەرین دەبەن و دەیخەنە بیرێکەوە، لە ناو بیرە تاریکەکەدا بۆ ماوەیەک هیچێ نابینێ، تا کەم کەم بەرچاوی ڕوون دەبێتەوە، سەیر دەکات یەک حۆری لەقایەک لە بیرەکەدایە کە ئاه و ناڵە و مەرگ یان رزگاربوونی خۆی بە ئاوات دەخوازێ، نۆش ئافەرین دەچێتە لای و خۆی پێ دەناسێنێت، ئەویش دەڵێت، ئەی نۆش ئافەرین من ئادەمیزاد یان (مرۆڤ) نیم، من پەریم و ناوم مەیموونە خاتوون، کچی خواجە عەبدورەحمان، شای پەرییانم، ئەوە دوو ساڵە بەندکراوی تەلیسمی زەنگوڵەم، هەرچی باوکم سوپا و لەشکری هێنایە سەر ئەم تەلیسمە، نەیتوانی من رزگار بکات، (نۆش ئافەرین)یش بەسەرهاتی خۆی دەگێڕێتەوە و دەڵێت، هیچ ورکەت نەبێ، سوڵتان ئیبراهیم دێت هەردووکمان رزگار دەکات.

نۆش ئافەرین وات گیان شیرینم
خاترت جەم بۆ ئەی نازەنینم

سوڵتان ئیبراهیم مەبۆ خەبەردار
پەرێمان نەپشت روخ مەبۆ سوار
ماوەڕۆ وەی جا خەیمە وەنیم سات
ئێمە هەردوومان مەدەرۆ نەجات

بەم شێوە دڵخۆشیی مەیموونە خاتوونیش دەداتەوە و دەبن بەهاودەمی یەک. لەولایشەوە کاتێ سوڵتان ئیبراهیم لەو ئاگادار دەبێ کە وا زەلغەم نۆش ئافەرینی

رفاندووه، دووباره دەستەودامانی روخ دەبێ، کە شوێنی نۆش ئافەرینی بۆ پەیدا بکات، روخ باڵ دەگرێتەوە و روو دەکاتە ماوای دێوان بۆ ماوەی دە ڕۆژ زۆر شوێن دەگەڕێت. بەڵام لە هیچ شوێنێ نۆش ئافەرینی بەرچاو ناکەوێت، هەتا دەگاتە سەر تەلیسمی زەنگوڵە. بەهەر شێوەیەک دەبێ لە تەلیسمەکە نزیک دەبێتەوە، سەیر دەکات کە نۆش ئافەرین لەناو بیری زەنگوڵەدا بەند کراوە، زوو دەگەڕێتەوە و شازادە ئاگادار دەکاتەوە و ئەویش خێرا بەرەو تەلیسمی زەنگوڵە بەڕێ دەکەوێت.

کاتێ دەگاتە شوێنەکە، چەند پەڕێکی خۆی بە شازادە دەدا و دەڵێت، هەرکاتێ پێویستت بە من بوو، یەکێ لەو پەڕانە ئاگر بدە، خێرا لەلات حازر دەبم، ئەمە دەڵێت و ماڵاوایی لە شازادە دەکات. شازادەش بەرەو تەلیسمی زەنگوڵە بەڕێ دەکەوێت، سەیر دەکات دوو چیای گەورە بەسەر یەکەوە ڕاوەستاون، هیچ دەرگایەکیش بەدی ناکرێ، زۆر دەگەڕێت تا پەیژەیەکی بەرچاو دەکەوێت، بە چیای سەرینەوە نرابوو، بەو پەیژەیەدا سەر دەکەوێت، دەرگایەک دەبینێ، بەڵام هەرچی دەکات دەرگاکەی بۆ ناکرێتەوە. ماندوو دەبێ و لە شوێنێکدا خەوی لێ دەکەوێت.

لەپڕ فەیازی عابێد دێتە خەوی پێی دەڵێت، سوڵتان ئیبراهیم! لە لای دەستی ڕاستتەوە بەردێکی ڕەش هەیە لەژێریدا، لەوحێکی نووسراو شاردراوەتەوە، هەرچی لەسەری نووسراوە جێبەجێی بکە، بە ئامانجی خۆت دەگەیت، کاتێ خەبەری دەبێتەوە دەچێت و لەوحەکە دەدۆزێتەوە و ئەوەی لەسەری نووسراوە، جێبەجێی دەکات، چۆرتمی زۆر دێنە سەر ڕێگای، لە جادووگەر و دێوی شاخدار و ئەژدیهای ترسناک، گیانلەبەری مرۆڤخۆر، تا دەگاتە سەرچاوەی تەلیسم، دەبینێ ئارایش دێو وەک پیرەژنێ لە دوورەوە دانیشتووە، سەیری لەوحەکە دەکات، دەڵێت ئەگەر بە سێ تیر ئەو پیرەژنە نەکوژیت، بۆ هەتاهەتایە دەبی بە پارچەیەک بەرد، شازادە ناوی خودا دێنێ و یەک تیر و دوو تیری بە خەتا دەچن. هەتا سەر سنگی دەبێ بە بەرد، بۆ تیری سێیەم زۆر دەپاڕێتەوە و نزا دەکات کاتێ سەیری لەوحەکە دەکات دەڵێت، سێ جار ناوی ئیمامی عەلی بنووسە و لە تیرەکەی ببەستە، ئەویش ئەو هەرمان (کار)ە دەکات و تیرێک لە پیرەژنەکە دەدا و دەیکوژێت، بە کوشتنی پیرەژنەکە تەلیسمی زەنگوڵەیش بەتاڵ دەبێتەوە، دەڕوا هەتا دەگاتە سەر ئەو بیرە، کە روخ باسی کردبوو، کاتێ سەیر دەکات، نۆش ئافەرین بە چەندەها زنجیر

بەستراوەتەوە، دەچێت و رزگاری دەکات، هەر لەوکاتەدا نۆش ئافەرین بەسەرهاتی مەیموونە خاتوونی بۆ دەگێڕێتەوە و دەڵێت، ئەویش لێرەدا بەند کراوە، شازادە دەچێت و مەیموونە خاتوونیش لە بیرەکە رزگار دەکات. لە دەرەوە کاتێ بەوردی سەیری مەیموونە خاتوون دەکا دەڵێت، خوایا من تا ئێستا پەریم نەدیوە، بەڕاستی لەنێو پەرییانیشدا شتی بەم جوانییە هەیە، یان تەنیا مەیموونە خاتوون ئەوەندە جوانە؟ مەیموونە خاتوونیش لەبەر ئەم کارەی زۆر سوپاسی دەکات. دەڵێت من هەتا ماوم دەبمە کارەکەرت. بەڵام دەبێ، ئیزنم بدەیت دوو ساڵە لە بنەماڵەکەم دوورم، دەبێ هەواڵی رزگاربوونم بە باوکم و ماڵەوەمان ڕابگەیەنم ، بێگومان لەگەڵ باوکم کە شای پەرییانە و سەرجەم دێو و پەریی ئەو وڵاتەی لە ژێر دەستدایە، دێینەوە لات، ئەمە دەڵێت و ماڵاوایی لە نۆش ئافەرین و شازادە دەکات و هەڵدەفڕێت.

پاشان شازادە دەڵێت، هەرچی گەڕام زەلغەمی تەرەسم دەست نەکەوت، هەتا نەیکوژم، ناگەڕێمە دواوە، بە نۆش ئافەرین دەڵێت، تۆ لێرە ڕاوەستە، هەتا زەلغەم پەیدا بکەم و تۆڵەی ئەم بێ ئەدەبییەی لێ بکەمەوە، ئەوجار هەموو کون و کەلەبەرێک دەپشکنێ، بەڵام زەلغەم پەیدا ناکات، لەولایشەوە زەلغەم بەوە دەزانێ و هەر لە ئاسمانەوە دەست درێژ دەکاتەوە و نۆش ئافەرین هەڵدەگرێ و دەیفڕێنێ. بە هاواری نۆش ئافەرین، شازادە ئاگەدار دەبێتەوە و هەرچی دەکات، نایگاتێ، دادەنیشێت و دەس دەکات، بە گریان، هەرلەوێدا ، ئاگرێک دەکاتەوە و پەری روخی تێ داوێ، ئەوەندەی پێ ناچێت روخ دێتە لای، سەیر دەکات، شازادە خەمبارە و دەگری، کاتێ لەوە ئاگادار دەبێتەوە کە زەلغەم نۆش ئافەرینی بردووە بە شازادە دەڵێت، لەسەر پشتم سوار بە، دەبێ بە زووترین. کات بیدۆزینەوە، ئەگینا لە دەستی زەلغەم نەجاتی نابێ.

هەر لەو کاتەدا مەیموونە خاتوونیش دەگاتەوە، وڵاتی پەرییان و هەواڵ دەدەن بە عەبدورەحمان، شای پەرییان، کە مەیموونە خاتوون رزگاری بووە و بەرەو ماڵ دێتەوە، ئەویش لەگەڵ دەستوپێوەندەکانی دەچێ بە پێشوازییەوە، پاش بەخێرهێنییان دەڵێت، کچم چۆن رزگارت بوو، ئەویش بەسەرهاتی نۆش ئافەرین و سوڵتان ئیبراهیمی بەوردی بۆ دەگێڕێتەوە و دەڵێت سوڵتان ئیبراهیم هات و بەتەنیا تەلیسمی موڵکی زەنگوڵەی تێک شکاند و هەردووکمانی رزگار کرد،

ئێستاش لە دەریاکەناردایە لەگەڵ هاوڕێکانی، شای پەرییان بە سەر سوڕمانەوە دەڵێ، ئاخۆ چۆن من بەو هەموو سوپا و سانەوە شکستم خوارد ئەو بە تەنیا خۆی توانیی ئەم سەرکەوتنە وەدەست بێنی. نانا هەر وا نابێ دەبێ بەزووترین کات، بچین بیهێنین بۆ باخی گوڵستان، هەر لەوێدا فەرمان دەدا بە دێو و پەرییان، کە بەرەو لای شازادە بەڕێ کەون، کاتێ دەگەنە لای شازادە، مەیموونە خاتوون سەیر دەکات شازادە زۆر پەرێشانە و نۆش ئافەرین لەگەڵیدا نییە، پرسیاری نۆش ئافەرینی لێ دەکات، دەزانێ کە زەلغەم فڕاندوویەتی. دەڵێت بەشوێن مندا وەرن، دەزانم بۆ کوێی بردووە، ئەمان بە شوێن مەیموونە خاتووندا دەڕۆن. لەولایشەوە زەلغەم دەڵێت ئەمە هەمووی کەتنی ئەو باڵندە ناهاڵەیە، دەبێ ئەمڕۆ هەم تۆ و هەم بێچووەکانی روخ بخەمە ناو ئاگرەوە و لە تۆڵەی بنەماڵەکەمدا هەمووتان بسووتێنم. نۆش ئافەرین دەبەستێتەوە و دەچێت بێچووەکانی روخەکەش دێنێ و ئاگرێکیش دەکاتەوە کاتێک کە ئاگرەکە بڵێسەی بەرز دەبێتەوە، هەرسێکیان هەڵدەفڕێنێ و لە سەرەوە فڕێیان دەداتە ناو ئاگرەکەوە. دەسبەجێ مەیموونە خاتوون فریایان دەکەوێ و نۆش ئافەرین و بێچووەکانی روخەکەش پێش ئەوەی بکەونە ناو ئاگرەکەوە، رزگار دەکات.

زەلغەم بەوە دەزانێ و پەلاماری مەیموونە خاتوون دەدات، ئەمەش هەر لە دوورەوە هاوار دەکات، ئاهای زەلغەمی تەرەس، ناتوانی لە دەستم دەرچیت، خێرا شمشێرەکەی هەڵدەکێشێ و لەنێو قەدی زەلغەمی دەدا و دەیکات بە دوو کەرتەوە و فڕێی دەداتە ناو ئاگرەکەوە، مەیموونە خاتوون سەیر دەکات، نۆش ئافەرین بێهۆش کەوتووە، بە پەرییەکان دەڵێت، زوو هەندێ گوڵاوم بۆ بێنن، بە ئاوی گوڵاو وە هۆشی دێنێتەوە کاتێ چاو دەکاتەوە و مەیموونە خاتوون دەبینێ، باوەشی پێدا دەکات و چۆنیەتیی رزگاربوونەکەی دەپرسێت، ئەویش بەرەو وڵاتی پەرییان بەڕێ دەکەون و تا دەگەنە، لای شای پەرییان، ئەویش دێت بە پێشوازییانەوە و بە ڕێزێکی تەواو دەچنە ناو باخی (گوڵستان)، پاشان فەرهەنگی دێو کە دواتر دەبێتە یەکێک لە باشترین هاوڕێیانی شازادە و لەگەڵ مەیموونە خاتووندا زۆر هەرمانی بۆ جێبەجێ دەکەن، بەڕێی دەکەن، تا هاوڕێیانی لە دەریاکەنار بێنێت بۆ باخی گوڵستان، لەوێدا بۆ ماوەی چل ڕۆژ دەمێنێتەوە، تا ڕۆژێک سوڵتان ئیبراهیم، روو دەکاتە شای پەرییان و دەڵێت، ئێمە قەت لە دیدارتان تێر نابین. بەڵام بۆ خۆت

دەزانی کەسوکارمان زۆر چاوەڕوانی ئێمەن کە بگەڕێینەوە بەتایبەت جەهانگیر شا کە ئارەزووی دووبارە دیتنی نۆش ئافەرین دەکات، عەبدورەحمان شا دەڵێت، پێش ئەوەی بچن، دەبێ شتێک هەیە، پێتانی بڵێم، بەڵێن شکاندن بۆ پاشایان زۆر کارێکی خراپە و دەبێتە مایەی ڕیسوایی، من بەڵێنم داوە هەرکەسێ مەیموونە خاتوون رزگار بکات، هەرچێکی بوێ، بۆی بکەم و لێی مارە بکەم و بیکەم بە هاوسەری، سوڵتان ئیبراهیمیش دەڵێت، ئەی خاوەن شکۆ هەروا جەنابتان بەڵێنتان بەخۆتان داوە، منیش بەڵێنم بە نۆش ئافەرین داوە، هەتا گوڵی باخی ئەو نەچنم، دەست بۆ هیچ گوڵێکی تر درێژ نەکەم، بەو شەرتەی مەیموونە خاتوون قبووڵ بکات، منیش قبووڵی دەکەم، پاش نۆش ئافەرین وەک هاوسەری دووەم لەگەڵی بژیم. ئەوانیش قبووڵی دەکەن و بڕیار دەدەن، پاش زەماوەندی نۆش ئافەرین، زەماوەندیش بکەن بۆ مەیموونە خاتوون و شازادە، پاشان خۆیان ئامادەی ڕۆیشتن دەکەن، لەگەڵیان بەڕێ دەکەون تا چیای (سەرئەندیب)، لەوێدا شای پەرییان دەڵێت لێرە بەولاوە ولاتی مرۆڤانە، ئیدی بێ خەم دەتوانن بچنەوە بۆ دیمەشق. بۆ خۆیان دەگەڕێنەوە، ئەمانەیش بەرەو ولاتی دیمەشق بەڕێ دەکەون.

شەو لەنێو دارستان و سارایەکدا پشوو دەدەن. هەر ئەو شەوە سەلیمی تەرەس، شازادە ژارخوارد دەکات و نۆش ئافەرین بە بێهۆشی دەخاتە پاشکۆی خۆی و بەرەو شاری حەلەب بەڕێ دەکەوێت، شازادە دەست دەکات بە هاوارو ناڵەناڵ. وەزیر کاتێ ئەو ناڵەو هاوارە دەبیستێ دەچێتە ڕاسەری و سەیر دەکات کەف کەوتووتە لای دەمی. دەزانێت ژەهرخۆر کراوە، دەستبەجێ بانگی حەمید دەکات تا بە فریای شازادە بکەوێ ماوەیەک دەستوپێی خۆیان ون دەکەن، وەزیر بە حەمید دەڵێت، زوو روخ ئاگادار بکەوە، حەمیدیش پەڕی روخ دێنێ و دەیخاتە ناو ئاگرەوە، ئەوەندەی پێ ناچێت، روخ حازر دەبێ، کاتێ سەیر شازادە، دەکات دەڵێت، تەنیا شای پەرییان دەتوانێ رزگاری بکات، دەسبەجێ بەرەو ولاتی پەرییان دەفڕێ و هەواڵەکە بە مەیموونە خاتوون و شای پەرییان دەدا.

سەرەتا مەیموونە خاتوون لەگەڵ فەرهەنگی دێو و نەسرولای حەکیمدا بەرەولای شازادە بەڕێ دەکەون و پاشانیش شای پەرییان لەگەڵ چەندەها دێو و پەریدا، دەگەنە جێ، نەسرولا دەڵێت، تەنیا بە (مۆهری) سولەیمان و شیر، چاک دەبێتەوە،

@kurdica

شای پەرییان مۆهری سولەیمانی پێ دەبێ و فەرمان دەدا کە شیریشی بۆ حازر بکەن، بەم جۆرە دەست دەکەن بە دەرمانی شازادە. پاش دە ڕۆژ شازادە، چاو دەکاتەوە و سەیر دەکات، مەیموونە خاتوون بەڕاسەریەوە ڕاوەستاوە، لە شای پەرییانەوە بگرە تا وەزیر و حەمید دەستەوئەژنۆ دانیشتوون. کاتێ دێتەوە هۆش هەواڵی نۆش ئافەرین لە مەیموونە خاتوون دەپرسێت، ئەویش تەواوی بەسەرهاتەکەی بۆ دەگێڕێتەوە کە سەلیم چیی بەسەردا هێناوە، هەر لەوێدا ڕوو دەکاتە شای پەرییان و دەڵێت فەرمان بدە بە فەرهەنگ و روخ بچن بە شوێن نۆش ئافەریندا و لە هەرکوێ سەلیمیان بینی، دەسبەجێ گیانی لێ بستێنن. فەرهەنگ و روخ بەڕێ دەکەون، لەولایشەوە سەلیم زۆر دوور دەکەوێتەوە و لە شوێنێکدا پشوو دەدات. کاتێ نۆش ئافەرین دێتەوە هۆش، پرسیار دەکات لێرە چی دەکەین، ئەی شازادە و هاوەڵانی لە کوێن؟ سەلیم دەڵێت نۆش ئافەرین ئیدی بەتەمای شازادە مەبە، من ژارخواردم کردووە و مردووە، دەبێ ببی بەهاوسەری من. نۆش ئافەرین لەو قسەیەی سەلیم ئەوەندە تووڕە دەبێ کە خەنجەرەکەی هەڵدەکێشێ و وەکو شێرێکی مێ پەلاماری دەدا و تا سەلیم دێتەوە سەرخۆی، لە چەند لاوە بەسەختی بریندار و خەڵتانی خوێنی دەکا. نۆش ئافەرین بەوەش ڕازی نابێ و سەری لە لاشەی جیا دەکاتەوە و، پاشان جلوبەرگەکەی سەلیم لەبەر دەکات و سواری ئەسپەکەی دەبێ و بەرەو لای شازادە دەگەڕێتەوە. هەر لەو کاتەدا روخ لە ئاسمانەوە چاوی بە سەلیم دەکەوێت، پەلاماری دەدا کە بیکوژێ، لەپڕ نۆش ئافەرین لەمە ئاگەدار دەبێت و هاوار دەکات. ئەی روخ وریا بە ئەوە منم، سەلیم نییە، هەرلەوێدا بەدیداری یەک شاد دەبنەوە و نۆش ئافەرین هەواڵی شازادە دەپرسێت، ئەوانیش دەڵێن بە هاوکاریی مەیموونە خاتوون و عەبدورەحمان شا، سوڵتان ئیبراهیم خۆش بووەتەوە، بەگورجی دەگەڕێنەوە بۆ لای شازادە و هەواڵی گەڕانەوە و کوژرانی سەلیم بەدەستی نۆش ئافەرین، دەدەنە شازادە و ئەویش لەو هەرمانەی نۆش ئافەرین زۆر خۆشحاڵ دەبێ و ماوەیەکی تر لەلای شای پەرییان دەمێننەوە، هەتا شازادە بەیەکجاری خۆش دەبێتەوە، ئەوجار مالاوایی لە شای پەرییان و تەواوی هاوڕێیانی دەکەن و بەرەو وڵاتی دیمەشق بەڕێ دەکەون.

مەلیک بەهمەن کە شای حەڵەب دەبێت، لەو کاتەدا لە دیمەشقەوە دەگەڕێتەوە، چیرۆکەکەی سوڵتان ئیبراهیم ئازاری دەدات و بۆ ئەوەش چەند بەشێک لە

سـوپاکـەی لەو سنوورانە دادەنێت هـەتا لە کـاتی گـەڕانەوەیدا تۆڵەی ڕووداوەکـەی دیمەشقی لێ بکاتەوە، کاتێ دەگەنە سەر سنووری حەڵەب، سیخوڕەکان ئەو هـەواڵە بە مەلیک بەهـمەن دەدەن، ئەویش دەسبەجێ سوپایەکی زۆر دەبا و لە نیوەشەوێکدا چواردەوریان دەگرێ، شازادە و هاوڕێیانـی کە بەوە دەزانن، سـەرەتـا دەست دەکەن بەشەڕکردن، کـاتێ دەزانن کە ناتوانن بەرەنگاری ئەو سوپا زەبەلاحـە ببنەوە، بیری هەڵهـاتـن دێ بەسـەریاندا و وردە وردە لـە سـوپاکـە دوور دەکـەونەوە و هـەڵدێن، لە کـاتی هەڵهـاتندا لێک هـەڵدەبڕێن، بەڵام شـازادە و نۆش ئافـەرین دەست لێک بەرنادەن، ئەسپـەکانیـان تاو دەدەن، ناشـزانن بەرەو کوێ دەڕۆن، سـەر لە بیابان و چۆڵایی دەردێـن، ئەوەند ئەسـپـەکانیـان تاو دەدەن هـەتا لەپێ دەکـەون. پاشـان بە پیادە دەڕۆن، تا لە ڕێکردنیش دەکەون و هـەردووکیان لەو بیابانەدا لە هۆش دەچن.

هـەر لەو کـاتەدا مـەیموونە خـاتوون ڕوو دەکـاتە فـەرهـەنگی دێو و دەڵێت تـاسـەی شـازادەم کـردووە، بابچین بزانین گەیشـتووەتە کوێ. بەڕێ دەکەون و زۆر دەگەڕێن. تا لەو بیـابانەدا بـەو حـاڵە دەیاندۆزنـەوە و هـەروا هـەڵیـان دەگـرن، دەیانبـەنەوە بۆ باخـی (گـوڵسـتـان) بەهـەزار دەردیسـەر و زەحـمـەت، هـەتا وە هـۆش دێنەوە، کـە چاویان دەکـەنەوە، سـەیر دەکـەن مـەیموونە خـاتـوون وا بە ڕاسـەریانەوە، شـازادە، دەڵێت خـاتوون ئەمـجارەش بە فـریامـان کـەوتی، بـەم جـۆرە ئەمـجارەش لە مـردن ڕزگـاریان دەبێت، حـەمـیـد و وەزیریش لەیـەک جیـا دەبنـەوە، وەزیر کـە برینەکـەی قـورس دەبێ. ئـەسـپـێک تاو دەدا و دەچێت، هـەتا دەگـاتـە دەرکی باخـێک، لەوێدا. ئەویش بـە بێـهـۆشـی لە ئـەسـپـەکـەی دەکـەوێتـە خـوارێ، باخـەکـە هیی (مـاهـی زەڕئەفشـان) کچی خـوسـرەو شـای ئەنتـاکیـە دەبێ، کـاتێ دێت و بەو حـاڵە شـڕە دەبینێ، فـەرمـان دەدا زوو بیبـەنە مـاڵەوە و برینـەکـانی دەرمـان بکـەن، دوای چەند ڕۆژێ دێتـەوە سـەرخـۆی و ماهـی زەڕئەفشـان هـەرکە چاوی پێ دەکـەوێت، عـاشـقی دەبێت، پرسـیاری لێ دەکات کە لە کوێوە هـاتووە و چۆن وای لێ هـاتووە، وەزیریش تەواوی بەسـەرهـاتی خـۆی و شـازادەی بۆ دەگێڕێتەوە، ئەمـیش دەچێتە لای بـاوکی و بەسـەرهـاتی شازادە و وەزیر و نۆش ئافەرینی بۆ دەگێڕێتەوە:

خـوسـرەو شـا شنەفت گوزەشـتـەی ئەوکـار
خـــەیـلێ پـەرێشــــان گـــــرەوا بـەزار

وات خـــان مـــحـــەمـــەد من و عـــادڵ شـــا
نـەڕای کـــوردســـتـــان هەردوو بـەهـەمـــڕا

نـە ئەو ســـەفـــەردا عـــادڵ شـــای پڕزوور
زۆر کـــەرد نـەپـدەر بـەهـمـــەنی بـەدنـوور

ئێـــســـتـــە تۆ مـــاچی بەهـمـــەن پڕزۆرەن
مـــەگـــەر عـــادڵ شـــا ئۆجـــاخش کـــۆرەن

قـەسـەم بـەخـوا دەبـێ تۆڵەی ئەو بێ ئەدەبییـە لە بەهـمـەن بکەمـەوە، هـەر لەوێدا فەرمانی شـەڕ دەدا و سوپایەکی زۆر کۆ دەکاتەوە و وەزیر دەکا بە فەرماندەی و بۆ شـەڕی بەهمـەن شـای بەڕێ دەکات. وەزیریش زۆربەی شـارەکانی وێران دەکات و حـەلەب دەگـرێ و مـەلیک بەهمـەنیش بەند دەکات، لەولاشـەوە لەوکـاتەدا شـازادە فـەرهـەنگی دێو دەنێرێت هـەتا هـەواڵی وەزیر و حـەمـید بزانێت، کـاتێ دەگاتە شـاری حـەلـەب، سـەیر دەکـات، وەزیر بەسـوپایـەکی زۆرەوە لەگـەڵ مـەلیک بەهمـەندا کـەوتووەتە شـەڕ، فـەرهـەنگ دەچێت و ئەو هـەواڵـە بە شـازادە دەگـەیەنێ، ئـەوانیش بەپەلە، بەرەو شـاری حـەلەب بەڕێ دەکەون، کـاتێ دەگـەنە ئەو جێ، وەزیر دەیەوێت، مـەلیک بەهمـەن بکوژێت، بەڵام مـەیموونە خـاتوون خـۆی دەگـەیێنێـتـە وەزیر و پێی دەڵێت جـەنابی وەزیر، تکایە بەهمـەن ببـەخـشـە بـەمن. ئەویش دەزانێت شـازادە هـاتووە دەچێت بە پێشـوازییـەوە. سـوڵتـان ئیـبـراهیـمـیش کـە بـە دیداری شـاد دەبێتـەوە، چۆنیەتیی هاتنی ئەو سوپایەی لێ دەپرسێ، ئەویش تەواوی بەسـەرهـاتی ئەو مـاوەیەی بۆ دەگێڕێتەوە، هـەر لەو کاتەدا مـاهی زەڕئەفشـان دێت و بە دیداری شـازادە و نۆش ئافـەرین شـاد دەبێ. شـازادە زۆر سوپاسـی مـاهـی زەڕئەفـشـان و باوکی دەکـات، بۆ ئـەو یارمـەتییـەیان. پاشـانیش مـەلیک بەهمـەن ئازاد دەکـات و دەیکاتەوە بە پاشـای حـەلەب و خـەڵاتی دەکات. ئـەویش بەڵێن دەدا هـەتا مـاوە سـەر لەپێناو و گوێڕایەڵی شازادە بێت.

ئەلیـاس و تووفـان کـە هـەواڵی مـەلیک بەهـمـەن دەزانن دەکـەونە بیـری ئەوەی بە فڕوفـێڵ شـازادە بانگهێشت بکەن بۆ خـەتا، چەند کـەسێک بەکۆمـەڵێک دیارییـەوە ڕەوانەی لای شـازادە دەکەن و داوای لێ دەکـەن، کـە مـاوەیەک لـەلای ئەلیاس شـا

میوان بێت، ئەویش قبووڵی دەکات و بەرەو پایتەختی ئەلیاس بەڕێ دەکەوێت. هەرچەندە وەزیر دەڵێت، شازادە، وریا بە، ئەمە داوە، شازادە پێی دەڵێت، هیچ ترست نەبێ، تا ئەوەی لە شەوێکدا هەردووکیان بێهۆش دەخەن و باڵبەستیان دەکەن، دەیانبەنە لای ئەلیاس، ئەویش بە توورەییەوە دەڵێت، جەنابی شازادە لە بیرتە ئەو شەوە لە دیمەشقدا چیت بەسەر هێناین، وات دەزانی ئیدی هەر وا بەئاسانی بەسەرتەوە دەچێ! هەرلەو ماوەیەشدا حەمیدی مەلاح بە دەستی پیاوانی ئەلیاس دەگیرێ و دەیخەنە بەندیخانەوە، کاتێ سەیر دەکات، دەزانێ کە شازادە و وەزیر گیراون بە توورەییەوە ڕوو دەکاتە ئەلیاس شا دەڵێت، ڕۆژێ لەو هەرمانەی خۆت پەشیمان دەبیتەوە، ئەی بەدکار! هەر لەو کاتەدا دەستێ لە ئاسمانەوە درێژ دەبێتەوە و شازادە هەڵدەگرێ و دەیبات، ئەلیاس زۆر دەترسێ، دەڵێت ئەمانە بەرن بیانخەنە بەندیخانەوە، ئەو دەستەش دەستی ئارایش دێو خوشکی ئەلقەم و زەلغەم دەبێ. شازادە دەبات و دەیخاتە بیرێکەوە، دەڵێت، دەبێ بە ئەشکەنجە بتکوژم هەتا تۆڵەی بنەماڵەکەمت لێ دەکەمەوە، بەزنجیر دەست و پێی دەبەستێتەوە و هەڵی دەواسێت، هەموو ڕۆژێ جارێ دێتەوە و ئازار و ئەزیەتی زۆری دەدا و بەو حاڵە لێی دەگەڕێ.

ڕۆژێکیان شازادە زۆر لە خوا دەپاڕێتەوە داوای یارمەتیی لێ دەکات و خۆی ڕادەپسکێنێ و تەواوی کۆت و بەند و زنجیرەکان دەپچڕێنێ و ڕزگاری دەبێت، هەر لەو شوێنەدا شمشێرێکی دەست دەکەوێت و لە خۆی دەبەستێت، جادووی ناکەس وەک ڕۆژانی تر دێت و بەردی سەر بیرەکە لا دەبا، لەپڕ شازادە وەک شێر پەلاماری دەدا و بە یەک شمشێر دەیکات بە دووکەرتەوە. ماوەیەک تۆزوغوبارێ هەڵدەستێ و پاشان دنیا ئارام دەبێتەوە. شازادە نازانێ لە کوێدایە، هەروا بەڕێ دەکەوێت و دەچێت تا لە دوورەوە سیاچادرێک دەبینێ، کاتێ دەچێتە نزیکی سیاچادرەکەوە، هاوار دەکات، خاوەن ماڵ، میوانم هەرچیت هەیە بمدەرێ، تینوو و برسیمە، پیرەژنێک دێ بە دەمیەوە و دەڵێت فەرموو کەمێ نانی جۆ و شیری بۆ دێنێت، پاشان پرسیار دەکات، ئەم خاکە موڵکی کام پاشایە، پیرەژنەکەش دەڵێت موڵکی پاشای فەرەنگە. بەبیستنی ئەمە و پەڕی ڕوخەکە دەخاتە ئاگرەوە، روخ لەلای حازر دەبێ، لەسەر پشتی خۆی سواری دەکا و هەتا دەرکی ماڵی ئەلیاس ڕاناوەستێ، هەر لە دوورەوە هاوار دەکات ئەلیاسی ناکەس، ناتوانێ لە دەستم

دەرچیت، ئەلیاس و مەلیک تووفان سەریان لێ دەشێوێت، هەردوویان دەگرێ و بەندیان دەکات، پاشان فەرمان دەدا وەزیر و حەمید ئازاد بکەن، کاتێ وەزیر دێتەوە، چاوی بە ئەلیاس دەکەوێت. ڕوو دەکاتە شازادە و دەڵێت، ئەلیاس کارێکی خراپی کرد، جەنابت لێی ببوورە، شازادە دەسبەجێ هەردووکیان ئازاد دەکات و خەڵاتی شاهیان پێ دەبەخشێت. هەر لەوێشدا ئەوانیش بەڵێن دەدەن هەتا زیندوون لە فەرمانی شازادە دەرنەچن. بۆ ماوەیەک لەوێدا دەمێننەوە و پاشان بەرەو فەرەنگ وەڕێ دەکەون و لەوێدا خەیمە بارەگایان بەرپا دەکەن، هەر ئەوەندەی دەزانن، سوپایەکی زۆر هاتە سەر شاری فەرەنگ، شازادە پرسیار دەکات، ئەم سوپایە هیی کێیە و بۆ چی هاتووە، کابرایەکیش لەوێ دەبێ و دەڵێت:

ئەو شەخس عەرز کەرد شازادەی سالار
سپای زیگوات ئاما وەئەی شار

پادشای فەرەنگ کناچەی دارۆ
هەزار کەس پەرێش ئەروا مەسپارۆ

خورشیدەی عالەم شای عالەمگیرەن
عالەم نەسەوداش بەستەی زەنجیرەن

ئێد خەیاڵشەن سەرهەنگ موردار
بەزۆری بکێشۆش خورشیدەی نازدار

شازادە ئەوە دەبیستێت و خۆی پێ ناگیرێ و لەگەڵ حەمید و وەزیردا دەچن بۆ یارمەتیی قاتب شا، شای فەرەنگ، چەند تیپ لە سپای زیگوات تێک دەشکێنن، تا دەگەنە لای زیگوات شازادە پەلاماری زیگوات دەدات و بەیەک زەبری شمشێر دەیکاتە دوو کەرتەوە، سوپای زیگوات ئەوە دەبینن هەموویان دەسبەجێ هەڵدێن، هەرکە سەیر دەکەن دەبینن قاتب شا لە مەیدان کەوتووە، زوو هەڵی دەگرن و دەیبەنەوە بۆ ماڵ و دەیدەنە دەستی وەزیر و خۆیان دەگەڕێنەوە بۆ ناو خەیمە و بارەگای خۆیان، کاتێ قاتب شا کەمێک دێتەوە هۆش، پرسیار لە وەزیر دەکات، ئەو کەسە کە ئێمەی رزگار کرد، چیی لێ هات، وەزیر دەڵێت گەورەم لە دەرەوەی

@kurdica

شاردا بارەگای هەڵداوە، فەرمان دەدا بچن بە پێشوازییەوە و بیهێننە کۆشکی شایەتییەوە، ئەو شایستەی ئەوەیە بە جوانترین شێوە خزمەت بکرێ. وەزیر و چەند کەسێ لە پیاوماقووڵانی دەربار دەچن شازادە و یارانی بە ڕێورەسمێکی شاهانەوە دەهێننە خزمەتی قاتب شا، کاتێ شازادە دەچێتە لای قاتب شا، سەیر دەکات کە لەسەرەمەرگدایە، شازادەش دەچێتە لای دەستی و ئەویش بەگەرمی بەخێرهاتنی دەکات و پاش ئاگاداربوونی لە ئەسڵ و نەسەبی، دەڵێت:

واتش شازادە مەتڵەبم ئێدەن
چون فەرزەند وێم بەتۆم ئومێدەن

من وێم مەزانوو رۆحم پەڕکەندەن
عومرم جەی دنیا نەفەس نەمەندەن

وەسیەتم ئێدەن بەعد ئەز مەردەنم
جەدمای مەردەن دەفن کەردەنم

دەڵێت لە پاش مەرگم لەگەڵ وەزیران و خەڵکی شاری فەرەنگدا خورشیدەی کچم بکەن بەجێگەدار و تاجی شاهیی لەسەر دابنێن و ماوەیەک لەلای بمێنەوە هەتا خەڵکی شاری فەرەنگ هەمووان ڕێزی لێ بگرن، نەکا دڵپیسێک لێی بێت بە دوژمن و تاج و تەختی لێ بستێنێت. ئەوە دەڵێت و گیانی دەردەچێت. پاش بە خاک سپاردنی، خورشیدەی عاڵەمگیر دەبەن و لە کڵێسادا تاجی شاهیی لەسەر دادەنێن، لە کاتی تاج لەسەرناندا، شازادە دەستنیشان دەکرێت کە تاجە کە لەسەر خورشیدە بنێت، لە کاتی تاج لە سەردانانەکەدا، خورشیدە ئەوەندە، جوان دەبێت، شازادە سەری لێ دەشێوێت بەڵام بە هەرلەونێ دەبێت تاجەکە لەسەر خورشیدە دەنێ و دەستی ماچ دەکات و پاشەوپاش دەگەڕێتەوە، پاش جەژن و خواردنەوە بەرەو سەرای پاشا دەچنەوە و نۆش ئافەرین دەزانێت کە شازادە پەرێشانی خورشیدە خاتوون بووە، بۆیە دەڵێت هەر جۆرێ شازادە پێی خۆش بێت، ئەمیش پێی ڕازییە.

بۆ ماوەیەک لەوێدا دەمێننەوە، لەو ماوەیەدا مەیموونە خاتوون و عەبدورەحمان

پاشایش دێن بۆ دیداری شازادە و کاتێ لەگەڵ خورشیدەی عاڵەمگیردا، ئاشنا دەبن، مەیموونە خاتوون یەک دڵ نە سەد دڵ عاشقی خورشیدە خانم دەبێت، ڕوو دەکاتە شازادە و دەڵێت من وەها گرفتاری ئەو رووومەت و خاڵە بووم، داخوا تۆ دەبێ چۆن بیت. شازادەش دەڵێت من شەیدای خورشیدەم، بەڵام ئەو پاشایە و دەبێ خەریکی کاروباری دەسەڵاتداری بێ، نەک بازاڕی دڵداری. کاتێ خورشیدە خانمیش لەوە ئاگادار دەبێت، کە شازادە لە نێو پەرییانیشدا دڵداری هەیە، دڵێ نە سەد دڵ عاشقی شازادە دەبێ و نایەوێت بە هیچ شێوەیەک لە دەستی بدات. بۆیە ماوەیەکی درێژ بە بیانووی ڕێکخستنی کاروباری دەسەڵاتەوە لای خۆی ڕای دەگرێ. هەتا جارێکیان کە مەیموونە خاتوون لەلای خورشیدە خانم دەبێ، فەرمان بە دایەنەکەی دەکا، بچێت شازادەش بێنێت بۆ ناو باخ، کاتێ شازادە دەچێتە ناو باخ و چاوی دەکەوێت بە خورشیدە خانم، لەسەر خۆی دەچێ خورشیدە دەڵێت:

شازادە چون خاک دەروون کەیل خەم
کەفت نە خاک پای خورشید عاڵەم

واتش چێش مەبۆ گیانم بۆ فیدات
ئارۆ بسپاروو گیان نەقەدەمگات

خاتوونە واتش شازادەی خەمبار
وێت سبوک مەکەر جە خدمەت یار

خورشیدە خانم زۆر ئامۆژگاریی شازادە دەکات کە دان بە خۆ بدا بگرێ تا وەزیر و هاوڕێیانی نەیدەنە بەر تانە و توانج، دەڵێت، منیش لە تۆ زیاتر دڵوداوی تۆم، بەڵام هەر کارێک بە وەختی خۆی، ئەو شەو بەزمێکی باش ساز دەکات و زۆربەی میوانانیش بانگهێشت دەکات. بۆ ناو گوڵزار و باخ تا بۆ ماوەیەک پێکەوە بن.

تا ئاخر شیرین نازدار فەرەنگ
نیشت وەبان تەخت نەقاش گوڵڕەنگ

مەشغووڵ بی بەکار پاشاییی وێش
ئەهل فەرەنگ شار شاد بین وەپێش

خـــولاســـەی کـــەلام تا وەعـــدەی هەفت مـــا
یە کــــردارش بی شـــــای حــــۆری لەقــــا

عـــەیش کــــەردن بەعـــەین بە دەمـــاخ دڵ
مەشغووڵ عەیش و نۆش تا هەفت مای کامڵ

پاش ماوەیەک شازادە دەچێتە لای خورشیدە خاتوون، ئیجازەی لێ وەردەگرێت کە بگەڕێنەوە بۆ وڵاتی خۆیان، چونکە زۆر کەس چاوەڕێیانن. خورشیدە خانمیش بەشێوەیەکی زۆر جوان پێداویستیی سەفەریان بۆ ئامادە دەکات و وەڕێ دەکەون. ماوەیەکی پێ دەچێت، وەزیران و کاربەدەستانی خورشیدە خانم دەکەونە پیلانگێڕان دژی و بەو بیانووەی گوایا ناوبراو ناتوانێ ئەرکی پاشایەتی رایی بکات، بەنهێنی لەگەڵ برازایەکی قاتب شا بەناوی کیانووش رێک دەکەون کە ئەگەر ئامادە بێ، هێرش بکاتە سەر فەرەنگ، یارمەتیی دەدەن، ئەویش بەڵێن دەدا و دێت و بە تەمای پاشایەتیی فەرەنگ دەچێتە سەریان. خورشیدە خانم لەو پیلانەی کیانووش ئاگادار دەبێ، کاتێ لەگەڵ وەزیرەکانی ڕاوێژ دەکات، تێ دەگات هەمووی فیتی دەستوپێوەندەکانی خۆیەتی. دەسبەجێ قوفڵی خەزانەکەی دەشکێنی و دوازدە هەزار سوار ئامادەی شەڕ دەکا، لەو شەڕەدا خورشیدە تێک دەشکێ و کیانووش خورشیدە بەدیل دەگرێت.

شازادە لەگەڵ فەرهەنگی دێودا کە دەیانویست سەردانێکی خورشیدە بکەن لەکاتی شەڕەکەدا خۆیان دەگەیەنن، هەر لە ئاسمانەوە فەرەنگی دێو، نەعرەتەیەک دەکا و نیوەی هێزەکەی کیانووش زارویان دەتۆقی، شازادە لە پشتی فەرەنگ دادەبەزێ بەرەو لای کیانووش دەڕوات و هەر لەدوورەوە زەبرێکی وەهای لێ دەدا کە لەگەڵ ئەسپەکەیدا دەیکات بەچوار بەشەوە. کاتێ هێزی کیانووش ئەمە دەبینن بە یەکجاری مەیدان چۆڵ دەکەن. شازادە، خورشیدە خانم رزگار دەکات و بە سەربەرزی دەگەڕێتەوە بۆ ناوشار، تەواوی ئەوانەی لە پیلانەکەدا دەستیان هەبوو، دەکوژێ و خورشیدە دەکاتەوە بەپاشای فەرەنگ و پێشیان دەڵێت، هەر کاتێ بمەوێت لە ماوەیەکی کورتدا لێرە حازر دەبم، وای بەحاڵتان ئەگەر پێ خوار دابنێن. هەموویان سەری رێزی بۆ دادەنەوێنن و بەڵێنی پێ دەدەن لە فەرمانی

خورشیده خانم دەرنەچن.

شازادە بۆ ماوەی سێ ڕۆژ لەوێدا دەمێنێتەوە و پاش سێ ڕۆژ بە فەرهەنگی دێو دەڵێت با بڕۆین بگەینەوە بە هاوەڵانمان، ئیزن لە خورشیدە خانم وەردەگرن و بەڕێ دەکەون، لەولایشەوە خان محەمەد و هاوڕێیانی بەڕێ دەکەون تا دەگەنە وڵاتی مەغریب، لەوێدا سەعید و مەسعوود ئاگادار دەبن کە سوڵتان ئیبراهیم نۆش ئافەرینی رزگار کردووە خەریکە بەرەو دیمەشق دەچێتەوە، دەسبەجێ چل هەزار سوار ئامادە دەکەن و سەرەڕێگایان لێ دەگرن، خان محەمەد بە غوڵامان دەڵێت، دەخیلتان بم وەخۆ کەون ڕۆژ، ڕۆژی غیرەتە، لەگەڵ غوڵامەکانی بەرەنگاری هێزەکەی سەعید و مەسعوود دەبنەوە و پاش یەک ڕۆژ شەڕ، خان محەمەد بە حەمید دەڵێت نۆش ئافەرین و ماهی زەڕئەفشان بەرەو لەو شاخەدا پارێزگارییان لێ بکە. ڕۆژی دواتر کە خان محەمەد بریندار دەبێت و ئەوەندەی نامێنێت کە نۆش ئافەرین و ماهی زەڕئەفشان بەدیل بگیرێن، لەپڕ شازادە و فەرهەنگی دێو وە فریای دەکەون هەر لەدوورەوە شازادە بەوە دەزانێ و هاوڕێ لەگەڵ فەرهەنگی دێودا بەگوڕاندن بەرەو هێزەکەی سەعید و مەسعوود هێرش دەبەن، ئەسپ و فیل و مرۆڤ وەک گەڵارێزان دەبارێننە سەر زەوی. هێزی مەغریبی شکست دێنێ و مەسعوود بە دەستی شازادە دەکوژرێ و سەعیدیش بەدیل دەگیرێت. کاتێ کە شازادە دەگاتە خان محەمەد سەیر دەکات بەسەختی بریندار بووە لە باوەشی دەگرێ و فەرمان دەدا، زوو دەرمانی بکەن. هەر لەوکاتەدا نۆش ئافەرین و ماهی زەڕئەفشانیش لە ئاسمانەوە دێنە خوارێ و پاش بەخێرهێنانی شازادە، هەواڵی خورشیدە خانمیش دەپرسن. شازادەیش تەواوی بەسەرهاتی شەڕی کیانووش و خورشیدە خانمیشیان بۆ دەگێڕێتەوە و هۆی وەدرەنگ کەوتنەکەشی روون دەکاتەوە. دوای ئەوەی کە هێزی مەغریب دەشکێنێ، سەعید بانگ دەکات و دەڵێت، من ئێستا چی لە تۆ بکەم. خان محەمەد دەڵێت، قوربان ئەو نەزانکاریی کردووە و سزای خۆیشی وەرگرتووە، وا باشترە بیکەیتەوە بە پاشای مەغریب و بەرگی شاهانەی لەبەر بکەیت، سەعیدیش لەبەر پێی شازادە کوڕنۆش دەبا و داوای لێبووردن دەکات. شازادەیش دەستی دەگرێ هەڵی دەستێنێتەوە و خەڵاتی شاهانەی پێ دەبەخشێ و دەیکاتەوە بەپاشای مەغریب و پاش چەند ڕۆژێ حەسانەوە، بەرەو دیمەشق بەڕێ دەکەون.

شازادە هەر لەوێدا بەخان محەمەد دەڵێت، نامەیەک بنووسە بۆ جەهانگیر شا ئاگەداری بکەوە لە گەڕانەوەمان. ئەویش دەستبەجێ نامەیەک دەنووسێ بۆ جەهانگیر شا و هەواڵی گەڕانەوەی سەرکەوتووانەی شازادە و نۆش ئافەرینی بۆ دەنووسێ و بۆ دیمەشق بەڕێی دەکات. کاتێ جەهانگیر شا لەو هەواڵە ئاگەدار دەبێتەوە، فەرمان دەدا بەشێوەیەکی شاهانە پێشوازی لە شازادە و هاوڕێیانی بکەن. تەنانەت خۆیشی دێتە دەروازەی شار تا شازادە و دارودەستەکەی دەگەنە ئەوێ، جەهانگیر لە ئەسپەکەی دادەبەزێ و شازادە و خان محەمەد و حەمیدیش پیادە دەبن و بەرەو لای جەهانگیر شا دێن و کورنۆشی بۆ دەبەن، جەهانگیر شا دەستیان دەگرێ و هەڵیان دەستێنێتەوە و لە باوەشیان دەگرێت و پیرۆزبایی ئەو سەرکەوتنەیان لێ دەکات. پاشان بەدیداری نۆش ئافەرین شاد دەبێتەوە و بەخێرهاتنی ماهی زەرئەفشان دەکات. هەر ئەو شەوە کۆڕێک دەبەستن لە گەرمەی مەجلیسەکەدا نۆش ئافەرین کەتنەکەی سەلیم کوڕی عیزەت خانی وەزیر بۆ باوکی دەگێڕێتەوە، جەهانگیرشا هەر لەوێدا فەرمان دەدا عیزەت خان بێنن، کاتێ ناوبراو دێننە بەردەستی دەست دەکا بە سوێندخواردن کە ئاگاداری ئەو کەتنە نییە. شا باوەڕی پێ ناکات و هەرلەوێدا فەرمان دەدا بە میرغەزەب، سەری لە لاشەی جیا بکەنەوە، پاش ئەوە کۆڕی بەزم و شادی بەرپا دەکەن و بۆ ماوەیەک خەم و دەردیسەری دەوران لەبیر دەبەنەوە.

مانگێک دواتر بڕیار دەدەن بچن بۆ لای فەیاز عابێد، سەرجەم شا و شازادەکان دەچن بۆ لای فەیازی عابێد، ئەویش پێشوازییان لێ دەکات و پیرۆزبایی سەرکەوتنەکەیان لێ دەکا. بەتایبەت لە شازادە و خان محەمەد و حەمید، دوعای خێریان بۆ دەکات، پاشان نۆش ئافەرین لە شازادە مارە دەکا و دەبن بە حەلاڵ و هاوسەری یەکتر، هەموویان مالاوایی لە فەیازی عابێد دەکەن و دەگەڕێنەوە و دەکەونە بیری زەماوەندکردن، شازادە بە فەرهەنگی دێو دەڵێت، ئەم زەماوەندە بێ مەیموونە خاتوون چێژی نییە، زوو بچۆ و ئەویش ئاگەدار بکەوە. فەرهەنگی دێو وەک تیرێ لە کەمان دەرچێت، لە ماوەیەکی کەمدا دەگاتە لای مەیموونە خاتوون هەواڵەکەی پێ دەدات، ئەویش بە خۆشحاڵییەوە لەگەڵ تۆقێ پەریدا بەرەو لای شازادە بەڕێ دەکەون، شازادەیش بەو هاتنەیان زۆر خۆشحاڵ دەبێت. بەهەرحاڵ پاش مارەبڕینەکە بڕیار دەدەن، زەماوەندەکەیان ببەنە وڵاتی چین. جەهانگیر

@kurdica

شایش ئەوەی پێ خۆش دەبێ و تەواوی کەرەستە و کەلوپەلی ڕێگایان بۆ حازر دەکات و پاش یەک مانگ بەرەو وڵاتی چین بەڕێ دەکەون، دەچن تا کەناری دەریا و لەوێدا سواری کەشتی دەبن و هەتا نزیکی وڵاتی چین دەکەونەوە لە کەشتییەکە پیادە دەبن بۆ ماوەیەک لەو شوێنەی جێگاکەی حەمیددا، دەحەسێنەوە. هەرلەوێدا بەڵێنەکەی خۆی بۆ حەمید جێبەجێ دەکا.

پاش ئەوەی سوڵتان ئیبراهیم دەکەوێتە بیری حەمید، دەسبەجێ خان محەمەد ڕەوانەی لای ئەسکەندەر شای دەکات کە جەهانسووزی بۆ خوازبێنی بکات، سەرەتا ئەسکەندەر شا بەمە رازی نابێ، دەڵێت ئەگەر سوڵتان ئیبراهیم بۆ خۆی دەیەوێت، هیچ قسەیەکم نییە، بەڵام ناتوانم کچەکەم بدەم بە پیاوێک کە هاوشانی خۆم نەبێ، خان محەمەد هەرچی دەکا، حەمید ناچێتە دڵی ئەسکەندەرشاوە، لە ئەنجامدا پێی دەڵێ من هەموو ڕێگایەکم گرتەبەر، بەڵام بێ ئاکام بوو. بەخوا ئەگەر ئەم داوایەم قبووڵ نەکەیت، بەزۆریش بووە کچەکەت لە حەمید مارە دەکەم. ئەسکەندەر شا تووڕە دەبێ فەرمان دەدا، کە خان محەمەد بەدیل بگرن، خان محەمەدیش چەندەها کەسیان لێ دەکوژێت، پەلاماری ئەسکەندەر شا دەدا و بەڵام لەدەستی دەردەچێت، وەزیرێکی دەبێ ڕووی تێ دەکات و دەڵێت، گەورەم! مەگەر شێت بووی، خەریکە وڵاتەکەت بە بای فەنا دەدەی، مەگەر نازانی ئەگەر شازادە لەو کارەی تۆ ئاگادار بێت، بە هێزی دێو و پەری هێرش دێنێ و وڵات وێران دەکا. ئەسکەندەر شا دەڵێت، ئەدی چی بکەم باشە؟ وەزیر دەڵێت گەورەم وا باشترە خوازبێنییەکە قبووڵ بکەی با وڵاتمان تووشی لەناوچوون نەبێ، حەمیدیش پیاوێکی گەورە و خاوەن دەسەڵاتە، سەرئەنجام ئەسکەندەر شا رازی دەبێ و شەڕەکە ڕادەگرێ و داوای لێبووردن لە خان محەمەد دەکات و فەرمان دەدا هەرچی شایستەی جەهانسووزە حازری بکەن و لەگەڵ خان محەمەد و وەزیرەکەی خۆی رەوانەی لای شازادە دەکات، ئەوانیش دەسبەجێ جەهانسووز دێنن و بەفەرمانی شازادە لە حەمیدی مارە دەکەن، شازادە دەیەوێت هەر لەو شوێنە زەماوەندی بۆ بکات، بەڵام حەمید رازی نابێ و دەڵێت، هەتا جەنابتان بە موورادی خۆتان نەگەن، من زەماوەند ناکەم.

لەولایشەوە لە کێوی قاف زەلغەم و عەلقەم دوو برای تریان دەبن بە ناوی زەڕفام

و گوڵفام، کاتێ ئەوە دەبیسن کەوا پیاوێک بەناوی سوڵتان ئیبراهیم شازادەی چین هاتووە و هەرسێ براو ئارایشی دێو و تەواوی بنەماڵەکەیانی کوشتووە، تووڕە دەبن و بڕیار دەدەن، تۆڵەی بنەماڵەکەیان لە شازادە بکەنەوە، بۆ ئەم مەبەستە دەکەونە ڕێ و دێن هەتا دەگەنە شوێنی ئۆردووی شازادە. بەهەر شێوەیەک دەبێ شوێنەکەی شازادە دەدۆزنەوە و شەو دێنە سەری، زەڕفام هەر لەدوورەوە بەدارێکی شمشادەوە پەلاماری شازادە دەدا، شازادەش لە خەو ڕادەپەڕێ و دەستی زەڕفام دەگرێت و هەتا هێزی تێدا دەبێ شمشێرێ لە پژوێنگای دەدا و دەیکات بە دووکەرتەوە، گوڵفام لە پشتەوە بە هەلی دەزانێ و دارێکی شمشاد دەدا لەسەر شازادە و بێهۆشی دەکات، هەکە دەیەوێت بە شمشێر سەری لێ بکاتەوە، نۆش ئافەرین وەختەبەر دێ و لە دواوە هەتا هێزی تێدا دەبێ شمشێرێک لە ناوشانی گوڵفام دەدا و دەیکات بە دوو کەرتەوە، بەپڕتاو بەرەو شازادە دەچێ و لە باوەشی دەگرێت. لەبەر دەنگە دەنگی دێوەکان، خان محەمەد و هاوەڵانیشی ئاگادار دەبنەوە. کاتێ دەچنە ناو چادرەکەی شازادەوە، سەیر دەکەن دوو دێو کەوتوون و شازادەیش بێهۆشە. کاتێ شازادە دێتەوە هۆش، پرسیاری لێ دەکەن، چ ڕووی داوە؟ شازادەش دەڵێت، نازانم. نۆش ئافەرین دەڵێت، ئەو دێوانە خەریک بوو شازادە بکوژن، شازادە بۆ خۆی یەکێکیانی کوشت و منیش ئەویتریان.

هەرکە شازادە ئەوە دەبیسێت، خێرا ڕووداوەکە دێتەوە یادی و دەستخۆشی لە نۆش ئافەرین دەکات. ڕۆژی دواتر فەرمان دەدا بەرەو شاری چین بەڕێ بکەون، چەند ڕۆژێکی تر ڕێگا دەبڕن تا نزیکی وڵاتی چین دەکەونەوە، بە وەزیر دەڵێت نامەیەک بنووسە، بۆ باوکم و هاتنەوەی ئێمەی پێ ڕابگەیەنە، کاتێ عادڵ شا لەو هەواڵە ئاگەدار دەبێتەوە، فەرمان دەدا هەموو بچن بەپێشوازییەوە، کاتێ دەگەنە یەک چاوانیان پڕ دەبن لە فرمێسکی شادی، عادڵ شا بەتاسەوە شازادە لە باوەش دەگرێ و بۆ ماوەیەک بەری نادا، دەنگی هەلهەلەی شادی لە هەموو لایەکەوە بەرز دەبێتەوە، عادڵ شا کاتێ نۆش ئافەرین دەبینێت، پڕبەدڵ خۆشحاڵ دەبێ، بەخێرهاتنی دەکات، هەروەها بەخێرهاتنی ماهی زەڕئەفشان و جەهانسووز و وەزیر و حەمید دەکا و ئەملاو ئەولایان ماچ دەکات. بەم جۆرە سوڵتان ئیبراهیم بە ماڵەوەیان شاد دەبێتەوە و ماوەیەک دەحەسێنەوە، پاشان دەکەونە هەوڵی سازکردنی ڕێوڕەسمی زەماوەندی سوڵتان ئیبراهیم.

شازادە فەرمان دەدا کە سەرجەم ئەو پاشا و سەردارانەی کە لەو ماوەیەدا ئاشنا بووە لەگەڵیان، هەر لە عەبدورەحمان پاشای پەرییانەوە هەتا مەلیک بەهمەن و ئەلیاس و سەعید و خورشیدە خانم، پاشای فەرەنگ و ئەسکەندەر شا و جەهانگیر شا کەیخوسرەو شا هەموویان، بانگهێشت بکەن بۆ ئەو زەماوەندە، پاش هاتنی سەرجەم ئەو شا و شازادانە، سەرەتا زەماوەند دەکەن بۆ حەمید و جەهانسووز پاشان بۆ خان محەمەد و ماهی زەرِئەفشان. لە دوای ئەوان نۆرە دێتە سەر خۆی، بەڵام لە بێ بەختیی شازادە، هەر ئەو شەوەی بەرلەوە بچێتە پەردەوە، ئارایش دێو کچێ تری دەبێ بە ناوی (زەریر)، کە یەکێ دەبێ لە گەورەترین جادووگەرانی تەلیسمی کێوی (قاف)، ئەو جادووگەرە کە هەواڵی لەناوچوونی بنەماڵەکەی بەدەستی سوڵتان ئیبراهیم دەبیستێ، روو دەکاتە وڵاتی چین و ئەو شەوە کە سوڵتان ئیبراهیم دەچێتە لای نۆش ئافەرین بەسیحر و جادوو خاوبەندیان دەکات.

بەیانی کاتێ کەسوکارەکەیان سەیر دەکەن دەبینن چەند مارێک لەسەر سینەی هەردووکیان پەپکەیان داوە، هەردووکیان مردوون، زەماوندەکە دەبێ بە شیوەن و گریان و شا و شازادە تێکرا، خۆیان لە قورِ دەنێن، عادڵ شا بۆ ماوەیەک زمانی دەبەسترێت و قسەی پێ ناکرێ. عەبدورەحمان پاشا کاتێ دێتە سەریان نەسرولاّ لەگەڵ خۆی دێنێت، دەڵێت بزانە ئەمانە چییان لێ قەوماوە، ناوبراویش هەرچەند سەیر دەکات، جێگای زامی مارانگاز نابینێت، دەڵێت ئەمانە مار نەیگەستوون، بۆیە تەنیا فەیازی عابێدیش دەتوانێت سەر لەمە دەربکات. هەر لەوێدا مەیموونە خاتوون و فەرەنگی دێو دەچن بۆ لای فەیازی عابێد، کاتێ ئەو بەسەرهاتە دەگێرنەوە، پێیان دەڵێت ئەوان بە فیتی (زەریر)ی جادووگەر خاوبەند کراون، هیچ چارەیشیان نییە، تا رۆژێ لە دنیا ماون دەبێ هەروا بن، مەیموونە خاتوون دەستەودامانی دەبێت، کە رێگا چارەیەکیان بۆ بدۆزێتەوە، فەیازی عابێد جانماز (بەرماڵ)ەکەی دەدا بەسەریا و ماوەیەک دەچێتە سوژدەوە، پاشان هەڵدەسێتەوە و دەڵێت تەنیا کەسێ بتوانێ شازادە رزگار بکات، خان محەمەدە. دەبێ بچێت و تەلیسمی زەریری جادووگەر لە کێوی قاف بشکێنێ و شووشەکە لە نێو جەرگی زەریری جادوودایە دەری بێنێت و بەو شێوە خاوبەندەکەی شازادە بەتاڵ دەبێتەوە. هەروەها دەست دەبات لەوحێک دەردێنێ و دەیدا بەمەیموونە خاتوون و دەڵێت، لە

هەر شوێنێ خان محەمەد کێشەیەکی تووش بوو، سەیری لەوحەکە بکات، لە نووسراوەکانی کەڵک وەربگرێت، مەیموونە خاتوون ماڵاوایی لە فەیازی عابێد دەکات و دەگەڕێنەوە بۆ چین.

کاتێ ئەو هەواڵە دەبەن بۆ خان محەمەد، دەستبەجێ خۆی بۆ سەفەرەکە ئامادە دەکات. روخ و مەیموونە خاتوون و فەرەنگی دێو لەگەڵ خۆی دەبات و روو دەکاتە کێوی قاف، یەکەم و دووەم شاخ دەبڕێت و لە سێیەم شاخدا بە روخ و مەیموونە خاتوون و فەرهەنگ دەڵێت، ئێوە هەرلێرە بمێننەوە و چاوەڕوانی من بکەن، ئەگەر سەرکەوتم، ئەوا ئاگەدارتان دەکەمەوە و ئەگەریش نەمتوانی، ئێوە بگەڕێنەوە. ئەمەیان پێ دەڵێت و بەرەو تەلیسمی زەریر بەڕێ دەکەوێت، زۆر شتی بەسەردێ. لە هەموویاندا بەڕێنوێنیی لەوحەکە سەربەرز دەردەچێت، تا دەگاتە نزیک تەلیسمی (زەریر)، سەیری لەوحەکە دەکات دەبینێ تێیدا نووسراوە خان محەمەد شێرێکی شەل و پەککەوتوو دەبینی، لەلای دەستی ئەمیرولئومەرای کێوی قافدایە لە هیچ ترست نەبێ و هەرچی دێتە رێگات، بیکوژە تا دەگەیە لای شێرەکە، ئەو کاتە بێ ترس بیکوژە و شووشەی دەرمانی شازادە لە سینەیدایە و دەبێ دەری بێنیت و لەگەڵ خۆتدا بیبەیتەوە بۆ چین، ئەگەر ئەمیرولئومەرای کێوی قاف خۆی دا بەدەستەوە و شەڕی نەکرد، تۆش ئەمانی پێ بدە، بەڵام ئەگەر هەینەی شەڕی بوو، دەسپارێزی لێ مەکە. خان محەمەد لەوحەکە لە باخەڵی دەنێت و بەرەو شێرەکە دەڕوات، لە هەرلاوە دێو و ئاژەڵی دڕندەی جۆراوجۆر دێن بۆی، بێ ترس هەموویان قەلوبنار دەکات.

هەتا دەگاتە شێرەکە. شمشێر هەڵدەکێشێ و تا هێزی تێدا دەبێت شمشێرێکی لێ دەدا و دەیکوژێت. تۆز و غوبارێک هەڵدەستێ و دوای ماوەیەک دەنیشێتەوە. ئەمیرولئومەرای کێوی قاف، سڵاو لە خان محەمەد دەکات و ئەویش بەڵێن دەدا دەست بۆ هیچ کامیان. دەستدرێژی نەکاتە سەر کەس، هەر لەو کاتەدا پەڕی روخ دەخاتە ئاگرەوە، ئەوەندەی پێ ناچێت، روخ و فەرهەنگ و مەیموونە خاتوون دەگەنە لای و پیرۆزبایی ئەو سەرکەوتنەی لێ دەکەن. خان محەمەدیش سینگی شێرەکە هەڵدەدڕێ و شووشەکە دەردێنێ و بە جوانی هەڵی دەگرێت.

مەیموونە خاتوون پاش ئاشنابوون لەگەڵ ئەمیرولئومەرا، تەواوی بەسەرهاتی

سوڵتان ئیبراهیمی بۆ باس دەکات. ئەویش دەڵێت. من نەدیدە عاشقی ئەو پیاوەم، ئەگەر ئیزن بدەن لە هەلێکدا دێمە خزمەتی. هەر لەو کاتەیشدا دەچێت و گۆچان و ئەنگوستیلە و قالیچەی حەزرەتی سولەیمان دێنی و بەدیاری دەیدات بە خان محەمەد. ئەوانیش خێرا دەگەڕێنەوە، هەتا لای فەیازی عابێد ڕاناوەستن. خان محەمەد شووشەکە لە بەردەمی فەیاز دادەنێ، فەیاز دەستخۆشیی لێ دەکات و دەڵێت، ئەو شووشەیە بەرن لەسەر سینەی شازادە دای بنێن و ئەو لەوحە لە شووشەکە بدەن، پشت بە خوا رزگاریان دەبێ. ئەوانیش بەپەلە بەرەو چین بەڕێ دەکەون، پاش چل ڕۆژ دەگەنە چین و کاتێ هەواڵی گەڕانەوەی خان محەمەد دەبیستن، عادڵ شا خۆی دەچێت بەپیریانەوە، هەر لەوێوە دەچن بۆ ئەو شوێنەی کە ئامادەیان کردووە بۆ شازادە و نۆش ئافەرین، خان محەمەد بەپێی ڕێنوێنیی فەیازی عابێد دەرمانەکە بەکار دێنێ، لەپڕ شازادە پژمەیەک دەکات و هەڵدەسێتەوە، کاتێ سەیری دەوروبەری دەکات، سەری سوڕ دەمێنێ، هەمووان جلی ڕەشیان لەبەردایە، نۆش ئافەرین بەپەلە خۆی بەقوماشێک دادەپۆشێ. شازادە هۆی ئەو کارە لە باوکی دەپرسێت، ئەویش لەسەرەخۆ تەواوی بەسەرهاتەکەی بۆ دەگێڕێتەوە. شازادە هەڵدەستێ و ناوچاوی خان محەمەد ماچ دەکات و ڕێزێکی زۆریش لە فەرهەنگ و روخ و مەیموونە خاتوون دەگرێ، فەرمان دەدا دووبارە شادی بگێڕن.

پاش چەند ڕۆژێ ئەوەندەیان زانی، ئاسمان ڕەش داگەڕا لەپڕ پیاوێک لە وێنەی خۆرەتاو لەسەر کورسییەکی زێڕین و بەپرتاو لە نزیکی سوڵتان ئیبراهیم هاتە خوارێ و کوڕنوشی بۆ برد، لەو کاتەدا خان محەمەد هات و وتی گەورەم ئەمە ئەمیرولئومەرای کێوی قافە. سوڵتان ئیبراهیمیش دەستی دەگرێ و لەلای دەستی خۆی دای دەنێت. هەموو پاشاکان بەخێرهاتنی دەکەن، پاش ماوەیەک ئەمیرولئومەرا هەڵدەسێتەوە، بەسەرهاتێکی درێژی چۆنیەتیی عاشقبوونی کچە ئامۆزای خۆی و گرفتاربوونی لە تەلیسمی زەریری جادوو تا ئەوەی خان محەمەد تەلیسمەکە دەشکێنی و ئەویش زرگاری دەبێت. پاشان دەڵێت ئێستا داواکاریم لە سوڵتان ئەوەیە کە بۆ زەماوەندەکەم لەگەڵ شا و شازادەکانی تر تەشریف بێنن و بەخۆشیی ئێوەوە ئەو زەماوەندە بکەم. شازادەش بەڵێنی پێ دەدا و دوای چەند ڕۆژێ بەرەو کێوی قاف بەڕێ دەکەون. لەڕاسەری جەزیرەی (واق واق)دا سوڵتان

@kurdica

ئیبراهیم چاوی بە شوێنێکی خۆش و دڵگیر دەکەوێت، لە خان محەمەد دەپرسێ ئێرە کوێیە؟، ئەویش دەڵێت، گەورەم ئێرە هەر ئەو شوێنەیە کە بەڵێنمان دا کۆشکێکی تێدا سازبکەین بۆ زەنگییانی مرۆڤخۆر.

شازادە هەر لەوێ فەرمانی راوەستان دەدا و بەهێرشێک تەواوی زەنگییانی مرۆڤخۆر دەکوژن و پاشان فەرمان دەدا بەهەرچی دێو و پەرییە، هەرکامیان لە هەر وڵاتێ کە دەتوانن لە مەڕومالات و ئاژەڵ هەرچییان دەس دەکەوێت، بیهێنن بۆ ئەو شوێنە، پاش ئەوەی چەند هەزار ئاژەڵ لەوێدا کۆ دەکەنەوە. روو دەکاتە روخ و دەڵێت ئێرەش بۆ تۆ و بێچووەکانت، هەتا تۆ زیندوویت ئیدی پێویستت بە هیچ نابێ، بچۆ و بێچووەکانت بێنەو بێ خەم لەم جەزیرەدا بۆ خۆت بژی. روخ زۆر سوپاسی شازادە دەکات و دەڵێت من هەتا ماوم گوێ بە فەرمانی جەنابتانم، هەر کاتێ پێویستت بە یارمەتیم بوو، تەنیا پەڕێکم بخە ئاگرەوە ولە خزمەتتان حازر دەبم، لەوێشەوە بەرەو کێوی قاف دەڕۆن لە زەماوەندی ئەمیرولئومەرای قاف بەشداری دەکەن و ماوەی چل ڕۆژ لەوێ دەمێننەوە. پاشان دەگەڕێنەوە بۆ چین و زەماوەندی مەیموونە خاتوون و خورشیدە خاتوونیش دەکەن بۆ شازادە. پاشان خان محەمەد بەنوێنەرایەتیی خۆی دەکات بە پاشای فەرەنگ و لەگەڵ خورشیدە خانم رەوانی دەکات، حەمیدیش دەکات بە وەزیری دەستی راستی خۆی و عادڵ شایش تاج و تەختەکەی بە سوڵتان ئیبراهیم دەبەخشێ و پاش ماوەیەک شا و شازادەکان هەرکام بە دڵخۆشیی تەواوەوە. بەرەو وڵاتی خۆیان دەگەڕێنەوە و ئەوانیش بە خۆشی ژیان دەبەنەسەر. بەم شێوەیە ئەم بەسەرهاتەش کۆتایی دێت.

محەمەد رەشید ئەمینی

چیرۆکە شیعری

سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین

واتن شـــازادە شـــەیدای شـــوور عـــەشق
نیـــشت وەتۆی کـــەشـــتی لوا پەی دەمـــشق

وەتاج و تـۆمـــار، جـــوقـــەی شـــا قـــەســـەم
راســـتی هەر ئێـــدەن بێ زیاد و بێ کـــەم

عـــادڵ شـــا ژحـــەرف خـــاســـەی غـــولامـــان
یەخـــــەی کـــــەیانی ئاوەرد وە دامـــــان

ســـــەروســـــوورەتش کـــــوویاوە ژبەرد
هـەرتـا کـــــە تاواش شـین و زاریش کـــــەرد

واتش ئەی فـــــەرزەند شـــــازادەی چینم
فـــێـــدای گـــیـــانت بۆ گـــیـــان شـــیـــرینم

.... وێـــت یـــارت بـــۆ
خــــــواوەنـد ژســـــەر نیگـهـــــەدارت بۆ

.... حـــوكـــام چینت
بـابـۆ وەســــــەرگـــــەرد نـۆش ئافـــــەرینت

....

** ....

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

بچـــــیم بزانیم شــــازاده چێش کــــەرد
وەڕووی دەریاوە چۆن تـەشــــــریفـش بـەرد

شـــازاده ئـەورۆ نیـــشت وەتـۆی کـــەشـــتی
نـەزانـاش وەنـەرد بـەخـت بـەرگــــەشــــتی

کـــــەشــــــتی راهـی بی وە بـاد مـــــوراد
دە رۆز ویــارا بــێ کــــــــــــەم و زیــاد

ســــتــــارەی مـــوریخ شــــانا باڵ و پەڕ
نـەهـەنـگـێ وە ئـاب بـەرئـامـــــــا وەبـەر

وێنەی کــۆی پەڕاو یا چون بێـــســـتـــوون
بەو تـەور بوڵـەند بی نە بـەحـــر جــەیحـــوون

نـەهـەنگ چـون کــــەشــــتی ئـاوەرد وەنـەزەر
ئـامـــا وەتەعــجــیل چون باد ســــەڕســــەڕ

شــــازادەی مــــاچین ژخــــۆف نـەهـەنگ
دنـیــــــا ژدیـدەش بـی وەشـــــــەوەزەنـگ

وات بـار ئیــــلاهـی ئـامــــان ســــەد ئـامــــان
چێش کـەروو چـەنی ئەی کـۆی بێ سـامــان

نـەجـــــات دەهـەنـدەی خــــــەلیل ژ ئـاتـەش
* ئـەی کـۆی بێ سـامـان چوونەن عـەلاجـەش

پـادشـــــای شــــاهـان بێ شنۆ و بێ دەنگ
نیگارداری کــــەی کــــەشــــتی ژ نەهـەنگ

دوعـــای شــــازادە نەوی مـــوســــتــــەجــاب
هـیـچ نـەوی قــــــــەبــووڵ................

داش وەکــەشـــتی دا نـەهـەنگ ســـەر وەتـاو
تەخـــتــە تەخـــتــەبی کــەشــتی وەســـەر ئاو

گــــەنج و خــــەزانـە و مــــەتای کــــەس نـەدار
....

خــاســەی غــوڵامــان قــامــەت شــەکــەر نەی
....

مـرواری و مــەرجــان فـیــرۆزەی خـۆشـڕەنگ
ژدڵـێ دەریا بی ئـامــــێــــتـــــەیێ ســــەنگ

قــــاتـرو ئوشـــتـــر ئەســـپـــان توندخـــێـــز
غـــەرق بـین وەدەریا شــــوور شــــەڕئـەنگێـــز

فــــەرش فــــەڕوەشــــان خـــەیمەی نیلی رەنگ
تـەمـــامی غـــەرق بی نـەی دنیـــای نـەیڕەنگ

بــەڵــێ وە مـــــــــــــەیـلان دەهـــەنـدەی داوەر
ژرووی یـەک تەخـــتـــــە بـەرچی دوونـەفـــــەر

ئـەوەڵ شـــــــازادە فــــــــەرزەنـد عــــــــادڵ
دووەم خـــان مـــحــــەمــــەد وەزیر عـــاقڵ

ژرووی دەریـاوە ئاو مــــــــەوەردشـــــــان
مـــــەیاوا وە عــــــەرش ئاهـ ســــــەردشــــان

یاران گــۆش دارن پەی گــوفــتــەی قــەدیم
من هــەر وەی تـەورە وەدیـدەی خـــــــۆم دیم

هــەرکـــــــــــەس بـکـەرۆ نـاڕەزای بـابـۆش
بۆســـەر پێش مــەیۆن نەکــەین فــەرامــۆش

.... سـا بابۆ یەک کـارێ کـەردم
تا رۆز مـەحـشـەر گـرانەن دەردم

هەرکـەس نەسـیـحـەت من وەیادش بۆ
نـەکـەرۆن کـارێ بـێ رەزای بابـۆ

ئـیـمـجـار وەمـەیلان رەبولعـالەمین
بچـیم وە سـەر وەخت سـوڵتـان ماچین

.... ژدوور دی وە چـەم
لاڵا ژدەرگـای دانای مـوعـەزەم

تەخـتـە چووب کـەم کـەم وست وە کـەنار
پارەی تەخـتـە چووب یاوا وە جـەنگەڵ

....

بەرئامـان تەشـریف وەجـەنگەڵ بەردن

نـیگا کـەردشـان وەسـەر شـاخ دار
سـیب و شـەفـتـالوو ئەنجـیـر و ئەنار

* ئـالـو گـاو ئەنـگوور و ئـەمـرۆ
مـیـوەی گـووناوگـوون فـەراوان دارۆ

ژلوتف بێ چوون کـارسـاز کـاران
ئاوێزان بیـیـەن جـە شـاخـەی داران

شـازادە و وەزیـر کـاردان عـاقڵ
قـەدرێ مـیـوەجـات کـەردن تەناوڵ

قـەدرێ ژمـیـوەی رەنگاوڕەنگ وەردن
ژ دلێ جـەنگەڵ گـەشـت و گـێڵ کـەردن

سێ ڕۆژ وەنیـــــشــــات وەی تـەورە ویـەرد
ژ ڕەزای خـــــوا تـاک تـەنیـــــای فــــەرد

دیشـــــان ژنـاگـــــا ئـامــــا جـــــەوانـێ
ئـەوهـەم گــــرفــــتـــــار حـــۆری ڕێزوانـێ.

ئـەو هـەم گــــــرفــــــتـــــار وەیار وێش بـی
سـاڵ و مـانگ و ڕۆژ، ئەی جـەنگەڵ جێش بی

یاوا وەنـەشـــــان ســــــەرفــــرووود ئـاوەرد
ئاداب و ئـەدەب ســـوجــدە و ســـەلام کــەرد

واتـش عـــەزیـزان چۆن کـــەفـــتـــەن ڕاتـان
وە بــان دیـدەم گــــــــــــــەرد پـالاتــان

چتـــــەور نـاوەردین تـەشــــریـف وە یـانـە
بفــــەرمــــان بچــــیم وە بـەندەخــــانـە

شــازادە وەزیر خـــەیلێ خـــۆشـــحـــاڵ بین
واتـشــــان ئـەحـــســــەن هـەزار ئافــــەرین

هـۆرێزان وەپا لـوان هـەر ســــێـــــشـــــــان
دەست هـەم گـرتن چـون قـەوم و خـوێشــان

یـا کــــــەم یا زیاد قــــــەدرێ ڕاکــــــەردن
....

.... پڕ نـەقـــاش نـەقـــاش
گـــشـت جــــەدەولکاری ژســــەر تا وەپاش

عـــەرس مــــەعـــجـــەری تـەمـــام زەڕکـــاری
* ژ تـەرهـش نـەداشت هـیـچ شــــەهـریاری

نەقەیسەر رۆم، نەخاقان چین
نەداشتن وێنەی ئەو قەسر زەڕین

فەرش فەڕوشات زیبای زەڕئەندووز
مەردەنگی لالەی شەمع سەر پیسووز

قاپ قاچاخان مەجمەی دیوانی
پیاڵە و بوشقاب چینیی خاقانی

خولاسە ئەسپاب چینی وەسەد رەنگ
مەدرەوشا جۆرجۆر چون دانەی فەرەنگ

پڕ بی ژدلێ قەسر زەڕنیگار
شازادە و وەزیر حەیران بین وە کار

ژرووی مەسنەدان بگرتن قەرار
.... تەوازوع کەردش بێ شمار

وەزیر کاردان فەهمیدەی گوزین
پەرسا ژحەمید وە لەفز شیرین

وات واچە پەرێم تۆ چ کارەنی
وە تەنیا نە تۆی ئەی تالارەنی

واتش راز من بێ حەد شمارەن
بەختم سیاهەن چارەم ناچارەن

ئێوە بواچین حاڵات وێتان
ئەوسا شەرح وێم ماچوو پەرێتان

مەعلوومەن ....
مەخلووق وڵات کام سەر دیاری

تایبەترین تەکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

ژ دەریا چون بی چون کەردین گوزەر
بواچین حاڵات وێتان سەرانسەر

....

....

بەعەزم دەمەشق نەهانیی عادڵ
تەی کەردیم راهان مەنزڵ بەمەنزڵ

تەیی مەراحل مەنزڵ تەی کەردیم
تەشریف وە لەب دەریا ئاوەردیم

لوایم وەکەشتی راهی بیم رەوان
کەشتی وە دەریا تەعجیل وە دەوان

ژ کەچیی ئیقباڵ ژبەخت بەرگەشت
نەهەنگێ ژئاب سەر ئاوەرد وەدەشت

نەهەنگ پەرێما ئاوەرد پەلامار
.... غەزەب وە تەعجیل و تار

سەردا ژ کەشتی وەتەقدیر هەق
کەشتی داغان بی، بی وەهەزار شەق

تەختە تەختە بی کەشتی ژرووی ئاب
تەمام گەنج و ماڵ غەرق بی نەغەرقاب

چونکێ رەزاش بی ئەی کەرەمداره
ئامامان وە دەست یەک تەختە پاره

وە مەیلان وێش تاک تەنیای فەرد
وەی تەختە چووبی ئێمە ئاو ئاوەرد

ئیســـا چون مــورغـــان بێ ئاشـــیـــانە
مـــەنایم خـــەجڵ جـــە ئەی مـــەکـــانە

ئێـــــدەن شــــەرح حــــاڵ واتیم پەرێت
ئەمـــجـــار تۆ واچە شــــەرح حـــاڵ وێت

وەزیر وات ژ خـــەڵق ولات ....

....

ئەی شـــازادەی نەسڵ عـــادڵ شـــای چینەن

....

شـــازادە ســـوڵتـــان ئیـــبـــراهیم نـامـــەن

....

بـەنـدە ژخـــــــزمـــــــەت بـابۆش وەزیـرم

....

نـامم خـــان مـــحـــەمـــەد وەزیر عـــادڵ
ئیـســـا نەی جـــەنگەڵ مـــەندەبیم خـــەجڵ

یـەک ڕۆزنە تـەقـــدیر ئەی چەرخـــە پیـــرە
ئـەی زاڵ زەڕهـان هـەرگـــیـــز نـەمـــیـــرە

ئەی ســـاحـــێب چەرخ تەمـــام پڕ نەقـــشـــە
ئـەی کـــوهـنـە دەیر دڵداری بـەخـــشـــە

ئـەی چادر کـــەبود بێ چڵ و ســــوینە
ئـەی دوون دەوران کــــەس نـەزان چوینـە

ئـەی ئـاگـــــای دەردان ژبـان ســــەرە
ئـەی شـــادی تـاســــەر وەکـــەس نـەدەرە

ئەی ژدەنگ پای موور خەبەرداره
ئەی قەرار دادەی لەیل و نەهاره

ئەی گیان کێش گیان جانداران سینه
ئەی کونفەیەکون هیچ کەس نەوزینه

مەرد توجارێ ژشار دیمەشق
دێوانەی دەیری شەیدای شوورعەشق

ژ تەقدیر چەرخ بینای بێهتەرین
توجار دەمشق راگەش کەفت وەچین

تەسویر سوورەت دوخت جەهانگیر
ئاوەرد وەخدمەت شازادەی دەلیر

نیگای سوورەت کەرد شازادە لاڵپۆش
ژعەشق دوڵبەر کێشا یەک خرۆش

تاکە ئێد شنەفت ژواتەی وەزیر
ئەسرین دێدەش ئاما سەرازیر

وەقت ئیسم یار شازادە شنەفت
بڵێسەی دەروون چون ئاگر و نەفت

رێزنا ئەسرین جە هێجر یارش
پەی یار دڵسۆز شیرین گوفتارش

کولیاوە زامان زام خەتەرش
دوودێ دێویا ژ کەللەی سەرش

واتش ئەی وەزیر فەرخوندەی سالار
خەم گشت عاڵەم وەمن بیەن بار

من چون پەروانە پەرێ شەوق شەم
ژ هێجران یار مەسۆزۆ جەستەم

خەبەر نەداری ژئاه سەردم
ژعەرش ویەردەن ناڵەی نەبەدرم

چەنی بادە قوش شەوان تا وەرۆ
سەدای زایەڵەی زاریی من مەیۆ

شین و شیوەنم نە شەب و رۆزەن
تەمام نە هێجران عەشق جانسۆزەن

جەهانسۆز کناچەی ئەسکەندەر شاهەن
جە منیش وێنەی دوو هەفتە ماهەن

شەوم هەر روزەن ڕۆزم هەر شەوەن
ئەی قەسرو تەلار هەم ماڵ ئەوەن

گەنج فەراوان مەتای بێ شمار
کیانا پەرێم سازنام ئەی تەلار

گرفتار عەشق ئەو دیدە مەستم
هەفت ساڵەن ژەی قەسر من چۆڵپەرستم

حەمید مەلا مەوانان نامم
گرفتار ئەشق ئەو جەمین جامم

* ژ ئەی جەزیرە موڵک مۆقیا
هەر ژ تەنیایی زەهرەم تۆقیا

مەر وەقتێ موراد بەندە بۆ حاسڵ
پەی ئەسکەندەر شا مەرگێ بۆ نازڵ

وەرنە تا قیام گیرۆدەی دەردم
باقی وەسەلام ها مەعلووم کەردم

ژەی دەم شازادە زەدەی عەشق یار
واتش ئەی حەمید وەشەرت و ئیقرار

ئەر نۆش ئافەرین ئاوەردم وەدەست
شاد بیم وەدیدار شۆخ دیدە مەست

بەوکەس قەراردان چەرخ شەب و رۆز
شادت مەکەرم شەوق جەهانسۆز

حەمید وات بەستم کەمەر وەئیخلاس
* وەزات ئەقدەس بەرز بێ (تەناف) (قیاس)

خزمەتکارەنان غولامان دەستوور
عەبد دوڕ نەگۆش حازر وەحوزوور

تا بەرچۆ ژتەن گیان شیرینم
عەبد زەڕخەرید شازادەی چینم

دارۆم چەند ئەسپان خاسکەی توندرەو
توند و تێز هەڵمەت چون شەهاب شەو

چون ئاهووی چۆڵگەرد خاسەی دیاری
نیەن ژ سەر کار هیچ شەهریاری

دانە و جەواهێر مەتای کەس نەدار
بار کەریم ئەسپان رەوەند رەهوار

ژدانەی زمڕود ئەڵماس و یاقووت
بارگیری بکەیم موحکەم و مەزبووت

@kurdica

وەعەون بێ چوون جەهان ئافەرین
بشیم وە دەمشق پەی نۆش ئافەرین

شازادە کە ئێد شنەفت ژ حەمید
رەخشەندە بی بەوێنەی خورشید

خەم و پەژاران بەرکەردش نەدڵ
شاد بی شکۆفا چون شکۆفەی گوڵ

واتش وە حەمید ئەی برای گیانی
مەرحەبا ژ تۆ عالی مەکانی

برادەر بوزورگ شاری چینمی
ئەگەر من مردم جانشینمی

وەلایات چین وەتۆ مەسپارم
هەر تۆنی ساحێب تاج و تۆمارم

تا رۆز مەردەن تاج سەرمی
ژمن بوزورگتەر برادەرمی

یەشەرت ئێقرار کەردم چەنی تۆ
من وەدەمشق بەر وەهەر نەهوێ بۆ

حەمید ئێد شنەفت هۆرێزا وەپا
گرتش تەدارەک پەی لوان را

* خورجینان ئاوەرد پەڕکەرد ژگەوهەر
بارکەرد نەئەسپان رەوەند رەهوەر

مەرکەبان سازان وەزین زەڕین
خوسوسەن پەرێ سوڵتان ماچین

شـازاده چون شـێـر شــوور عـەشق وەسـەر
پۆشـا بە ئەندام ئەسڵەحەی ....

وانـا ئـیـسم زات بینای بێـهـتـەرین
پـا دا وە رێـکـاب ســوار بـی وەزیـن

بـەو ئـەسـپ چـیـنـی وێـنـەی ئـاهـووی بـەڕ
توند و تێز هەڵمەت جەهان ....

وەزیـن زەڕیـن ئـاڵای دڵـپـەزیـر
یـەکـێ پـەرێ وێـش یـەکـێ پـەی وەزیـر

ژقـەسـر زەڕکـار بەرئـامـان وە بەر
حـەمـیـد کلید کـەرد هـەرهەفت قـاپ دەر

مـوحکەم کـەرد قـاپی دەروازەی حـەسـار
پـا دان وەریکـاب وەزیـن بـین سـەوار

مـەدەد ژ مـەعـبـوود کـەردشـان تـەڵەب
پەی شـار دەمـشق مـەهـمـیـزدان مـەرکـەب

بەڕێکەوتنی شازادە و حەمید و وەزیر بەرەو دەمشق

چـۆڵ و بـیـابـان هـەردە وەهـەردە
وێـنـەی ئـاهـووان وەڵـەد گـوم کـەردە

حـەمـیـد بەڵەد بی، وێش پێـشـرەوەی کـەرد
وەشـەب و وەرۆز راهـان تـەی مـەکـەرد

چل رۆز وەشـتـاب قـەترەی جـەهد و جـەخت
مـەهـمـیـزدان مـەرکـەب وەوەقت و بێ وەقت

یاوا وەجـــاگـــەیێ دەمـــشق دا دیار
حـــەمـــیـــد مـــەلا ئامـــا وەگـــوفـــتـــار

وات ئـەی شـــازادە یە دەمـــشق شـــارەن
بدەر مـــزگـــانی مـــەنزڵگەی یارەن

مـــەکـــان و مـــاوای نۆش ئافـــەرینەن
ئەو خـــودا رەشـــتـــەی ئەو بێ قـــەرینەن

شـــازادە شنەفت مـــوژدە ژ حـــەمـــیـــد
وانا شـــوکـــر زات دانای کـــەس نەدید

رووکـــەرد وە شـــار کـێـشـــا ئاە ســـەرد
چەند بار سوجدەی قەسردەمشق شارش کەرد

واتش ئەلســـەلام قـــەســـر دوڵبـــەرم
هەم قـــیـــبلەی دنیـــا و هەم تاج ســـەرم

.... زام نێش خـــارانم
هەم رۆشـنـایـیـی هـەردوو چەمـــــانم

یە شـــــار تۆ بی ئەی بینایی چەم
رەونەق دادەی رەنگ رەمـــەق رەمـــیـــدەم

خـــەمم چی وەباد شـــادیم هات وەدڵ
ها یە شـــار تۆن یاوام وە مـــــەنزڵ

شـــارت دیم وەچەم شـــۆخ نەونەهاڵ
زەڕەیێ خـــەم نەدڵ نەمـــەند وەمـــیـــســـقـــاڵ

ئیـــمـــجـــار شـــازادە واتش وەحـــەمـــیـــد
دۆست دڵنەواز هەر تۆنی ئومـــــیـــــد

هـەرتـۆ یـاونـای دڵـەی مـن وەکـــــــــــام
ئـەی یار گـــیـــانـی وەســـەرگـــەردت بـام

مــــوژدەی مــــزگــــانـی نـۆش ئـافـــەرینـم
چتــــەورەن بدەم گــیــــان شـــیـــرینـم

کـــام دڵ ژوەسـڵ جـــانســــووز بۆ حـــاسـڵ
بچـــــۆ نـەوەردا پـەیـداکــــەر مــــەنزڵ

حـــەمــیـد ئێـد شنـەفت تونـدکــەرد تەکـاوەر
ڕێکاب دا وەڕەخش جـــــەهـان پـەیماکــــەر

وەشـــوورو شـیــتـاب مــەرکــەب دا مــەهمـێـز
چـون باد ســـەڕســـەڕ خــێـــزا بەئاخــێـــز

جــــۆش جـــــڵــــەو ڕێز وە تـاو یـەڵـغــــار
حـــــەمـــیـــد مــــەلا داخـڵ بـی وەشــــار

رووکـــەرد وەمـــەحـــەل وەکـــووچە و بازاڕ
ســۆراخ مـــەنزڵ وەجـــســـتـــوجـووی یار

مـــەنزڵ پـەیدا کـــەرد روو کـــەرد وەعـــەقـــەب
ئـامـــا وەخـــزمـــــەت شـــاه بانـەســـەب

چی وەئیـــســـتـــقـــبـــاڵ وەتەعــجــیل و تار
شـــازادەی چینـی داخـڵ کــــەرد وەشــــار

ژپوشت مــــەرکــــەب پیــــادە بـین بـەوار
لـوان وەمـــــەنزڵ گــــرتشـــــان قـــــەرار

ژەی ئـەسنا خـورشـیـد خـاوەر غــرووب کـەرد
تەشـــریف وەمـــەئوای مــەغــریب زەمـین بەرد

جەهان سەرانسەر بی وە دەیجووری
حەمید رەوشەن کەرد شەمع کافووری

واتش من ئیمشەو جە سەودای دڵدار
جەرگم چڵ مەدۆ وێنەی کوورەی نار

ئەو سیازوڵفان دوڕ گۆنا گوڵ
جە بان گەردەن بییەن قەڵای دڵ

گرپەی گۆڕەی نار سۆزش ئەسەردا
ئایر نەجەرگ بوریانش وەردا

مەناڵا و مەوات ئەی سۆسەن خاڵم
خۆ من پەرێ تۆ وەکۆی زوخاڵم

جەرگم گرٍ گرتەن پەی تۆ بە تاوەن
نە ئارەزووی نۆش، نە مەیلم خاوەن

هاسووتم بە عەشق بار خەمانت
پێکیاگم بە تیر داغ هێجرانت

... خاڵی عەشقت نەفەرقم
جەسەر تا وە پا جە شەوقت غەرقم

بەوێنەی شاباز نە چەرخ شاهی
من دوور جە ئابم بەوێنەی ماهی

تۆ جە بان تەخت دانەی زەڕین کار
من با بناڵووم وێنەی دەردەدار

تۆ های نە سەودای فیکر سازەوە
جە سەدای سازان بێ ئەندازەوە

نایەترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

مەن زۆخاو دڵ نە دیدەم دەم دەم
هووناو مەپێکۆ نە دڵەی پڕ خەم

شازادە ناڵا تا بە سفیدە
هووناوان چون سەیل ڕێژا نە دیدە

تا کە ڕەوشەن بی سفیدیی سەحەر
پێچ مەدا بە وێش چون مار بێ سەر

ئارامش نەبێ ساتێ نەجاهێ
ڕوو کەرد نەجانێب حەسار شاهێ

یاران نۆبە نۆ دڵداری داشان
تۆ واتی نمەک وە زامش پاشان

ئەوشەو تا سەحەر هەر زاری کەردش
سەر بە تەکیەی خواب ڕاحەت نەبەردش

شەفەق ڕەوشەن بی سەمتوورێ ئاوەرد
مەیل وە ناو بازاڕ شار دۆلبەر کەرد

هۆرێزان وەپا بە مەزاق زەوق
ڕووکەردن وەشار مەگێلان وە شەوق

چوار گۆشەی بازاڕ سایەی هەریانە
تاکە داخڵ بین وە قاوەخانە

ئەو جاگەی پڕ فەڕ هەم دڵگوزین بی
نەزدیک بە خەڵوەت نۆش ئافەرین بی

نەو جا گە نیشتن بەدەماخ دڵ
جە ڕاز دەوران فەلەک مەند خەجڵ

نـاگـــا ســــەدای دەنگ دەبدەبە خــــێـــزا
جە دوور باش دوور باش، مـەحشـەر مـەخـێزا

جـــــەوانـێ وە بـەرگ زیبـــــای زەڕنـیـگـار
غـــــەرق جـــــەواهـێـــــر لـۆلـۆی ئـابـدار

مـــــوکـــــەمـــــەڵ وە بـەرگ زەڕنـیـگـارەوە
وەسـی هـەزار کـــــەس عـــــەلـەمـــــدارەوە

جــە گـــۆشـــەی بازار پەیدا بی، خـــرۆش
ســـەداش شـی بەگـــۆش، چەرخ مـــیناپۆش

شـــــازادە و یـاران شـــــێـــــران دڵـدار
هـەر سێ پەی نیگا گـــرتشـــان قـــەرار

شـــازادە پـەرســـا کـــێن ئـەی جـــەوان
بەی تـەورە گـــوســـتـــاخ لـوا بـەمـــەیدان

وات مـــەلـەک بەهـمـــەن کـــیـــانی نـەســـەب
فـــەرزەنـد رەشـــیـــد پـادشـــای حـــەلـەب

وارێد بەی مـــەکـــان ئـەی ســـەرزەمـــینـەن
عـــــاشـق بەدیـار نـۆش ئـافـــــەرینـەن

جـەی گـفـتـوگـۆ بین هـەرسێ بە هـامـــڕاز
جـــە نـەو پەیدا بێ مـــەعـــرەکـــەی ئـاواز

غـولغـولەی غـەوغـا هەی دوور باش خـێـزا
جـە دوور باش دوور باش مـەحـشـەر مـەخـێـزا

نـاگـــا جـــــەوانـی ئـامـــــا پـەدیـدار
ئـامـــا نـەپـەهـلووش چـل هـەزار ســـــەوار

تەن وەبەرگ خاس دڵنەوازەوە
بە لە عل و گەوهەر خۆش نەوازەوە

شی نە ڕووی مەیدان پەرێ نەزارە
عاشق بەدیدار شای پەریوارە

جەنەو وات حەمید ئەی شەخسە کامەن
یە جەکۆ ئامان هەم چێشش نامەن

وات مەلەک تووفان میسرەن مەقامش
عاڵەم مەی لەرزە جە زۆر و سامش

ئەویچ بەی دەستوور زار و خەمینەن
ئەراگێڵ خاڵ نۆش ئافەرینەن

جە نەو پەیدا بی مەعرەکەی ئاواز
سەدای کەڕەنا دەنگ تەپڵ و ساز

شازادە ئەلیاس نەوەی نامدار
نە پەهلووش مەیۆ سەد هەزار سەوار

تەمام رووی عاڵەم هەم ئەهل بازار
ئامان وە سەیران ئەوشێر نامدار

خولاسە چەند کەس جە عالیجاهان
شازادەی نەجیب نەژاد شاهان

سینەشان بەزام جای دەردو داخەن
بەکەمەند زوڵف سیا دەستاخەن

ئوفتادەی مەیدان نازک نیگارەن
پەی دیدەن بالاش ئومێدوارەن

عــەیان [بی] جــەمــاڵ قــورس بـەیزا رەنگ
نمانا بـالا شـــۆخ شـــەیدای شـــەنگ

ناڵە کـــەفت وەجـــەرگ جـــەرگـــەی دڵداران
ئـامـــــان بە ناڵـە وێنـەی بیـــمـــــاران

شـــازادان یـەکـــســـەر بە وێنەی بوڵبـــوڵ
نـەغـــــمـــــەنەواز بـین پەی دیـدار گـــــوڵ

مـــواتن ئێـــمـــە گـــردین جـــە بەندیم
تـەمـــام گـــرفـــتـــار نیک کـــەمـــەندیم

یەک یـەک گـرتە بـین ســەر نـەســەودای گـوڵ
کێ دییـــەن نەدەور گــوڵێ، و ســەد بوڵبــوڵ

یەکـــســـەر عـــەندەلیب یەک گـــوڵســـتـــانیم
بـاغـــبـــان باغ هـەم یەک بووســـتـــانیـم

شـــازادان تـەمـــام خـــەســـتـــەو پەرێشـــان
ئـامـــان وە پاین پەی قـــەســـر وێشـــان

هـەریـەک بـە تـەورێ جـــە نـەوای ســـاز بـین
چون بوڵبــوڵ پەی گـــوڵ نەغـــمـــەنەواز بـین

وێـشـــــــان بـەزاری مـــــــەلاونـاوە
بـە ئـاه دەروون ســــەنگ مـــــەتاونـاوە

گــشت کـەفتن نـە خـاک نە پای قــەســر زەڕ
بە وێنـەی زامـــدار بـاڵ جـــە هـوونـاو تـەڕ

چون جـــەیران وە تیـــر وە زام کـــاری
مـــەڕێزنان وە چەم ئـەســـر مـــرواری

چون مار بێ سەر بەخەم خەم وەردن
خەم وەبان خەم، جە خەم ئاوەردن

سوڵتان ئیبراهیم ئاما جەو دەمدا
خاک پای قەسر بکەرد وە سەردا

نەدەریای دەروون دڵش جۆش ئاوەرد
جەدیدە ئەسرین هوونین جاری کەرد

مەوات ئەی شەش دانگ شاباز تەڕلان
ئەی شەمقارِ شۆخ شەهنشای مەلان

ئەی بولبول شۆخ بوستان شاهی
عاڵەم شەیداکەر بەدڵڕووباهی

هەرچەند نەقاشان قەڵەم بەدەستەن
هەرگیز بەی دەستوور سوورەت نەکێشتەن

تۆ ماه و خورشید خاوەر زەمینی
یا مالێک مولک ئەی سەرزەمینی

نییەن جە ئافاق چوار ئێقلیم دەور
نییەن ناپەیدان، شەش دانگش بەی تەور

تۆ ئەر شیرینی شیرین نامتەن
ئەر گوڵئەندامی کێ بەهرامتەن

ئەر لەیل عامری کێ مەجنوونتەن
کێ تەوەلای چۆڵ توون بە توونتەن

کێ وێنەی مەجنون بکۆشۆ بەسەخت
یاهوو بکێشۆ بەوەخت و بێ وەخت

@kurdica

شاه و شازادە خەلایق یەکسەر
شەوق عەشق تۆش جاگرتەن نەسەر

من نمەزانوو حۆری ڕێزوانی
ئەتۆ کافری یا موسڵمانی

یەکسەر شازادان خاتر پەرێشان
ئامان وە مەنزڵ راحەت وێشان

سوڵتان ئیبراهیم دەروون جە غەم کەیل
بەوێنەی مەجنوون ئەو نەشۆن لەیل

کەفت نەڕووی مەیدان زام دەروون چاک
بەوێنەی سایە خەڵتان بی نە خاک

بە دیدەی پڕ نم ئەشک هووناو ڕێز
بە واوەیلای سەخت شوور رەستاخێز

حەمید مەلاح وەزیر چەنی هەم
ئامان بە خدمەت شازادەی پڕ غەم

هۆرگرتن نەرووی خاک سیاوە
پێچان وە لەحاف زەڕین زیباوە

رەفیقان بە سۆز دڵداری کەردن
بەهەرحاڵێ بی بە مەنزڵ بەردن

ئەو ڕۆ پای سەبر پێچان بەدامان
ئارام گرت تا وەقت شەو بەسەر ئامان

ئاخر شازادە زام دەروون چاک
ئاخێز کەرد نەجا چون شێر نەرووی خاک

واتش ئەی یاران جـــای یەک جـــار ئـەرجـــوم
ئـیـــــمـــــشــــــەو من نـەدڵ ئـیـــــرادەی داروووم

بشـــــۆم بـەدەروون ســـــەراچـەی حـــــەرەم
بـــەڵـــکـــە نـــازەنـــین بـــویـــنـــووم وەچـــەم

خـــان مـحـــەمـــەد واتش گـــیـــانم فـــیـــدات بۆ
ئـەر تـەشـــــــریـف بـەری مـــــــەنـعـی نـەدارۆ

سـەیرش کـەرد بـەعـزێ جـەشـەو گـوزەشـتـە
هـورێـزا وەپـا زام دڵ خـــــــەســـــــتــــــــە

ڕۆیشتنی سوڵتان ئیبراهیم بۆ بارەگای نۆش ئافەرین

گــــــۆش بـدەن وەڕاز زەمـــــــانـەی وەریـن
بـەیان کـــەم ڕازان شـــای نۆش ئـافـــەریـن

ســـەر تـا پا لیـــبـــاس شـــەورەنگی پۆشـــا
ئـایر هـەوەس نـەفـــــەرقـش جـــــۆشـــــــا

کـەمـــەن تەڵەب کـەرد جـــە خـــەیاتەی خـــام
حەڵقـەی تای کەمـەند بەست نەڕووی ئەندام

بـەو تـەور نـەفـــــەرقـش زۆر ئـاوەرد هـەوەس
نە خۆف نەشا کەرد نە بیم جە عـەس عەس

حـــــەمـــیـــد و وەزیر بـەردش وە رەفـــیـق
جــــە خـــودای بالا تـەڵەب کـــەرد تۆفـــیـق

تا شـین وەپای قـــەســـر شـــۆخ دڵپـــەســـەند
دەس گرت بـە تەناف سەر حـەڵقەی کەمـەند

کەمەند هەوا دا پەی گۆزەرگای بام
گیر دا نە توڕەی سەرای دڵارام

تەکان دا بەوێش شێر دڵاوەر
شی وە باڵای بام وێنەی کەبووتەر

جەو دما کەمەند ئاوێزان کەردش
وەزیر و حەمید وەباڵا بەردش

جە باڵای سەرا لوا نەدامان
بە عەزم دیدار، سەوڵ خەرامان

باغێ دین چ باغ عەجەب گوڵزارێ
نییەن جە سەرای هیچ شەهریارێ

موشک بۆ، خۆشڕەنگ چراغان بەکول
نەسرین و سۆسەن بییەن مەداخل

عەرعەر چناران جە بەرزیی دەماغ
کەردەن سایەبان خیابان باغ

راجەی خوسرەوی نەپای چناران
مەرەقسان وەڕەقس نەغمەی هەزاران

مورغان خۆشخوان هەریەک نە دارێ
وەساز و ئاواز گرتەن کەنارێ

تەزەروان وەبانگ گوڵبانگ یاهوو
قومریان گم گم هودهودان پووپوو

شەوق جقەی تاوس دەنگ بوڵبوڵان
ئامان پەخش بییەن ئەو نەپای گوڵان

سـەرسـەوزو بۆرچین نەرووی گـولاوان
دەنگ چەرخ باز مـەنیـشت جـەکـاوان

تەزەروان چەنی فـیـرقـەی بوڵبـوڵان
سـەدای سـۆز سـاز نەپای کـڵاوان

چەمـەی ئاو ساف وێنەی شـیـروقـەند
سـاف و خـۆشگەوار دانایان پەسـەند

جـارییـەن نە رووی سـەوزەی فـەزاوە
وێـنـەی مـــــــرواری بە رووی تـەڵاوە

جـەرگـەی نـاروەن دار ئـەرغـەوان
جـە شنۆی نەسـیم لاحـەول مـەوانان

لارەی یاسـەمـەن وێنەی تاجـداران
سـیب و بەیی بۆخـۆش نەسـایەی داران

کـەس وەسف سـەناش تـەمـام نەکـەردەن
نمەبۆ تـەمـام تا بەرۆی مـەردەن

سـاتێ حـەیران بین بە رووی باغـەوە
بەو گـوڵ و گـوڵزار شـەوچراغـەوە

جـەو دەمـدا لوان بە جـای پێـوارێ
نـەسـایەی درەخت یەشـیـرین دارێ

یاران نەپای دار گـرتشـان قـەرار
شـازادە ڕوو کـەرد نەی قـەسـر دڵدار

یاوا بەتۆی قـەسـر شـێـر بێ ئەندێش
ئەسڵا خـۆف نەکەرد، هیچ ناما تەشوێش

نیگا کەرد هەفت بورج چون بورج ئەخزەر
تەمامی جە زەڕ هەم لەعل و گەوهەر

ئاراستەی ئوستاد حەکاکان کار
هەفتاد حەڵقەی ناب جە دوڕ شەهوار

نیگا کەرد شەخسێ زومورڕودی تراز
جە تۆی قەسر زەڕ نیان بەسەد ناز

یەک دەس رەختخواب ئەو بە وێنەی گوڵ
وستەن نەروی تەخت دانەی مەداخڵ

یەک نازەنینێ هانە دلێ رەخت
بییەن وە حەیران رەخت و قەسر و تەخت

شەوق مەدۆ بەناز شۆخ نازەنین
شەمعێ نەسەرین، یەکێ نە پاین

چەم نیان وەهەم شۆخ دڵڕوبا
بۆی عەتر عەنبەر مەیۆنە ئەوجا

مەگریو چون شەمع قەسر و عەمارەت
دڵەی دەردینان مەدۆ وە غارەت

بەی شکڵ و شێوە شۆخ (ناوەری)
نیەن چ ئارام نەحۆری و پەری

ئەربەیۆ زوبان تەمام مووی ئەعزام
وەسف جەماڵش نمەبۆ تەمام

چێشش بەیان کەم عالەم بزانۆ
حەیفەن جەواهێر مەخفی بمانۆ

@kurdica

شـــیـــرینێ وەی تەور جـــە پا تـا وە ســـەر
نیـــیـــەن جـــە ســـوورەت بوتخـــانـەی ئازەر

جـــە قـاف تـابەقـاف بەی تەورە شـــیـــرین
وەی شـــۆخ و رەنـدی نەبیـــیـــەن ئافـــەرین

دیدە چون جـــەیران پەروەردەی پـای کـــاو
هەرکـــەس مـــەوینۆ ســـاف مـــەبۆ بە ئاو

هەرگـــیـــز بەی دەســـتـــوور نادرەی نـایاب
نە کـــەس شنـەفـتـــەن نەدییـــەن بە خـــواب

جـــەلای ســـیـــا زوڵف دانە رووی جـــەمـــاڵ
بیـــیـــەن وە پەردەی ڕێزە ڕێزەی خـــاڵ

ئەی شـــێـــوەی نـازک ســـەر تا پا شـــیـــرین
نـەرووی زەمـــــانە نـەبیـــــەن ئافـــــەرین

ئەبرووان کـــەمـان قـەوس ئاســـای قـودرەت
خـەم کـــەردەن بەدەست قـــەواس ســـەنعـــەت

مـــــوژە هـــان بە خـــــوون دڵدۆز قـــــاتڵ
غـــــەزەب و بێ باک عـــــەدوو چەنـی دڵ

دوو دیدەی خـــۆمـــار رەشـــیـــدەی پڕ نـاز
مـەست سوور (مـەکـەیف) عـاشـقـان نەواز

گـــــوڵ ئارای جـــــەمین نەقش نیگـارەن
چمـــان کـــە گـــوڵزار فـــەسڵ بەهـارەن

ســـەرگـــۆنا گـــوڵ گـــوڵ بەوێنەی ئاتەش
چون لەعل مـــەعـــدەن ئاب دیدە کـــەش

زەردیـی بـووم نـەدەور بـووم زاری زەراڵـش
بیــیـــەن وەتەرتیب جـــام جـــەمـــاڵش

پەردەی لـەب یاقـــووت قـــرمـــز ئابدار
پەسـەند و مـەحـبـووب شـاهان خـەریدار

دەهـەن غـونچـەی گـوڵ شکوفـتـەی تازە
بـوڵبـــوڵ بـە مـــینقـــار کـــەردەن ئەندازە

پەڕەن جـــە یاقـــووت مـــاچان بەدەلیل
مـەعدەن بوقـعـەدۆز چەشمـەی سـەلسـەبیل

سـافـیی سـای گـەردەن تا سـەدرسـینە
مــــەدرەوشــــۆ بـەرەنگ نـەدارۆ وێنـە

خــولاســەی کــەلام جــە ســەر تا دامــان
رژیان بـە لەقــای ســەنعــەت ســوبحــان

شـــازادە ئێــد دی ئـەو شــێــر بێ باک
ســاتێ بێ خــود بی نـەرووی تەخت خــاک

جــەدمــای یەک سـات هـەم ئامـا بـە هۆش
هـۆرێزا نـە خـــاک بـەور پڕ بـە جـــۆش

شـــازادە بێ دەنگ شی بە ســـەرینش
دیا بەو جـــەمـــاڵ شـــۆخ شـــیـــرینش

دیش کــە نازەنین نەشـــیـــرین خـــاوەن
زوڵفـــــانش نـەدەور جـــــەمین بـەلاوەن

ســـورمـــە نـەدەوران دیدەش مــــەرێزۆ
بۆی عــەترش عــەنبــەر شـاهان مـەبێـزۆ

بۆی عـــەترش مـــەیۆ چون عـــەتر عـــەتار
عـــەترش مـــەبێـــزۆ بۆی مـــوشک تاتار

ســـاکـــە وەی تەور دی شـــازادەی چینی
ئـــەی بـــاز تـــەڕلان وەی نـــازەنـــیـــنـــی

دەم بەرد بۆســا رووی حـــەڵقـــەی دەهانش
سێـراو بی جـە ئاو چەشـمـەی جینانش

واچـە خـــــزر بێ یاوا وە زوڵمـــــات
یا خـــۆ مـــوردە بێ پێش یاوا حـــەیات

بە تەمـــەنای دڵ مـــەبۆســـا بەکـــام
تا ئیـشـتـیـهـای وێش خاڵی کەرد تەمام

ئاخـــر دەس بەردش پەنجـــەی نازەنین
نگین کەند جە دەست سەرپەنجەی شیرین

نگین پڕ شـــــەوق ئاوەردش پەی وێش
جـە دەست ئەو کـەند کـەرد بەدەست وێش

ئەنگوشـــتـــەر وێش بەرئاوەرد نەدەست
کـەردش نەئەنگوشت شـۆخ دیدە مـەست

خـــەیلێ نیگا کـــەرد ئەو قـــەســـر دڵدار
دیش یەک خـــوانی زەڕ تەمـــامی تەیار

پەڕەن نەتەعـــام ئاڵای دڵپـــەســـەند
توعـمـەی پاکـیـزە شـەهد شـیـرەی قـەند

دەست کێشا سەرپۆش جەسەر رەها کەرد
بـە ئارەزووی دڵ تـەعـــــامێ هـەم وەرد

هۆرێزا لوا تا یاوا بە باغ
بە کەیف و عیشوە بە شادیی دەماخ

یاوا بەیاران کاروکردارش
وانا پەرێشان کردە و رەفتارش

یاران گوزەشتەی ئەی جەوان زانان
بەو شێر پڕ زات ئافەرین وانان

هۆرێزا وەپا شێر هونەرمەند
هەم دیسان وەپێچ سەرحەڵقەی کەمەند

جەبالای حەسار لوان بەدامان
بەعەزم مەنزڵ وێشان بین رەوان

بازهەم بەو دەستوور شی نەباڵینش
رۆشن کەرد شەمعدان نەڕووی سەرینش

دیش کە نازەنین نە شیرین خاوەن
زوڵفانش نەدەور گۆناش بەڵاوەن

دەس بەرد بورقەی زەرد هۆرداوە نەرووش
بە ئیشتیهای دڵ مەیل و ئارەزووش

پەیاپەی بەناز مەبۆسا بەکام
تا ئیشتیهای دڵ خاڵی کەرد تەمام

دەستدرازی کەرد وە پەنجەی خامەش
بگێرۆ بەدەست تۆپەی شەمامەش

ئەو شۆخ تەڕلان چون تورەی شاهی
نییەن قەرینیش جەمەھ تا ماهی

جـەخـاو بی بێـدار دیش یەک جـەوانێ
نیـشـتـە بێ، جـە لاش وێنەی (یەمـانێ)

بەتوندی و چالاک شـــۆخ دیدەمـــەس
دەست ئاوەرد گـرتش یەخـەی بەند دەس

بە باهۆ وێنەی رۆسـتــەم داسـتـان
بە رەنگ چون خوسرەو شازادەی مەستان

بە چیـهـرە و جـەمـاڵ بەدر کـامڵ بی
گـوڵ وێنە، روخـسـار گـوڵزار گـوڵ بی

شـێـرێ بەی دەسـتـوور نادرەی زۆردار
نیـیـەن قـەرینش نەڕووی رۆزگـار

نە وەکـو رۆسـتـەم فـەرزەند زاڵەن
نە چون فـەرامـەرز سـاحـێب گـۆپاڵەن

ساکە بەی دەسـتوور ئەو شـیرین گوزین
بەرشی جـەلاش هۆش شـای نۆش ئافـەرین

عـاشق بی بە شـەوق شـێوەی جـەمـاڵش
کـەرد وە پایەنداز فـیـرۆزەی خـاڵش

کـەفت نەخـاک پاش شـای شـیرین چارە
سـەر کەرد وە فـیدای ئەو گـوڵ روخسـارە

واتش فـیـدات بام شـای دڵاوەری
شـای کـام ئیـقلیمـات کـامین کیـشـوەری

غـەزاڵ گـوڵزار کـام دیارەنی
تاوس سـەرتەڵ کـام عـوزارەنی

@kurdica

بەی دەسـتـوور جـەمـاڵ نوورحـەق رشـتـە
تۆ جـــە ئادەمی یا جـــە فـــریشــتـــە

وەش ئامــای وەخــەیر گـیــانم فـیـداتەن
نـوور بـیـنـایـیـم قـــــــەدمـگـای راتـەن

شـــازادە زانـاش مـــوبتـــەڵا بـیــیـــەن
مـەیزەدەی عـەشـقـەن مـداراش نیـیـەن

وات مـن شـــــازادەی چـین و مـــــاچینم
ئیـسـتـە کـە غـەریب ئەی سـەرزەمـینم

دەست بەردپەی گەردەن زوجـاج پڕ شـەوق
بـازوو نـەگـــەردەن نـازدار کـــەردش تـەوق

دەم نیـانـە تۆی حــەوقــەی نەیشـەکـەر
مـەنۆشـا شـەربەت سـەرچەشمـەی کەوسەر

دوو عـــــەندەلـیب بین هـەریەک نەبـاغێ
ئـاخـــر بین وەگـــوڵ هـەریەک نەشــاخێ

مـــەنۆشـــان شـــەربـەت هـەردوو بەدڵواز
حـــاسڵ بی تەمـــام مـــودەعـــا و نیـــاز

هۆرێزا وەپا شــای شـیـرین روخـســار
دەست بـەرد پیـاڵان ئاوەرد نـەڕووی کـار

ئاوەردش وەپێش شـــەرابەی پڕ مـــەی
بادە مـــەنۆشـــان چەنی هـەم پەی پەی

گـــاگـــاە دەم وە لـەب مـــەکـــەردن واسڵ
مــــەکـــــەردن بـەهـەم کـــام رەوای دڵ

جەی عەیش و نۆش بین تا شەفەق بی شەق
بە شـــــادی و دەمـــــاغ ویاردن بەزەوق

نۆش ئافــەرین وات گــیــانم بۆ فــیــدات
جــــه رەنج راهان چێش ئامــــا نەڕات

جــــه ئەوەڵ دەریا تـا تەخـــتـــەی پارە
یاونا بەعـــەرز شـــای شـــیـــرین چارە

جەی ساز و راز بین تا بە سوب سەحەر
تا وەقت وەعـــدەی ئەڵاهو ئەکـــبـــەر

وەعـــــــدەی تـلـووع بـی هـۆرێزا وەپا
هیمەت تەڵەب کەرد جە خورشید لەقا

نۆش ئافــەرین وات گــیــانم توفــەیلت
پەیوەندەن رشــتــەی جــانم بە مــەیلت

مــێـــهـــر تۆ یەقین نەســەفــحــەی دڵدا
جــاگــیــرەن چون خــار نەپەردەی گــوڵدا

نیم ســـاعـــەت بێ تۆ، ژیانم نیـــیـــەن
ئارام و تاقـــــەت تـەوانام نیـــیــــەن

ئاهیر عەشقت نەجەرگم کەفتەن
دڵ زوخـاڵ ئاسا جە شەوقت سفتەن

شـــــازادە واتش بەســـــەرگـــەردت بام
کـەمـەند شـەوقت بەسـتـەن دەست و پام

بە بێ رەزای دڵ مـــــــەبۆ بویەریت
بەڵکم چارەیێ ســـەرئەنجـــام کـــەریت

رەزا نارِەزا هیـــمـــەت خـــواهی کـــەرد
تا تـەشـــــریـف بـەلای یاران وێش بـەرد
یاران وەئیـــخـــلاس شین وەپێـــشـــوازش
ســـــەروتـەن کـــــەردن وەپـایـەنـدازش
گـوزەشـتـەی وێشـان پێشـان عـەیان کـەرد
خـان مـحـەمـەد سـوژدەی شـوکـر خـوا بەرد
شکاوان چون گـــوڵ گـــوڵزار شـــایی
کـــەردشـــــان نـەشـــا مـــوبارەک بایی
ئەورۆ نـەو مـــــەنزڵ گـــرتشـــــان ئارام
بـەشـــــادی و بـەزەوق تـابـەوادەی شـــــام

لە خەو هەستانی نۆش ئافەرین و خۆڕازاندنەوەی خۆی

جـــە لـوتف حـــەکـــاک زەمـــانەی وەرین
جـــەنەو بـواچوون داســـتـــان شـــیـــرین

شـــای نازەنـیـــان نـەوتووڵ نـەوخـــێـــز
چون غـەزاڵ هـەرد نەجـا کـەرد ئاخـێـز

هۆرێزا نەخـاو شـای شـیـرین کـەمـاڵ
شـسـتـوشـووی جـەمـاڵ ئاوەرد نەخـەیاڵ

ئاو کـــەرد بەزوڵفـــان مـــوشـک تاتـاردا
چون شـــەونم بەهـار وەڕووی گـــوڵزاردا

وات ئـەی ســـەروەناز مـــایەی بەخت من
خـاس کـێشک کـێشـای نەپـای تەخت من

کـەنیـــز خـــەندە کـەرد وەبێ گـفـتـوگـۆ
وات خـــــانم یـارت مـــــوبارەکـت بۆ

ئەو یارە کێ بی شـــەو نەســـــەرینت
دەس مـــەدا نەزوڵف ســـیـــای چین چینت

دەم مـــەنـیـــا نەتۆی حـــوقـــەی دەهانت
گـــاگـــا مـــەبۆســـا کـــام و زوبانت

خانم ئێدشنەفت شای شـیرین شـەکەر
نەدورج دەهـــان رێـزنـا گـــــــــەوهـەر

وات ئـەی ســـــــەروەنـاز نـازدار نـازم
مـــەخـــفی بۆ جـــەلات رازو نیـــازم

نـــەدەری بـــەدەر راز نـــەهـــانـــیـــم
هـــەر تـــۆ بـزانـــی هـــەر مـــن بـزانـــیـــم

کـــەنیـــز وات بە زات دانای کـــردگـــار
مـــەگـــەر وە مـــەردەن کـــەرووم ئاشکار

مـــــەر ئەو دەم رازت واچـووم بە زوبان
وە تۆتیـــا بۆ رێزەی ئیـــســـتـــوخـــوان

ئـەو رۆ تـا بـەشـــــــام دورِ ئـەرزانـش بـێ
هەر ئێـــد گـــفـــتـــوگـــۆی دڵدارانش بێ

تا وەقـت ئێـــــوار تاقـــــــەتش بـرِیا
کـــوورەی نارعـــەشق نەجـــەرگش گـــرِیا

تەڵەب کـــەرد دایە وات ئەی هامـــرِازم
رەفـــیق مـــوونس مـــــەحـــرەی رازم

ئارۆ یەک گـــوفـــتـــە ها نە دەمـــاغم
ئیـــمـــشـــەو ئارەزووی گـــوڵزار باغم

ئێمشەو یەک جەوان مێهمانمانەن
هەم دیدە و هەم رۆح هەم جانمانەن

فیدات بام دایە یار غەمخوارم
چراغان کەرە باغ گوڵزارم

گوڵاوپاشی کەن تەمام ئەخیاوان
بۆ بدۆ نەبۆی حەوز و سەراوان

جەبۆی عەتر گوڵ دەنگ بوڵبوڵان
ئاوان جاری بۆ ها نەپای گوڵان

نەرووی سەبزەی باغ فەرش ئەندازی کەن
زینەت ئارایش ساز بازی کەن

ئەسباب موترێب بەسازی سەد رەنگ
چەنی موترێبان شەیدای شۆخ شەنگ

چەقانە و روباب مەی و عوود و ساز
چەنی ساقیان تەنکەی خۆش ئاواز

تەراح بلوور (زیر) جام تەڵاکەش
بمانۆ جەرەنگ شەوق رووی ئاتەش

خولاسە هەر نەوع دڵ مەبۆ خواهان
حازر بۆ نەو بەزم سەرکار شاهان

یەک یەک نەجای وێش حازر بۆ تەمام
نەرووی چەقانە وەقت شورب و جام

ئێمشەو من خەیاڵ سەیر باغمەن
ئارەزووی هەوەس شەو چراغمەن

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
@kurdica

به فـەرمـان ئەمر شـای شـیرین جەمـاڵ
دایـە هـۆرێـزا دەرزەمـــــــان دەرحـــــــاڵ

کـەفت وەکـارسـازیی ئەسـاسـەی شـەراب
چـەنـگ و چـەقـــــانـە بـەربـەت و روبـاب

بـە فـــــەرمــــوودەی نـاز شـــــۆخ دڵارام
ئەسـاسـەی مـوترێب کـەردن سـەرئەنجـام

چەنـد دەست رەخـتـوخـاو ئـاوەردن وەبەر
وست نـەدەورا دەور حـــەوزان مـــەڕمـــەڕ

تـەخـت جـــەواهـێـــر دانـەبـەندکـــاری
جــــە لـەعل و گـــەوهـەر پـایـە مـــرواری

نـیـــاشـــان بەنـاز پـەی شـــۆخ دڵدار
دەنگ بـوڵـبـــولان نـەگـــوڵ و گـــوڵزار

وەقــتێ ئـەســاســە تەرتـیب بی تـەمـــام
دایـە شـی بـەلای شـــۆخ جـــەمین جـــام

واتـش هـۆرێـزە شـــۆخ جـــەمـین جـــام
ئەســـاســـەی مـــوتریب کـــەردەنم تەمـــام

هـۆرێـزا وەپـا ســـــەوڵ خـــــەرامـــــان
نـەپـای قـــەســـر زەڕ ئـامـــا بە دامـــان

چـون شـــــاباز شـــــۆخ بـە ئـارزووی دڵ
داخـڵ بـی وەتـۆی ئـەو گـــوڵزار و گـــوڵ

بـەچاو نـیـگـا کـــەرد بەدڵ ئـینـتـــیـــزار
کـــــەی بـەیـۆ بـەوجـــــا ئـەو یـار دڵدار

دیده نـەرابـی ئـەوشـــــــــــۆخ نـازدار
کـەی بـەیۆ وەباغ شـێـربـەچـەی خـوونـخـوار

تـاج نیـــا وەســـەر شـــۆخ دیده مـــەسـت
جـفـتـێ شـەمـامـەی ئـەحـمـەر گـرت وەدەسـت

هاتنی شازادە بۆ لای نۆش ئافەرین بۆ جاری چوارەم

ئـیـــبـــتـــیـــدا بـەنـام جـــەهـان ئـافـــەریـن
بـواچـووم ســـەنـای شـــای نـۆش ئـافـــەریـن

حـــــەرفـێ مـــــەواچـووم نـەپـەردەی دەروون
بـزانـووم دەوران تـا چـون مـــــــەبـۆ چـوون

خــــانـا چـێـش کـــــەرۆ چـەرخـی چـەپـی واز
یەکـســـەر فـــەنـا کـــەرد ئـەی ســاز و ئـاواز

شـــای نـۆش ئـافـــەریـن بـەوشـــۆخـی و رەندی
ســـولّـتـــان ئـیـبـــراهـیـم بـەو دلّـپـــەســـەندی

یـەکـــــایـەک بـادەی دەوران کــــــەردن نـۆش
جـە دونـیـا بـەرشـیـن شـیـن وەجـای خـامـۆش

بـواچـووم درسـتـــان ســـولّـتـــان ئـیـبـــراهـیـم
چـەنـی رەفـــــیـــــقــــــان نـگـیـن دایـم

جـــەنۆ شـــازادە ســـەرجـــە ســـەودای دەرد
ئـارەزووی جـــەمـــالّ نـوش ئـافـــەریـن کـــەرد

بـێ ســــــــــەبـر و ئـارام هـۆرێـزا وەپـا
لـوا وەپـابـۆس شـــــای حــــۆری لـەقـــــا

شـــازاده چـون شـــێـــر چەنـی یاوەران
لوان وەتـۆی باغ گــوڵـبــاغــچــەی ڕێزوان

یاوان بـە خـزمــەت شـۆخ شــەم روخـســار
تـا نیـــشــتن وەبان کــــورســـیی زەڕینکار

شــــــای نۆش ئـافــــــەرین هـۆرێزا وە پـا
واتـش دێـر ئـامــــــــای شــــــێــــــر دڵارا

هـەر دوو وەســـــەد ناز نشـتن وەبـان تەخـت
دەس دا نـە زوڵـفــان شــاه شـیـرین بـەخت

چـون بوڵبــوڵ بەناز نەرووی گــوڵ مـــایـل
دوودەست نـەگـــەردەن کـــەردن حـــەمـــایل

دەسـت نـەرووی گـــــەردەن بـەنـاز و نـیـــــاز
دەم جـــــە نـاو دەم بـە گـــــوفـــــتـــــارو راز

دەردەم کــەنیــزان شــەیدای شــۆخ شــەنگ
مـــــــوبـارەک گـــــۆیان بـە ئـاواز و چـەنگ

جــە زەمــزەمـــەی ســـاز چەنگ و چـەقــانە
ســـەدای مــووســـیــقـــا و ســـاز زەمـــانە

جــــەیەک لا ســــەمـــتـــوور ســـازو ئاوازە
یـەک لا نـۆشـــــــــــانۆش بـنـواز بـنـوازە

ئـەی دنیـــای بـێ پـۆ ئـەی تـامـــەندەی دەیر
کــــەس نمـەزانـۆ بە پێش کـــەرۆ ســـــەیر

هـەر کـــەس بونیــۆ ئـەی شـــۆخ شـــەنگان
بەوێنەی مــــەجنوون مـــەشـــۆ وە کــۆهـان

فــەڵەک حــەیران بی، پەری مــاتەم پۆش
جـە سـەدای سـاقی و جـام نۆشـانۆش

سـاقی پەیاپەی بادە مــەکــەرد کــەیل
مــەدا بەیاران مــەنۆشــان بەمــەیل

نۆش ئافــەرین وات مــەرگ من بنۆش
ئەو دەست مەکێشا پەی حەڵقەی گیسۆش

زانوو پەرێ هەم تەکــیــە کــەردەبێن
راحــەت بەتەکــیــەی زانوو بەردەبێن

شـازادە دەست بەرد پەی یەقەی جامەش
گرتش نەرووی دەست دوگمەی شەمامەش

گـامە بۆساوە و گامەکەرد ئەفشـار
گـاگـا مـەنۆشـا پیاڵەیێ گـوڵنار

گـا دەست نەزوڵفـان مـەوەرد وە چیندا
پەخش مەکەرد بە رووی جام جەمیندا

مـوات من ئیـمـشـەو نەکامـەن بەخـتم
(سـەنەی) دڵداری بیـیـەن وە تەخـتم

زوڵف نازدارم بـیــــیــەن وە تاجم
مــەعــرووف عــامــەن سکەی رەواجم

یە شـەربەت یە جـام یە بادە و سـاقی
یەمــەزەی شــەراب یە عــومــر باقی

یە عـەیش یە نیـشـات یە کـامـەرانی
ئینە بەزم خــۆش یە شــادمــانی

ئـێـنـه نـەوبـەهـار دیـدار یـاوەر
یه شـیـرەی نـەبات یه ڕێزەی شـەکـەر

یه لـەعل لـەبان حـەیات باقـی
یەشـەراب و کـەیف یه ئـیـمـای سـاقی

یاوان وه مـەتڵـەب مـوراد وێشـان
هـیچ ئارەزوویێ نـەمـەندەن پێـشـان

عـیشـرەت مەکـەردن تا وەسـوب سـەحـەر
تـاوەقت و وەعـدەی ئـەڵاهـوئـەکـبـەر

شـازاده جـەیار روخـسـەت تەڵـەب کـەرد
تەشـریف به مـەنزڵ مـەکـان وێش بەرد

له خەو هەستانی نۆش ئافەرین و ووتوێژکردنی لەگەڵ دایەنەکەیدا

دیبـاچەی کـیـتـاب نادرەی شـیـرین
وەی تەور بەیان کـەرد جه نـۆش ئـافـەرین

سـەحـەر فـەراشـان خـان سـپـای زەنگ
هۆر پێـچـا تەناف خـەیمەی سـیـارەنگ

بێدار بی جـه خـاو شـای شـیـرین چاره
باڵ چەم هـۆرداشـت بـه لـەنجـه و لاره

هـۆرێزا بـەناز باز شـیـروانـی
پۆشـان وه بەدەن دیبـای کـەیانـی

دایه وات ئـەی شـۆخ نـازدار بێـگـەرد
حـەرفێ مـەپەرسـوو جـەلات نـەبۆ دەرد

@kurdica

ئەو کـەسـە کێ بی ئیـمـشـەو هـامـڕازت
تـەکـــیـــە کـــەردەبێ دوو بازووی نـازت

یە رەفــتــار نیــیــەن گـرتـەنت نـەســەر
ئـەگــــەر بزانۆ پادشــــای ســـەروەر

مـــــەکـــــەرۆ وەپـەنـد رووی رۆزگــــارم
گـــوربـە مـــــەوزۆ نـەتۆی شــــەلوارم

سـاکـە ئێـد شنەفت شـۆخ سـیـاخـاڵ
دەست بەرد پەی گەردەن زوجاجەی زڵاڵ

بـەرئاوەرد لـەعل قــیـــمـــەت پڕ مـــایـە
نەرووی ئیلتـیـفـات بەخـشـا بە دایە

دایە خـۆشـحـاڵ بی دانە گـرت بەدەست
جـە گـفـتـوگـۆی بەد زمـان وێش بەست

واتش بە دایە ئەی غـــــەمگوســــــارم
بویەر جـە تەقـسـیـر خـەجـاڵەتبـارم

خـاترت جـەم بۆ کـار وە یتـەوو نیـیـەن
بەی دەسـتوور رازمـان مـەعلوومت بییەن

دایە سـاکین بی جـە وەسـواسـەی بەد
جـەکـار دوڵبـەر خـاترش جـەم کـەرد

تـائینە واتن شــــەو ئـامـــــا بەکــــار
ســەرزەمین پۆشـا پـەردەی سـیـا تـار

فـەرمـا مـەشعـەلان کـەردشـان رەوشـەن
بەشـاد بـەردشـان پـەی باغ گـوڵشــەن

شـەمع خـۆش تـەرکیب شـەمـدان بەمـووری
مــەشــعــەل وە لەعل دانەی فــەغـفـووری

پــایـە وە پـایـە تـەرتـیـب بــەردشــــــــان
پەی زەوق مـەجلیس رەوشـەن کـەردشـان

ســـاقی مـــوترێبـــان حـــازر بـین تەمـــام
سـوراحـیی پڕ مـەی عـوود و بادەی جـام

مـــــوهـەیا بـەزەوق کــــەردەن ئامــــادە
چەم نـەراگــــــە بـین پـەری شـــــــازادە

هاتنی شازادە بۆلای نۆش ئافەرین

دیسـان هـەم جە نەو شـازادەی خوونخـوار
کـەردش ئارەزووی گـوڵبـاغچـەی گـوڵزار

ناگـا شــازادە جــەمین دەســتــەی گــوڵ
پـەیدا بـی ئـامـــــا چۆن بـەدر کـــــامڵ

سـەلام کەرد نە رووی شـای نۆش ئافـەرین
واتش سـەد عـەلەیک ئـەی جـان شـیـرین

وات جـــانم فـــیـــدای مـــاوا و وڵات بـۆ
دیدەم پایەنداز جـــای قـــەدەمگات بـۆ

بـاڵام پـایـەنـداز ســـــــــەرو نـازت بـۆ
ســــەرم فــیــدای دەنگ شـنۆی رازت بـۆ

مـــــوژەی چەمـــانم جـــاڕووبی پات بـۆ
رۆح وگـیـان و عـومـر سـەرگـەرد رات بۆ

سـەرگـەرد رات بام هەرچ رەزاتەن
عـەدڵ بینایيم جـای قـەدەمگاتەن

شـازادە واتش ئەی گـوڵ جـەمـینم
من فـیـدای تۆبام ئەی نازەنینم

ئەی راز و واتە مـەکـەر وە پێـشـە
بەلەنجە و غـەمـزە جەرگم مەکێشە

ئێـد مـوات گـاگـا لەعل لەبانش
مـەبۆسـا پێـوە کـام و زوبانش

با شـازادە و دۆست زوڵفـان عـەنبەرین
نەی جـا بمانۆ بەرازی شـیـرین

ئەر سـەد رازشـان نمەبۆ تەمـام
حـەرفێ بواچووم پەرێ خـاس و عـام

وتووێژکردنی مەلیک محەمەد لەگەڵ وەزیردا

گۆش بدەن بەداستان پڕ نە جەفا و دەرد
کێ بە دام سـەخت مـوبتـەلا نەکـەرد

کێ نەوست نە گـێج مـەهلەکەی هەلاک
سینەی کێ وە تێغ جەفا نەکـەرد چاک

مـەلیک مـحـەمـەد نام شـازادەی گـوزین
شـێـر شـێـرانگیـر چون بەور غـوڕین

ئەویش کـە عـاشق نۆش ئافەرین یوارێد
وەی مـەکـان وەی سـەرزەمین بید

دایم دەردەدار جـــــــــەدەرد و داغــش
حـەسـرەت مـەند بـە شـەوق بەهـار باغش

یـەک وەزیرێ داشـت دانـا و هـۆشــــیــــار
جـــــە حـــــاڵ رازان دەوران خــــەبـەردار

واتش ئـەی وەزیر جــای عـــەقڵ و هـۆشم
مــــزانی مـن مـــات دەروون پڕ جـــۆشـم

ئینە چـەند وەختـەن مـوڵک و مـاڵ و شـار
بـە جـا گـــوزاشــــتم پـەی شـــۆخ دڵدار

نـەشــــار دەمـــشق گـــۆشــەنشـین بیم
غــــــەریب وڵات ئـەی ســــــەرزەمـین بیم

مـن ئـامـــــــــام نـازدار بـە زۆر بـوەرووم
بـە ئـارەزووی دڵ نیـکاحـش کــــــــەرووم

ئیـســـە هـا دەمـشق پڕ جــەشـێـر نەڕ
ئــەژدەر ئــەژدەران ئــەژدەهـــای ئــەژدەر

چـەند عـــاشـق تەمـــام نەپـای تەخت زەر
شـێـر شـێـرانگیـر بەوران خــوون خـوەر

ئیـســـە مـــەزانووم جـــەرووی رۆژگـــار
زۆر مـن نـەی جـــــا نمـەیۆم بـەکــــــار

ئیـــرادەم ئێـــدەن جـــە تـەدبیـــر کـــار
بشـــۆم بە خــزمــەت مــاه جــەفــاکــار

تەشـــریف مــەبـەروومـ من وە خـــاک پاش
شـەرح ئیسـتدعـام مـەعلووم کـەم جـەلاش

نام و نیشان وێم تەمام تەمام
عەرز کەرووم جەلای شۆخ جەمین جام

بەڵکو مەیل کەرۆ بە دەربار من
دەرمان کەرۆ دەرد دڵ بیمار من

نە ساز مەجلیس سەرو ئەندامش
بنۆشم شەربەت شیرین نە جامش

وەزیر وات ئەی شا سەرم نەڕاتەن
سەرم ها نەڕات هەرچ ڕەزاتەن

شای نۆش ئافەرین یەک لەنجە دارۆ
هەزار کەس پەرێش ئەرواح مەسپارۆ

چەند کەس شازادە ئیقلیمات نشین
نەپایەی قەسرش کەفتەن ماتەمین

یە کول وەتەمای نۆش ئافەرینەن
نەشار دەمەشق ماتەم نشینەن

شای شیرین خاڵان دڵ بێ ئەندێشەن
بەستەی نیکاحش بە دەستی وێشەن

ئیسە ئەرتۆ مەیل ئەی کارە پێتەن
هۆرێزە بشۆ پەروا جە کێتەن

بشۆ وەمەنزڵ مەکان دوڵبەر
بەدیدار یار سەرو نازپەروەر

گوفتار رازت یەکسەر کەر تەمام
وا چە نە خزمەت شۆخ جەمین جام

هەتا مـــەتاوی وەمـــهـــیـــرەبانی
نە پای تەخت زەڕ بە جـــانفـــشـــانی

مـــەبۆ جـــەودەمـــدا هۆشت بەوێت بۆ
فـــیکرت وە گـــوفـــتـــار، کـــردار وێت بۆ

مـــەلیک وات وەزیر تەنـــهـــا بێ یاوەر
تەنـــهـــا چۆن بشـــووم وەقـــەســـر دڵبـــەر

بەڵکم نەرووی راه غـــولامـــان شـــاه
بیـــاوان بەمن جـــە ڕای گـــوزەرگـــاه

چێش واچووم جـــواو عـــوزر لوانم
چۆن مـــەســـمـــووع ببـــۆ راز زوبانم

فـــەردا بیـــاوۆ ئەی خـــەبەر وە شـــاه
چون مـــەبۆ ســـامـــان عـــوزر ئەی گـــوناه

وەزیر وات ئەرتۆ خـــەیاڵت پەوســـەن
خـــاترت بەی تەور پڕ جـــە وەســـوەســـەن

ئەی لیـــبـــاس و بەرگ جـــە وێت رەهـــا کـــەر
بەوێنەی زەنگی رووی ویت ســـیـــا کـــەر

ســـیـــاپۆشی کـــەر جـــە ســـەر تا دامـــان
بنمـــانی جـــە شکل چەشن غـــولامـــان

تەدبیـــــر وەزیر بەخـــــاتر ئاوەرد
وێنەی زەنگیـــان لیـــبـــاس ســـیـــا کـــەرد

پۆشـــا وەقـــامـــەت بەرگ غـــولامـــان
بەعـــەزم دیدار ســـەوڵ خـــەرامـــان

لــوا تــاپــای دەر بــە هـــەوای دڵــدار
مـدرا نە پای قـەسـر گوزەرگـای حـەسـار

دەسـتـەی کـەمـەند گرد جـەخـەیاتەی خـام
هـەوادا نـەدەور گــــیـــــر ئاوەرد نـەبام

وێش پێچا نە حـەڵق سەررشـتەی کەمـەند
لـوا بەســــەر بام شـــێــر دڵ پـەســـەند

هـەم نـە بـاڵای بـام لـوا بـەدامــــــــان
روو کـەرد بەمــاوای ســەرو خــەرامــان

یاوا بە ئـەو باغ گــوڵ جــە هەزار تـەرز
پای ســــەهـی ســــەروان چناران بـەرز

دیش نـەپای درەخت مــــابـەین بـاغـــان
زەمــزەمــەی ســازان شــەوق چراغــان

نـەرم نـەرم بـە ئـەنـدەک شـی بـەنـزاوش
تـایاوا وە پـای ســـەرچـەشــمــەی ئـاوش

شـی تـەک دا وەدار مــیــخـــەک و مــروار
نیگا کــــەرد نـەرووی مــــەجلیس دڵدار

دوڵبـــەر نـەرووی تەخت بەغــەمــزەبازی
چـەنی جـــەوانـێ بـەعــیــشـــوە ســازی

نیشـتـەن هەم زانوو مـەست مـەزەی مـەی
بـادە مـــــەنۆشـــــا پـەیاپـەی پـەی پـەی

گـاهـی دەست مەبەرد پەی یەقـەی جامـەش
گـا مـەگـرت بەدەست تۆپ شـەمـامـەش

گـــاهـێ مـــــەبۆســـا لـەعل لـەبـانش
گـا دەست مـەمـالا خـاڵ و زوڵفـانش

دەم مــەنیـا نـەدورج حــوقــەی نـەباتش
گـا مـەنۆشـا ئاب چەشـمـەی حـەیاتش

کـەنیـزان بـەسـاز نـەوای مـۆسـیـقـار
سـەدای نۆشـانۆش بـەرزەن جـەگـوڵزار

مـــوتریبـــان بەســـاز ئاهـەنگ شـــادی
مــــەوانان مـــەقـــام مـــوبارەک بادی

خـــەیاڵ کـــەرد نـەدڵ ئینـە یانـی چێش
کێ بۆ ئەی جـەوان بێ خـۆف و ئەندێش

نیشـتـەن هـەم زانوو دولبـەر بە گوسـتـاخ
مـــەنۆشـــۆ بادە بـە زەوق و دەمــــاغ

هیچ باکش نیـیـەن جـەشـای کـەمـەر لاڵ
ئەفـشـار مـەکـەرد شـەمـامـان کـاڵ

مـن شــــازادانم یـەکــــایـەک دییــــەن
ئەی جــەوان نەوتووڵ شـازادە نیـیـەن

هەر نـەی فـیکر بی مـەسـۆزا بەسـۆز
تـا شـــەب دەیجـــوور نـزیک بی بـەرۆز

مـەجلیس هۆر گـردن چراغ بـی خـامـۆش
هۆرگـردن ئـەسـبـاب جـام نۆشـانۆش

شـــازادە روو کـــەرد مـــەنزڵگای وێش
بێ فـیکر و خـەیاڵ بێ خـۆف و ئەندێش

مــەلیک مــحـــەمـــەد مـــاتەم و زەویر
بە مــــــاتـەم ناگــــــا یـاوا بـە وەزیـر

هـەرچ نـەتـۆی بـاغ دیـیـــــــەنش وەچـەم
ئیــعــــلام کـــەرد جــەلای وەزیر پڕغـــەم

مـــواتـش بەســـۆز هەر زاری مـــەکـــەرد
پەیاپەی پـەیوەست خـاک بـەسـەر مـەکەرد

وەزیـر وات ئەی شـــا جــــوویای دڵداری
فــایدەش نیــیـــەن ئەی خــاکـــەســاری

مـەبۆ ئەو شـەخسـە فـانی کـەین بەی تـەور
هـیچ کـــەس نـاوەرۆ نـامش نـەرووی دەور

جــەگــوزەرگــای ئەو وێت بکەر پـەنـهــان
پـارە کـــەر بـەتیـغ مـــەودای بێ ئـەمـــان

جـــەو دمـــا نازدار پـەی تـۆ مـــەمـــانـۆ
ســـەرئەنجــام کــار ئـەڵبـــەت مـــەزانـۆ

قـــبـــووڵ کـــەرد تـەدبیـــر وەزیر کـــامـڵ
بـەعـــەزم دەعـــوا کـــەمـــەر بـەست بـەدڵ

چەند جــە غـولاّمـان چابک گـوزین کـەرد
مـــــوهـەیا تـەمـــــام چەنـی وێش ئـاوەرد

بەڵێ جــەی وەرتـەر شـــازادان یەکـســـەر
نەپای تـەخت شـا نـەسـەر کـورسـیی زەر

گــردین ســپـــەردەی شـــاه ئەلیــاس بی
ئـەلیـــاس بـالاّدەس شـــاهـان شـنـاس بی

شـــازادان یەکـســـەر شـێـــران بێ باک
نە مـــەجلیس ئەلیـــاس مـەوەردن خـــۆراک

مـــەلیک مـــحـــەمـــەد دڵ نـەهەراس بی
مـێـهـمـان بـەسـەرای شـاه ئەلیـاس بی

مـــەجلیس نیـــاشـــان تـەمـــام وەردشـــان
یاران نۆش بادەی تەمـــام کـــەردشـــان

مـــەلیک مـــحـــەمـــەد هـۆریزا بـەدەرد
ئـیـــرادەی لـوان کـــەمـین ســـازی کـــەرد

ئەلیـــاس پـەرســـا لێش عـــەزم کـداری
مـــەعلوومـــەن عـــاجـــز دڵ بێ قـــەراری

واتش فـــیـــدات بام عـــاجـزیم چێـشـــەن
خـــەیاڵم خـــاوەن دیدەم خـــەو پێـــشـــەن

جە ئەلیاس دەر دەم هیمەت خواهی کەرد
ئامـــــا وە بیـــــروون دڵ پڕ داخ و دەرد

چەنی غـولامـــان پـەســـەند کـــەردەی وێش
هـۆرێزان لـوان نـەپـەی کـــــــار وێش

نەپای قـــەســـر زەڕ شین یەک جـــاهێ
وێشـــان دا پـەنـهـــان نـەگـــوزەرگـــاهێ

تایبەت ترین تەکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

هاتنی شازادە بۆلای نۆش ئافەرین و سەرەڕێ لێگرتنی لەلایەن مەلیک محەمەدەوە

ســـــەرافـــــان دەور حـــــەکـــــاکـــــان راز
وەی دەســـتـــوور بیـــەن ئـەی ســـاز و ئاواز

بکـەرین تـەعـــــریف شــــــازادەی چالاک
کـــوشـــــەندەی شــــێـــران بەوران بێ باک

هـۆرێزان وە پـا چـون هـەردە جـــــــاران
رووکـــەردن نـەباغ گـــوڵبـــاغـــچـــەی یاران

شــای نەوجـــەوانـان چون شــێـــر بێـشـــە
یە گـــوزەرگـــاش بی دایم هـەمـــیـــشـــــە

چەنی خـان مـحـەمـەد یاران هەرسێـشـان
روو کـــەردن بەنـاو گـوڵبـاغـچـــەی خـــەزان

دیش کــە چەند نەفــەر دوزدانە دەســتـــوور
دیـارن جـــە دوور ئـەو شـــــەب دەیجـــوور

یاوان بەو مـــەکـــان کـــەمـــینگای گـــوزەر
کـــــەمـین نشـــینـان زاناشـــــان خـــــەبەر

شــــــازادە چون شــێـــر نـەعـــرە بەرئـاوەرد
رووکـــەرد نەدوزدان چـون مـــەردان مـــەرد

واتـش ئـەی دوزدان شـــــــــووم نـا بـێکـار
عـــەزمـــتـــان چێـشـــــەن نەی زوڵـمـــات تار

دەست دا بە شـمـشـێر مـەلیک شێـر مەرد
پـەرێ شــــــازادە وە تـوند هـەڵـمــــەت بـەرد

شـــازاده جــۆشــا وێنـەی شـێـر مــەست
تـاو دا بـەهـێـــمــــەت گـــرتش بـەند دەست

تێـغش سـەند جـەدەست خـرۆشـا بـە قـار
داش نـەکــــەڵلـەی ســـەر فــــەرق نـابێکار

چوار ئـەنگوشت برِی کـەفت نەڕووی زەمین
خـەڵتـان کـەرد نەهـوون چون شێـر غـورین

چـەنی دوو غـــولاّم کـــەفـتن نـەرووی خــــاک
کــــەفتن نـەخــــاشـــاک هـەم خـــاک نمناک

بـاقــیی غـــولاّمـــان کـــەردشـــان هـەراس
خـــەبـەر بـەردشــــان پـەی شـــاهـ ئـەلیـــاس

هـۆرێزان ئـامـــان شـــازادان یـەکـــســــەر
ئـەلیــــــاس و یـاران تـەمـــــــام دلاّوەر

گـــرتن دەورادەور ســـوڵتــان ئـیــبـــراهـیم
تەشـنـەی خـــونوشـــەن گـشـــتــشـــان دایم

شـــازادە دەست بـەرد بـە شـــمــشـێــر تیـز
وست نەدلیـــشــــان رۆز رەســـتـــاخـــیــز

دیش ئـەلیـاس ئـامـا قـــەبزەی تیغ بـەدەست
بشـــانو نـەفـــەرق شـــازادەی ســـەرمـــەست

حـــەمـــڵـــە بـەرد پـەرێش بـەوێنـەی پڵـــەنگ
شـی بـەنـەزدیکش نـەمـــــەیدان جـــــەنگ

بـازوو گــــوشــــــاد کــــەرد بـەردش وەبـالا
دانـەرووی فــــــەرقش جــــــەزەربـەش نـالا

ئەلیاس بەیەک زەرب کەفت نە رووی زەمین
بەهوون رەنگین بی سـەرتاپای شـیـرین

سـەعـیـد و مـەسـعـوود هەردوو شـازادە
پەرێ جـەنگ وێشـان کـەردن ئامـادە

هـەر دوو بەیەک بار جـۆش ئاوەردشـان
پەرێ شـازادە حـەمـڵـە بەردشـان

شـێـر هونەرمـەند تیغ کین بەدەست
خـرۆشـا بەتاو وێنەی شـێـر مـەست

هەردووشـان بە تیغ بەدەن کەرد خـەسـتـە
چون مـورغ تیـژباڵ شـاباڵ شکەسـتـە

رەسـتـاخـێـز خـێـزا نەکـووچە و گـوزەر
جـە سـام شـمـشـێـر شـێـر دلاوەر

مـەشـعـەلدار مـەشـعـەل گـرتەبێ بە چەنگ
مـدرا بێ وە پا نە مـەیدان جـەنگ

شـێـر سـەرئەفـراز بەور کـینە کـێش
بـەتـونـدی و چـالاک وێـش یـاونـا پـێـش

دا نە گـەردەنش کـەفت زەرب سـەهمگین
مەشـعـەل نەدەسـتش کـەفت نەرووی زەمین

چراغ و مـەشـعـەل خـامـۆش بی جە دوور
تاریک پەیدا بی چون شـەب دەیجـوور

بەو تەور زوڵـمـات بی کـەس کـەس نـەناسـا
هـەر جـەنگ بی نـەبـەین وە بی مـواسـا

چونکە تاریک بی شـــــازادەی چالاک
چەنی ڕەفــیــقــان نە مــەیدان بین تاک

کـــەنارەگـــیـــر بین جـــە ڕاگـــوزاریٚ
گـــرتشـــان نەوەر گـــۆشـــە و کـــەناریٚ

شـــازادان بە داغ ســیـــاســەت مــەندن
حـــەربە نە کـاپۆڵ یەکـتـەر مــەشـــەندن

هـەر ئێـــد مـــەزانان بەدئەندێشـــانەن
نـەزانـان زەرەر بــەخـت وێـشــــــــانـەن

وەختـتیٚ کـە زانان مــەعلووم بی لێــشــان
وێشــان مــەکـەردن جـەنگ چەنی وێشــان

کـــەمــتـــەر مـــەندە بیٚ لێــشـــان وە پاوە
فـــیـــرار بین لوان شـــێـــران بەدمـــاوە

چەنی غـــولامـــان ئوفــتــادە و خـــێــزان
یاوان بە مـــەنزڵ ئەســــرین مـــەرێزان

گـــشـت بەدەن خـــەســتـــە زار و ناتەوان
خـــاتر پەرێشـــان بێــزار بین جـە گـیــان

حـــەکـــیـــمـــان زام پەیدا کـــەردشـــان
پەی مـــجـــرووح زام شـــەو ئاوەردشـــان

خـــەبەر بەردشـــان پەی جـەهـانگیــر شــا
جە مـەعـرەکـەی جـەنگ شـاکـەردن ئاگـا

شـازادان یەکسـەر مەجـرووح و خـەسـتـە
یەکـــســـەر دەست و پا بـەدەن شکەســتــە

شـا حـەرارەت گـرت خـەشـمش خـرۆشـا
وەزیر تـەڵەب کـــەرد بـەهـەیبـــەت جـۆشـــا

بشـــۆ بە تـەعـــجـــیل ئەی دانای رەئیس
باوەرە پـەرێم ئـەلیـــاس وە مـــــەجلیس

وەزیر بـە فـــەرمـــان شـــای داراشناس
ئاوەرد وە مـــەجلیس شـــازادە ئەلیـــاس

ئامـــا بە خـــزمـــەت شـــای نگون بەخت
ســوجـــدە بەرد لـوا نیـشـت وە بان تـەخت

شـــا پـەرســـا ئـەلیـــاس ئینە چ غـــەوغـــان
نە کـــــووچـە و بازارِ دەمــــشـق هـوەیدان

جـــەواب دا ئەی شـــا ئـیـمـــشـــەو شـــازادە
تەمـــام مـــەست بین جـــە مـەســتـیی بادە

جـە گـرِەی شـەڕاب فـەرقـشـان جـۆشـان
هـیچ نـەبین وەحـــاڵ وێنەی بێ هـۆشـــان

جـــە حـــاڵ مـــەســـتی بادەی کـــەیف وەردن
جـــە بێ هـۆشـــیـــدا ئەی کـــارە کـــەردن

شـــا کـــە ئێـــد شنەفت هیچ نـەبی وەتـەنگ
خـامـۆش بین نە جـەنگ شـێران رۆی جـەنگ

شـــازادان یەکـــســـــەر خـــاتر پەرێشـــان
هـۆرێـزان لـوان بـە مــــاوای وێشـــــان

ئەلیـــاس وات مـــەلیک ئەرێ بێ مـــایە
یە پەی چی کـــارمـــان تۆ کـــەردی زایە

تایبەت ترین تۆڕی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

مـەلیک مـحـەمـەد خـەجـاڵەت کـێـشـا
شـی نە بەحـــر فـــیکر خـــەیاڵ وێشـــا

وەزیـر یـە زانـا ئـامـــا بـە گـــوفـــتـــار
وات مـــەلیک مـحـەمـەد نـەوەی نامـــدار

مـن نەکـــەردی کـــار هـۆشـــیـــارم دایم
مـــەزانوون مـــەنزڵ سـولْتـان ئـیـبـراهـیم

ئـیـنشـــــەڵا ئـەمـن وە بـی وەســـــیـلـە
مـــاوەرووم پەرێت وە مـــەکـــر و حـــیلە

ئـیـمـشـــەو نەخـــەودا بـە دەست بەســتـــە
مـــاوەرووم پەرێت بـەزاری و خـــەســتـــە

مـــــەلیک وات وەزیـر ئـەر ئـینـە کـــەری
بـە دەسـت بـەســـتــــــە پـەرێـم بـاوەری

ســـەوگـــەندم بەزات پادشـــای قـــەدیم
مـــــــەردەرووت پـەنـە تـاج و تـەخـت ویم

وەزیـر ســـەبرش کـــەرد تـا یاوا بـە شـــام
دمـای شـام خـێـزا ئـەسـبـاب بەست تەمام

شـــەب دەیـجـــوور بـی تـاریک بـی تـەمـــام
بـەرگ شـــــەورەنگی پـۆشـــا بـە ئـەندام

لـوا وە بێ دەنگ نە پای کـــووچـەی شـــار
تـا شـی بـە مـــەنـزڵ شـــێـــر نـامـــدار

شـی بـە مـــەتبـــەخ وێش کـــەردش پەنـهـان
کـــەس پێش نەزانا مـــەلعـــوون خـــەیان

نیگا کەرد تەعام حازر کەردەبێن
بە عەزم خوردەن دەست نەبەردەبێن

حەمید مەلاح نەوەی نامدار
ئاب مەکەرد بە دەست شازادەی سالار

نییەن جە مەتبەخ دایەرولبەشەر
هیچ کەس جە مەتبەخ نەدارۆ خەبەر

تەک دا بە تەعام وەزیر دانا
دارووی بێ هۆشی نە تەعام شانا

نە جاگەی تاریک وێش پەنهان بکەرد
سەرئەنجام وێش بە قەزا سپەرد

شازادە و یاران تەعام دڵکێش
ئیشتیها کەردن ئاوردن وەپێش

دەست کێشان وەردن تەعامان بەکام
دەرسات هەرسێشان بێ هۆش بین تەمام

نیگا کەرد جەدوور وەزیر ناپاک
یاران بێ هۆشن کەفتەن نە رووی خاک

کەمەندش ئاوەرد جە خەیاتەی خام
شازادە پێچا سەر تا پا تەمام

گرت بەدۆشەوە شازادەی دڵڕێش
رووکەرد نەدما پەی مەنزڵگای وێش

سا با شازادە بمانۆ نە دۆش
بشین بە سەروەخت نازدار لاڵ پۆش

بێ هۆشبوونی سوڵتان ئیبراهیم و هاتنی نۆش ئافەرین بۆ رزگارکردنی

مــونشــیی ئەی دەوران چەرخ لاجــوەرد
ســەرلەوح ئەی نـامــە جــەدەلکاری کــەرد

خـــانا ئـەر تۆ فــام نـەفــەرقت مــەندەن
رشـتـەی غـەم دەمـاغ شـەوقت نەکـەندەن

نیگا کــەر نـە کــار زەمــانەی کــەچبــاز
چەنی کێ کـەمـەر بـەسـتـەن وە ئەمــجـاز

چـەنـی کێ پۆشـــــان وێش وە بـەقـــــاوە
تـا ســـــەر چـەنــی هـەم کێ شـین بـەراوە

پیـــاڵـەش کـــەیلـەن جـــە دانەی دوورِەنگ
یەکێ جـە شــەربەت یەک جــە شـەبرِەنگ

با بکەین تـەعریف شـای شـیـرین جـەماڵ
شـــازادەی ســـــەروەر ئاوەرد بـە خـــەیاڵ

خـــــەیلێ پـەی دیدار ئەو یار جــــوویابی
چون بولبـوڵ پەی گوڵ شێت و شـەیدا بی

بەڵێ پـەنج سـەعـات جـە شـەوگــار ویەرد
زانـا شـــــــازادە تـەشـــــــریـفش نـاوەرد

کــەفت نـەگــرِەی گــەرم پـەژارەی خــەیاڵ
تـوول خــــەیاڵش راگـــــەی هـەزار ســـاڵ

ســـەبووری و تـاقـــەت جـــەلاش گـــورێزا
نـەدیدە دەم دەم ئـەســــــرین مـــــــەرێزا

واتش ئەی دایە مەحرەم رازم
دڵسۆز هام دەم راز و نیازم

حەرفێ مەواچووم مەبۆ بشنەوی
باوەرە پەرێم بەرگ شەورەوی

دایە وە سەرگەرد رۆحم فیداتەن
نەی شەب دەیجوور ئیرادەی کۆتەن

واتش مەپەرسە کارم زەروورەن
کارم جە تەدبیر موسڵەحەت دوورەن

وات سەرگەردت بام زوڵف سیا زەنجیر
ئەر شا بزانۆ لێت مەبۆ دڵگیر

دەست بەرد بە ملوەن دانەی جەواهیر
لەعلی بەرئاوەرد چون شوعلەی ئاهیر

بەخشا بە دایە سەوڵ نازئەنداز
دایە زبان بەست ناما بە ئاواز

شای نۆش ئافەرین بەرگ شەو پۆشا
ئەو شەو جەیانە شەربەت نەنۆشا

شی وە بالآی بام بێ خۆف و ئەندێش
سەروەناز بەردش رەفیق چەنی وێش

وات ئەی نازەنین مەحرەم جانی
مەبۆ تۆ جەی بام تا سوبح بمانی

تا من بزانووم خەبەر جە یارم
ئیمشەو جە هیجران دڵ بێ قەرارم

کەمەند گرت بەدەست سەوڵ خەرامان
جە باڵای حەسار لوا بە دامان

کەفت نەکۆڵانان دەروون کەیل غەم
مەردێ سیاپۆش نەوجا دی وەچەم

مەیو بە راوە دڵ بە جۆشەوە
بارێ سەنگین ها بە دۆشەوە

شیرین مەکەردش خەیاڵێ نەدڵ
بە خەیاڵ تەشویش لێش مەبی حاسڵ

ئەی شەخسە کێ بۆ نەی شەو دەیجوور
ئەی کوڵە چێشەن ئاوەردن جە دوور

عەزم کۆ دارۆ چێشش مەقامەن
با من بپەرسووم ئەو مەرد چێش نامەن

هیچ سەدا نەکەرد وێش یاونا پێش
جەو دەمدا بەنەرم خەبەر پەرسا لێش

وەزیر ئێد زانا رەفیقانش بی
تەن بەستەی کەمەر جە غوڵامان بی

واتش شازادە خەبەر زانان
غوڵامان ئیمداد بە لام کیانان

وات ئەی رەفیقان موژدە بۆ لێتان
موژدەی نیک فاڵ ئاما نە ڕێتان

موژدە بەر وەلای جەمع سەروەران
واچە کارسازی وێشان بکەران

@kurdica

سـولّتـان ئـیـبـراهیم گـرتەنم نەدۆش
بەوێنەی بێ گـیـان کـەردەنم بێ هۆش

نۆش ئـافـەرین دی گـوفـتـار وەی تەرزە
سـەر تـا پـای بالاش ئـامـا بە لەرزە

دەست بەرد قەبزەی تیغ کێشا نە غەلاف
داش نەفـەرق سـەر شـەقش کـەرد تا ناف

غـەلّتـان بە زام فـەرق وێیـشـەوە
ئـەسـلا سـەدایێ نـامـا پێـشـەوە

شـیـرین بە چابک مـدارا نەکـەرد
شـازادە نـەدۆش وەزیـر بەر ئـاوەرد

گـرت بەدۆشـەوە روو کـەرد بە یانە
فـارێغ نـەکـەردش چەرخ زەمـانە

روو کـەرد نە کـووچە و کـۆلان و بازار
چل کـەس کێـشکچی پێش بی خـەبەردار

پەیدابوونی ئەفراسیاو و شەڕکردنی لەگەڵ نۆش ئافەریندا

گـۆش دەن بە داسـتـان زەمـانەی وەرین
وەی تەور کـەرد بەیان جـە نۆش ئـافـەرین

داروغـەی بازاڕ چەنـی چل نـەفـەر
پـەیدا بـین گـرتن گـوزەرگـای گـوزەر

ئەفـراسـیـاو دیش شـەخـسێ سـیـاپۆش
بـارێ چـون جـەواڵ گـرتە بێ بە دۆش

مـــەیۆ بـە ڕاوە جـــەڵد و چابک خـــێـــز
بەشـــێـتـــاب چون باد مــەکــەرۆ گـــورێز

غـورِا وات ئەی شــەخس نـەی زوڵمــات تار
نـە ئـەهـل شــــــاری یا جـــــە نابێکار

ئەی بارە چێــشـــەن نـەپشت کـــەردەنت
جـــــە خـــــەزانـەی کێ تۆ ئـاوەردەنت

ســـــەروی ســـــیم ئـەندام یـار وەفـــادار
ئەســـڵا نـەو جـــەواب نامــا بـە گــوفـــتــار

جـــە تـەشـــویشـــیـی خـــەزانـەی دۆشش
واچی ئـەو ئـاواز نـامـــــا بـە گــــــۆشش

دارۆغـــە ئـێـــد دی ســـــتـــێـــزا بـە قـین
بەقـــار حــەمــڵـە بەرد پەی نۆش ئافــەرین

دڵبـــەر وێنـەی شـــێـــر زەنـەندەی خـــەتـەر
دامـــان مـــەردیش دا نـە رووی کـــەمـــەر

دەسـت پـێـکـا وەتـێـغ هـوون بـەرەنـدە رێـز
بەوێنەی پڵــەنگ نـەجــا کــەرد ئاخــێــز

ئەفـــراســـیـــاب دیش زەلزەلەی شـــوورش
هـیـــــمــــــەت دا وەقـین وەبـازووی زوورش

نـاعــیـلاج رووکــەرد نـەعــەرسـەی خـــەتەر
ئامـــا بـە مـــەیدان ســـەرو نـازپـەروەر

ئـەفــراســـیـــاو وات ئـەی بـەدەن ســیـــا
پەی چێش مـەگـێـڵـی کـووچـە و گـوزەرگـا

ئەی کـۆڵە چێشـەن نەی شـەب دەیجـوور
گـرتەنت نەدۆش چون دوزدان دەسـتـوور

نۆش ئافـەرین وات خـوون جـەرگ تۆن
قـابز ئەرواح مـەوت مـەرگ تۆن

نـەعـرەتە پێکا شـێـر دوڕ شناس
وات جـە دەست من نمەبۆت خـەلاس

دەست بەرد پەی قـەبزەی شمشێـر پڕ بیم
داش نەمـوهرەی پشت، کەردش بە دوو نیم

غـەڵتـان بی نـەخـاک کـەفت نەگـوزەرگـا
دەرسـات نە ئەوجـا گـیـانش بی تەبا

باقـیـی غـولامـان خـاتر پەرێشـان
گـورێزان تـا شین بە مـاوای وێشـان

بەتاو تەعـجـیل شـۆخ خـاتر تـەڕ
شـا گرت نەرووی دۆش شـی بە قـەسـر زەڕ

نیگای بـامش کەرد شـۆخ شـەیدای شـەنگ
دیش کـەسـەروناز نیـشـتـەن وە بێ دەنگ

وات ئەی نـازەنین شـیـرین کـەنێـز
تای کـەمـەند پەرێم کـەرە سـەر ئاوێز

سـەروناز بە حـەرف شـای نۆش ئافـەرین
حـەڵقـەی تای کـەمـەند وستش نە پاین

ئەوەڵ شـازادە شـێـر هـونەرمـەند
پێـچـا بە تەناف سـەرحـەڵقـەی کـەمـەند

هەم جەنەو کەمەند کیاست وە پایین
نیشت نەتای کەمەند لەیل نازەنین

بە وێنەی تەڕلان شۆخ جەمین جام
دەست دا بە تەناف تایاوا وە بام

سەروناز واتش ئەی کۆڵە چێشەن
پەنەم واچە راست کێ نە دلێشەن

وات هەنگامەی وەخت گفتوگۆ نییەن
بشین بە سەرا مەزانی کییەن

هۆر گرتن بەردن وەقەسر زەڕکار
نیاشان وەبان کورسیی زەڕنگار

دارووی بی هۆشی دا نە دەماغش
ئاماوە بە هۆش نەزەوق باغش

دیدە گوشاد کەرد شازادەی چینی
دیش نۆش ئافەرین بەو نازەنینی

نیشتەن نەسەرین شازادەی دڵرێش
بۆی عەتر و عەنبەر گولاو مەیۆ لێش

بۆی عەتر و عەنبەر گولاو مەبێزا
بۆی موشک تاتار ماما نە ئەو جا

چون شەمع فانۆس هانە سەرینش
ئەسرین مەرێزۆ نەرووی جەمینش

سەروناز بە ناز شۆخ خاتر تەر
مەنۆشا گولاب هەم عەتر و عەنبەر

دیش نۆش ئافەرین نیشتەن بە غەمناک
مەرێزۆ هووناو نەدیدەی نمناک

واتش فیدات بام نازدار دڵکێش
ئەی ئاشۆفتەگی و زاری یانی چێش

رۆحم فیدات بۆ نەونەمام نۆ
ئەمن جە کۆ بیم ئیستە هام جە کۆ

ئەمن چون وارێد بیم نە خاک تۆ
وێنەی بێ هۆشان هیچ نمەزانۆ

شیرین حاڵ خەبەر سەرگوزەشتەی وێش
جە سەر تا بە وار تەمام وانا پێش

جە وەزیر کوشتن تا ئەفراسیاب
جەگشت بابەتێ کەردش سەرحەساب

شازادە واتش شای وەفا پێشە
هەنی ئەی کارە نەکەی وە پێشە

نیشتن هەمزانوو نەوی دلێشان
تا نەزدیک سوب بەکام وێشان

نەزدیک سوب بی شازادەی چالاک
هۆرێزا چابوک چون شێر بێ باک

جە نۆش ئافەرین هیمەت خواهی کەرد
قەدەم بە مەنزڵ مەکان وێش بەرد

دیش یاران هێما خەفتەن نەرووی خاک
کەفتەن وەبێ هۆش ماتەم و خەمناک

تایبەت‌ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

تۆ واچی فـــەڵەک بەســـتـــەن باڵشـــان
کـەس مـوخـبـیـر نیـیـەن جـە ئەحـواڵشـان

شـــــازادە دەواش نـەجـــــیب بەرئـاوەرد
دەفع بێـهــۆشــیی رەفــیــقــانش کــەرد

هـەرچـێ گـوزارش جــە بەین گـوزەشـتـەن
قـسـەی جـەنگ و شـۆر تا وەزیر کـوشـتـەن

چابوک مـــەردیی شـــای نۆش ئافـــەرین
عــەیان کــەرد پەیشــان بە راز شــیــرین

وەخـــــتێ شنـەفتن چون گــــوڵ بکاوان
واچی مـــــەردەبین جـــە حـــەیات یاوان

شــوکــرانـەی بێ حــەد یـەزدان کــەردشــان
ســـوجـدەی ئیلتـیـفــات داوەر بەردشــان

گەیشتنی هەواڵی کوژرانی وەزیر و ئەفراسیاو بە جیهانگیر شا

جـــە تەنخـــوای کـــەلام دانایان کـــار
بـەی تـەور داســـتـــان واتن بـەتیکرار

ســـەڕافـــان دەور حـــەکـــاکـــان کـــار
ئـەی داســـتـــان واتـن پـەرێ رۆزگـــار

خـاسـەی غـولامـان حـەرەمـسـەرای شـا
جـە مـەعـرەکـەی شـەو شـا کـەردن ئاگا

جـە وەزیر کـوشـتن جـە ئەفـراسـیـاب
جـە گشت بابەتێ کـەردن سـەرحـەساب

شـا کـه ئێـد زانا سـیـا بی جـه قـار
تـەڵەب کـــەرد وەزیر نـامـــیی نـامـــدار

واتش ئـەی وەزیر جــای عــەقڵ و هـۆشم
ئـینـه چ باســــــەن یاوا بـه گــــــۆشم

ئەی جـەنگ و غەوغا چێشـەن جەی شـارە
پەی مـن قــەبیــحــەن خــەیلێ ئـەی کـارە

وەزیـران خـــاس عـــالیـــجـــاهـانـەن
هەمـــیـــشـــە کلیـد عـــەقڵ شـــاهـانـەن

بـواچە تـەدبیـــر ئـەی کـــارە چێـــشـــەن
مـن جــــەی کـــردارە خـــاترم رێشـــەن

کـــــارێ بســـــازە دڵ ســـــاکن بۆ پێش
فــــارغ بۆ جــــە بیم پەژارەی تـەشـــویش

وەزیر وات ئـەی شــای فــەرەیدوون نەژاد
جـــانشـین جـــا تەخت کـــەیقـــوباد

تـەدبیـــــر ئـەی کــــار زاهـێــــر دیارەن
یە مـــەخـــفی نیـــیـــەن یە ئـاشکارەن

ئەی گـشت شـــازادان ئێـقلیـمـــات بەڕ
نیـشـتـەن خـاک نشین نەپای تەخت زەڕ

مـــاتەم و پەشـــێـــو و زارو غـــەمگینەن
ئـەراگــــێڵ خــــاڵ نۆش ئـافــــەرینەن

مـەعلوومـەن هـەر شـەو نەسـەودای دڵدار
بە شـمـشـیر یەکتـر مـەکـەران (قـەهار)

هـۆرێزه بشـــۆ تۆ بەلای عـــابێـــد
عـــابێـــد پڕهـۆش دانـای هـونەرمـــەند

شـای شیـرین جـەمین بەرگ قەسـەب پۆش
بشـۆ بەسـەر ئاب بەسـەرچەشـمەی نۆش

شـسـتوشـوو کـەران شـێوەی جـەمـاڵش
بدەرۆ رەونـەق فـــیـــرووزەی خـــاڵش

هـەرتـا نیـــازت مـــەبۆ مـــوبارەک
بکـەرۆ ئـەنجـــام تـەهـیـــە و تـەدارەک

بیـــبـــەرۆت پەی وێش بە شـــادمـــانی
تۆ مـــەبی فـــارێغ بە کـــامـــەرانی

پەسـەند کـەرد تەدبیـر شـای دارا نگین
واتـش بـەوەزیـر هـەزار ئـافـــــەریـن

جـاسـووسـان زانـان خـەبەر بەردشـان
شـازادان نەی کـار حـاڵی کـەردشـان

شـــازادان یـەک یەک خـــاتر پەرێشـــان
گـرتن تەدارەک کـارسـازیی وێشـان

هـەریـەک توحـــفـــەیی ســەنگین بەهـایێ
لایـەق بەســـەرکـــار گـشت پادشـــایێ

شـین بە خـــاک پای عـــابێـــد پڕ هـوش
بـەوێنەی ســـائیل روومــــالان نـەرووش

مـەتڵـەب وێشـان ئیـزهـار کـەردن پێش
غـــەرەز هەر کـــەسێ بە تەمـــەنای وێش

فــەیاز عــابێــد ئامــا بە گــوفـــتـــار
وات ئەی شـــازادان کـــەیانـی کـــردار

عـــەبەس مــــەدەرن تـەســـدیع وێتـــان
ئەی کـــارە ســـوودێ نـەدارۆ پـێـــتــــان

چەند ســاڵ نەدارۆ شــەوهـەر کــەردەنش
فــائیــدەش نیــیـــەن جــەفــا بـەردەنش

گــشت خـــاترجـــەم بان بزانان بـەکـــار
نمـەدۆ پـێـــــتـــــان شـــیـــــرین نـازدار

تامـــودەی چەند ســـاڵ نەدارۆ شـــەوهـەر
ها نە مــەعـرەکــەی دەعـوای شــۆڕوشــەر

چەند وڵات و شـــار مـــەکـــەرۆ خـــەراب
چەند تەلیسم سەخت جادووی ناسەواب

چەند بەڵای عـــەزیم هـەم مــــەیۆ نـەڕاش
نە چەند جـــاگـــەدا مــەدەروون ســزاش

نـازدار بێگـەرد شــــۆخ جــــەم مـــــەزاق
مــــەشـــــۆ تـا وڵات جــــەزیرەی واق واق

نـازدار بێگـەرد شــــۆخ ســـــیــــــا چەم
مــەشــۆ تا بە باغ گــوڵـبـاغـچـەی ئیـرەم

نـازدار باوان شـــۆخ شــەیدای شـــەنگ
ســەر مــەدۆ نەشــار نـاحـیــەی فــەرەنگ

شــــــای نۆش ئـافــــــەرین نـازدار بـاوان
مــەشــۆ وە مــوحــیت قــەســر سـولـەیمان

چەندێ مەنیشۆ نەوقەسرە چۆڵە
سەرمەدۆ نە کاخ مولْک زەنگۆڵە

جەدمای چەندێ دەعوایێی عەزیم
مەبۆ وە نەسیب سوڵتان ئیبراهیم

ئەو مەکەرۆ فەتح تەلیسمات سەخت
مەشۆ بەو جاگە بەوەخت و بێ وەخت

فەرزەند عەزیز عادڵ شای چینەن
ئیسە جەی شارە ماتەم نشینەن

بەرکەرن نەدڵ خەیاڵان خام
نەسیبتان نییەن شۆخ جەمین جام

شازادان ئیزهار شنەفتن بەگۆش
سەر وستن بەوار نەڕاز بین خامۆش

جە تەکیەی عابێد نەگرتن قەرار
لوان بەمەنزڵ وێشان بەغەمبار

خەبەر پێش یاوا شازادەی چینی
یاونا بەدەرد مات و غەمگینی

سوب سەحەر خورشید پادشای سەتار
سەرزەمین پۆشا بەلەقای ئەنوار

@kurdica

ڕۆیشتنی نۆش ئافەرین

بۆ سەر سەرچاوەی نۆش و بردنی (عەلقەم)ی دێو

گـــــۆش بدەن بەکـــــار چەرخ چەپی واز
هەنگامـــەی عـــەزیم جـــەنەو مـــەبۆ ســـاز

گـــــۆش بدەن بەراز زەمـــــــانەی وەرین
جـــەنەو بشنەوین جـــە نۆش ئافـــەرین

فـەرمـا چەشـمـەی نۆش پڕ سـەفـا کـەردن
شـای نۆش ئافـەرین بەو چەشـمـە بەردن

چەنی کـــەنیـــزان زوڵفـــان عـــەنبـــەرین
رەفـێق مـوشـفـێق شـای نۆش ئافـەرین

لوان بەهەمـڕاز بە سـەرچەشـمـەی نۆش
بە دەمـــاغ دڵ مـــاه قـــەســـەب پۆش

ســـــەدای زیل و بەم چەنگ چەقـــــانە
ســۆز مـــەهوەشـــان شـــەیدای زەمـــانە

بەســـەد نازەوە مـــاه قـــەســـەب پۆش
داخل بین بە ناز بەســـەرچەشـمـــەی نۆش

یاوا بـە چەشـــــمـــــــەی زولاڵ بێـگەرد
ئیـــرادەی هەوەس غـــوسڵ بەدەن کـــەرد

پەڕەندەی پڕ گـوڵ بەست نەرووی کـەمـەر
داخـڵ بـی بـەتـاب نـازدار دوڵـبـــــــەر

وێش دا نەرووی ئاب شای پەری سیفـەت
مـــەنمانا وێنـەی بەت نەرووی شـــەت

زەنجــیــرە زوڵفــان پـەخش مـــەداشـــەوە
زینەت دا بـە تاب چـەشـــمــــەی نـۆشـــەوە

پەڕچین زوڵفـــان سـیـــای لوول بـەســتـــە
نەدەور گــۆنای گــوڵ بەســتــەن دەســتــە

نـە جـــەرگـــەی پەری تـا حـــۆری پێـــوە
کەس نەدییەن وەچەم مەحبووب وەی شێوە

مــەکـەرد شــســتـوشـوو بالآی نـازپەروەرد
چون عـەکس خـورشـیـد ئـاب چەم مـەوەرد

ئـاب رێزا وەبـان گـــــۆنـای گـــــوڵـنـاری
پەخش بی وەدۆشـــــدا وێنەی مـــــرواری

بەرئامـا نە ئاب جـە سـەرچەشـمـەی نۆش
نۆش مـەحـرووميی وێش ئامـا بە جـۆش

نیــشت نەرووی مـــەڕمـــەڕ وێنەی دوڕدانە
بـەشـــانـە کـــەردش زوڵفـــانش شـــانـە

بە پـەنجـەی نـازک توغـرای خـۆش ئاهـەنگ
زوڵفـان خاو مەکەرد بە مەودای چل جەنگ

شـــانـە دا نەزوڵف تـوعـــزای ســـیـــاوە
پـەی شـــــــەهـریاران دامـش نیـــــــاوە

هاتنی عەلقەمی دێو و بردنی نۆش ئافەرین

دادمـەن جـە دەست ئەی دونـیـای کـەچباز
رۆژێ هەزار فـــەن فـــیـــتنە مـــەدۆ ســـاز

ئەی دونیای بێ شەرت شای نۆش ئافەرین
چون مـــەدۆ بە دەست مـــەلعـــوون بێ دین

ناگـــا جـــە کـــردار زەمـــانەی کـــەچبـــاز
جەو دەم جە رووی غەیب دەستێ بی دراز

دەســـــتێ پەی باهـۆی دوڵبـــــەر ئاوەردش
هـۆرکـــــــەند نەزەمـین رفـــــانا و بەردش

شیرین هاوار کەرد نە سەرچەشمەی نۆش
خـەیلێ فـەغـان کـەرد ئاخـر بی خـامـۆش

دەســــت بـــەرووی هــــەوا بـــەردش وە بـــاڵا
فـــــــەڵەک جــــــەداغش پەرێش مـــــــەناڵا

کـــەنیـــزان تەمـــــام زاری مـــــەکـــــەردن
لـوان بـە دمـــــــا ئەی خـــــــەبـەر بەردن

شـــا خـــەبەر زانا دوخـــتـــەر بەردشـــان
هـەوا دا نەســـــەر تاج زەڕ نیـــــشـــــان

جـــــــە یانەی بابـۆ پەیدا بی خـــــــرۆش
ســـــەدا شی بەگـــۆش چەرخ مـــیناپۆش

شـــا زاری مـــەکـــەرد پەی فـــەرزەند وێش
جـــە ریشـــە مـــەکـــەند تاتا ریش وێش

ئەهل شـــــار تەمـــــام گـــــردین وەیەک بار
گـــرد یەقـــەی وێشـــان کـــەردن پارە پار

یەکسەر وەلایەت گەدا تا مسکین
زاری مەکەردن پەی نۆش ئافەرین

یەکێ چون مەجنوون جامە کەردش چاک
یەکێ وێش مەدا نە رووی تەخت خاک

یەکێ بار وە لێو هێجران کەشیدە
یەکێ مەرێزا ئەسرین نە دیدە

یەکێ نەداخش سەر تا پا سیا
یەکێ جە عەشقش تەرک کەرد دونیا

یەکێ غەڵتان بی نەپای ئەیوانش
یەکێ خاک مەکەرد وەبان شانش

یەکێ نە هێجران هەردەم مەناڵا
یەکێ خاک بورج بە دەم مەماڵا

گشت نەسەرای شا ماتەم و زگار
مەکەردن فەغان مەگرەوان بەزار

شازادەی چین خەبەر یاوا پێش
تۆ واتی گیانش کەردەن ریشەکێش

بەو تەور گڕەی نار جەرگش مەدا جۆش
مەشنەوا کزەی جەرگ وێش بەگۆش

جە غەم مەناڵا و مەسۆزا و مەوات
ئەی نازەنینم رۆحم بۆ فەدات

مەگرەوا و مەوات لەیل مەلاوان
واوەیلا و زاریش مەنیشت وە کۆهان

مەوات فیدات بام شای نۆش ئافەرین
چون مەداراتەن بەدەست لەعین

ئیسە جەکۆ بۆ زوڵف و خاڵ تۆ
واجبەن پەی من روو بە کەم نەکۆ

تیر هێجرانت نە جەرگم تۆ تۆ
راست و چەپ پێوە جەم بییەن کۆکۆ

نەداروو تاقەت ئەی بار سەنگی
نەبۆ بە حاڵم پاشای فەرەنگی

کێ بنیۆ شەوان دەست نەباڵینت
کێ گێرۆ بەدەست لیمۆی نارینت

باڵای سەوڵ ئاسات نەکام دیارەن
جە سەراپەردەی کام شەهریارەن

دەستاخ زەنجیر کام ڕەنگ ڕێوەن
گرفتار بەند تەلیسم دێوەن

ئیسە کە تاوس کام گوڵستانی
عەندەلیب شەوق کامین بووستانی

یا خۆ نەپەردە شیشە نشینی
وێت پەنهان کەردەن بە نازەنینی

ئەی حەرفە مەوات دایم بە تیکرار
مەگێلا بەسۆز چوار گۆشەی بازار

مەشی بە ڕاوە هەر بەیانش بێ
هەر نۆش ئافەرین نەزوانش بێ

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

گـــا جـــەداغ غـــەم گـــا مـــەلوول بەدەرد
گـــاهـێ خـــاک نشین گـــا زاری مـــەکـــەرد

هـەرچـەند مـــــەکـــــەردن یاران دڵداری
ئەو فـــــارێـغ نەبی نـەگـــــریە و زاری

هـەرچـەند دەلالـەت مـــەکـــــەردن وەنـەش
ئاهـیـر جـەرگش فـیـشـتـەر مـەبی گـەش

خـــان مـــحـــەمـــەد وات خـــاترت جـــەم بۆ
ئەی کـــارە خـــەیلێ مـــەخـــفی نەمـــەبۆ

نـە هـەرمـــــەکـــــان بۆ زوو مـــەبۆ پەیدا
شـــێـــر نیـــهـــانیش مـــەبۆ هـوەیدا

ســـوڵتـــان ئـیـــبـــراهیم بەدەرد وێشـــەوە
بمـانۆ پەی جـــای جـــەفـــاکـــێـــشـــەوە

فڕاندنی نۆش ئافەرین بەدەستی عەلقەم دێو و بەندکرنی لە کۆشکی سولەیمان لە جەزیرەی موحیتدا

خـــامـــە نەغـــزکـــێش زەمـــانەی وەرین
بەی تـەوربەیان کـەرد جـە نـۆش ئافـەرین

وەختێ بەرد مەلعوون شای نۆش ئافەرین
بـەرد بەو جـــەزیرە مـــوحـــیت پڕ کین

جـــەدمـــای چەندێ هـەم ئـامـــا بەهـۆش
شـۆخ شـیـرین ناز مـــاه قـــەســـەب نۆش

هـۆرێزا وەپـا شـــای شـــیـــرین ئەنداز
هـەم ئـامـــا بە هـۆش دیدە کـــەردش باز

دیش ها نە قـــەســـر ســـاف بلوورین
بە وێنەی ڕەونەق فـــێـــردەوس بەرین

نەعـــەدڵ دەریا مـــوحـــیت دیارەن
تا ئادەمـــیـــزاد راگـــە سێ ساڵەن

هەفت تاقـەن هەر تاق چون تاق ئەخـزەر
یەک تاق جـە تلاو یەک تاق جـە ئەحـمـەر

هەرچی مەیل کەری نەو قەسر خۆش فەڕ
حـــازرەن تـەعـــام نەرووی خـــوان زەڕ

بورجـان مـەگـرێو چون بورج قـەیسـەر
تێشدا جـەم بەسـتـەن یاقووت ئەحمـەر

(بەعـد ئـەز ئان باغ چون باغ بەهـەشـتـە
چمـان کـە لیـقـای خـواوەند رەشـتـە)

مـێـوە فــراوان ســـەدهەزار گـــوونە
جـــە رەوزەی ئـەعـــلا کـــەردەن نموونە

دیش نیـشـتـەن دێوێ عـەجـیب شکۆهێ
بەدشکڵ و بەدڕەنگ مـێـســال کـۆهێ

دوو بـــرادەرش بـــەنـــدەن بـــەلاوە
بە ئاداب جـــەلاش مـــدران وە پاوە

هەر سێ بەیەک بار نەرووی ئیحـتـیرام
بەنۆش ئافـــەرین کـــەردشـــان ســـەلام

دێو بەدســـیـــرەت ئامـــا بە ئاواز
وات ئەی نازەنین شـای شـیرین ئەنداز

(مـــەشـــيـــۆ) خـــەياڵ، ئەنديشـــە باڵ
تـەشـــــــــــويش بـاتـڵ نـاوەری بـەدڵ

گـــــــــۆش بـدەر بـەمـن بـشـنـەوە ڕازم
بزانـە مـــــــەتڵـــــەب رازو نيـــــازم

ئينـە دووســـــاڵەن گـــرفـــتـــــار تـۆم
بە جـــان و بەگـــيـــان خـــەريدار تـۆم

ئـەمـن هـەم فـــــەرزەنـد ئـەكـــــوان دێـوم
پـەی تـۆ دەردەدار خـــــاتر پـەشـــێـــــوم

عـــەلقـــەمم نامـــەن جـــە ئـەسڵ نـەژاد
هيـچ پـەروام نيـــيـــەن جـــە ئـادەمـــيـــزاد

ئـەی قـەسـر دڵكێش جـامـڕێز جـامـشـەن
كـاخ سـولـەيمان مـەنشـوور نامـشـەن

جـەبەين دەريای مـــوحـيت ئـيـجـادەن
دوور جــــە ئـاشــــووب ئـادەمـی زادەی

ئەر مـــەكـــان و مـــوڵـك وێت نـەخـــەياڵەن
تـا ئـادەمـــيـــزاد راگـــە سـێ ســـاڵەن

دايم مـــەگـــێـــڵام پـەی وەخت فـــرســـەت
تـا ئـيـمـسـاڵ فـرسـەت بەدەسـتم نەكـەفت

وەختێ تۆ ئـامـای بەسـەرچەشـمـەی نۆش
من ئـامـــام پـەی تـۆ بـێ ســـەداو خـــرۆش

ئـامـام تـۆم ئـاوەرد بـەی قـەسـر خـۆشـرەنگ
بنيـــشـــە تێـــشـــدا بە كـــەيف و ئـاهـەنگ

خـــــاترت جـــــەم بۆ زوڵف بۆ گـــــوڵاو
مــەر ئـادەمــیــزاد شــەو بوینۆ نـەخــاو

مــــەبۆ چەنی من بـە شـــاد بنیـــشی
بە جـــــوفت حــــەڵاڵ نازم بکێـــشی

نـازەنین زانـاش هیـچ چارەش نیــــیـــەن
بەعــزێ حــەرف مـایەی ناعــیـلاجـیـیـەن

واتش ئـەی عــەلقــەم بەڵێ بـەیەک شــەرت
مــوهلـەت یەک ســاڵ پا نـەکــەی غــەڵەت

جـــەدمـــای یەک ســــاڵ بە ئـارەزووی دڵ
مـــورادت جــــەلای من مـــەبۆ حـــاسڵ

دێو قـــەبووڵ کــەردش راز و مــودەعــاش
بـەوێنـەی غـــوڵام کــــەفت نەخـــاک پاش

وات ئــەردەربـارەم زەڕەیــێ لــوتـفـت بــۆ
من بە دە ســــاڵە مـــوهـلـەت دەم بە تـۆ

دوڵبـــــەر حـــەرف دێو یاوا بەگـــۆشش
ئـەندەکێ تـاقـــــەت هـەم ئـامـــــا هۆشش

ئـەی ســـــاز و بازە وە تـالیع ئـامـــــان
نەی جــا بمانۆ نە قــەســر ســولـەیمان

بشـین وەســـــەر وەقت پادشـــــای بابۆ
مـــــەوات واوەیلا فـــــەرزەندم پـەی تـۆ

هێنانی فەیازی عابێد

بۆلای شا بۆ راوێژکردن لەبارەی نۆش ئافەرینەوە

جەدمای هەفت رۆ وەزیر نەدیم
ئەکابر زادان جەدید و قەدیم

وەزیران واتن تانەبین خەجڵ
بشین وە بارگای عابێد کامڵ

واتن ئەی عابێد شاه کینە جۆ
پەرێ فەرزەندش رووی سەحرا گێرۆ

عابێد ئێد شنەفت هۆرێزا وەپا
ئاما پەی حەرەم سەراپەردەی شا

شاکە ئێدش دی هۆرێزا وە پا
چەنی ئەو عابێد کەردش مەرحەبا

شا وات ئەی عابێد فەرزەندم جە کۆن
ئیسە نە ئەی جا هیچ نەدارۆشۆن

عابێد وات ئەی شا ماتەم مەنیشە
پەی نۆش ئافەرین غوسە مەکێشە

جە نۆش ئافەرین خاترت جەم بۆ
بەسەد عیز وە ناز مەیۆ وەلای تۆ

مەکێشە جەفا جەدەرد و داغش
ناوەردەن زەرەر گوڵێ نەباغش

جە دمای سێ ساڵ تۆ مەبی دڵشاد
بەکام مەقسوود مودەعا و موراد

سوڵتان ئیراهیم شازادەی چینەن
ئاشق بەدیدار نۆش ئافەرینەن

مەشوق ماوەرۆ مەردانە و دلێر
نەباک جە دێوەن نە پەرواش جە شێر

ئەو مەرد پڕ زات ئەو بەور پڕ کین
ئەو نەجات مەدۆ شای نۆش ئافەرین

شا وات ئەی عابێد مورشێد کامڵ
جەکام مەکانەن جەمین پەڕەی گوڵ

ئامانەن عابێد فەرزەندم جە کۆن
ئینە یەک هەفتەن هیچ نەدارۆ شۆن

عابێد وات ئەی شا ساحێب عەدڵ و دین
ها جەلای عەلقەم ئەو دێو لەعین

ها نە جەزیرەی دەریای بێ سامان
مەشهوورەن نامش کاخ سولەیمان

فەرزەند خاست نەو قەسر و باغەن
بەڵێ بێ دەماغ نە ئەو جا و باغەن

عەلقەم وێش چەنی هەردوو برادەر
وێنەی غولامان مدران دەست نەزەر

فەیاز بە ئیعجاز دەست نەجیبش بەرد
جە ئاستین حەبیب تووتی بەرئاورد

دورج نەگەردەن جە تەلای زەردەن
وێنەی گەردەنبەند نەگەردەن کەردەن

ئیـــسم عـــەزایم خـــەیلـێ وەند نـەرووش
چەند حـەرف پەنـهان، کەرد ئاشنای گووش

تـووتـی دا بـە شـــا وات ئـەی شـــەهـریـار
بـا جـــەلای تۆ بۆ تـووتـیی شـــەکـــەربار

بـا جـــە قـــەفـــەس بۆ ئـیـــمـــشـــەو بـەئارام
ســاکـین بۆ جـە لات تـووتـیی خـۆش کـەلام

فـــەردا شـــازادان تـەمـــامی یـەکـــســـەر
باوەر بـە مـــەجلیس حـــازر بان یەکـــســـەر

ئـەتۆ بفـــەرمـــا بـواچـان پـێـــشـــان
ئـەی دورج نەگـــەردەن تـووتـی بەرکـــەران

هـەرکـام دەست کـێشـان دورجش بەرئاوەرد
تووتـی خـۆش کـەلام چەنیش بەیان کـەرد

ئـەوکـــــەس لایـەقـی نـۆش ئـافـــــەریـنـە
مـــەشـــۆ مـــاوەرۆ وەی ســـەرزەمـــیـنـە

پـادشـــا ئـەژنـی خـــەیلێ بـێ خـــۆشـــدڵ
بۆســـا دەست و پـای فـــەیاز کـــامڵ

ئـێـــد وات هـۆرێـزا عـــابد کـــامڵ
شـی بە جـاگـەی وێش وێنەی دەسـتـە گـوڵ

ســەحـــەر بە فـــەرمـــان شـــای والا تـەبار
فـــەرمـــا شـــازادان گـــرد بـین خـــەبەردار

جـــەمع شـــازادان تـەمـــام خـــاس و عـــام
ئاوەردن حـــوزوور شـــای والا مـــەقـــام

نیـــان پـەرێشـــان کـــورســـیی زەرینکار
شـین وەبان کـــورسـی گـــرتشـــان قـــەرار

خـــان مـــحـــەمـــەد چەنی حـــەمـــیـــد مـــەلاح
چەنـی شـــــازادان بەســـــوڵح و ســــەلاح

تـاج زەرنـیـگـار نـیـــــان نـەرووی فـــــەرق
قـــامـــەت لەلـیـبـــاس جـــەواهێـــرات غـــەرق

جـــە مـــــەنزڵ وێشـــان هـەرسـێ بین راهـی
یاوان بـە مــــەجلیس بـارەگــــای شـــاهـی

ســـــەلام دان وەســـــەف نـەرووی شـــــەهریار
حـــــەمـــد خـــــوداوەند دانـای کـــردگـــــار

وەزیر و حـــــەمـــیـــد ئـامـــان بە گـــوفـــتـــار
کـــەردن ســـــەناخـــوان شـــای نیکوکـــردار

واتشـــــان ئەی شـــا دەوڵەت بۆ ئـیـــقـــبـــاڵ
بـە حـــــــــەق خـــــــودای بـیـنـای بێ زەواڵ

ئەی نەو جـــەوانە شـــێـــر کـــینـەخـــــواه
مـــدران بەرانبـــەرجـــە حـــوزوور شــــاه

فـــــەرزەند عــــەزیز عــــادڵ شــــای چـینـەن
ئـاشـق بـە دیـدار نـۆش ئـافـــــــــەریـنـەن

شـــــا کـــە نیگا کـــەرد مـــەردێ دی وەچەم
بە کـــــەتف و بـازوو بـەوێنـەی روســـــتـــــەم

هـەر وەقت بکێـشـۆ شـــمـــشـێـــر نـەغـــەلاف
مـــەگـــورێزان جـــە بیم دێوان کـــۆی قـــاف

به عەقڵ و کەماڵ بەزۆر بازوو
کەس نمەزانۆ وە هام ترازوو

شا خەیلێ خۆشحاڵ پەرێ کەماڵش
هۆرێزا جە تەخت دەس گرت وەباڵش

(ئاوەرد بە نەزدیک نیشتە جای وێش
خەیلێ تەوازع چەنی بکەردش)

شازادان دیشان حەسەد مەبەردن
جەرووی حەقارەت نیگاش مەکەردن

شا فەرما تووتی حازر کەردشان
ئەوەڵ بە ئەلیاس فەرما بەردشان

شازادە ئەلیاس تووتی بەر ئاوەرد
گرت بەدەستەوە نیگای رەنگش کەرد

دورجش رەها کەرد نەرووی گەردەنش
ئەسڵەن نەبی دەنگ کەلام کەردەنش

هەرچەند لالا لێش بەسەد داخ و دەرد
هیچ سەدا نەکەرد تووتی شیرین وەرد

ئەلیاس پەی وێش بە نائومێدی
مەقسوودش حاسڵ نەبی جە تووتی

هەم مەلیک تووفان شێر زەبەردەست
دەست ئاوەرد پەرێ تووتی گرت بە دەست

ئەویش بەو دەستوور دورجش بەر ئاوەرد
هەرچەند لالا لێش تەکەلوم نەکەرد

تووتی ئاوەردن پەی مەلیک بەهمەن
سپەردن بە دەست شێر ئەرجومەن

دورجش نەگەردەن تووتی رەها کەرد
هەرچەند سەعی کەرد سەدایێ نەکەرد

ئاوەردن پەرێ شازادە سەعید
ئەویش بەو دەستوور ببی نائومید

تووتی دان بە دەست شازادە مەسعوود
شێر شێرانگیر پێش نەبی مەقسوود

شازادان تەمام هەرچەند مەکەردن
دەست بەدورج زەڕ تووتی مەبەردن

بە سەد هەزار تەرز چەنیش کەردن راز
ئەسڵەن و قەتعەن ناما بە ئاواز

گشت ماتەمین بین زەوی و رۆژگار
سەروستن بەزیر چون خەجاڵەتبار

تووتی ئاوەردن بەو نازەنینی
سپەردن بەدەست شازادەی چینی

شازادەی چالاک گوستاخ نەرووی سەف
تووتیی نازەنین نیا نەرووی کەف

وات ئەی کەرەمدار کەرەم بێ پایان
سەتار سڕپۆش سەنعەت نومایان

ئومێدم بە تۆن مولجای گشت ئەشیا
تووتی چەنی من بکەری گوویا

@kurdica

تا نەرووی مەجلیس نەبووم شەرمەسار
خەجالەت نەبووم جە لای شەهریار

دەست بەرد پەرێ دورج گەردەن رەها کەرد
دورجش نەگەردەن تووتی بەرئاوەرد

تەمام مەجلیس مەکەردن نگا
شازادان یەکسەر چەنی پادشا

تووتی بە زبان فەسیح گوویا بی
ئیبتیدا حەرفش بە بسمیلا بی

جەو دما واتش، سولتان ئیبراهیم
ئینشەڵا بە فەزڵ ئیسم عەزایم

مەدەدکارتەن فەیز نوور زات
تۆ نۆش ئافەرین مەدەری نەجات

ماوەریت بەشاد نەتۆی قەسر کاخ
جفت تۆ مەبۆ بە شادیی دەماخ

مەبی کامیاب گوڵزار باغش
مەنیشی نەپای شەمع چراغش

تووتیی شەکەر رێز تەمام بەیان کەرد
شازادان حەسرەت مەکێشان جەدەرد

ئەنگوشت حەسرەت مەبەردن نەدەم
واتی پارە بین جە پەژارە و غەم

گردین خەیاڵ نەدڵ ماوەردن
بە خەیاڵ نیگای یەکتر مەکەردن

تەدبیـــرشـــان بی جـــە بەین وێشـــان
هۆرێزان وەپا شـــمـــشـــێـــر بكێـــشـــان

یەكـــبـــارە حـــەمـــڵـــە پەرێش باوەران
شـــازادەی چینی ســـەرنگوون كـــەران

باز جـــــە بیم خـــــۆف یاران نەداشتن
چون جـــەنگ پیـــشین بەچەم مـــەداشتن

ســاكــە ئێـــد شنەفت شــای والا مـــەقــام
بەی دەســتــوور تووتی تەمـام كــەرد كـەلام

هــۆرێـزا جـــــــــەبـان تـەخـت زەڕنـیـگـار
دەست كــەرد نەگـــەردەن شـازادەی ســالار

بــەردش بــەڕووی تــەخـت زەڕنـیـگـار وێـش
بۆســـــا دوو دیدەش شـــــاھ دەروون رێش

واتـش ئــەی فـــــــەرزەنـد نوور دیـدەی مـن
راز تۆ عـــابێـــد حـــاڵی كـــەرد بە من

تۆ نەی كـــار ســـەخت مـــەدەری نەجـــات
تۆ نـۆش ئـافـــــــەرین مـــــــاوەری وەڵات

تۆ مـــەكـــەی فـــەتح دێوی بەد ئـیـمـــــان
تۆ مـــەشی بە كـــاخ قـــەســـر ســـولەیمان

فـــــەرزەند مـــــاوەریت نـۆش ئـافـــەرینەن
گـشت عــالـەم پەرێش مـــاتەم نەشـــینەن

شـــازادە جـە شـــەرم ســـەر وست بەدامـــان
نـەجـــەواب شـــا نەكـــەرد كــــەلامـــــان

شـــازادان ئیـــبـــراز شنەفتن بـە گـــۆش
جـەرگـشـان چون دیک سـیـا مـەدا جـۆش

هـۆرێـزان لـوان بـە یـانـەی وێـشــــــــان
شـاه ئیلتـیـفـاتێ نـەکـەرد چـەنیـشـان

بـە حـــەرەمـــســــەرا بەردشـــان خـــەبەر
بـە لای قــــەمــــەرناز والیـــدەی دوڵبـــەر

واتـن کـــە ئـەی شـێـــر نـادرەی جـــەنگـەن
بێ خـۆف جـەزامـان مـەودای خـەدەنگـەن

فـــــەرزەند عـــــەزیز پادشـــــای چینـەن
پـەی نۆش ئـافـــــەرین مــــاتەم نشـــینـەن

شـــــای نـۆش ئـافـــــەرین بـەو نـازەنیـنـی
مـــــەشـــــۆ مـــــاوەرۆ شـــــازادەی چینـی

قـــەمـــەرناز شنەفت کـــەردش بەشـــارەت
غـوسـە و داخ و دەرد گـشـت دا بە غـارەت

رۆیشتنی شازادە لەگەڵ جەهانگیرشا بۆ لای عابێد

شـــاه و شـــازادە هـەردوو بـە ئیـــعـــزاز
شین بـە ســـەومـــێـــعـــە بـارەگـــای فـــەیاز

کـــەردشـــان ســـەلام مـــورشـــیـــد کـــامڵ
مـــــدران بـە خـــــدمــــــەت بە یـەقـین و دڵ

عـــابێـــد هـۆرێـزا ســـەلام دا جــــەواب
وات ئـەی شـازادە شـای خـەتـەر خـیـتـاب

هەر دوو نیشتەبین نەخدمەت فیاز
یەکێ پەی مەتڵەب یەکێ پەی نیاز

عابێد پەی مەتڵەب ئاما بەگوفتار
وات ئەی شازادە کەیانی کردار

مەبۆ تۆ جە رووی دەریای بێ سامان
بشی بەماوای کاخ سولەیمان

ئەر سەد مەکێشی جەفاو دەردیسەر
ماوەری بەشاد سەوڵ نازپەروەر

مدارات نەبۆ بەوەخت و بێ وەخت
مەکەری فەتح تەلیسمات سەخت

سێ نەفەر رەفیق یار هامڕاتەن
وێنەی غولامان نەخاک پاتەن

بەڵام یەکێشان نە رووی خەجاڵەت
مەکەرۆ خدمەت نە رووی خەیانەت

ئێد وات و دەست بەرد تووتی بەرئاوەرد
دورجش نەگەردن تووتی رەها کەرد

وات هەر وەقت بەیۆ موشکیلێ نەڕێت
نیگا کەر نەدروج مەعلووم مەبۆ لێت

هەرچێ نویسان نە رووی دورج زەر
سەعی کەر تەمام بە ئەنجام باوەر

ئەما سەد زینهار شازادەی بێ خۆش
بە تۆ مەواچم نەکەی فەرامۆش

شای نۆش ئافەرین شیرین دڵکێش
ماوەری وە زێد وەلای بابۆی وێش

جە موڵک غەریب گەنج شاهانەش
نەشکەنی شیشەی قوفڵ خەزانەش

پا غەڵەت نەکەی شازادەی دڵشاد
بەڵکە خواوەند بدەرۆت نەجات

شازادە گوفتار عابێد پڕ هۆش
بە شەرت و ئیقرار کەرد ئاشنای گۆش

ئێد وات هۆرێزا جە سەومیعەی خاس
بۆسا دەست و پای فەیاز بەئیخلاس

جەو دما ئاما بە مەنزڵگای وێش
رەخت و ئەسبابش ئاوردن وە پێش

هەرچێ لازم بێ قایم کەرد بەوێش
ماباقی هەرچێ لازم نەبی پێش

بەردن نەسەرای شاهی سپەردن
سپەردە بەدەست قەمەرناز کەردن

عیزەت خان وەزیر جەهانگیر شا بێ
وەزیر کامڵ هەم ساحێب جا بێ

هەفت پشتەن وەزیر جەهانگیر شا بی
جە کار و کردار واسیتەی شا بی

شای نۆش ئافەرین نازدار شیرین
پەی ئەمیر سەلیم نافش بڕ بین

@kurdica

ئـەوســــــــا مـنـداڵ بـی نـازدار بـاوان
هەم شـیـرەخـوار بی جـەپیـسـتـان دایان

وەخـــــتێ کــــە یاوا بە سنـع شـــــاهـی
عـــالەم شــــەیدا کـــەرد بە دڵروباهـی

شـای شـیـرین دەمـاغ وێنەی پەڕەی گـوڵ
ئەمـیـر سـەلیم هـیچ نەکـەردش قـەبووڵ

عـەزم سـەفـەر کـەرد سـوڵـتـان ئـیـبـراهیم
بـە فـــــــرســــــــەت زانـا وەزیـر لەعـین

واتـش مـن مــــەکـــرێ بـاوەرم وەکــــــار
سـوڵـتـان ئـیـبـراهیم نەبۆ جـێش رزگـار

وەزیر عــەرز کــەردش شـــای والا تـەبار
مـــەتڵـــەبێ داروومـ مــەکـەرووم ئـیــزهـار

سوڵتـان ئیبراهیم بێ شـەرت و بێ شـۆن
کـــەس نمەزانـۆ مـــەسکەنش جــە کـــۆن

بـا ئەمــــیــــر ســــەلیم فــــەرزەند بەنـدە
عـــــەبد دەرگــــاتەن بە ســــەرئەفکەندە

وێنەی غــــوڵامـــــان ببـــەندۆ کـــــەمـــەر
چەنی شــــازادان بشــــۆ پەی ســــەفــــەر

ئیستیدعا کەردش جە شـای بێ ئەندێش
روخسـەت تەڵەب کەرد پەی فـەرزەند وێش

واتش ئـەی فـەرزەند شـێـر هـونەرمـــەند
ئـاگـــا بەر جــــە وێت نـاوەری گـــــەزەند

هەر وەقت شـازادە دێوانـش کـەر قــەست
شــای نۆش ئافــەرین ئاوەردش بـە دەست

مــەراجـیـعــەت کـەرد بە خـاتـر گـوشــاد
ئـامـــــاوە و یاوا بـە ئـادەمــــــیــــــزاد

ئـەر فــرســـەت زانـای بکـەرەش هـیــلاک
وەلاشـەی بێ سـەر بسـپــارەش وە خـاک

جـەو دمـا چـون ئێـدشـای نۆش ئـافـەرین
بـاوەرە پـەی وێت شـــــۆخ دڵ گـــــوزین

شــا جــە ئیلتــیـفــات وەبێ گـفــتـوگــۆ
شــای نۆش ئافــەرین مـەبەخـشــۆ بە تۆ

ســــــەلـیـم وات بـابـۆ ئـینـە خــــــەیاڵـەن
کـوشــتــەی شــازادە ئـەمــرێ مــەحــاڵەن

شێرێ بەی دەستوور پڕ خەشم و بێ باک
کــێ زەهـــرە دارۆ بــکـــەروش هـــەلاک

وەزیــــر وات زەڕەی داروی هـــەلاهـــێـــل
پـەنـهـــانم کــەردەن پـەی رۆژ مــوشـکێل

نـە زیـر نـگـین پـەنــهــــــانم کـــــــەردەن
هـیـچ کـەس بـەگـومــان راش پێ نـەبەردەن

مـــەدۆم بە دەســـتت ببـــەر چەنی وێت
مـــەخـــفی نەهـانـی کـــەس نەزانۆ پێت

هـەنگام فــرســـەت کـــەس نـەبۆ جـــەلات
مـــەخـــفی بڕیزە نە رووی تـەعـــامـــات

وەعـدەی یەک سـاعـەت مـەبۆ سـەد پارە
رۆحش جـــە ئەنـدام مـــەبـۆ ئاوارە

جــەو دمــا نەو جــا تۆ وێت مــەمــانی
ئەڵبــەت ســەرئەنجـام کــارت مــەزانی

نە ئەودەم نگین جـــە دەسـت بـەرئاوەرد
بەدەسـت فــەرزەند ناخـــەلەف سـپــەرد

ئەو نـامـــونافـــیق دێوانـەی دەغــــەڵ
زەهرش پەنهان کەرد مـەخفی جە بەغـەڵ

ڕۆشتنی سوڵتان ئیبراهیم بەرەو کۆشکی سولەیمان

ئەی چەرخ غـــەدار پڕ جــە قــەباحــەت
کێ نیــشــتــەن تێـدا سـاتێ بە راحــەت

زوخـــاو جــــەرگش بە کێ نەنۆشـــا
بــەرگ مـــــاتەمـی بە کێ نەپـۆشـــا

هـەر جـــە عـــارفـــان تـا شـــەهریاران
کێ نـەوسـت نەمـــــەوج دەریای هـەزاران

شـــــــازادە و یـاران راهــی بــین بـەڕا
پشـت بەستن بە زات یـەکـتـای بێ هەمـتـا

تەی کـــەردن راهـان ســـەحـــرا و بیـــابان
لـوان تـا چـەندێ بە مـــــەغـــریب یاوان

نیـشـتن نە کـەشـتی کـەردشـان شـێـتـاب
بـەمـــودەی سێ مـــاه ویـەرد نە رووی ئاب

سێ مـــــاه ویەردن جــــە ئاب تیــــرە
نیگا کــــەردشــــان دین یەک جــــەزیرە

پەرســــان ناخــــودا ئینە چ جـــاهـەن
یە جــــەزیرەی باغ کـــام پادشـــاهـەن

واتش جــــەزیرەی کــۆیا نامــــشــــەن
شــاهان حــەســرەتمـەند پەی دیدارشــەن

بەڵێ جـــاگـــــەی بەور جـــانەوەرانەن
گـــردین ئادەمــــخـــوار نام ئاوەرانەن

جــا گــرتەن تێــدا جــانەوران چەند
ئینســـان مـــەوەران چون بادام قـــەند

شــــازادە واتش من مـــەشـــووم بەو جــا
جـــانەوران گـــشت مـــەکـــەرووم تەبا

ناخـــــودا واتش جـــــەی وەر کێ دیەن
ئەی کــارە کــە کــار کــەردەنی نیـیــەن

هەر کـەس جـە وەرتۆ شـیـیـەن بە ئەوجـا
هـیچ کـــەس نەدیەن نامـــــان و دمـــــا

چەند شــەهریاران ســاحـێب زۆروســـام
گشت نەوقـەسر و باغ یەکسـەر بین تەمام

شــازادە حــەرفش هیچ قــەبووڵ نەکـەرد
تەشــریف بە مــەسکەن جــانەوران بەرد

* داخڵ بین بە باغ جــەزیرەی پڕ گـــوڵ
مــــەبی حــــەیرانش دڵێ نە هـەزار دڵ

باغێ دین چ باغ عەجەب گوڵزارێ
نییەن نەسەرای هیچ شەهریارێ

میوەی رەنگاو رەنگ بە هەم پەیوەستە
رەنگا، رەنگ (لوءلوء) گوڵ دەستە دەستە

هەفت بورج هاتێشدا چون بورج ئەخزەر
جاگەی پڕ سەفا دێوی بەدگەوهەر

جەناگا سەدای دووورباشان خێزا
جە دووورباش دووورباش عاڵەم مەخێزا

دیشان کە دێوێ ئاما پەدیدار
نە پەهلووش مەیۆ چەند دێوی خوونخوار

شەست هەزار نەفەر دێوی جادووکار
سەدای نەعرەتە چون ئەبر بەهار

یەکێ جە دێوان قەد وێنەی منار
دەست و پا چون فیل ئەنگوشت چون خیار

گەردەنش وێنەی شتور دراز بی
دندانش وێنەی (سورفە)ی گوراز بی

غوڕا بە هەیبەت مەلعوون لەعین
واتش ئیبراهیم شای چین و ماچین

پەی چێش ئامانی وەی جاگە و مەکان
هەر کەسێ ئامان ساف بییەن بێ گیان

مەعلووم کە ئەجەل ئەتۆ ئاوەردەن
وەی مەکان من ئارەزووت کەردەن

تایبەت ترین پێگەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

ســا کــه ئێــد شنەفت بەور دەنگ دلێــر
خــێـزا نـەجـاگــە تـەکـان دا چـون شـێــر

واتـش ئەی مـــەلعـــون دێو بـەد گـــەوهـەر
ئـەر مـــــوبارێـزی پا بـنیــــــە نـەوەر

بـە تـۆفـــیـق حــــەق دەهـەنـدەی داوەر
ئـیـســە جـەمـەیدان مـەمـانی بێ سـەر

خـــەیاڵت کـــەردەن چەند شــــەهریاران
هەرکـەس کـە ئامـان کـەردەنت بێ گـیـان

ئەمن ئـیــبــراهیم شــێــری کــینەجــۆم
قـــابز ئـەرواح مـــــەوت مـــــەرگ تۆم

ســا کــە ئێــد شنەفت دێوی کــینەجــۆ
بوڵەند کـەرد نەئـەوج گـورزش وێنەی کـۆ

جــە گــڕەی گـــورزش ئـەنجــوم گــورێزا
فـەوج فـەوج نەرووی ئەوج مـەلائیک خـێـزا

شـــازادە ئێــد دی ئـەســپــەردا نـەســـەر
مــوحــافـێـزەت کــەرد دەهـەندەی داوەر

چـون کـــۆه ئـەلبــورز ئاوەرد نـەســـەردا
داش نەســەر قـوبە ئـەو سـەدر ئەسـپـەردا

بەو تـەور دا نەفـەرق شـازادەی بێ خـۆش
هوونـین بی تـەمــام بینی و چەشـم و گـۆش

گیـجـاوگـێجش وەرد کـەفت نەتەخـت خـاک
غـەڵتـان بە خـوون بی شـێـر سـینە چاک

هۆرێزا نە رووی تەخت خـــۆڵ و خـــاک
دەس دا بە ســـاتۆر بەور ســـینە چاک

دا نە فـــەرق ســـەر دێو بەدکـــردار
شـــەقش کـــەرد تا ناف بەوێنەی خـیـــار

کـەفت نەرووی زەمـین عـەمـرش شـی وەباد
رۆحش بە دوزەخ جـــەهـەنەم بی شـــاد

ســـپـــا وە یەک بار هـجـــووم ئاوەردن
شـــازادە و یاران ئێـــحـــاتە کـــەردن

پاڕانەوەی شازادە لە دەرگای خوای گەورە

گۆش دەن بە داستـان خـانای خان قـوباد
وەی دنیـــای بێ پۆ هەرگـیـــز نەوین شـاد

مـونشـیی دیوان دەفـتـەرخـانەی عـەشق
هێجران کێش دەور شێخ سـەنعان مـەشق

ســا وەقــتێ لەشکر یاران دان حــەســار
شـــــازادە واتش یا حــــەیی جــــەبار

خــودای بێ شــەریک تاک تەنیــای فــەرد
بێ خــورد و بێ خــاو ئاگــادار جــە دەرد

ئومـــێـــدم بەتۆن پادشـــای شـــاهـان
یارەهنومـــای رای گـــوم کـــەردە راهـان

بـدەر تۆفـــــیـــــقم دەهـەنـدەی داوەر
نەبووم وە ریشخــەند شــازادان یەکســەر

ئێـــد وات و غـــورِا جـــه یاران وێش
رووکـەردن لێـشـان بێ خـۆف و ئەندێش

چونکه خـــواوەند چەنیش بی مـــەیلان
داخڵ بین وەفـــەوج ســپـــای زەنگیـــان

یەکێ مـــەکــوشتن دە مـــامـــان بە جـــاش
زیاتەر مـــەبی هـەم ســـان و ســپـــاش

ئەورۆ تا ئێــوار جــەنگ و کــوشــتــار بی
خـــوونرێزیی و دێوان شـــووم بەدکــاربی

دێوان فـــەرمـــاشـــان ئاســـایش ژەندن
هـەر یـەک و رووبـەرەو مـــــەنـزڵ ئاوەردن

درەخـــتی بزورگ پەســـەند کـــەردشـــان
قـــەدەم بەســـایەی درەخت بەردشـــان

هەر چوار خـەسـتـە سینەشـان بی چاک
نەپای یە درەخت کـــەفتن نە رووی خـــاک

نەپای یە درەخت دڵ بەکـــامـــیـــاب
شـــازادە بێـــدار یاران شین نەخـــواب

شـــازادە دیا جـــە مـــێـــوەی و رەنگش
جە پۆست و جە شـاخ بەرگ قـەشـەنگش

مــیــوەش ســیــا بی بەرگش ســەبزرِەنگ
پۆســتش قـرمـز بی، چون لالەی گـوڵرِەنگ

ناگـا جـفـتێ مـورغ ئامـا بە گـوسـتـاخ
جـــەبان ئەو دار نیـــشتن وەیەک شـــاخ

یەکێ قـــرمـــز بی یەکێ ســـــەبزە پەڕ
جای سـەبزە و قرمـز چون شـەمامـەی زەڕ

مـــورغ ســـورخ ئامـــا مـــدارا نەکـــەرد
جـە پۆست ئەو درەخت مـەکـەند و مـەوەرد

مـورغ ســەبز پەرســا پـەی چی مـەکـۆشی
پۆسـت ئەی درەخـت پـەی چـی مـــەنۆشـی

جـــەوابش بـدا یـەمـــایـەی گـــەنجـــەن
کـیـمـیـای ئەرواح یە عـوود و سـەنجـەن

هـەر کـــەس جـــە بـەرگش زەڕەیـێ وەرۆ
زام بـەدەنش گـــشـت ســـاڕێش مـــەبۆ

هـەر کـــەس بـوەرۆ جـــە پۆسـت ئەی دار
جـــە بـەڵای عـــەزیم نیـــیـــەن گـــرفـــتـــار

هەر کـەس جـەیمیـوە قـایم کـەردپەی وێش
مـــەگـــورێزان یەکـــســـەر جـانەوران لێش

مـــــورغـــان واتشـــان ئەی راز و ئاواز
جـــەودمـــا هەر دووکـــەردشـــان پەرواز

شـــــازادە دەردەم هـۆرێزا بـە جـــــەخت
مــــــدارا نـەکــــــەرد یاوا بـەدرەخت

جـە پۆست و بـەرگش ئاوەرد جـەم کـەردش
قـەدری جـە پـۆســتش نۆشـا و هەم بەردش

کـــەردش نەکـــیـــســـە قـــایم کـــەرد تەمـــام
وات مـــەیۆ بـەکـــار ئاخـــر ســـەرئەنجـــام

جناگا سبای سەحەر بی وە پا
سبای سەحەرگا جەم کەردش سپا

شۆعلەی خۆر بە حوکم یەکتای لامەکان
ویش نەکۆساران مەشریق کەرد عەیان

سپای دێو یەکسەر سوار بی وە زین
نەعرە مەپێکان دێوان لەعین

یاران بێدار بین جە خاو شیرین
وانان شوکر زات جەهان ئافەرین

جە ناگا سەدای وەلوەلە و غەریو
ئاواز ناخۆش دەنگ سەدای دێو

هەر چوار نەگیان شیرین ویەردن
هەم روو نەدەرگای کردگار کەردن

روو کەردن نە مەوج سپای بێ شمار
فەوجش کەم نەبی دێوان خوونخوار

* دێوان خرۆشان پەی شێر چینی
بۆی عوود و سەنجشان یاوا وەبینی

جە بۆی عوود و سەنج گورێزان فیرار
روو نە گورێز بین دێوان خوونخوار

وەلحاسڵ یەکسەر سپای جانەوەر
نەمەندەن نەو جا دایەرولبەشەر

یاران ئێد دیشان شوکرانە کەردن
هەم روو بەدەرگای خوداوەند بەردن

تایبەت ترین تەکەی کتێبی کوردی
@kurdica

تا بە دوو سێ ڕۆژ ئەو جاگە مەندن
جانەوران گشت نەریشە کەندن

ئەوسا کە ئامان بەقەسر زەڕکار
یاقوت و گەوهەر دانەی مایەدار

ئەوەند کۆ بەستن دانەی گران بار
ئەشرەفی بەسەنگ گەوهەر بە خەروار

بەقەدەر وێشان بەردن جەواهیر
جە سیم و جە زەڕ جە لەعل و گەوهەر

جەو دەم هۆرێزان بە تەعجیل و تاب
نیشتن نەکەشتی وێشان دان نە ئاب

تەی کەردن دەریای فەراز و نەشیب
نەگەردن ئارام تا شین بە مەغریب

جەدمای یەک ماه بەرشین نەرووی ئاب
یاوان بە بەڕبەڕ بە تەعجیل و تاب

جە کەنار ئاب دەریای نادیار
ساتێ نەوجاگە گردشان قەرار

شازادە پەرسا ئینە چ جاهەن
چ حاکم فەرمان کام پادشاهەن

ناخودا واتش ئەی سەرزەمینە
سەرحەد وەلایەت مەغریب زەمینە

ئەی بیابانە بێ پایان دوورەن
بە مولک و مەکان مەغریب مەنشوورەن

سـا کـه ئێـد واتش راهـی بـین وەرا
مـەشـین بـەراوە بـەگـاهـو بـێ گـا

یەک رۆ خـەسـتـە تەن عـاجـز بـین تەمـام
نـەجـایێ پێـوار گـردشـان ئارام

* تا شـەو جـەو مـەکـان قـەرار گـردشـان
سـەر نـەجـامـەی خـاو راحـەت بـەردشـان

نـەزدیک سـوبـح بی نـە خـاو بین بیـدار
دیشـان دیارەن مـەشـعـەلان هـەزار

شـازادە واتـش بـە یـاران وێـش
ئـەی مـەشـعـەلانـە ئینـە یانی چێش

ئـەی مـەشـعـەلانـە جـەی بیـابانـە
ئـەڵبـەت چـەشـم دێـو یا چـەند بـەیانـە

گـشـت خـەبـەردار بـان نـە کـاروێتـان
نـەبـا زەرەرێ بـەیـۆ نـە ڕێـتـان

شـازادە پـەی پـەی دایم و قـایم
مـەوانا بـدەم ئیـسـم عـەزایم

جـەبـەین وێشـان نـەی گـفـتـوگـۆ بـین
ناگـا زەنگیـان ئامـان نـەکـەمـین

هـەفـتـاد هـەزار دێو قـەد وێنـەی چـنار
دەهـەن بە غـەوغـا وێنـەی سـیـامـار

هـەریـەکێ سـەنگێ کـەمـتـەر بی نـە کـاخ
بـەوێنـەی زیـوەر کـەردەنش سـوراخ

نەجـــاگـــەی زیوەر نـەگـــەردەن کـــەردەن
بـەڕووی ســــــینـەدا ئـاوێزان کـــــەردەن

هـەریەک درەخـــتـێ قـــەوی کـــۆنەســـاڵ
هـابـەدەســــتـــەوە بەوێنـەی خـــرخـــاڵ

ئەو مــەشــعــەل و شــەوق مـەگـرِیا زەروور
دیدەی دێوان بـی مــــەنمانـا جـــە دوور

شـــــــازادە و یـاران هـەر چـوار بـەهـەم
مـەشـغـووڵ بێن دەردەم بەئـیـسم ئەعـزەم

مـــــەوەندن بـەدەم ئـیــــسم عــــەزایم
بە خـــودای وێشـــان دڵ بـەستن قـــایم

دێوان کــــە یاوان نـەکــــەردن درەنگ
هـۆرگـــرتن هـەریەک ســەنگێ وە بـێ دەنگ

جــەناگــا زەنگی ویش کـــەرد ئـاشکار
بە زبـان پـاک ئـامــــا بە گـــوفـــتـــار

وات ئـەی ئـادەم چێـــشـــەن نـامــتـــان
جـەکـۆن مــەرز و بووم هـەم مـەقـامـتـان

زاناشــان نـیـیـەن جـای جـەنگ و گـۆرێز
مــــەبـان وە خـــەزان وەقت گـــەڵارێز

خـان مـحـەمـەد چون شـێـر ئـامـا بە گوفـتـار
وات ئـەی زەنگیـــان شـــێـــران شـکـار

ئـوســـتـــاد بە نـاهـیم هـەم تـەرح ئەندازیم
مـــعـــمـــار دروست عـــەمــارەت ســازیم

سـەر قـەدەم کـەردیم تا بە مـەقـامـات
بشنـەویم بەگـۆش حـەرف و کـەلامـات

ئەگـەر روخـسـەت بۆ جـەلای تۆ بە شـاد
یەک دەست عـەمـارەت مـەکـەرم ئیـجـاد

بشـین باوەرین ئـەتفـال و عـەیاڵ
بنیـشـین نەی جـا بێ فـیکر و خـەیاڵ

(شـای زەنگیـان وات ئەگـەر بەڕاسی
یەک دەست عـەمـارەت پەرێم بسـازی)

هـەرکـام مـورادێ داشـتـەبان جـەدڵ
بەکـولی جـەلای من مـەبۆ حـاسڵ

خـان مـحـەمـەد واتش منەت بە گـیـانم
هـەتا کـە زیندەم بەندە فـەرمـانم

سـاکـە ئێـد شنەفت مـەلعـوون بەدکـار
تەڵەب کـەرد وەپێش قـەتمیـر زۆردار

هـەرچوار بەهـەم نیـشـتن وە پشت دێو
جـە سـەحـرا خـێـزا وەلوەلە و غـەریو

شـا وات ئەی قـەتمیـر بە شـادیی مـەزاق
ببـەر تـا بە مـوڵک جـەزیرەی واق واق

مـهـمـانداری خـاس قـەرار دا پێـشـان
واچە زەنگیـان خـەرجـشـان بکێـشـان

هـەر چـوار بەهـەم بـەردن بـە جـایێ
بە کـەنار چوڵ خـرابەگـایێ

وات تەعام چاشت باوەر پەرێشان
تا تەرح دەستگاه پەرێم بکێشان

زەنگی یەک خوانێ ئاوەرد پەرێشان
نیا بە ئەدەب خوان نەدلێشان

خوان پڕ تەعام زەریف ئامادە
دیشان گوشت و پۆست ئادەمیزادە

جە بیم تەشویش ئەندێشەی وێشان
* رەغبەت نەکەردن دەست پێش بکێشان

شازادە واتش یەچوون مەبۆ چوون
ئەی حەرفە بەد بی واتی بەمەلعوون

رای نەجات نییەن نەی جا بویەریم
مەبۆ تامەردەن گڵکاری کەریم

خان مەحەمەد وات سەرم فەداتەن
با وجوود ئەی حەرف راگەی نەجاتەن

جەی گفتوگۆ بێن یاران چەنی شا
ناگا پەیدا بی زەنگیی رووسیا

واتش هۆرێزن مەدارن درەنگ
بشێن بە خدمەت پادشای سەرهەنگ

خان مەحەمەد پەرسا چێشەن نام شا
راست واچە پێمان راهی بێن بەرا

زەنگی دا جەواب (کاڵی کوت) نامەن
نە رووی ئیقلیمات شاهییش تەمامەن

@kurdica

بەمـــەکـــان وێش خـــاتر گـــوشـــادەن
خـــوراکش جـــە گـــوشـت ئادەمـــیـــزادەن

ئەر واچوو ئێـــوەش پەی چێش نەوەردەن
مـــەمـــانۆ تا وەقت عـــەمـــارەت کـــەردەن

هـەر وەقت عــــەمـــارەت یاوا بە تـەمـــام
لێـــتـــان مـــەعلووم بۆ ئاخــر ســەرئەنجــام

جـــەو دمـــا ئێـــوە ئەی ئادەمـــیـــزاد
مـــەکـــەرۆن خـــوراک بە خـــاتر گـــوشـــاد

حـــەمـیـد پەرسـا لێش ئەی زەنگیی سـیـا
جـــەی وادی بەرشـــۆ بە کـــۆ مـــەشـــۆ را

زەنگی خـــەندە کـــەرد وات غـــافڵ نیـــهـــاد
خـــەیلێ بێ عـــەقـــڵن گـشت ئادەمـــیـــزاد

ئەی خـــــەیاڵ خـــــام بەرکـــــەرن نە دڵ
کـــارتان نەی جـــا کـــەفـــتـــەن وە مـــوشکڵ

ئەی فـــیکـر و هەوەس بەر کـــەرن نەســـەر
کـــەس بەی جـــەزیرە نەکـــەردەن گـــوزەر

ئەر بـبن بە مـــــورغ بکێـــــشـن تیـــــرە
نیـــیـــەن رای گـــوزەر نە ئەی جـــەزیرە

ئەی جـەزیرەی سـەخت واق واق نامـشـەن
شـاهان حـەسـرەتمەند مـەیل بە کـامـشـەن

راگـەی چل فـەرسـەنگ بـێ شـمـار راهەن
نە حـــوکم فـــەرمـــان زەنگیی ســـیـــاهەن

چل برادەرەن بە شادی و مەزاق
بە دەستشانەن جەزیرەی واق واق

یاران شنەفتن ئاه سەرد کێشان
تۆ واتی زەهر هەلایهێل نۆشان

هەرچوار هۆرێزان ماتەم و غەمگین
تا یاوان بەلای مەلعوون بێ دین

مەلعوون ناپاک ئاما بە گوفتار
وات ئەی جەوانان ئوستاد میعمار

مەبۆ سەحەرزوو تا بەوەعدەی شام
یەک دەست عەمارەت بکەران تەمام

یەک دەست عەمارەت چارودەی دوڵبەر
خشتش جە تەڵا و یاقووت ئەحمەر

بنیشیم تێدا فەردا بەدڵواز
سەقفش چەنی من بەیۆ نە ئاواز

خان محەمەد روخسەت تەڵەب کەرد نە شا
ئارۆ بگێڵۆن ئەی سەحرا و ماوا

جاگە پەیدا کەین پڕ سەفا و زینەت
نەوجا عەمارەت می سازیم جەنەت

روخسەت دا پێشان مەلعوون خەیان
روو کەردن نەدەشت سەحرا و بیابان

مەگێڵان بەشین بە ئەفغانەوە
نەو جەزیرەی سەخت بی پایانەوە

بەدانای داوەر پەنا بەردشان
گیان بەزات پاک حەق سپەردشان

بە شین و ئەفغان بە دڵەی پڕ غەم
گەردەن ئازادی واتشان بەهەم

زاری فراوان وەهەمدا کەردن
سوجدە بەدەرگای خواوەن بەردن

چونکە خواوەند چەنەش بی مەیلان
کار موشکێڵش جەسەر بی ئاسان

ناگا دین مورغێ خەیڵی غەمناکەن
سەر تا پا هوونین غەڵتان خاکەن

کەفتەن نەرووی خاک مات و زەویرەن
تۆ واتی ئەعزاش بەستەی زەنجیرەن

شازادە پەرسا ئەی مورغ شیرین
پەی چێش کەفتەنی نە تەخت زەمین

مورغ وات فیدات بام، چونکە پەرسای لێم
پەنەت مەواچووم سەرگوزەشت وێم

من روخم نامەن نەعام مەنشوورم
بەڵێ رای یەک ساڵ جە مەکان دوورم

رۆژێ هەوای مەیل سارام کەفت نە سەر
ئارەزووی ئەی جام ئاوەرد بە نەزەر

من پەروازم کەرد نە ئاشیانە
ئامام نە جەزیرە وەی بیابانە

واتم لوقـــــمــــەیێ نەی جـــای وێرانـە
پـەیدا کـــــەم بەڕووم تـا ئاشـــــیـــانـە

پـەی بـەچـەگـــــــانم بـوەران بـەکــــــام
بیـــاوم پێــشـــان چاشت یا وەقت شـــام

نـاگـــا یـەک زەنگی پـەتیـــارەی دروشت
چنـارێ قـــــەوی گـــرتـەبێ نـەمـــشـت

مـــەلعـوون نـاغـافڵ شـانا لێم وە قــەست
بــە زەرب ئـەودار یـەک بـاڵـم شـکـەست

ئـیـــســـتـــە وەی تـەورە زار و غـــەمناکم
چون مـــورغ بە غـــەڵتـــان خـــاکم

ئـیـــمـــڕۆ سێ رۆژەن بـەوێنەی ئـەســـیـــر
مـاچی گشت ئەعـزام بەسـتەن بـەزەنجـیـر

شـــازادە واتش ئـەی مـــورغ گــوســـتـــاخ
ئـەمن بـەدەرمـــان تۆ مـــەکـــەرووم چاخ

زام رووی بـەدەن هـەم شـکـســـــتــــە باڵ
مــەکـەرووم ســارێش نەی جـاگـە دەرحـاڵ

چـون هـەردەجـــاران پـەرواز کـــەی پـەیوێت
تۆ من مـــەبەریت بـەدەریای مــوحـــیت

روخ کـە ئێـد شنەفت گـوشـاد بی جە غـەم
وات قـــەســـەم بـەزات دارای مـــوعـــەزەم

ئـەر بکـەی دەوای باڵ شکـەســـــتـــــەم
ســارێش بۆ زامــان هـووناو جـەســتـەم

نە خدمەتکاری نەداروووم درێغ
نمەبۆم هەرگیز نەکارت فارێغ

شازادەی چینی دەست پەی بەغەڵ بەرد
میوەی عوود و سنج نە جیب بەرئاوەرد

داش نەرووی ئاتەش تا سۆزیا تەمام
کەرد بە تووتیا شانا نەرووی زام

میوەی عوود و سەنج چون یاوا بەزام
سارێش کەرد زامان مورغ نیکنام

روخ کە هۆرێزا کەفت نەخاک پاش
بە هەزار زبان مەوانا سەناش

وات سا هۆرێزە گیانم بۆ فدیت
تا بیاونووت بەدەریای موحیت

بەیۆن نەپشتم هەرسێ چەنی شا
با بەرشین نەموڵک مالکان سیا

سوار روخ بین هەرچوار بەهەم
واتن یا ئەڵلا و چەم نیان بەهەم

مورغ خۆش ئاهەنگ پەرواز کەرد نەخاک
بوڵەند بی نەئەوج جە کورەی ئەفلاک

نەرووی هەوادا هیچ نەبی مەحەل
بەیەک چەم سۆزان یاوان بە مەنزل

بە ئەندەک ئەندەک ئاما وە پاین
شازادە و یاران نیا وە زەمین

@kurdica

شازادە و یاران یاوان بەوماوا
چون گوڵ نەگوڵزار جەنەت شکاوا

دیشان کەباغێ پڕ جە هەزار گوڵ
وەنەوشەی وەش بۆ و ڕەیحان و سونبڵ

جە پەهلووی ئەو باغ یەک کۆهـ عەزیم
سەخت و سەهمناک پڕ تەرس و پڕ بیم

جە باڵای ئەو کۆ عالی دەرەختی
قەوی بوزورگتەر چون کوه سەختی

شازادە زانا روخ بەستەن لانە
کەردەن پەی بەچەش یە ئاشیانە

یەک تەرەف دەریای موحیت دیارەن
یەک تەرەف وادیی پڕ نەشکارەن

شازادە واتش مەکەن مدارا
هۆرێزن بشین بە دەشت و سارا

ئەی سەحرای موحیت پڕ نەشکارەن
جە وحووش جە گۆڕ ماهی تەیارەن

هۆرێزان لوان یاران پەرێ گەشت
بە شادی و مەزاق روو کەردن نەدەشت

دیشان گەوەزنان چەنی غەزاڵان
بەڕووی سەحراوە پۆل پۆل مەگێلان

دەست بەردن پەی باڵ جوقەی چووب تیر
خەدەنگان راست پەهلووی شێرانگیر

هەی وەتیـر تـەمــام (جــاجــە) مـــەدان تاو
پـەیکان زەڕتیــر مـــوهر حـــەجـــەر کـــاو

چەپ و راست نەپۆل وەحــشـی مـەشــەندن
جـــەگـــەوەزن و گـــۆڕ خـــەیلێ فکەندن

ئەوەند نـەوســـەحـــرا شکار کـــەردشــــان
ئارەزووی هـەوەس بـەتاڵ کـــــەردشــــــان

هـەرچی شکار بی جـەم کـەردن یەکســەر
جـــــە گـــــەوەزن و گـــۆڕ غـــەزالان بەڕ

بەعــزێ پەی وێشــان کـە بابشــان کـەرد
باقی دان بـەروخ پەی بەچەگـــــان بەرد

روخ یـاوا وەپـای ئـاشـــــیـــــــانـەی پاک
دیش فــەرزەندانش نیـشـتـەن بە غـەمناک

وەخـــتێ فـــەرزەندان مـــادەر دین وەچەم
کــەردشــان شــادی فـارێغ بین جـە غــەم

توعـمــەی بێ حــەســاب ئاوەرد پەرێشــان
وەردن توعـمــەی پاک تـەمــام گـردینشــان

جــەودمــا خـــەبەر پەرســـان جــە مــادەر
ئینـە سێ رۆژەن چێـــشت ئامــان ســـەر

مــادەر قســەی وێش ســەرئەنجـام تەمـام
وات بە فـــەرزەندان ئـاخـر ســەر ئەنجــام

جـووجـە جـە گـوفـتـار مـادەر بین شـادان
واتشـــان جـــە کـــۆن ئادەمـــیـــزادان

جــەواب دا یاران شــێــران خـــوونخـــۆ
هــان نـەدەشـت دا نــەدامـــــــان کـــــۆ

فـــەرزەندان بـە شـــەوق واتـن ئەی مـــادەر
ســـــەوگـــــەندت مــــەدەین بەزات داوەر

ئێـــــمـــــە جــــە باڵا ببــــەر وە پاین
بشین بە خــدمـــەت شــازادەی گـــوزین

روخ قـەبووڵ کـەردش حـەرف بەچەی وێش
ئاوەرد بـە پاین بێ خــــۆف و ئەنـدێش

بـەرد بەلای یاران ســوجــدە بەردشـــان
زوبان بەســـەنا گــوشـــاد کــەردشـــان

شـــازادە دەست بـەرد پـەریٚ بان ســـەر
دیدەشـــان بۆســا شـــێـــر هـونـەروەر

دەست بـە پـەڕوباڵ مــــەمــــالا بـەناز
بە مـــهـــرەبانی چەنیش مـــەکـــەری دراز

بـا کــــــــــە بمـانـۆ ئـەی راز و ئـاواز
بشـین بەســـــەروەخـت شــــۆخ نازئەنداز

ڕۆشتنی سوڵتان ئیبراهیم بۆ کۆشکی سولەیمان و شەڕکردنی لەگەڵ عەلقەم دێو

خــانا گـــوش بدەر چەرخ کـــەچ نەبـەرد
کێ بەدام ســـەخت مــوبتــەلا نـەکـــەرد

زەهـر هێـــجـــرانش بەکێ نەنۆشـــا
جــامـــەی دەردو غـــەم بەکێ نەپۆشـــا

کێ نەوست نە گـێچ مـەهلەکـەی هەلاک
سـینەی کێ بە تێغ جـەفـا نەکـەرد چاک

چەند نازدار شـۆخ بەردەن بە تۆی خـاک
شـیـرین ئەرمـەن لەیل و دەروون چاک

چەند مـەحبـووب خاس زوڵفـان عەنبـەرین
خـاتوون خـاتوونان زوڵف و خـاڵ شـیـرین

چەند شـەهریاران سـاحـێب زۆر و سـام
جـە دنیـای بێ پۆ، کـۆچ کـەردن تەمـام

شـــازادە هـەوەس دیـدار یار کــــەرد
ئاهیـر عـەشـقش جـە نەو جـۆش ئاوەرد

روخ تـەڵەب کـــەردش واتـش ئەی یـارم
هـامـــڕاز و هـامـــدەم هەم مـــەدەدکـــارم

مـــەرنمەزانی من چێــشـــەن کـــارم
بە گـــەنج و گـــەوهەر کـــەی خـــەریدارم

پـەی کێ ســـــەرگـــــەردان وێـڵ ولاتم
پەی کێ نەهێـجـــران دەرد و غـــەم مـــاتم

روخ وات فـێـدات بام ئیـتـلاعم نیـیـەن
هیچ نمەزانووم مـــەتڵـــەبت چیـــیـــەن

هەر مـەتڵـەب داری ئەرسـەد مـوشکڵـەن
(ئینشـەڵا) بە دەست بەندەت حـاسـڵـەن

شـازادە یەکسـەر سـەرگـوزەشـتـەی وێش
تەمـــام حـــاڵی کـەرد گــوزارشـــات پێش

مەبۆ تۆ بە شەوق بە شادی و دەماخ
زوومن ببەری بە تۆی قەسر کاخ

بزانووم ئەحواڵ ماه جەهاندار
حاڵش چ تەورەن چۆن گرتەن قەرار

روخ وات عەزیزم منەت بەگیانم
من بە ئەمر تۆ بەندە فەرمانم

ئەر پەیک ئەجەڵ من نەکەرۆ قەست
مەبۆ نازدارت بسپارووم بەدەست

شازادە بەو حەرف خەیلێ بی خۆشحاڵ
کەردش شوکرانەی خودای لایەزاڵ

ئەوشەو جەو مەکان گرتشان قەرار
سەحەر بەرئاما پادشای نەهار

مورغش تەڵەب کەرد، واتش خۆش ئاهەنگ
مەبۆ جە کارم ناوەری درەنگ

من ببەر بە کاخ شاه سولەیمان
بەلای نازەنین سەوڵ خەرامان

روخ وات عەزیزم منەت بە گیانم
من بە ئەمر تۆ بەندە فەرمانم

هەرچی مەواچی وەبان دیدە
مەبەرووت بەو جا وەر جە سفیدە

شازادە واتش بە یاران وێش
نەی جا بنیشن بێ خۆف و ئەندێش

@kurdica

من مـــەشـــووم وەجـــەنگ مـــەلعـــوون نـــاپاک
(ئینشـــەڵا) بە تیغ مـــەکـــەرووش هـەلاک

وەعـــــدەی سێ رۆژ بنیـــشـن نـەی جـــا
نازار مـــــــاوەرووم بەی زەید و مــــــاوا

ئەر سێ رۆژ نامـــام فـــیکر وێتـــان کـــەر
ئەســـپـــاب و رەخـــتم پەرێ وێتـــان بەر

ئەمـــا (ئینشـــەڵا) بە مـــەیل و دەمـــاخ
نازار مـــاوەرم نەتۆی قـــەســـر و کـــاخ

شـــیـــوە بان پوشت ئەو مـــورغ چالاک
نیشت جە رووی هەوا روو کەرد نە ئەفلاک

تا وەهـەفت ســاعــەت بەردش بەومـــەکـــان
یاوناش بەکـــاخ قـــەســـر ســـولەیمان

بـــەئـەنـدەک ئـەنـدەک ئـاوەرد وە پـایـن
نەپای قـــــەســـــر زەڕ نیــــا وە زەمین

مـــــورغ کـــــە بواتش شــــێـــــر دڵاوەر
مـــەرەخـــەسم کـــەر ئەی شـــاه ســـەروەر

عـــەلقـــەم بزانۆ پێم مـــەبۆ دوشـــمـــەن
عـــــەداوەت کـــــەرۆ ئەوهـەم چەنی من

دەر دەم شـــازادە مـــەرەخـــەس کـــەردش
مـــــدارا نەکـــــەرد تامـــــەکـــــان وێش

شـــازادە روو کـــەرد بە مـــاوای دوڵبـــەر
شی نەدڵێ کـــاخ نەتۆی قـــەســـر زەر

نیگا کـــەرد جـــەمـــاڵ وەقـــتێ دی بەچەم
چون گـــوڵ پەژمـــوردە هەم مـــاتەم و غـــەم

دوعـــا مـــەکـــەرد و مـــەســـۆزا و مـــەوات
ئەی یار شــــیـــرین رۆحم بۆ فــــیـــدات

یە پەی چی مــــەیلت دەربارەم ســــەردەن
ســـەرت نەجـــامـــەی خـــامـــۆشی بەردەن

مــــەر نمەزانی من ســــفــــتــــەی داخم
گـــیـــروگـــرفـــتـــار تەلیـــسم کـــاخم

کـــــــەی رەهـا کـــــــەرۆ بوینوت وەچەم
تا ســـاکن یبـــۆ جـــە خـــۆف عـــەلقـــەم

ئێـــد وات جـــە ناگـــا لا کـــەرد وەلاوە
دیا شـــــــازادە مـــــــــدران وە پاوە

هەردوو کـــەردشـــان نیگای چەم وەهەم
هەردوو بێ هۆش بین خـــەجڵ و مـــاتەم

جـــە دمـــای ســـاتێ باز ئامـــان بە هۆش
هەردوو چەنی هەم گـــرتن نە ئاغـــۆش

مـــەوانا و مـــەوات، مـــەســـۆزا چون شـــەم
دەروونش بی کـــەیل جـــە پەژارە و غـــەم

مــــــەوات نازەنین دەرمــــــــان زامم
مـــەتڵـــەب و مـــوراد مـــەقـــسوود کـــامم

پەی دیدەی ســـیـــات ســـەرو نازپەروەر
وێم وست نە جەفای بێ حەد شۆر و شەر

پەی تۆ وێڵ حووت، غەرق دەریا بیم
چون مەجنوون وێڵ چارە سیا بیم

پەی تۆ جەزیرەی واق واقم تەی کەرد
گۆشت ئادەمزاد زەنگیانم وەرد

پەی تۆ دەردەدا مات و غەمگینم
بیلا سەرگەردان نۆش ئافەرینم

باڵ چەم هۆرداشت شای شەکەرین راز
یەک جەهەم دیگەر دیدە کەردن باز

شازادە دوو دەست نەگەردەن ئاوەرد
وێش پشتان بە تووڵ سەرو باڵاش کەرد

چون تووڵ لەولاو پێچ وەردن بەهەم
مەنۆشان شەربەت جە چەشمەی زەم زەم

لەعل لەب نۆشا هەرتا کە تاوا
بەوێنەی سابر بەموراد یاوا

شازادە واتش ئەی رۆح پاکم
ئەی باعیس فەوت قاتڵ و هەلاکم

ئەی بەلا چێش بی تۆ ئاما نەڕات
تۆ ئاوەرد بەی زەید بەی ماوا و بیسات

یە چون ژیانی نەی قەسرە چۆڵە
ئاسیب نەکێشای نەو دێوە غوڵە

نەی قەسر چوڵە کێ بێ هامڕازت
کێ مەبۆساوە دوو دیدەی بازت

دوڵبــەر ســەرگــوزەشــت وێش وانا پــەرێش
ســەرانســەر ئەحــواڵ یەكســەر واتش پێش

جــەی گـفــتــوگــۆ بین بێ خــەبەر نەكــار
جـــە نــاگـــا عـــەلقـــەم ئامـــا بەدیدار

نیگا كــەرد مــەلعــوون زشت بــەدگــەوهــەر
نیــشــتــەن شــازادە جــە پەهلووی دوڵبــەر

نــەعـــرەتە پێكا زبان كـــەرد گـــوشـــاد
كێ بــەتۆ واتــەن ئــەی ئــادەمـــــیــــــزاد

شــازادە چابۆك دەست دا بە شـــمــشــێــر
رووكــەرد نە مــەلعــوون وات ئەی نادلێــر

واتش مــەلعــوون دێو گــومــڕای بێ شــۆن
مــەعــشــووقــەی ئەمن كــەی لایەق بە تۆن

تۆ نــۆش ئــافـــــەریــن بــەی جــــا یاونــای
ئــەڵبــــەت من هەلاک یامـــــورد نــەزانــای

ئێـــــد وات و غـــــورا وێنــەی ئــەبــر تــار
روو كـــەرد بە مــــەلعـــوون دێو نابكار

بــەڵێ نــۆ بــاتمــان جـــە فـــوولاد ســـەخــت
نــەگـــــــەردەنــش بی ئــەو دێو بــەدبــەخــت

دا نــەگـــەردەنش نــەرووی ســـــتـــــێـــــزە
تـیـغ یــاوا بــە تــەوق بــی بــەســـــــەد رێزە

نۆبەت كــەفت بە دەست دێو بەدگــەوهــەر
دەست بەرد شـــازادە بــەرد وەبان ســـەر

شانا بەدۆشدا بۆڵەند بی تا ئەوج
بەرد بەڕووی دەریای موحیت پڕ مەوج

نیازش ئێد بێ دێو بێ ئیمان
بوزۆ نەگێج بەحر بێ سامان

شازادەی سەروەر دەست گردش دەماغ
دەست بەرد گرتش دوو گۆش و یەک شاخ

دێو هەرچەند بەزۆر بازوو گوشاد کەرد
چارە بەزۆر دەست شازادە نەبەرد

بین بە گلوولە کەردشان شێتاب
ئاخر هەردووشان غەرق بین نەڕووی ئاب

غەرق بین نەدەریای مەوج پڕ خەتەر
گا مەشین بەزیر گا مامان وەبەر

ئاخر پەیدا بی نەهەنگێ بێ ڕام
شازادە و عەڵقەم هەردوو بەرد بەکام

شازادە جەودەم ئاه سەرد کێشا
رای فرسەت نەداشت بەرشۆ نەدەریا

نە قەلب وێشدا خەیاڵات مەکەرد
مەوات ئەی داوەر تاک تەنیای فەرد

ئەگەر رەها کەم شاخ دێو نەدەست
یەکبارە نە پێچ دەریا مەبوو پەست

ئەگەر دەست نە شاخ عەلقەم بکەم بەند
مەوینوون گەزەند جەکام نەهەنگ

@kurdica

مەر زات سوبحان داناى كەرەمدار
بدۆ نەجاتم نەى بەحر خوونخوار

چونكە رەزاش بى داناى كردگار
روخ نەرووى هەوا ئاما بەديدار

زانا شازادە مەيدانش تەنگەن
گيرو گرفتار مەكر نەهەنگەن

مينقار دراز كەرد پەى گەڵووى نەهەنگ
شازادەى سالار ئاوەردش بە چەنگ

شازادە فەورەن تەكان دا بەوێش
بێ تەرس و بێ بيم بێ خۆف و ئەندێش

فەورەن شازادە بێ سەدا و بێ دەنگ
رەها بى نەكام لوقمەى ئەو نەهەنگ

شى وە پوشت مورغ نەو دەرياى جەيجوون
بە ئەمر فەرمان پادشاى بێ چوون

راهى بين وە راه هەردوو بە دڵشاد
غەم و غوسەشان تەمام دا وە باد

باكە بمانۆ ئەى رازە نەى جا
بشين وەسەروەخت شۆخ دڵبرۆبا

بردنی نۆش ئافەرین بۆ گوڵزار و ڕەوزەی دڵگوشا
لەلایەن زەلغەم و دەلغەمەوە

وەختێ کە عەلقەم شازادە هۆرگرد
رووبەڕووی دەریای موحیت بەرئاوەرد

لەدوای ئەوان زەلغەم و دەلغەم
حازر بین بەو کاخ بەدانی ئەلەم

دین نۆش ئافەرین کەس نییەن جەلاش
بۆ عەلقەم دێو زوو کەوتن تەلاش

جە نۆش ئافەرین سوالات پرسی
واتن کۆن عەلقەم زوو بە دڵسۆزی

نازار دا جەواب نازانم جە کۆن
منیچ شەش ساعەت هیچ نەداروو شۆن

زەلغەم و دەلغەم هەردوو نابێکار
بە شیرین زوبان ئامان بە گوفتار

واتن ئەی نازار نازار باوان
ئەڵبەت شازادە ئاما وەی مەکان

ئاد بی وە باعیس عەلقەم برامان
ئیستە ئەی نازار دەستم بەدامان

زەلغەم و دەلغەم هەر دوو نابێکار
هەر دوو پەرێشان ئامان بە گوفتار

واتن شازادە ئامان وەی مەکان
بییەن وە قاتڵ عەلقەم برامان

ئیســـــــه ئـەی نازدار نـەداریم چارە
کـــاکـــەم ســـەرگـــەردان مـــات و ئاوارە

زەلغـــــەم و دەلغـــــەم واتـن ئـەی نـازار
هـۆرێـزە بشـین وەســــــەیـر گـــــوڵزار

بشـین وەســـــەیران رەوزەی دڵگوشـــــا
نەو جـاگـەی فـەرەح پڕ سـەیروسـەفـا

شـــای نـۆش ئافـــەرین بـەدڵەی مـــەلوول
حـەرف زەنگیـیـان زوو کـەردش قـەبوول

شـی بـە دۆش دێو شـــای نـۆش ئافـــەرین
بەدڵەی خـەمناک چەم پڕ جـە ئەســرین

زەلغـــــەم و دەلغـــــەم شــــۆخ دڵروبا
یاوان بـەمـــەکـــان رەوزەی دڵگوشـــــا

نـازارشـــان نیـــا جـــەو مـــورغـــزارە
نـەو ســـــەیران باغ گـــوڵ و گـــوڵزارە

دێوان هـەردووشـان ئامـان بەگـوفـتـار
واتـن نازەنـین مـــای پەری روخـــســـار

ئەر عـــەلقـــەم مـــەردەن ئێـمـــە حـــازریم
هـــەر دوو چـون غـــــــولام دایم نـازریم

دایم مـــەشـــغـــوولیم بە خـــاکـــســـاری
هەم مـــەیوون بەکـــار خـدمـــەت گـوزاری

جـەو بۆنـە ئەی شـۆخ شـای شـیـرین چارە
تـۆمــــان نـاوەردەن بـەی مــــورغـــزارە

* ئینە جاگەی خۆش سەبزەو گوڵزارەن
دایم چەنی گــــوڵ مـــــاچی بەهارەن

بنیـــشـــە تێــدا پەی وێت بە دەمـــاغ
بشــۆ بە سـەیران سـەوزە و گـوڵ و باغ

با ئەی قـــســـەوباس ئەی لاڵە و ئامـــان
بمـانـۆ نـەتـۆی هــەم دڵـەی بـوریـان

با نۆش ئافـــەرین جـــە ســـەیران گـوڵ
بمـانـۆ نـەوجـــــــا بـە ئارەزووی دڵ

بشین بە سەروەخت سوڵتـان ئیـبـراهیم
نـگـادارش بـۆ خـــــــــــواوەنـد دایم

ئاگاداربوونی شازادە لە ونبوونی نۆش ئافەرین

خـــانا ئەی دونیـــای بێ تان و بێ پۆ
گـــەردەلوول ئاســا مـــەیۆ مـــەویەرۆ

ئەی دونیـــای بێ شـــەرم نەدارۆ بنیـــاد
هـیچ کـــەس بە دونیــا دڵ نـەکــەرۆ شـــاد

خـــانا ئەی دونیـــا نەمـــەیۆ بە کــــار
ئەی داســـتــــان واچە پەری رۆزگـــــار

بشـین بەسـەروەقت مـورغ خـۆش ئاهـەنگ
سـوڵتـان رەها کـەرد نـەگـەڵووی نەهـەنگ

هۆرگــرت بێ مــودار روو جـە بالا کـەرد
تەشـریف بەسـەرای قـەسـر عـەلقـەم بەرد

بە ئەندەک زەمان ئاما بە پاین
ئاهێستە و ئارام نیا وەزەمین

سوڵتان هۆرێزا روو بە سەرا کەرد
تەشریف وە جامرێز حەرمسەرا بەرد

هەرچەند مەگێڵا نەو قەسر و جێدا
شای نۆش ئافەرین نمەبۆ پەیدا

وەقتێ کە زانا هیچ نییەن دیار
خەیلێ نە ئەوجا گرەوا بەزار

ئاخر وات ئەی روخ نییەن جای مدار
با بشین وەلای یاران غەمخوار

بەڵکم تەدبیرێ بسازین چارە
باوەرین بەدەست دوڵبەر دووبارە

مورغ کە ئێد شنەفت ئاما وە پەرواز
گرت بەدۆشەوە شێر سەرئەفراز

پەرواز کەرد نەجا مورغ بی ئەندێش
شازادە یاوا بەیاران وێش

وەقتێ نیگا کەرد یاران دی وەچەم
هووناو جە دیدە مەرێزنا وەهەم

مەوات زامانم جە نۆ خەتەر بی
رۆ بەرۆ دەردم فیشتەر نەوەر بی

خان محەمەد واتش ئەی شێر سالار
مەنیشە ماتەم پەشێو و غەمبار

@kurdica

ســــــوودێ نەدارۆ زاری کـــــــەردەنت
پەژارە و هـیــــــجـــــران نـەدڵ بەردەنت

بـــواچـــە بـــەروخ راهـــی بـــۆ نـــەراھ
بشـــۆ بگێـڵـــۆ ســـەحـــرا و گـــوزەرگـــاھ

نەهـەر مـــــەکـــــان بۆ بکەرۆش پـەیدا
خـــــــــەبـەر بـاوەرۆ پـەرێ هــوەیـدا

شـــازادە دەرســـات روخ کـــەردش تەڵەب
واتش دەخـــیلم ئێـــدمـــەن مـــەتڵـــەب

بشـــۆ بگێـــڵـــە نەڕووی ســـەرزەمین
باوەرە خــــەبەر شـــای نۆش ئـافـــەرین

روخ کـە ئێـد شنەفت جـەنەو پەرواز کـەرد
گـێـڵا ئێـقلیـمـات کـەش و کـۆ تـا هەرد

سێ شـــــــەو و سێ رۆژ بـەڕووی هـەواوە
بـەتـاو و تـەعـــــجــــــیـل لوا بـە ڕاوە

مـــەگـــێـــڵا بەتـاو بە گـــاھ و بێ گـــا
دیش هانـە چیـــمـــەن رەوزەی دڵگوشـــا

گـــێـــــڵاوە وەپـەس مـــــورغ وەفـــــادار
خـــەبەر دۆس ئـاوەرد پەی یار غـــەمـــبـــار

نـە رووی هـەواوە وێش کـــــەرد ئـاشـکار
یاوا بە خـــدمـــەت یاران غـــەمـــخـــوار

عـــەرز کـــەرد شـــازادە مـــاھ حـــۆری لەقـــا
هـا لە مـــێـــرغـــوزار رەوزەی دڵگوشـــا

زەلغـــــەم و دەلغـــــەم هـەردوو نـابێـکار
نیـشـتـەن هامـزانـوو مـەکـەران گـوفـتـار

شـــــازادە واتش ئـەی مـــــورغ دڵکێش
مـن ببـــەر بەو جـــاو زوو بیـــاونـەم پێش

کـــارێ بەو دەســـتـــوور بکـەرووم پێـــشـــان
بگرەوان پەی حـــاڵ بـەدبەخـــتـیی وێشـــان

ســـا کـــە شنەفـــتش مـــورغ پڕ کـــەمـــاڵ
شــــــازادە نـیــــــا وە مـــــابـەیـن باڵ

پەرواز کــــەرد چون تەیر بەردش بەهـەوا
دەردەم شــــــازادە بەردش بەو مـــــاوا

شــــــابـاڵ ونـارا نـیــــــــاش وەزەمـین
وات دێدەم یە تـۆ یە نـۆش ئـافـــــــەریـن

ســــــوڵتـــــان مــــاچـین یارش دی وەچەم
ئـاگـــــر وەگـــــیــــان بی روو ئـاوەرد وەرەم

زەلغـــــەم دیش ئـامـــــا نـەبیـــــرەی عـــــادڵ
لەرزا ژو ســـــامش ســــەرســـام بی خـــجڵ

جــــەلاد وێش دی کــــێـــشــــا ئـاهـ ســـــەرد
هـۆرێـزا وەپا چـنـارێ هـۆر گـــــــــــرد

نـەعـــــــــرەتە پێکا چـوون ئـەبـر بەهـار
پەی شـــــەهـزادەی چین ئـاوەرد پەلامـــــار

وات ئـادەمـــیـــزاد ئـەبلـەی خـــــەیاڵ خـــام
خـــــوونـی دوو دێدەی عــــــەلقـــــەمـی برام

عەلقەمی برام چێش ئاما و وەسەر
ژ راه راسی وەنەم عەیان کەر

واتش ئەی زەلغەم برای عەلقەمە
عەلقەمە کوشتم نۆبەی زەلغەمە

زەلغەم ژە واتەی سوڵتان ماچین
جۆشا و خرۆشا چی وەقار و قین

مەلعوون چنارێش بەردوەبان سەر
گەردش حەواڵەی سوڵتان سەروەر

سوڵتان ماچین سەردار سەرحەد
چنار عیفریت ژوێش بکەرد رەد

ئەوسا ژە و دما نام یەزدان بەرد
هەڵمەت دا یەک شاخ دەلغەم دێو کەرد

یەک موشت وەزەربەت پێکا وەگەردەن
یاوناش وەنەزع شەرارەی مەردەن

ژو زەربەی زبەر سوڵتان ماچین
مەلعوون مەلەق وەرد بێهۆش وە زەمین

شێر شکاری نیشت وەڕووی سینەش
بەناش بی سەرش جودا کەی جەلەش

دەلغەم دی زەلغەم وەختەن بۆ هەلاک
هۆرێزا وەپا دێوی دەهەن چاک

چنارێ هۆرگرت پەتیارەی لەعین
ئاما بەڕێ قەست سوڵتان ماچین

بازوو بوڵەند گەرد مەلعوون موردار
دەست دا بە شمشێر شازادە نامدار

ئەڵماس ئابدار پێکاش وە کەمەر
کەردش وەدوو نیم چوون خیاری تەڕ

لاشەی پەتیارە خەڵتان بی نە خاک
ئاما کە مەلعوون زەلغەم کەیت هەلاک

زەلغەم دی دەلغەم شەق بی وەئەڵماس
لەرزا وێنەی بید بکەرد ئیلتیماس

واتش ئەی جەوان زۆردار زۆر مشت
بەشق شێران تەمام عالەم گشت

نە شێر و نە بەبر نە دێوان قاف
بەرابەر بە تۆ نیەن رای مەساف

ئیقرارم کەردەن وە ئیخلاس پاک
هەرکەس پشت من بدەرۆ نە خاک

تا رۆژێ زیندەم، بەوکەس بەندە بووم
بەندەی فەرمانبەر هەر تا زیندە بووم

تا ئەمرۆ هیچ کەس من خاکی نەکەرد
هیچ کەس چەنی من نەوی هام نەبەرد

دەستم وەدامان قەهرەمان قین
قەترەی هوون من مەڕێز وەزەمین

ژرای مەرحەمەت ژ گونام بگوزەر
ببەخشەم وەنیم تاج گەوهەرتاج سەر

دوو برام کوشتی هەنی مرووەتەن
مەرد مرووەت دارەن نامەرد سفلەتەن

ئەرمەردی مرووەت مەردانەگیت هەن
من قەساس مەکەر شێر هونەرمەن

زەلغەم دی ئاما شازادەی گوزین
هۆرێزا وەپا ئەو دێوی لەعین

دێوی بەدنەیژاد زوبان کەرد گوشاد
غورِا بە هەیبەت وات ئادەمیزاد

عەلقەم و دەلغەم بەزاری و عەزاب
کاخ سولەیمان تۆ کەردی خەراب

ئیستە دووبارە چێشەن کام تۆ
کارێ کەرووم پێت فەوت بۆ نام تۆ

درەختی شمشاد گرتە بێ بەدەست
خرۆشا بەکین چون فیلان مەست

ئاما بشانۆ پەی باهۆی باڵش
دەردەم شازادە گرتش دووباڵش

مشتێ وەهەیبەت دا نەکەللەی سەر
کەفت نەڕووی زەمین دێوی بەدگەوهەر

بەزاری و زەویر وات ئەی نامەوەر
مەبووم موسڵمان بەدانای داوەر

بویەر جە تەقسیر من شەرمەسارم
تۆ رەحمەت ببۆ جە گیان بێزارم

@kurdica

دێوش ڕەها کــــەرد شـــێــر هونەرمـــەند
واتش تۆم بەخـــشـــا جـــە ڕای خـــواوەند

مــورغ واتش ئەی شـێـر دێو مـەکـەر ڕەها
حــــــەرفش باتڵــــەن دێو ڕووســـــیــــا

شـــــازادە جـــــە روخ نامـــــا وە جــــەواب
رووکـــــەردش وەلای مـــــاه جـــــەهـان تـاب

* دەست کەرد نەگەردەن شاد بی وەبالاش
بۆ ســـــــــەدا گــــــــونا هـەراڵـەی ئالاش

شـــــــــازادە واتش مـــــــــورغ وەفــــــادار
نۆش ئافـــەرین وە پوشت وێت کـەرە سـوار

وێش بەشـــــان دێو ســـــیـــــا بی ســــوار
تا شین بەمــــەنزڵ یاران غــــەمــخــــوار

یاران کـــــە دیشـــــان شـــــازادەی چالاک
ها ئامـــا وەخـــەیر جـــە ڕای خـــەتەرناک

شین وە پێـشـوازش کـەردشـان سـەناش
بۆ ســـەدان بەشـــەوق گـــەرد خـــاک پاش

شـــازادە جـــێـــشـــان کـــەردش نەوازش
ئەزهار کـــەرد پێـــشـــان ڕاز و گـــوزارش

بێ حـــەد ئەو یاران شـــوکـــرانە کـــەردن
ســـوجـــدە بەدەرگـــای خـــواوەند بەردن

نەو جـــا درەخـــتێ پیـــر کـــۆنە ســـاڵ
وامـــەندەی دەوران بەرز بێ مـــێـــســـاڵ

نەزیر سـایەی دار جـاگـەی خـۆش نـشین
تـەرتیب کـــەردشـــان پەی نـۆش ئافـــەرین

شـــای نۆش ئـافـــەرین بەو ســـایە بـەردن
وێشـــــان نـەپای دار مــــودارا کــــەردن

زەلغەم نۆش ئافەرین دەبا بۆ تەلیسمی زەنگوڵە لەلای (ئارایش)ی دێو

شـــــازادە و یاران با بـەرکــــــەنار بۆ
بمانۆ تـا وەقت جـــە خـــواب بێـــدار بۆ

* (خـــانا تـۆ ئەر فـــام وەرینت مـــەندەن
رشـتـەی غـەم و داغ شـەوقت نەمـەندەن)

گـۆش دەر بەداسـتـان زەمـانەی کـەچباز
هەنـگامـــەی عـــەزیم چ تـەور مـــەبۆ ســاز

زانـا بـەکـــــــــردار دێـو بـەدئـەنـدێـش
شـــازادە مـــەشـــۆ بە مـــەکـــان وێش

فـەردا شـیـرین خـاڵ بەخـاتر گـوشـاد
مــــەبەرۆت وەلای ئەو ئادەمـــــیـــــزاد

فــەردا جــەداغش مـــاتەم بنیـــشـــیم
نە غـوســە و نە غـەم جـەفـا بکێـشـیم

داخڵ بۆ بە چین شـــای نۆش ئافـــەرین
غـــەم نەدەروونم جـــەم مـــەبۆ چین چین

ئێـد خـاسـەن ئیـمـشـەو مـەیدانم چۆڵە
ببـــەرووم بەمـــــوڵک کــــاخ زەنگۆڵە

وەلای ئارایش والیـــــدەی دڵســــــۆز
بســـپـارووم بە دەست مـــادەر شـــەب دۆز

ئێـــد وات وەئارام دێو ســـــیــــــارەنگ
جە هیچ کەس ناما ئەسڵەن سەدای دەنگ

بەفــرســـەت زانا مـــەلعــوون بەدکـــار
دەست کـێـشـــا بە باڵ ســەوڵ ســایەدار

پێـــچـــا وەتۆی رەخت وە لەحـــاف وێش
شــــانا بەدۆشـــــدا دێوی بەدئەندێش

راهـی بی بەراه ئەو ســــیــــا غــــوولە
بەردش بەتەلیــــسم مـــــوڵک زەنکووڵە

شی وەلای مـادەر سـوجـدەی زەمین بەرد
شـــیـــرین دوڵبـــەر بەمـــادەر ســپـــەرد

مـادەر وات فـەرزەند ئەی شـیـرین خـاڵە
جـــــەکـــــۆت ئاوەردن ئەی دانەی لاڵە

دێو حـاڵ و ئەحـواڵ گـوزەشـتـەی وەرتەر
ســـــەرانســـــەر رازان بە ئەودا خـــەبەر

کـوشـتـــەنی دەلغـــەم زەلیلیی عـــەلقـــەم
واتـش بـــە مــــــــادەر ئــەو دێـو دوژەم

جـادوو چـون شنەفت خـرۆشـا جـە دەرد
پەی فـــەرزەندانش خـــەیلێ زاری کـــەرد

جـــە دمـــای زاری جـــادووی نـاســـەواب
قـەسـەم وەرد دوخـتـەر مـەکەرووم کـەباب

ئەعزاش مەپاچووم جەتەنخوای فەرزەند
نەڕووی دونیـــادا مـــەکـــەرووم وەپەند

ســـەرتا پای بالاش ئاتەش واران کـــەم
وەپەنـد و واتـەی رۆزگـــــاران کـــــەم

ئادەمـــیـــزادان پەیدا کـــەم نەدەور
تێغ جـەفـاشـان مـەکـێـشـووم بە جەور

زەلغـــەم چون شنەفت گـوفـتـار مـادەر
ئاهـیــر جــەرگش جــۆشــیـا نەســەر

واتش ئەی مـــادەر بویەر جـــەی کـــارە
وەس بدەر نەدڵ ئەی تیـــــر و خــــارە

ئەر نۆش ئافـــەرین زەرەر بکێـــشـــۆ
من مـــەلەکـولەوت گـیـانم مـەکـێـشـۆ

واجـــبـــەن من وێم پارە پارە کـــەم
رۆح وێـم بەدەست وێم ئاوارە کـــــەم

عـــــاشق دیدار نۆش ئافــــــەرینم
وە بێ ئەو نیـیـەن گـیـان شـیـرینم

ئاخـــر ســـەوگـەند وەرد دێو رووســـیـاه
وات نۆش ئافـــەرین مـــەوزووم نە چاه

دەر دەم زەنجـــیـــرێ ئاوەردن وەلاش
نیـــا نەگـــەردەن چەنی دەست و پاش

شـــای نۆش ئافـــەرین بەوێنەی مـــاهی
وســـتـــشـــان نەتۆی چاه ســـیـــاهی

شای نۆش ئافەرین جە هێجران وێش
مەگرەوا زار زار پەی بێ کەسیی وێش

بە سۆز دەروون وێش مەلاوناوە
سەنگ و کەش و کۆ مەتاوناوە

بەدیدەی پڕ نم کەردش نگایێ
ئاما بەدیدار حۆری لەقایێ

حۆری چ حۆری رشتەی لەقای زات
نییەن ناپەیدان جە رووی سەربیسات

زەنجیر ئاهەن بەندەن نەگەردەن
سەرتاپاش بە تەوق زەنجیر بەندەن

شەو تاریک تار گۆشەی وەرموغار
مەناڵۆ بەزار ناڵەی بێ قەرار

مەواتش یارەب بە حاجەتمەندان
بکیانە پەرێم مەرگێ وە ئاسان

یا من جەی موغار تاریک و بێ دەر
خەلاس بکەرەبە شق پێغەمبەر

سەراسیمە بی شای نۆش ئافەرین
کێیەن مەگرەوۆ بە ناڵەی غەمگین

سەلام کەرد شیرین بەو شیرین کەلام
پەری وات شیرین عەلەیکە سەلام

نیشت وەلاشەوە سەوڵ سۆسەن خاڵ
پەرسا ئەحوالات چگوونەگیی حاڵ

وات نۆش ئافـــــەرین نمەزانی کــــێم
بـواچووم پـەرێت نـام نیــــشـــــان وێم

من ئـادەمی نـیم جــــە پـەریـیــــــانم
کناچەی خـــواجـــە عـــەبدورەحـــمـــانم

چون جـــەیران شــۆخ وەلـەندی ســـاوام
هەفت تـاق هەفت بوروج ئیـرەمـەن مـاوام

دایم نیـــشــــتـــەبیم نە بـورج شـــاهـی
جــــە پای تـەخـــتم بی ســـاز روباهـی

چەند کـەنیـز شـۆخ زوڵفـان عـەنبـەرین
مەحبووب مەحبووبان نەوخاڵان شیرین

رۆژێ هەوای سەیر سەرام کەفت نەسەر
چەنـی سـەد کـەنیـز زوڵفـان بۆ عـەنبـەر

ســـەیر ســـەحـــرام کـــەرد دیار بە دیار
تا شـــیم بەســـەرحـــەد نەزدیک بولغـــار

جــــە ناگـــا عـــەلقـــەم دێو ناپەســـەند
پەیدا بی نـەوجـا چون کـۆی دەمـــاوەند

دەست ئاوەرد باهـۆم گـرتـەبێ بەقـەست
بە سێحر و ئەفسوون هەردوو دەستم بەست

ئاوەردم بەی جـــا مــــەلعـــوون بی دین
ئامـا نیـشت وەلام، بە قـســـەی شـیـرین

هەروێش موختـار بی پەرواش هیچ نەبێ
بە نـاحـــــەق تـەمـــــای وەسڵ منش بێ

من رازی نەویم نەکـــــەردم قـــــەبووڵ
دێو جــە داغ من جــە غــەم بی مــەلوول

مەلعوون بەی دەستوور زەنجیر بەندم کەرد
جـە قــەهـر و غـەزەب سـیـا قـیـرش وەرد

بـە حـــەرف مــادەر ئاوەردم وەی جـــا
واتـش نـەی جـــا بـۆ تـا مــــەبـۆ رەزا

تـا رازی نـەبـۆ نیـــیـــەن نـەجـــاتـش
مـــەبـۆ نـەی جـــا بـۆ تا بـۆ حـــەیاتش

جــەولا کــەنیـزان زوڵفــان بـۆ عــەنبــەر
خـــەبەر من بـەردن ئـەوان پـەی پێـــدەر

بـابـۆی من جــــە قین ســـیـــابی نـەداغ
فــەرمـا عــەلـەمـدار بکێـشـان بـەیداغ

چەنـد هـەزار ســــوار نـە جـن و پـەری
چەند تیپ چەند عـەلەم کـەرد جـەم ئاوەری

ئـامـــا وە ئـەی جـــا پـەرێ جـــەنگ کـین
خـراب کــەرۆ کـاخ ئـەی جـادووی لـەعین

ئەی دێو مـەلعـوون بـەدخـۆی بـەدسـرێشت
لـەشکـەر بـابـۆی من تـەمـــام دا شکسـت

ئـیـســتــە سێ ســاڵـەن دەســتـــاخ دێوم
بـەتـەوق و زەنجــیـــر خـــاتر پـەشـــێـوم

جـــــەیانـەی بابـۆم نـەداروم خـــــەبـەر
خــودا مــــەزانـۆ چێش ئـامــان وەســـەر

نۆش ئافــەرین وات گــیــان شــیــرینم
خــــاترت جــــەم بۆ ئەی نازەنینم

ســولْتــان ئیــبــراهیم مــەبۆ خــەبەردار
پەرێمــان نەپشت روخ مــەبۆ ســوار

مــاوەرۆ وەی جــا خــەیمە وەنیم ســات
ئیــمــە هەردوومــان مــەدەرۆ نەجــات

نەجــــادوو نە بەور نە دێو پڕ فـــەند
نەشــێــر و نەغــوول نەمــاری گــەزەند

هیچ کــام خــەلاسی نیــیــەن نەدەســتش
نەدارۆن تابشت کــەمــان و شــەســتش

نازاران شـــۆخ رەندان جــــەم جــام
هەردوو بەو حــەرفــە گــرتشــان ئارام

شــۆخــان تەڕلان هــەردوو بە دەمــســاز
نەوجـــــا بمانۆ هــەر بکــەران راز

ئاگاداربوونی سولْتان ئیبراهیم لە ونبوونی نۆش ئافەرین

خــــانای قــــوبادی دەروون پڕ نەدەرد
ســەر لەوحــەی ئەلواح جەدوەلکاری کەرد

بە حـــــــــەرف راوی دانــایــان پێش
بەی دەســتــوور کــەردەن تای رشــتە تاکێش

خامەی عەتر ئامێز نوکتەی رەقەم ساز
بەی دەســـتـــوور بیــیـــەن ئەی راز و ئاواز

سـەحـەر شـازادە نەخـاو بی بێـدار
کـەردش ئارەزووی جـەمـاڵ دڵدار

نیگا کـەرد بە جـای خـوابگای دوڵبـەر
دیش نۆش ئافـەرین نەدارۆ ئەسـەر

ئاه سـەرد کـێـشـا بە دڵ ئێـشـان
واچی گـشت ئەعـزاش نەریشـە کـێـشـان

خـوون رێـزا نە چـەم بـەناڵـەی نەبـەرد
جـەسـەر تا دامـان یەخـەش پارە کـەرد

مـەوات ئەی یاوەر ئیـمـجـار چێش کـەرووم
شـەهبـاز شـەش دانگ نەکـۆ باوەرووم

مـورغ تـەڵەب کـەردش واتش ئەی هام دەرد
یە چەرخ گـەردوون دەربارەم چێش کـەرد

هەم وسـتـەن نە گـێج بەحـر بێ سـامـان
دیسـان بەکـۆشـی سـەوڵ خـەرامـان

روخ وات شـازادە گـیـانم بۆ فـدێت
جـە یادت مـەیۆ هەرچەند واتم پێت

نەکـەردی قـەبووڵ حـەرف ئەی بەندە
نەواتم ئەی دێو بەمـەکـر و فـەندە

ئەو نابێکارە دیت چ کـارێ کـەرد
خـودا مـەزانۆ ئەمـجـار بە کـۆش بەرد

هەم دیسـان جـەنەو دێو ناسـەواب
تۆ وست بە جـەفـای مـەعـرەکـەی عـەزاب

شازادە نەرم نەرم لەیل مەلاوان
مەوات ئەی شش دانگ جەرگم گرِتاوان

وێنەی مارانگاز گوڵگوونەن بەرگم
مەیۆ نە دیدەم هووناو جەرگم

*(ئەوەند مەلاڵا و مەگرەوا بەزار
خان محەمەد جە خواب بوڵەند بی بێدار)

وەختێ خان محەمەد بکەردش نیگاش
هۆرێزا دەردەم کەفت نە خاک پاش

واتش فیدات بام زاریت پەی چێشەن
پەرێم واچە راست دڵ بە ئەندێشەن

شازادە واتش شای نۆش ئافەرین
دیسان هەم بەردەن پەتیارەی بێ دین

خان محەمەد ئەژنی دەس کەرد بەزاری
دڕی تابەوار یەخەی مرواری

واتشان بە مورغ موبارەک نیهاد
مەبۆ هەم دیسان باڵ بکەی گوشاد

بگێڵی سەحرا دەریا و دەشت و دەر
جە نۆش ئافەرین باوەری خەوەر

مەبۆ بگێڵی شاران بە شاران
تا تەلیسم دێو ئەزرەق ئەکوان

ئەر ناری خەبەر چابوک و چالاک
شازادە جەداغ زوو مەبۆ هەلاک

تایبەت ترین تۆڕی کتێبی کوردی
@kurdica

واتش فــێــدات بام شـــازادەی خــۆش خــۆ
خـــــــــووبـی نـەدارو ئـەی زاری پـەی تـۆ

تـەیر هونـەرمـــەند جـــەنۆ پەرواز کـــەرد
گــێــلا ئـیـقلیـمـات کـەش و کـۆه و هەرد

جـەنگەڵ جـەنگەڵان چەند بێشـەی پڕ شـوور
گــێــڵــیــا حــەســار هەفت قــاف بلـوور

هـەر چوار قـــولـەی قـــاف هەردە بەهـەردە
مـــەکـــان دیوان قـــەهـرەمـــان بـەردە

(جــە کـۆی ســەرئەندیب تا چۆڵ کـۆگـیــر
تـا تەلیـــسم ســـەخت شـــاباڵ بێ پیـــر)

گــێـــلا جـــەزیران جـــەزیرەی دەم خـــان
هەفت خـوان جــادووی شــای مـــازندەران

ئـەوەند کـــە گـــێـــلا ســـارا و دەشـت و دەر
تـا مـــەوج پڕ جــۆش دەریای ئـەسکەنـدەر

دە شـــەب و دە ڕۆژ جـــە ســـوب تا بە شـــام
مـــەگـــێـــلا بەزار هـەفت ئـیـــقلیم تەمـــام

نـاگـــا نـەکـــردار پـادشـــــای جــــەبار
جــــەدوور دا دیـار تـەلیــــسم دیشـــــوار

مـــەنشـــوورەن نـامش زەنگـۆڵـەی دێوبـەنـد
دێوان ئـاڕاســتـەن بە مــەکـر و بە فــەند

قـــــوەت دا نـەباڵ مـــــورغ وەفـــــادار
تـا شی بە ســـەر چای زەنگولـەی دیشـــوار

دیش نۆش ئافــــەرین نەوجـــــا دیارەن
مـــــەلوول و مــــــاتەم زار و زگـــــارەن

نەزدیک شـــام بی مـــوراجـــیـــعـــەت کـــەرد
ئامـــــا وە خـــــەبەر پەرێشـــــان ئاوەرد

روخ دی جـــەمـــاڵش کـــەیل ئەســـرینەن
زانا پەشـــێـــو حـــاڵ نۆش ئافـــەرینەن

وات مـــزگـــانی بۆ شـــازادەی خـــۆش خـــۆ
خـــەبەر دۆست خـــاس من مـــەدووم بە تۆ

دە شـــــەبانە رۆژ نەکـــــەردەنم خـــــاو
بەرووی هـەوادا بە تەعـــــجـــــیل و تاو

چەند وڵات گـــێـــڵام چەند مـــەکـــان چۆڵ
تا شـــــیم بە جـــایێ نامش بی زەنگۆڵ

شـــــای نۆش ئافـــــەرین ها نە دلێ چاه
دایم پەرێ تۆ هەر مـــــەکـــێـــشـــۆ ئاه

ها جـــــە زەنگۆڵە تەلیـــــسم دێوبەند
جـــــەلای ئارایش شـــووم ناپەســـــەند

نۆش ئافـــــــەرینش بەردەن بە چاهێ
جـــاگـــەی ناهەمـــوار خـــەرابەگـــاهێ

شـــــازادە شنەفت حـــــاڵ و گـــــوزارش
بە خان محەمەد کەرد خەیلێ سیفارش

روخ دەست بەرد پەرێ شـــــازادەی دڵڕێش
نیـــــا نەمـــــابەین هەردوو باڵ وێش

پەرواز کـەرد نەجـا نیـشت نەرووی ئەفـلاک
بـەردش بـەومـــەکـــان تـەلیـــسم ناپاک

بـە ئـەنـدەک ئـەنـدەک ئـامـــــا وە پـایـن
نـە پـای زەنـگـۆڵـە نـیـــــــا وەزەمـین

روخ وات شـــــازادە بـەور بـێ ئـەمـــــان
روخـسـەت بدەر پێم پـەی جـاگـە و مـەکـان

سێ پەڕ جـە مـابەین باڵ وێش کـێـشـا
کـــەردش سـیــفـــارش دا بەدەست شـــا

هـەر وەخـــتێ مـــوشکڵ هـەم ئامــا وە رات
بنیــــەر وە ئـاتـەش حـــازر بـوو جــــەلات

من مـــەشــــووم وەڕا تـۆ وێت مــەمـــانی
ئـەڵبــەت سـەرئـەنجـام کـارت مـــەزانـی

روخ ئـــیــنـــە واتـــش راهـــی بـــی وە ڕا
هـیـمـەتخـواهـی کـەرد روو کـەرد بـەو دمـا

شـــــازادە روو کـــەرد نـە تـەلیـــسم دێو
ئـامـــا نـە گـــۆشـش وەلـوەلـەی غـــەریو

دیش کـــۆهـێ نـەبان کـــۆهـێ ســـازیان
کـــەس نمـەزانـۆ بـە چـێش بـەند کـــریان

خـــەیلێ خـــەجڵ بی نـەومـــاوا و جـــێـدا
نـەڕاش دیـار بی نـە قــــاپی و دەرگـــــا

دیش نەردەبانێ ئەو شـــێـر خـــوون خـــۆ
نـەردەبان مـــــەشـــۆ تا وە بالای کـــۆ

شـــــازاده نـەوجـــا شکۆفـــا چون گـــوڵ
وات شـــوکـــرم بـەتۆن دانـای بێ مـــوشکڵ

بـە نــەردەبـانـدا شــی بـە بـالای کـــــــــۆ
خـــەیلێ نیگا کـەرد ئـەو شــێـر خـــون خـــۆ

* جـــفـــتێ دەروازەی ســـەنگین دی وەچـەم
بەسێـحـر و ئەفسـوون کـەردەنشـان مـوحکەم

دەروازەی مـــوحکـەم ســـەنگین بێ سـامـــان
تـەمـــام فـــوولادەن قـــاپیی بێ ئـامـــان

هـەرچەند کۆشش کـەرد نیکزادەی نیک مـەرد
نـە خـــــاک قـــــاپی راھ پـەیدا نـەکــــەرد

ســـەراسـیـمـــە بی خـــاکش کـــەرد وەســـەر
ئـاخـــر بێ هـۆش بی نـە پـای قـــاپیی دەر

ئـامـــا نـە خـــاوش عـــابێـــد پڕ هـۆش
واتـش شـــــازادە دەروون پـڕ نـە جـــۆش

هـۆرێـزە نـەخــــاو خـــــودا یـارتـەن
دانـای زولجـــــــــەلال نـیـگـادارتـەن

بشـــۆ بنیـشـــە شـــازادەی ســـەرمـــەست
جـە تەرەف راست ســەنگ سـفـیـد هـەست

تۆ بشـــۆ بـەوجـــا شـــــازادەی چینی
لـەوحێ پڕ نـەخـــەت نـەوجـــا مـــەوینی

هـەرچێ نـویـســـــیـــان نـەرووی لـەوح زەڕ
ســـەعی کـــەر تـەمـــام بـە عـــەمـــەل بـاوەڕ

ئێـــد وات غـــایب بی عـــابد پڕ فـــەر
شـــازادە نەخـــاو ســـەرکـــێـــشـــا وە بەر

بـــەلای دەســـت راســـت راهـــی بـــی رەوان
تا شـی بەســـەر ســـەنگ، تەعـجـیل بەدەوان

دیش نـە زیر ســـــەنگ یـەک لـەوح بێگەرد
نـویســـــیـــــان بە ئـاب تـەلای لاجـــوەرد

نویسـیـان فـەسـیح سـولّتـان ئیـبـراهـیم
دلّ بە خـــودای وێت ببـــەســـتـــە قـــایم

یاوای بە قـــاپیی ئەی شـــێـــر خـــۆش خـــۆ
(ئینشـــــەلّا) قـــاپی دەرکــــەنار مـــەبۆ

شـــــێـــــر نـامـــــوەر نـام خـــــودا بـەرد
روو نـە تەلیـــسم دێو مـــەلعـــوون کـــەرد

نیگا کـەرد قـەسـرێ بەسـتـەن نەو جـێـدا
نـیـــیـــــەن نـە هـەر جـــا نمەبۆ پەیدا

بـاغێ دی ج باغ عـــــەجـــــەب گــــوڵزارێ
نـیـــیـــەن نەســـەرای هیچ شـــەهریارێ

(زاجـــە)ی خـــوســـرەوی نە پای ســـەراوان
مـــەیۆ جـــەســـەردا چەشـــمـــەی فـــەراوان

نە پای ئەو باغـچـە چەشـمـەی دی وەچەم
ئابش خـــۆشگەوار چون ئاب زەمـــزەم

نۆشـــا ئاب ســـــەرد راحـــــەتی وانا
حـــەمـــد خـــوداوەند بێ حـــەد کـــیـــانا

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

جــــەودمـــا دەست بەرد ئەو پەریٚ بەغـــەڵ
لەوحش بەرئاوەرد مـــوشکڵ بۆ حـــاسڵ

نیگایێ بە لەوح کـــەرد دیا پێـــشـــدا
پەریٚ مـــــوشکڵان زانا نە تێـــشـــدا

نووسـیـابێ جە لەوح سـوڵتـان ئیـبـراهیم
دڵ بـە خــــــــودای وێت یـەقـین بۆ دایم

مـــەشی نەتۆی کـــاخ ئەی سـیـــاغـــوڵە
تەلیـسم سـەخـتـەن جـاگـەی زەنگوڵە

هـیچ باکت نەبۆ تا مــــــەشی وەپێش
مـــەوینی حـــەوزێ نەکـــەری تەشـــویش

جـەلای ئەو حـەوزە سـەنگێ سـیـا هـەست
بشـــــۆ ئەو ســــەنگە باوەرە بەدەست

شـــازادە بەو حـــەرف کـــەردش نیگاهێ
ئاوەرد بە نەزەر ســــەنگ ســــیـــاهێ

هـۆرێـزا لـوا بـێ خــــــــۆف و ئـەندێش
نیـشت وەبان سـەنگ شـێـر بی ئەندێش

دیش مــــەیۆســــەدای وەلوەلەو غـــەریو
ئـاواز نـاخـــــــــۆش چـون ئـاواز دێـو

شـــازادە خـــەیلێ نەدڵ خـــۆفش کـــەرد
بازهەم فـیکرش کەرد غـیرەت جۆش ئاوەرد

جــــــە ناگـــــا دێوێ ئامــــــا پەدیدار
بـەدشکڵ و زۆردار قـــــەد وێنـەی منـار

مووی ئازاش جە تەرح سەر حەڵقەی کەمەند
زیاتر مـــەبی جـــە پەشم گـــووســـفـــەند

تـەیر و کـــەبووتـەر جـەســوب تـا بـە شـــام
نـەســـــایەی ئەو مـــوو مـــەگـــرتـن ئارام

درەخــــــتێ بـزورگ هـا نـە کــــــەتـف باڵ
جــە تـەنخــوای حــەربـە کــەردەن بەگــۆپاڵ

واتش ئەی فـــەرزەند عـــادڵ شـــای چینی
بنیــــــەر وەزەمـین ئـەو لـەوح کـــــە بـینی

وەرنـە یەک چـۆبێ بـدەم وەرووی فـــــــەرق
تـا هەفـــتم زەمـین تۆ مـــەکـــەرووم غــەرق

ســاکـە ئێـد شنـەفت شـێـر بـەچەی زۆردار
روو کـــــەرد بەو پەلیـــد ئـەو دێو مــــوردار

واتش خــوداوەند من کـیـاســتـەن وەی جـا
دێوان مـــــــەلعــــــوون بکەرووم فــــــەنا

(ئینشـــەڵا) بـە عـــەون جـــەهان ئافـــەرین
خـــەلاســیت نیـیـــەن مـــەلعــوون بێ دین

دێو کـــە ئێـــد شنـەفت چووب گـــرانبـــار
بداش نەرووی فـەرق ئەو شـێـر خـوونخـوار

نـیگـەدارییـش کـــــــەرد دەهـەنـدەی داوەر
جـــە زەرب مــــەلعــــوون نیـــاوەرد زەرەر

شـازادە چون شـێـر دەست دا بە شـمـشـێـر
رووکــەرد بە مــەلعــوون واتش بەدگــەوهەر

دا نە کـــەمـــەربەنـد دێـو جـــادووکـــار
کـــەردش بـە دوونـیـم بە وێـنـەی خـــیـــار

دەرســـــات پـەیـدا بی گـــەرد و غـــوبارێ
ســــایەقــــەی شــــەرەر بـەرق و نـەزارێ

ســـەمـــا تـاریـک بـی چـەنـی تـۆزوگـــەرد
شــــێـــــر دڵاوەر ســـــەر بـەزەمـیـن بـەرد

نـە شــــەرارەی ئـاه دووکـــەڵـی پڕجـــۆش
یـەک شــــــەبانـە رۆژ نـەودەم بـی بـێ هـۆش

جـــە دمـــای یـەک رۆژ دیـدە کـــەردش بـاز
دیـش ئـەژدەهـایـێ دەهـەن کـــــــەردەن واز

جـــۆش ئـاهـیـــرش چـون بـەرق مـــەخـــێـــزۆ
بـە خـــەروار خـــەروار ئـاهـیـــر مـــەرێزۆ

وەخـــتـێ دی بەچـەم شـــێـــر بـێ ئـەندێش
تـیـغ کـێن کـــێـــشـــا پـا نـیـــا وە پـێـش

* دانـە گـــەردەنش ســـەرش جـــیـــا کـــەرد
ســـەرش جـــە ئـەنـدام دە قـــەدەم وا کـــەرد

وەخـــتـێ تەلـیـــسـم بـی ئـەژدەهـای مـــوردار
پـەیدا بی ئـەوجـــار مـــاران ســـەد هـەزار

شــــــازادە ئـەو رۆ تـاوەعـــــدەی ئـێـــــوار
جـــەنـگ کـــەردش چـەنـی مـــاران مـــوردار

ئـەوەنـد کـــــەفـــــتـــــە بـی لار وەبـان لار
راش نـەبـی تـێـــــــدا بـکـەرۆ گـــــــوزار

یەکێ مەکوشتش جەمار موردار
زیاتەر مەبی هەزار بە هەزار

ئاخر عاجز بی شێر بەچەی خوونخوار
عاجز بی تەمام جەگیان بی بێزار

ئەورۆ کوشتار کەرد تا وەعدەی ئێوار
تاخر رووکەردش وە دەرگای جەبار

پاڕانەوەی سوڵتان ئیبراهیم لە دەرگای خوای گەورە

* هەم دیسان جەنەو خانای قوبادی
نەقاش خۆش نووس رای تەعریفاتی

هەرکەسێ نەدەور دنیای ستەمکار
بە پاکیی کردار کەردەنش رەفتار

سوڵتان ئیبراهیم چون پاک کردارەن
کوشەندەی ماران هەزار هەزارەن

بشین بەسەر وەخت شێربەچەی خوونخوار
روو کەرد نەدەرگای پاک کردگار

وات یارڕەب ئامان گوناکارانم
خەجاڵەت نەکار شەرمەسارانم

بە نوور خورشید ماه تابانت
بە ئافەریدەی چەتر و سەیوانت

بیاوە بەداد پادشای شاهان
روزی دەهەندەی جەمع گومڕاهان

ئێد وات و سوجدە بەرد رووماڵا نە خاک
ئەسرین نەدیدەش مەرێزا بێ باک

رێزا نەدیدەش ئەسرین هوونین
ئاخر بێ هۆش کەفت نە رووی سەرزەمین

سەر تا پا جە هوون ئەسرین ببی تەڕ
ئاما نە خوابش عابد خۆش فەڕ

واتش شازادە شێر بەچەی خوونخوار
تۆفیق مەدۆ پێت پادشای جەبار

لەوح بگیر بەدەست رووبەڕووی ماران
دەفع مەبۆ تەمام ماران هەزاران

ساکە ئێد شنەفت بەور سینە چاک
هۆرێزا نەڕووی ئەو خاک نمناک

لەوح گرتش بەدەست رووبەڕووی ماران
یەکسەر فەرار بین شووم بەدکاران

هەم دیسان جەنەو ساعیقە و غوبار
دنیا تەمام بی وە زوڵمات تار

ئەو رۆ تا ئێوار گەرد و غوبار بی
تا ئاخر غوبار فەنا و فەرار بی

دیش کە مەکانێ گونبەد مێسالێ
تێدا نیشتەبێ یەک پیرە زاڵێ

شازادە جە نەو نیگا، کەرد بە لەوح
هەتا مەعلووم بۆ حەرف و قسەی لەوح

@kurdica

دیش کــه نویســـیـــان فـــەرزەند عـــادڵ
ئەندێشـــەت نەبۆ مـــەمـــانی خـــەجڵ

تیـــرێ جـــە کـــەمـــان خـــەدەنگ پڕتـاو
حـازر کـەر پەی وێت بەبر سـەرحـەسـاو

بشـــانه جـــە پوشت مـــەلعـــوون ناپاک
هـەر وەقت بە تیـــرت دێو مـــەبۆ هـلاک

ئەر خـــەتا کـــەرۆ تیـــرت جـــەو ناپاک
مـــەعلووم بۆ جـەلات تۆ مـەبی وە خـاک

بـەڵـێ ئـەرنـەدەی بـەو دێـو دوورەنـگ
تا بە زرانیی وێت مـــەوی وەســـەنگ

تیـــــــر دووەمـی بـەنـامـی جـــــەبار
بشـــانه جـــە پۆست مـــەلعـــوون بەدکـار

ئەرنەدەی بەدێو ئەی شـێـر رووی جـەنگ
تا بە حـــەوز ناف تۆ مـــەبی وەســـەنگ

تیــــــــر ســـــــــوەمـین بـەزات داوەر
ئەرنەدەی جـــە دێو مـــەلعـــوون کـافـــەر

بـەزات بـی چـون ئـەی بـەور نـەبـەرد
تەمـــام ئەندامت ســاف مـــەبۆ بە بەرد

شـــازادە لەوحش نەبەغـــەڵ جـا کـــەرد
دەس بەرد پەی تەرکش نام خـــودا بەرد

شـــازادە تیـــرش دا نە رووی کـــەمـــان
واتش یا غـەفـوور پادشــای ســوبحـان

تیــــرش هەوا دا جــــە دێو خــــەتا کــــەرد
تــا بــەزرانــی نــەوجـــــــــــا بــی وەبــەرد

تیـــــردووەمی خــــەتا کــــەرد نە جــــەنگ
تا بە حــــەوز ناف تــەمــــام بی وەســــەنگ

ســــاکـــــە شـــــازادە دڵ ئاوەرد بــە جـــۆش
واتش یا کـــــەریم ســـــەتار ســـــڕ پۆش

یا کــــانی کــــەرەم پادشـــــای شـــــاهان
یا دەلیل خــــەیر گـــــوم کــــەردە راهـان

ئومــــێــــدم بە تۆن پادشــــای ســــەروەر
نەجـــــاگــــــەی غـــــەریب ناوەرووم زەرەر

یا کــــەس بێ کــــەس بێ کــــەســــان کــــەس
ســـــیـــــوای زات تۆ نیــــیـــــەن دادڕەس

بەدەریم نەجـــــات نەی کـــــاخـــــە چۆڵە
نەی تەلیـــسم ســــەخت مــــوڵک زەنگۆڵە

یارم گـــــرفــــتـــــار تەلیــــسم دێوەن
دێو بـەدکـــــردار مـــــــەردم فـــــریوەن

با بۆم نەشــــار چین دیدەش نەڕامــــەن
ئینتــــیـــــزار دیدار هەر وە تەمــــامــــەن

بەنەرمــــــە نەرمێ وێش مـــــــەلاوناوە
ســــەنگ تەلیـــســــمـــــات مــــەتاوناوە

بەزار و زەویر روو مـــــــالا نە خــــــــاک
ئاخـــر بێ هۆش بی، نەو خـــاک مــوغـاک

* هەم دیســان جــە نەو عــابیــد پڕ هۆش
ئامــــا نــە خــــاوش ئەو بــەور بڕ جــــۆش

واتش ئەی فـــــەرزەند پادشـــــای چینی
نیگا کـــــەر بە لەوح ئەوســـــا مـــــەوینی

سێ دەفــعــە تێـدا ئـیـسم شــای مــەردان
بوەر جـــــــە رووی تیـــــــر ڕەها بکەران

ئینشـــــەڵا بە عـــــەون دانای لامــــەکـــــان
مــەدەی جــە ئەو دێو مــەکــەری بێ گـیـان

دەست بەرد پەی بەغەڵ لەوح ئاوەرد وەبەر
نیگای لەوحش کـــەرد ئەو شـــێـــر پڕ زۆر

سێ دەفــعــە نووســا ئـیـسم شــای مــەردان
بەست کـەردش وەتیر دا جە رووی کـەمـان

* بە هەیبەت کێشـا کـەمـانش بە جـۆش
نە مـــەوج (جــاجـــە) بەرئامــا خــرۆش

رەها کـــــەرد خــــەدەنگ بەرەندەی نەبەرد
دا نـە پوشـت دێو نـەجـــــــەرگش ویەرد

دەردەم هەلاک بی کـەفت نە خـاک ســـەرد
رۆحش بەمــــالیک جــــەهەنەم ســـپـــەرد

شـــــازادە چون دی شـــــوکــــرانە بکەرد
شــــوکــــر خــــواوەند هەم بە جـــا ئاوەرد

جـــەودەم فـــارێغ بی روو نە گـونبـەد کـەرد
شی نە دلێ کــــاخ چون مــــەردان مــــەرد

گــەنج و جــەواهیــر بێ حـــەد دی وەچەم
جــە هــەزار هەزار جـــە هیچ نەبی کـــەم

هیچ نیگا نەکـــەرد بە گـــەنج و گـــەوهـەر
جـــــوویا بی پـەرێ نازار دوڵبـــــــەر

دیش کـــــە یە چاهـێ تاریک و دشـــــوار
بەو تـەور تاریکەن چون تـەلیـــــسم نار

زەنجـــیـــر نەوجـــا کـــریان ئاوێزان
دەست گرت بە زەنجیر بێزار بی جە گیان

داخـڵ بـی وە چا شــــــێـــــر دڵاوەر
دیش نیشتـەن غـەمبـار سـەوڵ نازپەروەر

زەنجـیـر نەگـــەردەن چەم کـەیل ئـەسـرین
ســــەرنیــــان وەبان زانـوو بە تـەمکین

بە ســـۆز دەروون مـــەســـۆزا و مـــەوات
جـاگـــەت خـاڵیـــیـەن رۆحم بۆ فـــەدات

مـــــەر نمـەزانـی یارت ئـەســــیـــــرەن
گـــەردەنش جــە بەند تەوق و زەنجــیــرەن

مـن دایم پەی تـۆ زار و غـــــــەمـــــینـم
لـە زینـدان دێو مـــــاتـەم نشـــــینـم

ئەی مـــیــوەی درەخت زیندەگـــانیی من
ئەی ئـاب حــــــەیات جـــــاویدانیی من

پەی چی بەی دەســـتـوور کـــارت درەنگەن
یارت پەشـێـوحـاڵ چون سـیـاسـەنگەن

ئەی فەڵەک پەی چێش کارت بەی تەورەن
سەرمایەی عەیشت هەر جەفاو جەورەن

* من چێشم کەردەن هەر رۆ بە بارێ
مەدەی جەفای من هەر رۆ بەجارێ

شازادە شنەفت ئەی راز دوڵبەر
دوود هەناسەش دا نەفەرق سەر

واتش حازرم گیان شیرینم
منیش سەرگەردان نۆش ئافەرینم

جە شەوق دیدار هەر دوو بین بێ هۆش
بەزاری هەردوو گرتن بە ئاغۆش

تا ئاما وەهۆش شازادەی چینی
دیش نۆش ئافەرین بەو نازەنینی

یەک حۆری نە جای تاریک دیارەن
ماچی شکۆفەی ئەوەڵ وەهارەن

سەر تا پاش تەمام بە تەوق و زەنجیر
نیشتەن نەئەوجا بەوێنەی ئەسیر

دیش نەگۆشەی چەما ڕێزنۆ ئەسرین
سەر تا پا نە تەوق بەندە زەنجیرین

وات نۆش ئافەرین ئەو شیرین خاڵە
پەی چی وە زەنجیر هەم پەشێو حاڵە

کناچەی خواجە عەبدورەحمانەن
سالار سەروەر گشت پەرییانەن

@kurdica

مەیموونە خاتوون شۆخ شیرینە
عەلقەم ئاوەردەن بەی سەرزەمینە

تەمام گرد رازان سەوڵ نازپەروەر
یەک یەک حاڵی کەرد شێر دڵاوەر

شازادە ئەی راز شنەفتش بە گۆش
هەردوو نازەنین گرت وە باڵای دۆش

نەو جاگەی دشوار بەرئاوەردشان
جە غەم و غوسە رەها کەردشان

مەیموونە خاتوون شیرین نازار
وات ئەی شازادە کەیانی کردار

تۆ من نەجات دای نەی جاگەی چۆڵە
جە ئەی تەلیسم مولْک زەنگۆڵە

* دوو ساڵەن تەمام دەروون پڕ ژانم
ئینتزار دیدار یانەی باوانم

* بەوەعدەی سێ رۆژ بدەری روخسەت
باز چەنی بابۆم مەیۆم وەخزمەت

شازادە واتش ئەی نوور عەینم
نوور بینایی و رەوشەنیی زەینم

بەهەر کۆ مەشی خوا یارت بۆ
نەنیشی غافڵ فکر دمات بۆ

سا کە ئێد شنەفت خاتوون بێگەرد
جە نۆش ئافەرین هیمەت خواهی کەرد

پەرواز کـــــەرد لوا شـی بە یانەی وێش
شــــاد بی بەدیدار ئەقـــرەبا و خـــوێش

زەلغەم نۆش ئافەرین دەبا بۆ چیای زەرغام

خــانا گــۆش بدەر دنیــا بێ شــەرمــەن
هــەر رۆ بە رەنگێ بازارِش گـــەرمـــەن

گــاهێ مــەدۆ نۆش گــاهێ مــەدۆ رەنج
گـاهێ مـەدۆ سـەنگ دەمێ مـەدۆ گـەنج

شــازادە پەرســا جــە نۆش ئافــەرین
جـــەکــۆن ناپەیدان زەلغــــەم بێ دین

واتش فـیـدات بام جـەی مـاوا نیـیـەن
ئینە دوو روەن فــێـــراری بیـــیــەن

وات ســا تۆ نەی جــا بنیــشــە بەکــام
تا من بگێــڵــووم ئەی مــاوا و مــەقــام

بەڵکو پەیدا کـــەم مـــەلعـــوون ناپاک
وێنەی برادەر غــەڵتــان کــەم نەخــاک

شــــازادە لوا بێ خـــەبەر جــە کـــار
بە فـــرســـەت زانا جـــادووی نابێکار

نـاغـــافڵ مـــەلعـــوون ئامـــا پەدیدار
دەست کێشـا هۆرگرت شـیـرینی نازدار

بەتاو و تـەعـــجـــیل مـــدارا نەکـــەرد
نۆش ئافـــەرین بەرد نـە گــونبـــەد ویەرد

سـولْتـان ئـیبـراهیم هـەرچ کـۆشش کـەرد
زەلـغـــەم جـــادوو هـیـچ پـەیدا نـەکـــەرد

وەقـــتـێ کـــە ئـامـــا شـــێـــر بـێ ئـەنـدێش
دیش نۆش ئافـەرین نـەمـەند نە جـای وێش

دیـا نـەمـــــەنـدەن دەروونـش جـــــۆشـــــا
تـۆ واچـە شـــــەربـەت هـەلاهـێـل نـۆشـــــا

ئـاه سـەرد کـێـشـا کـەفت وە تەخت خـاک
جــە ســەر تـا وە پـا یـەقــە کــەردش چـاک

دەرسـات پـەیدا بـی مـورغ خـۆش سـیـفـات
واتش فـێـدات بـام چێـشــەن مـودەعـات

گـوزەشـتـەی ئـەحـوالْ بـەیـان کـەرد جـەلاش
بـەزاری و شــیــوەن کــەفت نـەخــاک پـاش

مــورغ وات عــەزیـزم گــیــانـم بـۆ فــەدات
ئـەرجـــەکـۆی قــاف بـۆ مــاوەرووم وەلات

تـا پـەیدا نـەکـــەم مــاه قـــەســـەب پـۆش
جـەلام حـەرام بۆ خـورد و خـواب و نۆش

ئـینشـــەڵا بـەعـــەون دەهـەندەی جـــەبـار
ئـەر جـــە ئـەفـــلاک بۆ مـــاوەرووم بـەوار

مـەگـەر مـن مـەردەم ئـەی گـیـانـی شـیـرین
پـەی چێش نـەگـۆنـات مـــەوارۆ ئـەســرین

مـــورغ کـــە بـەردش شـــازادەی دڵڕێش
تـا یـاوا وە نـەزد یـاران جـــانـیی وێش

راز گــوزەشـــتــە تەمـــام بەیان کـــەرد
یـاران شنـەفتن کـــێـــشـــان ئاه ســـەرد

شـــــــازادە و یـاران بمـانـۆ وە جــــــاه
بـەزاری و گـــــــــــریـن بـانـگ واوەیـلا

بشـین وەســــەروەخـت خـــاتوون نـازار
روو کــەرد وە ئـیــرەم بـەســەد لـەنجــەولار

گەیشتنی مەیموونە خاتوون بە ماڵی باوکی

مــــەیموونـە خـــاتوون شـــیـــرین دڵکێش
روو کـەرد بە مـەسکەن مـوڵک بابوی وێش

تـا وە سێ ســــەعـــات زیاتـەر یا کــــەم
یاوا بـە مـــەسکەن گــوڵســـتـــان ئـیــرەم

وەقت غــــــوروب بی، تـاریک ئـیـــــوار
داخڵ بـی وەتـۆی قــــــەســــــر زەڕنیگار

چون بـاز تەڕلان قــۆشــخـــانـەی شــاهـی
نـیـــــــشت وە بـان یـاتـاخ بـە دڵروبـاهـی

پیـــــر و پیــــرزادە زانـاشـــــان خــــەبەر
ئامـــــان وە پێــشــــواز شــــۆخ خـــاترتەڕ

گـــیـــــان و تەن کــــەردن وە پـایەندازش
چون رۆح رەوان مـــــەکــــێــشـــــان نـازش

زەڕئەفشان کـەردن جەقـەوم و جە خـوێش
شــــــاد بـی بـە دیدار کـــــەنیـــــزان وێش

پەی شاه بابۆ خەوەر بەردشان
جە کار فەرزەند حاڵی کەردشان

هۆرێزا جە تەخت شاه ئەرجومەند
بەتاو و تەعجیل شی وەلای فەرزەند

بۆ نیا وەبۆش هەتاکە تاوا
جە شەوق دیدار چون گوڵ شکاوا

واتش ئەی فەرزەند نوور دنیا و دین
چون نەجاتت بی جە دەست لەعین

واتش ئەی بابۆ پادشای سەروەر
یەک نەوجەوانێ شێر دلاوەر

ساحیب یاڵ و باڵ شێر غوڕینەن
فەرزەند عەزیز پادشای چینەن

بە باهۆ چون بەور روستەم داستان
جەماڵ چون خوسرەو شاه سەرمەستان

عەلقەم فەوت کەردش جەرووی دەریا بار
قەسر سولەیمان کەردش یەختەسار

هەم دەلغەم دێو بەزاری و عەزاب
قەسر دڵگوشاد ئەو کەردش خەراب

* تەلیسم زەنگۆڵە کەس پێ نەبەرد چار
جەزیرەی واق واق زەنگی ئادەمخوار

هەقت تەلیسم سەخت زەنگۆڵەی ناپاک
بەزۆر بازوو یەکسەر کەردش خاک

@kurdica

من چەنی نازار شـــای نۆش ئافـــەرین
بەر ئاوەرد نەچای عـــەلقـــەم بێ دین

یەکـــســـەر گـــوزارش خـــاتوونە نازار
یاونا بەعـــەرز جـــەلای شـــەهریار

شـــاه ئەز نەدیدە عـــاشق بی بەرووش
بە یەقین دڵ کـــــــــەردش ئارەزووش

من بەو گشت سـپـا شکەســتم وەردەن
ئەو تەنها سـوار ئەی فەتحە کەردەن

واجـیـبـەن پەی من بکێشـووم نازش
دوو فەرسەنگ ییشین هەم وە پێشوازش

مـــەیموونە خـــاتوون شـــیـــرین نازار
وات قـەسـەم بە تاج جوقەی شەهریار

وێنەی ئەو جـــەوان شـــێـــر یەگـــانە
نیـیـەن جـە رووی عـەرز دەورەی زەمـانە

لایەقـــەن شـــاهان جـــەهان بێ گـــەزاف
بەندەی دەرگاش بۆ جـەقـاف تابە قـاف

شـا فـەرمـا دوو تەخت مـوهـەیا کـەردن
دەرسـاعـەت پەی شـاه و وەزیر ئاوەردن

نەکـــەردن مـــدار قـــەترە دان بە تاو
یـاوان بەدەریـا بـەکـــــــــەنار ئـاو

وەختـێ کـە دیشـــان شـــازادەی چالاک
هاوەپشت مـــورغ چون شـــێـــر بێ باک

بردنی نۆش ئافەرین لەلایەن زەلغەمەوە

جــە نەو بشنەوین جــە نـۆش ئافــەریـن
وەقـتـێ بەرد مــەلعــوون زەلغــەم بـێ دین

ســەوڵ ســیم ئەندام گــرتـە بی وە دۆش
جـە سـەرددۆشـدا جـە غـەم بی بێ هۆش

چون ئامــا بە هۆش شــۆخ شـیـرین تەرز
دیش هاجــە کـۆهـێ خـەیلێ عــالی و بەرز

زەلغـــــەم کــــــەبەردش وەرووی هـەواوە
چـون مــــار ســــیــــاه چەم وەنیگاوە

ئاه ســەرد کـێـشــا مــاتەم و پەشـێــو
جـە تەرس و جەخۆف سەلام کەرد بە دێو

دێو بەدســـرێشت ئامــا بەگــوفـــتـــار
وات نـۆش ئافــــەرین ئـەرێ بـەدکــــردار

ئەی شـووم سـیای بەدخۆی بەدسـرێشت
برا و کـەسـوکـار تەمــام دای وەکـوشت

شــەرت بۆ جە قـەسـاس خـوێش و برادەر
کــــــارێ بـەو تـەورە بـاوەرم وەســــــەر

جـــــــەفـــــای فــــــراوان بدەرم پەرێت
جە قاف تا بە قاف عیبرەت گیرۆن لێت

ئەو مــورغ کــەم فــام بی نـام و نیـشــان
شــەرت بۆ یەک کـارێ بکەرووم پێــشــان

بـواچـانـەوە نـەرووی زەمـــــــــانـە
بۆ وە ســـــەرزەنش خــــوێش و بێگانـە

شـای نۆش ئافـەرین دەروون پڕ جـە دەرد
پەرێ شـــازادە کـــێـــشـــا ئاه ســـەرد

وات ئـەی پـادشـــــای فـــــەرد بـێ نـەزیـر
بینـای کـــــردگـــــار قـــــەیوم قـــــەدیر

تۆ فـەریاد رەسی پەی بێ کـەسان گـشت
بدەر نەجـــاتم جــەی مـــەلعـــوون زشت

زەلغــەم چـون شنەفت راز و گــوفـتــارش
چەند زلەی ســتــەم دا نـە ڕوخــســارش

دەست کـەرد بەزاری شـای نۆش ئافـەرین
واتش ئـەی مـەلعـوون پەتیـارەی بێ دین

خــەتـای من چێــشــەن شـــازادەی چالاک
مـــــاوەرۆ پـەی تـۆ ئـەو مــــــورغ بێ بـاک

دێو کـە[ئێد] شنەفت وات ئەی بەدگەوهـەر
بــە فــــــــــــەریـب تــۆ کـێ دارۆ بـاوەر

شـــەرت بۆ بـەچە مـورغ هـەردوو چەنـی تۆ
بســـــۆزم تـەمــــام وە ئاتـەش بێ شـــۆ

ئێـــد وات غــایب بی ئەو دێو کـــەچ نەرد
شـی وەلانەی مـــورغ دوو بـەچەش ئاوەرد

جـــــــــەبـالای هــەوا ئـــاوەرد بــە پـایـن
نیـــا وەلای دەست شـــای نۆش ئافـــەرین

* بەچە دەست کـــەردن وەبێ قـــەراری
مـــەرێزنـان یەک یـەک ئەســـر مـــرواری

بـەچـە ها واتـن شـــای نۆش ئـافـــەرین
ئێـــمـــە ئاوەردەن مـــەلعـــوون بێ دین

ئێمـە و تۆ هـەر سێ ئەی دێو سـەرکـەش
بە ســـەزا و جـــەفـــا ســـۆزۆ بـە ئاتـەش

هەر سێ جـەسـتـەمـان سفـتـەی زوخـاڵ بۆ
گـــەردمـــان وە خـــاک باد شـــەمـــاڵ بۆ

ئـەگـــەر شـــازادە نـەیۆ وە ئەی خـــاک
جـــە داغ هێـــجـــران تۆ مـــەبۆ هـەلاک

نۆش ئـافـەرین وات مـورغ خـۆش کـەلام.
فـــەرزەند عـــەزیز نیکزادەی نیک نـام

ئـەرســـەد دێو بەی تـەور بدەرۆ ســـەزام
قـــەســـەم وە بێـــچـــون دانـای لایەنـام

دێو بـە قـــەهر و جـۆش جـــەفـــا بدۆ پێم
من باکم نیـــیـــەن جـــە مـــەردەنیی وێم

ئـەعـــزام رێزە بـۆ جـــە شـــەرارەی نـار
هەر ئەوە خـاسـەن جە مـەحـروومـیی یار

مـــەرگ یـەک دەفـعـــە مـــایەی نەجـــاتەن
هیـــجـــران پـەرێمـــان دوردو مـــەمـــاتەن

جـەی گـفـتـوگـۆ بی شـیـرین غـەمکێش
نـاگـــــــاه پـەیدا بی دێـو بـەدئـەندێش

بەدەستێ گرتش باهۆی سۆسەن خاڵ
بەودەست گرت بەچەی مورغ زەڕین باڵ.

روو کەرد وە باڵا بە حەرف ناخۆش
هەرسێشان ئاوەرد رووبەڕووی ئاتەش

نۆش ئافەرین دیش ئاه سەرد کێشا
جەداغ دەروون هیجران مەنوشا

رزگارکردنی نۆش ئافەرین و بێچووی روخ لەلایەن مەیموونە خاتوونەوە

خانای قوبادی حەکاک وەرین
واچە زەلیلی شای نۆش ئافەرین

ئەرێ پیرە چەرخ ئینە کارتەن
ئینە شەرت و شۆن رۆزگارتەن

شاباز شۆخێ چون نۆش ئافەرین
مەدەری بەدەست دێوان لەعین

نەکەچ رەفتاری شەرمێ نییەن پێت
خەجاڵەت نمەوی تۆ وە کەردەی وێت

دێو بەدسرشت غەزەب کەرد نەکار
هەرسێ هەوادا پەی شەرارەی نار

ناگا بەتەقدیر پادشای بێ چون
پەیدابی دەردەم مەیموونە خاتوون

جە هەوا زانا نۆش ئافەرینەن
زەبوون و زەلیل دەست لەعینەن

@kurdica

وێش یـاونـا پـێـش دەسـت دا نـە بـاهـۆش
ڕەها کـەرد جـە نار مـاه قـەسـەب بۆش

پەرێ بەچەگـان هەم حـەمـڵـە کـەردش
هەردوو جـە ئاهیـر خـەیلێ دوور کـەردش

نیگا کــەرد زەلغـەم دێو سـیـابەخت
ئامـا پەرێشـان وەتەعـجـیل و جـەخت

نـاگـا پـەیدا بـی مـورغ دڵـگوزیـن
شـازادە ئاوەرد ئەو جـە سـەرزەمین

شـێـر دلاوەر زەلـغـەم دی نـە دوور
پەی یاران مـەشـۆ تەعـجـیل بەزەروور

دەست بەرد پەی شـمـشـێر شـێر زەبەردەست
وێش یـاونـا پـێش رای گـورێزش بـەست

دا وە کـەمـەربەند دێو بەدسـرشت
کـەردش بە دوونیم تـا کـەمـەرگـای پشت

نـەعـرەتـە پـێـکـا دێـو بـەدنـەژاد
روحش بە مـالیک جـەهەنەم بی شـاد

شـازادە، زەلغـەم وست نـەتوی ئاتەش
سـوزنـا تـەمـام ئـەو دێـو رووڕەش

مـەیموونە خـاتوون زوڵفـان عـەنبـەرین
نیگا کـەرد خـەیلێ بە نۆش ئافـەرین

دیش نـەحـەرارەت ئـاتـەش بێ هـۆشـەن
وێنەی بێ رۆحـان دایم خـامـۆشـەن

* واتش شـــــازاده دڵ مـــــاوەر وەغـــــەم
نـۆش ئـافـــــەریـن وەنـەزد خـــــۆم بـەم

* نیــــا وەڕووی تـەخـت روو وە باڵا کــــەرد
تـا بـەگــــوڵســـتـــان رەوزەی ئـیـــرەم بـەرد

* هـەم تـەخـــتێ ئـامـــا جــــە نـەوی پـەیدا
تێـــدا نـیـــشـــتـــەبێ وێنەی پـادشــــا

شــــــازادە وات روخ ئـەی تـەخـت زەڕکــــــار
کــــێن نەســــەر تـەخـت گـــرتەنش قـــەرار

دیـارەن بـوزورگ عــــــــەزیم شـــــــانـەن
پـەریـی ســـــــەرەوەرەن وا لـێم عـــــــەیـانـەن

وات عـــەبدورەحـــمـــان عــالـی مـــەکـانـەن
پادشــــــای بـوزورگ شـــــای پـەرییــــانـەن

مــــەیمـوونە خــــاتوون هـەم کناچە شــــەن
نـۆش ئـافــــەرینش بـەردەن وەگــــوڵشـــــەن

شــــــازادە شـنـەفت شـی وە پێـــشـــــوازش
هـەم شــــــا چەنـی ئـەو کـــــەردش نـەوازش

واتش وەش ئـامــــــای ئـەی بـەرگـــــــوزیدە
خــــــــاک قـــــــــەدەمگـات وەبـانـن دیـدە

خــــاترت جـــــەم بۆ جــــە نۆش ئـافــــەرین
مـــــەیمـوونە خــــاتوون بـەردەن وەگـــوڵچـین

مـــــــەکـــــــــەرۆ دەوای دەفـع بێ هـۆشـی
بـەرشـــۆ نـەفـــەرقش مــــایەی خــامــــۆشـی

شـــــا وات شـــــــازادە نـوور هــەر دوو چەم
بابشین وە ســـەیر گــوڵ باغـــچـــەی ئیـــرەم

بکــەرین ســـــــەیران رەونــەق نمـای گـــــــوڵ
بکەرین ســـەفـــای رەیحـــان و ســـونبـــوڵ

بەفـــەرمـــوودەی شــا تـەخــتـــێــشــان ئاوەرد
شـــــازادە و یاران ســـــەوار تـەخت کـــــەرد

شین وە گـــوڵســـتـــان گـــرتشـــان قـــەرار
پـەرییـــــــــان ئـامـــــــــان بـە هـەزار هـەزار

زەڕ و جـــــــــەواهـێـــــــر ئـاوەردن وەبـار
جـــە رووی شـــازادە کـــردشـــان نیـــســـار

جـــــە دەوڵـەت ســــەرا گــــــردشـــــان ئارام
جـــــە رەنج راهـان راحـــــەت بین تـەمـــــام

مـــەیموونـە خـــاتوون شـــۆخ دڵپـــەســـەند
پەیدا کـــەرد حـــەکـیم دانای هونەرمـــەند

جـەی وەرتەر حـەکـیم باغـچـەی ئیـرەم بی
وێنەی ئەو حـــەکـیم جـــە عـــاڵەم کـــەم بی

خـــــاتوون وات حــــــەکـــــیم نادرەی وەرین
زوو بکـەر دەوای شـــــای نۆش ئافــــــەرین

تـــۆ بــکـــەر دەوای دەفـــع بـــێ هـــۆشـــی
نـە ســـەرش بەرشـــۆ مـــایەی خـــامـــۆشـی

هـەر چێ مـــــەوازی جـــــە مـــــاڵ دونیـــــا
جـــە گـــەنج و گـــەوهـەر تا بۆ مـــوهـەیا

مــــــەدەرووم پەنـدت ســـــــاهـەرچـێ بەری
بەڵام بـە شـــــەرتـێ زوو عـــيـــــلاج، کــــەری

حـــــــەکـــــــيـم وات خــــــــانم وەبـان ديـدە
بەندەی فــــــەرمــــــانم چـون زەرِ خـــــەريدە

ئـيـنـشــــــــەڵا ئـارۆ تـا وادەی ئـێـــــــــوار
مـــــــەکــــــــەرووم دەوای دەرد ئـەی نـازدار

کـــــەنيـــزان جــــە بـاغ گـــوڵ ئاوەردشــــان
هـەرچـوار ئـەتـراف بـەگــــــوڵ تـەندشــــــان

پەرييـان ئـامــان جـۆق جـۆق و فـــەوج فـەوج
جـەدەور ئـەو نازار يەکـســـەر بيـيــەن مـەوج

خــــــــاتـوونـە خــــــــــانم نـازار بـێـگـەرد
شـــــای نۆش ئـافـــــەرين گــــوڵاب رێز کـــەرد

تـا وە سـێ ســـــەعــــات ســـــەوڵ نازپەروەر
کــــەردشــــان دەوای بێ هـۆشــــيی دوڵـبــــەر

ناگـــا چـەم هۆرداشـت شـــای نۆش ئـافــــەرين
ويش دی هـاجــــە بـاغ شـــــيــــرين رەنگين

ديش نيـشـتـەن جەلاش پەرييـان سـەف سـەف
هـەريەک دەسـتـەی گوڵ رەيحـان نەرووی کـەف

مـــــەيموونە خــــاتوون هـا جــــە ســـــەريش
مـــــەرێزنۆ گــــــوڵاو نە رووی جـــــەمــــينش

پـەری گـــــشـت بـە عـــــام بين گـــــرفـــــتـــــارش
پـەی پـەی مـــــەبۆســــــان گــــۆنای گـــــوڵنـارش

نۆش ئافـــەرین وات خــــاتوونە شـــیـــرین
تـۆ چـون یـاونـای مـن وەی ســــــــەرزەمـین

مـــەیموونە خـــاتوون گــوزەشـــتـــەی کــردار
بەیان کـــــەرد پەرێ شـــــیـــــرین نـازدار

جــــە نـەو پـەرســــاوە شـــــازادەی دڵڕێش
ئـیـســـــە جــەکـۆ بۆ چێش ئـامــا بۆ پێش

وات خـــوٚفت نـەبۆ شـــوٚخ شــــیـــــرین راز
ها نـەڕووی مـەجلیس نـیـشـتــەن بە ئێـعـزاز

ئەو شـــەو بە ســوحــبــەت تا ســفــیـدەی رۆز
چـەنـی نـازاران شــــــــوٚخ دڵـفــــــــروٚز

پەری تەڵەب کـــەرد دەســــتـــــە بە دەســـتـــــە
وێنەی غـونچـەی گوڵ جــە گـوڵچین رەسـتــە

وات ئـیـمــشـــەو مـەشـیـوٚ کــارێ بسـازان
ئـیـــــــرەم چـون بـەهــەشت بـەرین بـڕازان

پەرییـــان بە فـــەرمـــان پادشـــای وێشــان
لـوان تـەدارەک ئـیـــــرەم کـــــەردشـــــــان

پڕ ســــەفـــا و زینەت کـــەردشــــان بەی تـەور
هــیـچ کـــــــــەس نـەدیـدەن نـەدەوران دەور

جـای تـەعــریف نـیـیــەن واچە بەی شـێــوە
ئـیـــــرەم نام وێش هـامــــــەبۆ پـێــــــوە

شـــای نۆش ئافــەرین ئەو بە خـــوٚش دەمــاغ
بەردشـــــــان داخڵ کـــــەردشــــــان بە باغ

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

نیاشان وەبان کورسی زەڕنیگار
چون خورشید نە بورج ماهی گرت قەرار

خاتوونە خانم نازار بێگەرد
لوا بە مەنزڵ شازادە ببەرد

عەرز کەرد فیدات بام شازادەی ئەکرەم
بابشین وەسەیر گوڵباغچەی ئیرەم

شای نۆش ئافەرین ئنتیزارتەن
پەری حەسرەتمەند بە دیدارتەن

سا کە ئێد شنەفت شازادەی سەروەر
هۆرێزا نە جا بەور هونەروەر

داخڵ بین وەباغ گوڵباغچەی ئیرەم
بەسۆز و بەساز سەدای زیل و بەم

پەریان چەندێ گەوهەر ئاوەردن
نێسار بالای شازادە کەردن

سوڵتان شی وەبان تەخت زەڕینش
جە لای دەست راست نۆش ئافەرینش

ساقی شۆخ شەنگ بادەی مەی بەدەست
کەشیدە رەعنا شۆخ دیدە مەست

ئەو شەو تا سەحەر خورشید بەرئاما
مەجلیس گرتشان جەدەوران شا

مەیموونە خاتوون شیرین بێ گەرد
رەویەی بوزورگی هەم بەجا ئاوەرد

* ئەوەند خدمەت کەر جە نەندازە رەد
تا چل رۆژ تەمام مەرەخەس نەکەرد

جە دمای چل رۆژ یاد وەتەن کەرد
تەشریف بە حوزوور شای پەرییان بەرد

جەرووی بوزرگی روخسەت بدەر پێم
تا شۆم بە وەتەن موڵک بابۆی وێم

پادشای پەری ئاما بە گوفتار
رێزا نە دیدەش گەوهەر بەخەروار

جەواب دا ئەی شێر عەرسەی زەمانە
هیچ حەرفم نییەن ماوەر بەهانە

بەڵێ یەک حەرفێ زبانم بەستەن
عەیبەن پەی شاهان ئیقرار شکەستەن

جە دەرگای داوەر دانای کردگار
وە یەقین دڵ کەردەنم ئیقرار

هەرکەس تەلیسمات دێو بدۆ شکەست
خاتوونە پەری باوەرۆ بەدەست

سەرنگوون کەرۆ ئەو دێوە غوڵە
خەراب کەرۆ کاخ موڵک زەنگوڵە

چەنێ تەدارەک تەعریف نەبۆ پێم
مەدەرووم پەنەش من کناچەی وێم

ئێستە ئەی فەتحە بەمەردی کەردی
کنا چەم نەکاخ دێوان ئاوەردی

ئیستدعام ئێدەن ئیسە ئەی فەرزەند
خاتوونە پەی تۆ بکەرووم پەیوەند

مایل بەدیدار شەمع دیدەت بۆ
بەوێنەی کەنیز جارووکەشت بۆ

شازادە واتش ئەی شاه سەروەر
من غولاّم تۆم جە بەندە کەمتەر

لوتفت کامڵەن رازت دروستەن
منیچ یەک حەرفێ زوبانم بەستەن

بە نۆش ئافەرین ئیقرارم کەردەن
بەیەقین دڵ سەوگەندم وەردەن

هەتا نەچینم گوڵزار باغش
نەنیشووم وەبان شەمع چراغش

خەیاڵ رووی کەس نەکەرووم هەوەس
چەم گوشاد نەکەم بەدیدار کەس

واتش ئەی فەرزەند عەیبێ نەدارۆ
بەڵێ یەک حەرفێ مەواچووم وەتۆ

ئێدەن مەتڵەبم چون یاوای وە زەید
ئاوەردی وە دەست ئەو جەمین خورشید

جەو دما نازدار خاتوون ببەری
بە دەماغ شەوق نیکاحش کەری

شازادە دلێر قەبووڵ کەرد رازش
وات مەکەم رۆحم وە پایەندازش

شـــاه و شـــازاده ئیـــقـــراریٚ کـــەردن
بە ســیــغـــەی کــەلام ســەوگــەندیٚ وەردن

پـادشـــا فـــەرمـــا دوو تـەخـت ئـاوەردن
بـەدەست شـــازادە و یاران ســـپـــەردن

شــا فــەرمــا دیٚوان تەخــتــشــان هـۆرداشت
نـەزەر بـە وەتـەن شـــارچین گـــومـــاشـت

مــــەیمـوونـە خـــاتـوون نـازار دوڵبـــــەر
ئـامـــا تـا مـــوحـــیـت دەریـای ئـەسکـەندەر

بـاز هـەم گـــیٚـــڵاوە شـــۆخ خـــاتـر ریٚش
روو کـــەرد بـە مـــەسکەن مــوڵـک بابـۆی ویٚش

دیٚـوان تـەی کـــەردن راگـــەی پڕ ئـاســـیـب
یـاران یـاونـان بـەکـــۆی ســـەرئـەنـدیب

دیٚوان واتـن شـــاه خـــاترت بۆ شـــاد
یە کـــۆی ســـەرئـەندیب یە ئـادەمـــیـــزاد

شـــازادە شنـەفت چـون گـــوڵ شـکـاوا
نـەســـیـم چینش بـە مـــەشـــام یاوا

دیٚوان روخـســەت دا تـەخـت هـەم بـەردشـــان
رەوانـەی گـــوڵـزار ئـیـــرەم کـــەردشـــان

نـیـگـا کـــەرد بـەچـە روخ ئـامـــا بـەلاش
کـــەفـتن چـون غـــولاٚم ویٚش نـە خـــاک پـاش

شـــازادە بـۆســـا ســـەرو بـاڵشـــان
هـەم خـــەیلیٚ پەرســا جــە ئەحــواڵشـــان

نەوازش بەحوب بکەرد چەنیشان
روخسەت دا لوان بە ماوای وێشان

یاوان بە یاران شازادەی سالار
داخل بین بە جای نەزدیک بین بەشار

بە خان محەمەد وات شێر بەچەی خوونخوار
مەبۆ تو چابک بشی پەرێ شار

چوار ئەسپ و چوار زین چەنی گشت ئەسباب
دەرسات باوەری بە تەعجیل و تاب

دەرسات هۆرێزا چون شێر شکار
پەرێ تەدارەک رووکەردش نە شار

لوا بە بازار شێر هونەرمەند
چوار ئەسپ و چوار زین توحفەی دڵپەسەند

جا کە پەیدا کەرد پەرێ خوابگا
ئاماوە و یاران بەردش بە ئەو جا

جە ئەو مەنزڵگا گرتشان قەرار
شای نۆش ئافەرین هەم شێر خوونخوار

نەوجاگە نیشتن شەو گرتن ئارام
راحت بین نەوجا تا بە وەقت شام

@kurdica

دەرمانداوکردنی سوڵتان ئیبراهیم و ڕفاندنی نۆش ئافەرین لەلایەن سەلیمەوە

کـردارش پەوسـەن ئەی چەرخ کـەچباز
رۆژێ هـەزار فـەند فـەریب مـەدۆ سـاز

گـاهێ مـەدۆ کـام بەناز و نیـعـمـەت
گـاهێ مـەدۆ دەرد پەژارە و مـیـحنەت

خـانا، نیـعـمـەتش کـامـدار نیـیـەن
(نەرێزەش) تاسـەر پایدار نیـیـەن

گـوش بدەر بە ئەو ناپۆخـتـە و ناخـام
جـە ئەمـیـر سـەلیم دێوانەی کـەم فـام

ئەویش گـرفـتـار نۆش ئافـەرین بی
دایم جـە داغش مـاتەم نشین بی

ئەو نامـوافـێق دێوانەی دەغـەڵ
زەهرش پەنهـان بی دایم نە بەغـەڵ

دایمە نەپەی فـرسـەت و فـەریب
تا یاوان یاران بەکـۆی سـەرئەندیب

شـەو ئامـا ناپاک رووسـیای کـەم فـام
کـەس حـازر نەبی شی بەلای تەعـام

زەڕەیێ نەو شـیـرەی زەهر بێ ئەمـان
بە مـەخـفی ریزا نە رووی تەعـامـان

شـازادە دەست بەرد پەی جـیب بەغـەل
نیگا کـەرد نەرووی سـاعـەت بێ خـەلەل

هـۆش دا بە سـاعـەت بە نیگا، کـەردەن
دیا چوار سـاعـەت نەشـەو ویەردەن

شـازادە دەست بەرد خـەیلێ تەعـام وەرد
زەهـر هەلاهەل جـە تەن ئەسـەر کـەرد

زبانش جـە راز گـفـتـوگـۆ لەنگ بی
رەوشـەنیی دیدەش چون شـەوەزەنگ بی

سەلیم دی وەی تەور ئەو شێر خوونخوار
نە رووی خـاکـدا مـەنالۆ بەزار

هۆرێزا وەپا بە تەعـجـیل و تاو
دیش نۆش ئافەرین ها نە شیرین خاو

دارووی بێ هـۆشی ئاوەرد دا بە نـۆش
نۆش نەخـاو دا تەمـام بی بێ هـۆش

سـەلیم ناپاک دڵ پڕ ژتەشـویش
نۆش ئافـەرینش وست نەتەرک وێش

* (قەترە)دا بە تاو چەند رۆژ و چەن شەب
تا مـەنزڵ بەردش بەمـاوای حـەلەب

ئاگاداربوونی یاران لەحاڵی شازادە و هاتنی روخ

ئەی چەرخ غـەدار شـەرمێ نیـیەن پێت
خـەجـاڵەت نابی تۆ جـە کـردەی وێت

* کـەی چەنی کـەس بە مـیـان بەسـتی
کـەردی رەفـیـقی تۆ بە دروسـتی

* تۆ کـــێت نەپێـــچـــا بەدام بەڵاوە
کـێت ناوەرد بە تای رشـتـەی جـەفـاوە

با بەرکـــەنار بۆ ئەو جـــە فـــام ســـادە
بشـین بەســـەر وەخت کـــار شـــازادە

زەهـرش نەدەروون بـەو تـەور کـــار کـــەرد
رەنگش چون خـەزان زەعـفـەران بی زەرد

ئـەندام لـەتـیـف وێنـەی گـــــوڵ تـەبـەق
ئەعـزای پاکـیـزەش تـەمـام بی شـەق شـەق

قـــەترەی زۆخ زەرد جـــە بـەدەن ســـەرواز
جـــارییـــەن جـــە تـەن وێنەی مـــارانگاز

مـــەوج جـــواناو تـەڕ کـــەردەن ئازاش
یاونـان وەســـــەر ویەرد هـەم جـــە پاش

چەم پڕ جـە ئەسـرین خـەیاڵات مـەکـەرد
پەی پەی مـەکـێشـا هـەناسـان سـەرد

خـان مـحـەمـەد جـە دەنگ ناڵین بێ شـۆ
ئـامـــا نـە گـــۆشش دەنگ رۆ هـەی رۆ

جـەو زاری و شـیـوەن نەخـاو بی بێـدار
دیش کـــە شـــازادە مـــەناڵۆ بە زار

بەتاو و تـەعـــجـــیل جـــەڵد و ئامـــادە
شـی گـــۆش دا بـەدەنگ نـاڵەی شـــازادە

نیگا کـەرد خـەیلێ پەشـێـوەن حـاڵش
زەرد بییـەن چون بەی شـێوەی جـەماڵش

ئاهی سەرد کێشا شی بە تاسەوە
کەفت نەدەریای بەحر بە وەسواسەوە

هەرچەند هاوار کەرد بەزاری و فەریاد
جەلای شازادە هیچ سەدا نەداد

خان مەحەمەد دی سەردا وەبەردا
بەهەر دوو دەستش بدا وەسەردا

مەوات ئەی بەدبەخت یە چێش ئامان پێت
مەگەر نەزانای تۆ جەکار وێت

خەیلێ کەردشان شین بێ سامان
ئاخر وات حەمید دەستم بە دامان

یەزاری و شیوەن سوود نەدارۆ پێش
کاری کەر بە حاڵ شازادەی دڵڕێش

حەمید ئێد شنەفت بەدڵەی پڕ جۆش
پەڕ مورغ ئاوەرد دا بە رووی ئاتەش

دەرسات حازر بی مورغ وەفادار
نیگا کەرد بە رووی شازادەی سالار

دیش کە شازادە کەفتەن وە رووی خاک
ئەندام پاکش یەکسەر بیەن چاک

روخ وات خان مەحەمەد یەکار زەهرەن
شازادە بەی تەور نەزدیک وەمەرگەن

من بشوەم وەلای عەبدورەحمان شا
بەڵکم حەکیمێ باوەروو و ئەی جا

سـا کـە ئێـدش وات پـەرواز کـەرد نەوجـا
یاوا بـە خـدمـەت عـەبدورەحـمـان شـا

شـا واتش ئـامـان ئـەی مـورغ گـوزین
پەی چی ئـامـانی بەدڵـەی حـەزین

مـورغ واتش ئـەی شـا دەروونم تەنگەن
شـازادە هـەلاک زەهر فـەرەنگەن

سـا کە ئێد شنەفت عـەبدورەحـمان شـاه
هـەوادا جـە سـەر تـاج و هـەم کـولاه

مـەیموونە خـاتوون شـنـەفتن بـە گـۆش
بدا وە سـەردا دەردەم بـی بێ هـۆش

هـەم ئـامـا بـە هـۆش بـانـگش نـەدەردا
خـاک رووی زەمـین کـەردش وەسـەردا

نەسـرولای حـەکـیم حـازر بی نـەو جـا
خـاتوون وات حـەکـیم بابشـین وە را

حـەکـیم دەرسـاعـەت هـۆرێزا وە پا
وەعـدەی سێ سـاعـەت یاوان بە ئەو جـا

دیشـان شـازادە غـەڵتـان خـاکـەن
سـەر تا پاش تـەمام یەکسـەر چاک چاکەن

خـاتوونە خـانم وێش وست نە رووی خـاک
خـەیلێ لاونا شـیـر دەروون چاک

حـەکـیم وات وەسـەن ئـەی گـریە و زاری
رووکـەن جـەدەرگـای کـەریم باری

@kurdica

ئەگـــەر نیم نەفـــەس مـــەندەبۆ باقی
دەواش مــەکــەرووم تـەحــقــیق بە تاقی

خـــاتوون وات حـــەکـــیم دەواش بکەری
بـەڵکم عـــەلاجـێ شـــازادە کــــەری

هـەرچـێ مــــەوازی جــــە مـــاڵ دنیـــا
مـــــەدەرووم پـەنـەت تـەمـــام بـەدڵخـــوا

حـــەکـــیم وات خـــانم منـەت وەگـــیـــانم
هـەرچـێ بـزانـووم وەبـان چـەمـــــــانم

دەست بەرد کە دەوای مەعجـوون بەرئاوەرد
چەنی نۆش داروو ئامــێــتــە هـەم کــەرد

جــەو دەم پەیدا بـی عـەبدوڕەحــمــان شــا
چەنی چەند حـــەکـــیم یاوان بە ئەو جــا

دەرلەحـزە کـە شـا تاجش وست نە خـاک
یەکـســەر سـپـاوسـان یـەقـە کـەردن چاک

واتشـــان سـەد حـەیف شـازادەی بێ باک
تەلیـسم زەنگوڵە یەکـســەر کـەردی پاک

نـەســرولای حـــەکـــیم وات ئەی پـادشــا
ئەگـــەر شـــامـــۆهـرێ پەرێم بۆ پـەیدا

شـا کە ئید شنەفت دەست کەرد وە بەغەڵ
مـــــوهـر ســـــولـەیمـان ئاوەردش وەبەر

دیشـــان شـــازادە غـــەلتـــان خـــاکـــەن
سـەرتا پای تـەمـام یەکسـەر چاک چاکەن

داش بە نەســــرۆڵا حـــەکـــیم دەردان
حـەکـیم وات بەعـزێ شـێـر پـەرێم باوەران

شـا فـەرمـا دەردەم شـیـر حـازر کـەردن
شـیـر چەنی عـەسـەڵ ئامـێـتـە کـەردن

مـوهـر سـولەیمان قـاتیی شـێـر کـەردن
پەی پـەی تـەناول شــــازادە کـــــەردن

تـا دە رۆژ تـەمـــــــام دەوا دادن پـێـش
دان بە شـــــازادە ئەو مــــەرد دڵـرێش

رۆژی یـازدەهـەم دیـدە کــــــــەردش بـاز
دیش خـاتوون جـەلاش نیـشـتـەن بەدڵواز

گــــوڵاو مــــەرێزۆ بەرووی دەمــــاغش
هـــەتـا رۆشــن بـۆ چـەشـم و چـراغـش

حـەکـیم و وەزیر شـای عـەبدورەحـمـان
گـــشـت دەس بە دوعـــا بـەدڵ بە زوبـان

بە دەرگـــای کـــەریم قـــازیولحـــاجـــات
شـــاهـ و شـــەهریار کـەردن مـــوناجـات

خـــەیلێ نیگا کـەرد شـــازادەی ســـالار
دیش نۆش ئافـــەرین هیچ نیـــیـــەن دیار

واتش ئەی خـاتوون کـۆن نۆش ئافـــەرین
یە بـەکــــۆ بەردەن ســــەلیم بـێ دین

شــــازادە واتش خـــاتوون شـــیـــرین
بەڵکو پەیدا کـەن شـای نۆش ئافـەرین

شای نۆش ئافەرین مەلیک گەوهەر تاج
سەلیم لەعین بەردەن بە تاراج

تەڵەب کەردشان ئەو مورغ گوزین
بەڵکم پەیدا کەی شای نۆش ئافەرین

مورغ وەفادار با بشۆ وەڕا
بشین وەسەروەخت شێر کینە خوا

تا چل و یەک رۆژ دەوا بداشان
داخڵ بە حەمام شاهی کەردشان

شین وە بان تەخت نیشتن بەرقەرار
چەنی خاتوونە خانم نازدار

نیشتن چەنی هەم بە خاتر گوشا
تا نۆش ئافەرین چون ببۆ پەیدا

بچینە سەروەختی ئەمیر سەلیم و نۆش ئافەرینەوە

شای نۆش ئافەرین دیدە کەردش واز
ئاما بە گوفتار شای شەکەرین راز

واتش ئەی سەلیم چون ئامای وەی جا
جە کۆن شازادە ئەرێ بێ حەیا

سەلیم وات نازدار ئەی نوور دیدەم
شازادە مەردەن ئەی بەرگوزیدەم

من زەڕەێی زەهرم دادەن بە ئەو
تا بەڕووی مەحشەر نەخێزۆ نەخەو

سـا کـه ئێـد شنەفت شـای نۆش ئـافـەرین
دیدەی شـــــابازش پڕ بی نـه ئـەســـــرین

رووی رەوشـــەن جـەلاش بی وە شـــەوەزەنگ
شی بە حـــاڵ مـردن بێ سـەدا و بێـدەنگ

ئـاخـــــر هـۆرێزا دەسـت دا بـەســــــاتوور
واتــش ئـــەی نــاپـاک لـــەعــین بــەدنـــوور

چ قـــــودرەت داری نـه جـــــای شــــــازادە
جــــــــــــــە لـەبـان مـن بـنـۆشـی بـادە

سـەلیم ئێـد شنەفت دەس دا بە شـمـشێـر
غــــورِا بـه نازار ســــــەلیم بێ پـیـــــر

کـــــەردش حـــــەواڵە پەی نـۆش ئـافـــــەرین
شــای نۆش ئـافـەرین سـیـا بی جـە قین

چون شـــێـــر مـــادە هەڵمـــەت دا بە قـــار
دەست دا بـه خــەنجــەر بورِەندەی ئـابدار

شـــەند نـه رووی سـینەی ســـەلیم نامــدار
ســـــینەش شکاوا بـەوێنەی خــــیـــــار

دەست بەردش پەی سـەر ئەو شووم نامـەرد
ســەرش نـه حــەڵقــەی بەدەن جـیـا کـەرد

لیــبــاس ســـەلیم جــە بەر رەها کـــەرد
پـۆشـــاش بەوێش کـــێـــشـــا ئـاه ســـەرد

ئـاخـــــر نـاعـــــێـــــلاج پـادا نـه ریکاب
روو کـــــەرد بە دمــــــا بە دیدەی پڕ تـاب

گەیشتنی مورغ و پاشماوەی ڕووداوەکە

ناگاه جە هەوا مورغ بی پەیدا
دیش کە دیارەن سەلیم گومرا

نەزانا ئەو شۆخ زولف عەنبەرینەن
شاه گەوهەر تاج نۆش ئافەرینەن

نەعرە بەرئاوەرد واتش ئەی لەعین
جە کۆن ناپەیدان شای نۆش ئافەرین

نۆش ئافەرین زوود نیگای باڵا کەرد
مورغ خۆش کەلام بە نەزەر ئاوەرد

واتش ئەی مورغ ئەی یار گیانی
من سەلیمم کوشت بە تۆ مزگانی

مورغ دەرساعەت نازار شناسا
ساتێ سەرسام بی لادێ تەواسا

کەفت نە خاک پای شای نۆش ئافەرین
چون نەجاتت بی نە دەست لەعین

فەرما بە خەنجەر سەلیم ناپاک
بە تیغ ئەڵماس سینەش کەردم چاک

ئامانەن ئەی ڕوخ شازادەی سالار
چونەن چ تەورەن شای والا تەبار

خاتوونە چەنی عەبدورەحمان شا
حەکیمان شا چەنی نەسرۆڵا

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

یەکسەر حەکیمان پەرێش ئاوەردن
موعالەجەی دەرد شازادە کەردن

نازار ئێد شنەفت شوکر خودا کەرد
واتش شازادە بە خودام سپەرد

مورغ نازارش بەردش وەهەوا
واتش بە تەعجیل رەوان بین وە ڕا

وەعدەی سێ ساعەت یاوان بە ئەوجا
خەیمە شازادە دەردەم دیار دا

بە ئەندەک ئەندەک ئاوەرد بە پاین
واتش شازادە یە نۆش ئافەرین

مەیموونە خاتوون زوڵفان عەنبەرین
لوا وە پێشواز شای نۆش ئافەرین

لەب وە خەندەوە سەلام کەرد بە ناز
عەلەیکش داوە شای شەکەرین راز

گەوهەر تاج چەنی خاتوونەی نازار
لوان بە خدمەت شازادەی سالار

سەلام بەرووی ناز شازادە کەردش
ئاداب ئەرکان بەجا ئاوەردش

شازادە نیگای نۆش ئافەرین کەرد
هەردووشان دەردەم کێشان ئاه سەرد

دیدەشان بەناز پڕ بی جە ئەسرین
ئاخر بین بێ هۆش نە رووی سەرزەمین

مـــەیمـوونە خـــاتـوون نـەجـــا هۆرێزا
بـۆی عـــەتر و گـــوڵاب وە ســـەردا رێزا

هـەردوو بـێـدار کــەرد نە خــاو شــیــرین
شـــازادە چەنـی شـــای نۆش ئـافـــەرین

شـــازادە جــە نـەو ئـەحــواڵ مـــەپـەرســـا
واتش کــە ســـەلیـم چون کــەردی فـــەنا

شـای نۆش ئافـەرین گـوزەشـتـە یەکسـەر
یـاونا بـەعـــەرز شـــازادەی ســـەروەر

شـازادە شنەفت خـەیلێ بی خـۆشـحـاڵ
بۆسـە دا جـەمین گۆنـای سـۆسـەن خـاڵ

مـەیمـوونە خـاتـوون چەنـی مـورغ خـاس
جـەلای شـــازادە کــەردن ئـیلـتـیـمــاس

عـەبدورەحـمـان شـا تـەشـریف ئاوەردش
مـورغ و خـــاتوونە مـــەرەخـەس کـــەردش

وەخـتـێ کـە لوا عــەبدورەحــمـــان شــا
شـــازادە فـــەرمــا خـــەیمـە و بارەگــا،

دەردەم کـــــە لوان بـەڕاگـــەی حـــەلـەب
مـــدارا نـەکـــەرد بـە رۆژ و بـە شــــەب

گەیشتنی شازادە
بە وڵاتی حەلەب و ئاخاوتنی لەگەڵ مەلیک بەهمەندا

قـــاســـێـــدان ئـامـــان خـــەبەر ئـاوەردن
جــە حـــاڵ شـــازادە خـــەبـەردار کـــەردن

مـــەلـیک بـەهـمـــەن شـنـەفت هـۆرێزا وەپـا
دەردەم فـەرمـان دا جـەم کـەردش سـپـا

خـــەیمە و بارەگـا جــە شـــار بار کـــەردن
دوو سێ فـەرسـەخـیی را مـەنزڵ کـەردن

جـــەو تەرەف ئـامـــا شـــازادەی چـالاک
یـاوا بە حـــەلەب چـون شـــێـــر بێ بـاک

خـــەیمەی گـــوڵنـاری وەپـا کـــەردشـــان
شـــای نـۆش ئـافــەرین بەوجـا بـەردشـان

خـان مـحـەمـەد چەنـی حـەمـیـد مـەلاح
نـیـــشـتن نە خـــەیمە هـەردوو بەدەمـــاخ

گەیشتنی مەلیک بەهمەن بە شازادە و
هەڵگیرسانی شەڕی شەوانە

دیســـان قـــاســـیـــدان ئـاوەردن خـــەبەر
شـــازادە یـاوان بەســـەحـــرای ئـەخـــزەر

بەهـمـــەن چـون شـنـەفت دەردەم بی ســوار
لەشـکر بـەرد بەســـەر شـــازادەی ســـالار

بـین بە چـوار دەســـە نـەو زوڵـمـــات و تـار
گـــرتـن دەورادەور شـــێـــر بـەچەی زۆردار

قاو کەفت نە قوشوون شازادەی سالار
واتن شـــازادەی بێ خـــەبەر نەکـــار

قـابز کـە ئامـان پەی گـیـانت بەقـەس
نازۆ نەهیچ جـا بکیـشـۆت نەفـــەس

شـــازادە شنەفت نە خـــاو بی بێـــدار
دەردەم دەرسـاعـەت بەئەسپ بی سـوار

غورا خان محـەمەد جە رووی قین و قار
زوود چەنی حەمید بە ئەسپ بوون سوار

هەی بیـــاون و بەیۆن بە ئیـــمــــداد
بزانووم بەهـمــەن چێـشـشــەن مــوراد

* شازادە رووکەرد نە سپای خوونخوار
رووکـــەرد نەفـــەوج ســـەد هەزار هەزار

واتش نابێکار نە رووی عـەرســەی دەور
مـــەگـــەر نام من نەشنەفـــتی نەوەر

نامم ئیـــبـــراهیم ســاحـــێب قـــەرانم
کوشەندەی جادووی عەرسـەی مەیدانم

نە جــادوو نە شـێـر نە بەور گـومـــڕا
هـیچ کـــــــام نەبەندم نمەبۆن رەها

خـان محـەمـەد چەنی حـەمـیـد سـالار
یاوان بە شـــازادە نە رووی کــــارزار

شـــازادە واتش ئەی شـــووم بەدکـــار
کـــێن چ کـــارەن نەی زوڵمـــات تار

وات مەلیک بەهمەن شێر پڕشکۆ
شای نۆش ئافەرین مەسانۆ جە تۆ

بەڵکە بە زیندە بشی بەرای وێت
شای نۆش ئافەرین سوود نەدارۆ پێت

وەگەر نە قەسەم بەزات ئەڵا
نازووم بە زیندە تۆ بشی بەرا

شازادە واتش ئەی شووم لەعین
کەم بکەر بیجا ئە تۆ ئەی بێ دین

من تەلیسم سەخت جادووم شکەستم
تا نۆش ئافەرین یاوا بەدەستم

مەر شار دەمشق نەیادت شییەن
مەر تۆ نازانی شازادە کییەن

وە یادت مەیۆ چێشم کەرد ئەو شەو
لێتان حەرام بی هەم خورد و هەم خەو

خان محەمەد چەنی شای نۆش ئافەرین
هەریەک جەلایێ هەڵمەت دان بە کین

چەند کەس کوشتشان نەو زوڵمات تار
هجووم ئاوەردن لەشکر سەدهەزار

گرتن دەورادەور شێران پڕکین
کەردن وە جەستەش چەند زەخم سەنگین

یەند زەخمدار بی نەرووی عەرسەی کار
ئاخر هەر چوار فێرار بین فێرار

کوردیکا @kurdica

هـەرچوار بەو دەسـتوور کـەردشان تەدبیر
بگورێزان جـە ناو عــەرسـەی داروگـیـر

جیابوونەوەی یاران لەیەک و دەرچوون لە مەیدانی شەڕ

هــەریــەک بــە راهــێ رەوان بــین بــەدەو
نەوشــەو شـازادە سێ رۆژ نەکـەرد خـەو

هـیچ نمەزانان بەکـــۆ مــــەشــــۆ را
پــەنـا بــەردشـــــــــان بــە زات ئـەڵـلا

تــا رۆژ رەوشـــــــــــەن لـوان بـەڕاوە
گـــا مــــەشـین وە بـەر گـــا بە دمـــاوە

نــە رۆژ چـوارەم لـوان بــە جـــــــای
یە جـــای ناهـەمـــوار خـــەراپە گـــای

ئاخـــر هـەر دوو ئەسـپ نەمـــەندن بەکـار
هـەر دوو پیـــادە بـین بـەزاری و زگـــار

خـــــەیلـێ وە پـیــــادە لوان بـەراوە
گـــیـــر وەردن بـە دەست بـەلاّ و قـــەزاوە

ئـافـــتــاب زۆر ئـاوەرد زەمـین مــــەلـەرزا
مـــــــەل نـە رووی هـەوا پـەڕوبـاڵ رێـزا

زەمـین یەکـســـــەر بی بە ئـاهـیــر نـار
هــەردوو لـەب تـوشـنـە هـەم زەلـیـل و زار

* ریـگ بیــــابـان چـەسـپ مـــــەبی نـەپـا
تـەن زەخـمی و پا لوخـت هـەر دوو بە دڵخـا

شــای نۆش ئافــەرین بــێ هــۆش بی نەوجــا
ئـەو کـــــەفت وەبــێ نــاز شــــۆخ دڵڕوبــا

پاڕانەوەی شازادە و نۆش ئافەرین
لە دەرگای خوای گەورە

* ئـەوەنـد کـــەردشـــان زاری فـــەراوان
لالآن نـە دەرگـــای رەحـــیم و رەحـــمـــان

واتـن یـاکـــــەریم کـــــەرم بـنـمــــانـە
دەلیلــی بـە خـــــەیر پـەیمـان بـکیــــانـە

جـــەو تـەرەف دیســـان خـــاتوونـەی نـازدار
جـــــە حـــاڵ شـــازادە ببی خـــەبـەردار

خــاتوون جـە بابـۆش هیـمـەتخـواهـی کـەرد
فـــەرمـــا بە فـــەرهـەنگ تـەخت زەڕ ئـاوەرد

دەرلا ســــــوار بـی وە فـــــەرهـەنـگ دێـو
لـوا بـەراوە مـــــــاتـەم و پـەشــــــێــــــو

تـا یاوا بـە جـــای ســەحـــرای ناهـەمـــوار
شــــــازادە و نـازدار جـــــە دوور دا دیـار

هـەردوو بێ هۆشـەن کەفتەن نە رووی خـاک
مـــەیمـوونە خـــاتـوون یەقـــە کـــەردش چاک

دیش نۆش ئـافـەرین کـــەفـتـــەن وە غـــەمگین
جـوانـاو جـەم بەســـتـــەن نە جـام جـــەمین

ســـەر نۆش ئـافـــەرین نیـــا نـە ئاغـــۆش
وێـنـەی دەســـــتـــە گـــوڵ بـۆ نیـــا نەبـۆش

شـای عـەبدورەحـمـان وارێد بی بەو جـا
بەڕووی شـــازادە خـــەیلێ کـــەرد نیگا

فـــەرمـــا کـــە دەردەم گـــوڵاب ئـاوەردن
گـــۆنای هـەردووشـــان گـــوڵابرێز کـــەردن

هەر چەند سـەعی کـەرد کە نامـان بەهۆش
مـــەیموونە خـــاتوون مـــاه قـــەســـەب پۆش

عـــەرز بابۆش کـــەرد ئەو شـــۆخ نـازار
هـەردووشـــان مـــەبەم بەو بـاغ و گـــوڵزار

دەردەم فـــەرمـــان دا دوو تـەخت ئـاوەردن
شـــازادە و نـازار ســـوارش کـــەردن

روو کــــەردن بە ڕا یـاوان بـە گـــــوڵزار
فـــەرمـــا ئـاوەردن گـــوڵان بـە خـــەروار

مـــوهـری ســـولـەیمان دەردەم ئـاوەردن
دەوای بـێ هـۆشـــیی شـــازادە کـــەردن

هـەردووشـــان نـەخـــەو دیدە کـــەردن بـاز
دین عـەبدورەحـمـان نیـشـتـەن بە دڵواز

مـەیموونە خـاتوون سـەلام کـەرد لێـشـان
هەر دوو ئـەو سـەلام عـەلەیک سـەندشـان

واتشـــان ئێـــمـــە چون یـاوان بە ئەی جـا
جـــەی کـــارو کـــردار من بکەن ئـاگـــا

مـەیموونە خـاتوون گـوزەشـتـەی ئەی کـار
یـاونـا بە عـــەرز جـــە لای شـــەهریار

یەک پەری ئامـــا جـــە ئادەمـــیـــزاد
جـە دوور کـە ئامـا دەست کـەرد بە فـەریاد

واتش جـە سـەحـرای توور دیم دوو سـوار
هەردوو بێ هـۆشـەن نەوسـەحـرای دشـوار

مـن زانـام ســـەوار نـۆش ئـافـــەرینـەن
رەفــیــقش سـولْـتــان شــازادەی چینەن

تـو واچـە پـەی مـن نـام و نـیـــشـــانت
جـە کـۆن خـان مـحـەمـەد رەفـیق گـیـانت

تـەمـــام گـــوزارش حـــالاْت بەیان کـــەرد
پەرێ خــان مـحـەمـەد کـێشـا ئـاه سـەرد

عـەبـدورەحـمـان شـا فـەرهـەنگ کـەرد تەڵەب
وات مــــەبۆ بشـی تـا شــــار حــــەڵەب

بشـین بە ســەر وەقت باقــیـی داســتـــان
ئەو شـەو خان مـحـەمەد شـێر سـەربۆسـتـان

شـمـشـێـر بورِان نەفــەرقش جـا کـەرد
ولحـــاسڵ تاتاق ئەبروش جـیـــا کـــەرد

* خـوون نەڕووی جـەمین خـان مـالاْمـاڵ بی
ئەوەند خـوون ئامــا خــەیلێ بەدحــاڵ بی

ئـەســـپش رانـا یەک شـــەب و یەک رۆ
تـا شـی بـە بـاغ پـرِ گـــــوڵ پـرِ شـکـۆ

هاتنی ماهی زەڕئەفشان کچی پاشای ئەنتاکیە
بۆ باغ و دیتنی خان محەمەد

مـــاه زەڕئەفـــشـــان تـەشـــریف ئـاوەردش
ســــــەیرانگـای رووی بـاغ بـەدڵ ئـاوەردش

وەخــــــــتێ کـــــە یـاوا بـەدەروازەی بـاغ
دیش کـــە جــــوانێ وێنـەی شــــەوچـراغ

کـەفـتـەن وە بێ هـۆش نەرووی تەخت خـاک
بـەهـوون ســــەرزەمـین کـــەردەنش نەمناک

نیـشـــانـەی ئـەڵمــاس بـەرگ ئەتڵــەس پۆش
کـــەمـــەربەند تـەڵا خـــەرقـــەی لاڵ نـەدۆش

گــــۆناش مـــــەدرەوشــــۆ وە شـــــەهریاری
رەنگـینـەن بـەهـوون گـــــۆنای گــــوڵناری

نـیـــــشـــــانـەی شـــــاهـی وەنەش دیارەن
وە تـاج و نـیم تـاج ئـەو شـــــــــەهـریـارەن

دەرلاد گـــــرفـــــتـــــار بـەژن بـاڵاش بـی
گـــرفـــتـــار بە شـــەوق رەنگ ئاڵاش بی

پـیــــــادە بی لـوا شـی نـە ســـــــەرینش
رانـش دانـیــــــا نـەژێـر ســــــــەریـنـش

خـــەدمـــە و کـــەنیـــز دەرلاد تـەڵەب کـەرد
خـان مــحـــەمــەد وە ناو گـــوڵزار باغ بەرد

دەرلاد فـــەرمـــان دا ئـافـــتـــابە بـەردن
زەخـم شـــــازادە هـوونش پاک کـــــەردن

@kurdica

دەست بەرد قـــوتووی مـــەرهـەم بەرئاوەرد
زەخم خـان مـحـەمـەد مـەرهـەم رێزش کـەرد

نـیـــــــــا نـەتـۆی رەخـت زەڕتـان ئـالا
خــــــــــاوش بـەردەوە ئـەو نـەتـۆی والا

وەخـــتێ نیـمـــە شـــەو دیدە کـــەردش باز
دیش ها نـە قـــەســـر شـــیـــرین بەدڵواز

مـــاه زەڕئەفــــشــــان ها نە باڵینش
گـــولاو مـــەشـــانۆ نە رووی جـــەمـــینش

چون تاوس مـــەست شـــەوق مـــەدۆ بە ناز
رۆح نـەدەروونـدا مـــــەکـــــەرد وەپـەرواز

دەرلاد گــــرفــــتــــار بـەژن بـالاش بی
گـــرفـــتـــار بەشـــەوق خـــاڵ ئالاش بی

مـــاه زەڕئەفـــشـــان کـــەردش دڵداری
خـان مـحـەمـەد فـارێغ نە گـریە و زاری

دەم نـە رووی قـلـیـــــــان لـەب بـەڕازەوە
بـەتـۆی عـــــەرەقـــــچـین یـەقـــــە وازەوە

مـــاه زەڕئەفـــشـــان ئامـــا بە گـــوفـــتـــار
واتش خـان مـحـەمـەد شـێـر بەچەی زۆردار

راست واچـە بە من جـــــە کـــــام ولاتـی
ئـادەمـــیـــزادی کـــام ســـەربـیـســـاتـی

یە بـەکـــۆ مـــەشـی عـــەزم کـــۆ داری
کێ کـــەردەن جـــەتـۆ ئـەی زەخم کـــاری

خان محەمەد واتش ئەی گیان شیرین
من خدمەتکارم بە نۆش ئافەرین

ئاغای من سوڵتان شازادەی چینەن
ئەویش سەرگەردان نۆش ئافەرینەن

ئەوەڵ تا ئاخر پەرێش بەیان کەرد
نازار ئێد شنەفت کێشا ئاه سەرد

ماه زەڕئەفشان شنەفت ئەی خەبەر
دەرلاد هۆرێزا شی بەلای پێدەر

گفتەی خان محەمەد حاڵات سەرانسەر
یەکسەر یاونا بەعەرز پێدەر

خوسرەو شا شنەفت وات حۆری لەقا
ئەو جەوان پەرێم باوەرە بەی جا

ماه زەڕئەفشان هۆرێزا وە پا
ئاما بە گوڵزار بە فەرمان شا

واتش خان محەمەد بابشین بەراه
تەڵەبکارتەن خوسرەو پادشاه

خان محەمەد شنەفت دەروونش ئێشا
خەیلێ زاری کەرد ئاه سەرد کێشا

نازار ئێدش دی دەرلاد لێش پەرسا
پەی چێش زاریتەن شین و واوەیلا

خان محەمەد واتش رازم سەرانسەر
عەرز کەردم پەنەت نەڕەنجۆت خاتر

بەڵێ قــــــــــەی مـن دوورەن درازەن
داد نـەدەست چـەرخ فـــرە کـــەچبـــازەن

رەفـــیـــقم ســـوڵتـــان ســـاحـــێب قـــرانەن
بـەر هـەم زەنـەندەی نـەڕەشـــــێـــــرانـەن

تـەلیــــسم گـــوویا جـــەزیرەی واق واق
کـــاخ ســـولەیمان جـــە بیم کـــەردش ســـاق

* عـــەلقـــەم و زەلغـــەم هـەر دوو کـــەرد هەلاک
زەنگوڵەی دشـــوار جـــە بیم کـــەردش پـاک

مـــــەیموونە خـــــاتوون هـەم نـۆش ئافـــەرین
نـەجـــات دا جـــــە بەند عـــــەلقـــەم بێ دین

باجش نە شـــاهان عـــاڵەم گـشت ســـەندەن
شـــــاهان دونـیـــــا جـــــەلاش چون بـەندەن

ئـیـســـــە مـــەزانۆ جـــە کـــۆن مـــاواشـــان
شـــاد بوون هـەم دیســـان وەخـــاک پاشـــان

مـــاه زەڕئەفـــشـــــان شنەفـــتش بەگـــۆش
ئـاه ســـەرد کـــێـــشـــا دەمێ بی بێ هـۆش

چون ئامـــا بە هـۆش ئامـــا بە گـــوفـــتـــار
مـن کـــە فـــرێم هـەن لەشکر بێ شـــومـــار

با بشـین سـەروەخت خوسـرەو شـای سـانی
تـەڵەب کـــــەین لـەشکر هـەرچێ مـــــەزانی

مـن بە هـەمـــــڕای تۆ راهـی بین جـــــە راه
بشـین تا بە مـــــوڵک بەهـمـــــەن پادشـــــاه

ئینشەڵا شەرت بۆ خاک ئەو دیار
بە توربە کێشم ماوەرووم بە شار

من بە دەست وێم حەقت بستانووم
بەهمەن بە قەسر دوزەخ بکیانووم

ئێد وات هەردووشان روونیان بەراه
یاوان بە خدمەت خوسرەو پادشاه

تا یاوان بارگەی سەرای پادشا
دەرلاد نە ئەسپان هەردوو بین پیا

خان محەمەد چەنی ماه زەڕئەفشان
هەردوو چەنی هەم لوان بە دیوان

تەعزیم کەردشان نە رووی پادشا
شا دەردەم ئید دی هۆرێزا وە پا

خەیلێ عزەت گرد شای والا تەبار
واتش خان محەمەد خەبەردەر نەکار

تایفەی کێنی عەزم کۆ داری
پەی چێش بەی دەستوور زاروزگاری

خان محەمەد شنەفت کێشا ئاه سەرد
سەنای خوسرەو شا فەراوانش کەرد

ئەوەڵ تا ئاخر گوزەشتەی کردار
یاونا بەعەرز جەلای شەهریار

خوسرەو شا شنەفت گوزەشتەی ئەی کار
خەیلێ پەرێشان گرەوا بە زار

وات خان محەمەد من و عادڵ شا
نە رای کوردستان هەر دوو بە هەمراه

نە ئەو سەفەردا عادڵ شای پڕ زوور
زۆر کەرد جە پدەر بەهمەن بەدنوور

ئیسە تۆ ماچی بەهمەن پڕ زۆرەن
مەگەر عادڵ شا ئوجاخش کۆرەن

ئێد وات فەرمان دا جاڕکێشان بە شار
لەشکر سوار بی چل هەزار سوار

چل هەزار سوار بە ئەو سپەردش
ماه زەڕئەفشان مەرەخەس کەردش

خان محەمەد روخسەت جە شا تەڵەب کەرد
رەوانەی را بی روو نە حەڵەب کەرد

یەڵغار کەردشان شەب و رۆژ نەکەرد
تا شی بە حەڵەب شێر رووی نەبەرد

بەیداغ سفید جەنگی کەرد وە پا
جەم بی نەدەورش چل هەزار سپا

دەردەم قاسێدان خەبەر ئاوەردن
بەهمەن جەی کارە سەر حەساب کەردن

بەهمەن ئێد شنەفت پا دا نە ریکاب
سی هەزار سوار بین بە تاب

نە شار حەڵەب رەوانەی را بی
تا داخڵ بە دەشت سان و سپا بی

نایابترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

واتش خان محەمەد شووم نابێکار
پەی چێش شازادە هیچ نییەن دیار

واتش ئەی بەهمەن پەلید موردار
رووکەر نە مەیدان عەرسەی کارزار

ئیسە بە تۆفیق دەهەندەی داوەر
نە رووی عەرسەگاه چێش باروت بەسەر

بەهمەن چون شنەفت رووکەرد نە مەیدان
نالا و نرکنا چون شێر غوڕان

شمشێرش کێشا بەردش بە هەوا
خان محەمەد ئەسپەر کێشا بەسەردا

وەقتێ دا نە رووی قوبەگای ئەسپەر
قوبەی ئەسپەرش بی بورج ئەخزەر

خان محەمەد کەمەند هەوا دا بە قار
شازادە بەهمەن ئاوەردش بەوار

فەرما بە غوڵام دەست بەستش کەردن
وە کەشان کەشان بە خەیمە بەردن

قاو کەفت نەقوشوون بەهمەن شا گیریا
سپای شا بەهمەن دەردەم گورێزا

ماه زەڕئەفشان هجوومێ بەردش
خەیلێ جەو سپا وەگیر ئاوەردش

وە فەتح و نوسرەت بەکام دڵخوا
گێڵانەوە پەس پەی خەیمە سەرا

ناگـــــا پەیدا بی دەســـــــتێ نە هەوا
خان محەمەد هۆرداشت بەردش وە باڵا

فەرهەنگ دێو بی ئامــا وە گــوفـــتـــار
وات ئەتۆ بەردم شـــــازادەی ســـــالار

واتش ئەی فـــــەرهەنگ تۆ دانای داوەر
من بازە وەی جـــا تۆ خـــەبەر ببـــەر

فـــەرهەنگ دێو شنەفت روو کـــەرد وە دمـــا
یاوا بە خـــدمـــەت شـــێـــر ســـەف پەنا

واتش شـــــا زادە بدەر مــــــزگـــــانی
بەهمـــــەن شـــــا گـــرتەن نەبۆ نەهانی

گوفتەی خان محەمەد گوزارش تەمام
یاونا بە ســـەمع شـــای والا مـــەقـــام

شـــازادە شنەفت خـــەیلێ بی خـــۆشـــحـــاڵ
واتش پادشـــــــا خــــــودا نیگە هدار

ئیـــســـە خـــان محەمەد دیدەش نەڕامەن
شـــــەب و رۆژ دایم هەر وە تەمـــــامـــــەن

فـــەرمـــا فـــەرهەنگ دێو پەرێش ئاوەردن
بەدەست شـــازادەی دلێـــر ســـپـــەردن

شـــای نۆش ئافـــەرین شـــازادەی ســـالار
دەردەم هەردووشـــــان بە دێو بین ســـــوار

بشین وە ســـەروەخت خـــان محەمەد شـێر
ئەو رۆ جـــەنگش کـــەرد بەور دەنگ دلێـــر

رووو کـــەرد نەجــانێب مـــاه زەڕئەفـــشـــان
هـاوەخـــــتـــــەن بەیۆ شـــــازادەی عـــــەیان

ئێـــــــد وات و دەردەم هـجـــــــووم ئاوەردن
روو نەقـــەلعـەی تەخت بەهمــەن شـا کـــەردن

ســـپـــای بـەهمـــەن شــا حـــەســاری کـــەردن
دەروازەی قـــەلعـــە هەم مــوحکەم کـــەردن

خان محەمەد چون شێر هیچ باک نەکەردش
دەروازەی قـــــەلعــــە بە دەست ئاوەردش

فـــەرمـــا کـــە تیـــشـــەو تـەبەر ئاوەردن
دەروازەی قــــەڵا گــــشت پارە کـــــەردن

شی بە ئەندەروون شـــار داگـــیـــر کـــەردش
فـــەرمـــاندەی بەهمـــەن وەپێش ئاوەردش

غـــــوڕا نە جــــەلاد بکێـــــشـن بەدار
تیـــر باران بکەن بەهمــــەن مـــوردار

گەیشتنی شازادە
بە شاری حەڵەب و رزگارکردنی بەهمەن شا

نـەودەم شـــــازادە وارێد بی نـە جـــــاه
جـە دوور و نـەزدیک هەر مـــەکـــەرد نیگاه

نـاگـــا پـەیدا بی مـــەیموونە خـــاتوون
ئـەویش کـــە ئـامـــا وە بێ چـەند و چوون

واتش خـان مـحـەمـەد هـەم سپـا سـالار
ببـــەخـــشـــە بەمن بەهمــــەن مـــوردار

خـــان مـــحـــەمـــەد ئەژنـی شـــازادە ئـامـــا
دەردەم دەر ســــــاعـــــــەت هـــۆرێزا وە پـا

کـــەفت نـە خـــاک پای شـــازادەی زۆردار
سـەلام داوە نـەزد شـێـر بەچەی خـوونـخـوار

خـان مـحـەمـەد دەردەم عـەلـەیک دا وەنەش
رەویـەی شــــــاهـانـە بـەجـــــا ئـاوەردش

شـــازادە واتش ئـەی خـــان مـــحـــەمـــەد
نیگەدارت بۆ پادشــــــای ســــــەمـــــەد

ســـەد بارەکـــەڵا ئـەی فـــەتحـــە کـــەردی
بەهـمــــــەن و قـــــەڵاش بەدەست ئـاوەردی

مـــەیموونە خـــاتوون فـــەرمـــا هەم نـەدار
ئـاوەردن بـە خـــــوار بەهـمــــــەن ســـــالار

مەلیک بەهـمـەن سوجدەی شازادە بەردش
ئـاداب ئـەرکـــــــان بـەجــــــا ئـاوەردش

خـــاتوون شی بەلای شـــای نۆش ئافـــەرین
ســـوجـــدەی زەمین بەرد بەعـــیـــز و تەمکین

شـــای نۆش ئافـــەرین عـەلەیک سـەند بەناز
شـین بـەنـاو حـــــــەرەم هــەردوو بـەدڵـواز

مـــــاه زەرێەفــــشــــــان پایدار کـــــەردش
قـــاعـــیـــدەی شـــاهـان بەجـا ئـاوەردش

مـــەیموونە خـــاتوون هەم نۆش ئافـــەرین
شـین بەناو حـــەرەم بـەعـــیـــز و تـەمکین

ماه زەڕئەفشان هۆریزا وە پا
سەلام کەرد بەناز شای حۆری لەقا

شای نۆش ئافەرین عەلەیک سەند بەناز
دەست کەرد نە گەردەن شای شەکەرین راز

خاتوون کە بەرسا ئەی حۆری لەقا
کناچێ کێنی ئەی خورشید سیما

وات من کناچەی خوسرەوشای شێرم
نە رۆژ دەعوا خەیلێ دلێرم

مەیموونە خاتوون شاه پەرییان
دەست کەرد نەگەردن ماه زەڕئەفشان

شای نۆش ئافەرین تەوازوع کەردش
رەویەی شاهانە بە جا ئاوەردش

شازادەی بێ باک بەور بی ئەندێش
بەهمەن تەڵەب کەرد خەلعەت بەخشا پێش

بەعد شازادە فەرما کۆچ کەردن
روو بە وەلایەت شار خەتا کەردن

هێرشی ئەلیاس و مەلیک تووفان
بۆسەر شازادە بەمەبەستی بردنی نۆش ئافەرین

وەختێ شازادە نەزدک بی بەو جا
دەردەم قاسێدان تەمام بین ئاگا

دەردەم قاسێدان خەبەر ئاوەردن
ئەلیاس هەم تووفان خەوەردار کەردن

@kurdica

واتن کــــه بەهمـــــەن چەنی شـــــازادە
ها ئامـــا وەی جـــا وێت کـــەر ئامـــادە

جە سـەحـرای هامـوون ئەونە شـەڕ کریا
سـپـای ئەلیـاس شـا تەمـام قـڕ کـریا

ئەلیاس چون شنەفت ئەی خەبەر بە گۆش
دەردەم دەرســـاعـــەت دەمێ بی بێ هـۆش

چون ئامـــا بە هۆش وات مـــەلیک تووفـــان
ئەگــــەر من یا تـۆ بشـین وە مـــــەیدان

مـــەعلووم مـــەزانوو مـــاوەرین شکەست
هەم مـــەبین وە پەند تا یەومـــولئـــەلەست

مـەسـڵـەحـەت ئێدەن بشین وە پێشـواز
باوەرین پەی شـــاربە ســـەد عـــیـــزو ناز

چەند پێشکەش بەرین پەی شێر خوونخوار
بـەدڵـنـەوازی بـاوەریـن وە شـــــــــــار

چەند شـەب چون غـولام خـدمـەتش کـەران
فـــیکر شـــەڕوشـــۆڕ نە دڵ بەرکـــەران

بەعـــــد از ئان داروو بـوزین نە خـــــوان
تاکـە دەست کێشـۆن نە رووی تەعـامـان

وەخـــــتێ کـــــە داروو باوەرۆ خـــــرۆش
هەردووشـــان دەردەم هەم مەبۆن بێ هۆش

ئەوســـا جـــەو دەمـــدا عـــەلاجش کـــەریم
زەنجـــیـــر نەگـــەردەن وەپێش مـــاوەریم

داشـــــان بەوەزیر پێـــــشكەش بەدڵواز
شـــــازادە هـەر دوو لـوان وەپێـــــشـــــواز

هەردووشـــان باهـەم پێــشــوازی كــەردن
پەرێ مـێـهـمـانی ئیـسـتـێدعـا كـەردن

بە مــەكــر و بەفــەن حــیلە كــەردشـــان
شـــــازادە بەشـــــار خـــەتا بەردشـــــان

مـــاه زەرپئەفــشـــان هەم نۆش ئافــەرین
بەردن نە حـــەرەم ســـاف عـــەنبـــەرین

هەستكردنی خان محەمەد
لە پیلانەكە و كەمتەرخەمیی شازادە

سێ شـــەو و سێ رۆژ زیافـــەت كـــەردن
بە وێنەی غــولام خــدمــەت مــەكــەردن

شـــەوێ جـە شـــەوان فـرسـەت مـاوەردن
دارووی بێ هـۆشـی وە تـەعـــام كـــــەردن

هەردوو دەست كێشان نە رووی تەعامان
بە مــەكــر و حــیلە لێــشـــان نەزانـان

داروی بێ هـۆشـی بەی تەور جـۆش ئاوەرد
جـە ناگـا هەر دوو دەردەم بێ هۆش كـەرد

خـان و شـــازادە زەنجـیــر بەند كـەردن
تـا پـای تـەخت ئـەلیـــاس شــــا بـەردن

هـەردووشـــــان دەردەم بەهـۆش ئاوەردش
شـــازادە نیگای ئەلیـاس شـا كـــەردش

واتش ئەی ئەلیـــاس چ گـــونام کـــەردن
بـەی تەور بێ گــونا زەنجــیــرم کــەردن

ئەلیـاس ئێـد شنەفت ئامـا بەگــوفـتــار
واتش شـــــازادە بێ خـــەبەر نەکــــار

نـەشـــــار دەمـــشـق چ کـــارێ کـــەردی
ئـابـڕوو حـــــەیا و نـامـــــووسـم بەردی

مـــــــەگــــــەر تۆ ئـارۆ ناوەردی وەیـاد
دنـیـــــــا بەی تـەورەن هـەرچـێ بادابـاد

دەردەم فـــــەرمـــــان دا جـــــەلاد ئاوەردن
خـــــان و شـــــازادە وەپـای دار بەردن

ئەلیـاس وات یاران کـەمـــان هۆرگـێـران
هەردووشـــان تیـــرڕێژ تیـــر باران کــەران

شـــازادە دەردەم کـــێـــشـــا ئاه ســـەرد
وێش بە خـــوداوند ئاســـمـــان ســپـــەرد

واتش خـــان مـحـــەمـــەد چ کــارێ کـەردیم
بەدەست ئەلیـــاس چ تەور گـــیـــر وەردیم

خـــان مـحـــەمـــەد ئەژنی ئامـا بە گــوفـتــار
ئینشـــــەڵا بە زوود مـــــەبین رەســــتگار

مـن یـەقـین داروومـ وەپـەروەردگـــــــــــار
هـاوەخـــــتــــەن بەیۆ خــــاتوونەی نازدار

بەسەرهاتی گیرانی حەمیدی مەلاح

حـــەمـــیـــد ئاوەردن بەشـــار خـــەتا
بـەردن بە خـــدمـــەت ئەلیـــاس پادشـــا

حـــەمـــیـــد مـــەلاح چون شـــازادە دی
بە ئاواز بـەرز نـە ئـەلیـــاس غـــورِی

واتش ئەی ئەلیاس مـەر شـەرمت نیـیـەن
تۆ شـــار دەمـــشـق نەیادت شـــیـــیـەن

تـو ئـەر شـــــازادە بـدەری ســـــزا
قـەســـەم وە بێ چون یـەکـتـایـی خـودا

خـەبەردار مـەبۆ عـەبدورەحـمـان شـا
پـەری و جن مـــــاوەرو بـەی جـــــا

خـورشـیـد عـالەمگیـر خێڵ حـەڵەب شـار
هەر چـوار قـولەی قـاف مـەیۆبـەی دیار

هەرچێ سـپـات هەن گـشـت بەرباد مـەبۆ
شـار و مـەملـەکـەت گـشـت وێران مـەبۆ

ئەلیاس جـە سوخـەن حـەمـیـد پێچ وەردن
فــــەرمــــا شـــازادە بەزیندان بـەردن

جـەی گـفـتـوگـۆ بین شـاه و شـەهـریار
نـاگـــا جـــە هـەوا دەســــتێ دا دیار

دەست بـەرد کـە یـەقـەی شـازادە گـرتش
بەرد بـەڕووی هەوا دەرســاعــەت بەردش

ئەلیـاس ئـێـدش دی کـێـشـا ئاه سـەرد
خـەیلێ خـۆف سـەخت بەدەروون ئاوەرد

وات مـــەلیک تووفـــان چ کـــارێ کـــەردیم
بـەدەسـت وێـمــــا ئـەجـــــەل ئـاوەردیم

خـان مـحـەمـەد واتش ئەرێ ئەلیاس شـا
وەقـــتـــەن پـەری و دێو بـەیۆ بـەئەی جـــا

مـولّک و مـاڵ و شــار مـەکـەران خـەراب
جـــەرگت مــــەدەران نەســـیخ کــــەباب

ئەلیاس چون شنەفت جـەرگش بی بوریان
هەم خـــان و حـــەمـیـد بـەردن بەزیندان

له هۆشچوونی شازاده و کۆتکردنی

جـــەلاش کـــە نـیـشـتن جـادووی ســەهمگین
نـیـگـا مــــــەکـــــەردن بـە بـۆغـــــز و یـەقـین

شــــازادە واتـش شــــووم بـێ ئـیــمــــــان
پـەی چیش ئـاوەردی من بە ئـەی مـــــەکـــان

لـەعـین وات نـامـم بـا نـەبـۆ پـەنـهــــــــان
پـەروەرش جــــادووم بـێ نـامــــونـیــشــــان

ئەمـن کــــــە دوخـــــتــــــەر ئـارایش دێوم
پـەی هـوون عـــــەلـقـــەم خـــاتـر پەشـــێـــوم

شش مــاه هەن پـەی تۆ من کـــەردم فـــەریاد
تـا ئـارۆ کــــــە تـۆم نـەدار دا نـەجــــــات

شــــەرت بۆ نـە تـەنـخـــوای خـــوێش و برادەر
کـــەرووت وەعــیــبــرەت عــالّەم ســەرانســەر

کوردیکا
@kurdica

تا ئادەمیزاد عیبرەت بگیران
ئیتر هیچ کارێ بەی تەور نەکەران

ئێد وات و سێ دەس زەنجیر ئاوەردش
ئاوێزان بە جای سەهمناک کەردش

یەک سەنگ گران مەلعوون ئاوەردش
سەر ئەو چا بەوسەنگ هەم موحکەم کەردش

هەر رۆژ کە ماما مەلعوون گومرا
خەیلێ سزای سەخت شازادە مەدا

رۆژێ شازادە عاجز بی نەگیان
پەناکە بەردش بەزات سوبحان

ئەورۆ شازادە خەیلێ خەیاڵ کەرد
وات من میوەی عوود هەم سەنجم ئاوەرد

من حەڵقەی زەنجیر بکەرووم پارە
رەستگار بووم نە دەست شووم بەو چارە

ئێد وات و دەرلاد تەکان دا چون شێر
زەنجیرش بڕی بەور دەنگ دلێر

خەیلێ نیگا کەرد هۆرێزا وە پا
دیش تیغ ئەڵماس حازرەن نەوجا

ئەوەند کۆ کریان مەتا و جەواهێر
خەرمەن خەرمەنەن چون سەنگ باهێر

شازادە تیغ ئەڵماس نەپشت بەست
خەنجەر تەلا گرتش نەرووی دەست

پەروەرش جـــــــادوو پەیدا بی نەوجــــــا
چـون بـەور پـڕ زۆر شـی بـەســــــــەر چا

دەست گــرتش بە ســەنگ نەوجــا هــەوادا
شـــازادە چون شــێــر تـەکــان دا نەو جــا

ئەو تیغ ئەڵمـــاس داش نە رووی کـــەمـــەر
کـــــەردش بە دوو نیم چـون خــــەیار تەڕ

ســــــا تـۆز و غــــــوبار دەردەم پەیدا بی
دونیـا ســەرانســەر یەکســەر سـیـا بی

هـۆریزا لوا نـەو ســــەحــــرای هـامـــــوون
ناگــا جــە تـەقــدیر کــارســاز بێ چوون

ســــیـــــا چادرێ دیارەن جــــــە دوور
نـەدوور دیـارەن چـون شــــــــەرارەی نـوور

زۆر دا نـەپـەنجـــــــە یاوا بـەئەو جـــــــا
یاوا بـە چادر ســـــــەرتـا پا ســــیـــــا

وات ســاحــێب یانە مــێــهــمــانت ئامــا
مــێــهــمــان عــەزیز هەم جــە لای خــودا

ئامـــــــا بـەڕووی دەر یەک پـیــــــرە زاڵێ
کــۆنەی زەمـــانە ســاحـــێب کــەمــاڵێ

واتش ئەی مـهـمـــان وەش ئامــای وەخــەیر
ســــاکن بەر نەجـــای کـــۆســـاران دەیر

شــــــــــازادە بەردش هــەم بـەتـوی چـادر
قـــورس نان جـــۆ پەرێش کـــەرد حـــازر

شـــــازاده واتـش جـــــەكـــــام دیاری
ئیــتـــاعـــەت نمای کـــام شـــەهریاری

پیـــــرزاڵ واتش بە شـــــاه فـــــەرەنگ
ئیــتـــاعـــە داروو ســـالار ســـەرهەنگ

ئاهیـــر نەدەروون بوریان کـــەردش گـــەش
پـەڕ مـــــــورغ ئاوەرد دا نـە رووی ئاتـەش

دەرلاد حـــــازر بی مـــــورغ وەفـــــادار
ئامـــا وە خـــزمـــەت شـــازادەی ســـالار

دەست بـەرد و زەریف نیـــــا نـە رووی باڵ
نیـــشت نـە رووی هـەوا مـــورغ زەڕین باڵ

بـە تاو و تـەعـــــجـــــیل روونیـــــا وە ڕا
روو کـەرد نـە ئەو مـوڵک پەی شـار خـــەتا

با کـــە شـــازادە وەی حـــەرف شـــیـــرین
بشـین وە ســەروەخت شـــای نۆش ئافـــەرین

پاش ئەو رووداوە نۆش ئافەرین و ماهـ زەڕئەفشان بەو بەسەرهاتەیان زانی

مـــاهـ زەڕئەفـــشـــان وات نـۆش ئافـــەرین
هـاوەخـــتـــەن بەیو شـــازادەی شـــیـــرین

مـــەیموونە خـــاتوون چەنی ســـپـــای وێش
هـاوەخـــتـــەن بـەیۆ شـــۆخ بێ ئـەندێش

جـــەودەم شـــــازادە چەنی روخ ئامـــــا
تا کـــــە داخڵ بی وە شـــــار خـــــەتا

ئامـــا وه حـــەرەم شـــازادەی گـــوزین
دیش نۆش ئافـەرین نیـشـتـەن وەغــەمین

ئەحـوالّ لێش پەرسـان بە کـۆ شـیـیـەنی
ئـینـە سێ رۆژەن دیـار نیــــیـــــەنـی

شـــــازاده واتـش پـەروەرش جـــــادوو
من وست نەرووی چا ئەو شـووم بەدخـوو

ئـێـــــــد وات و دەرلاد هـۆرێـزا وەپـا
روو کــەرد نـەســەرای ئەلیـاس پادشــا

نـەعـــرەتـە پێکا شـــێـــر رۆی غـــەزا
ئەلیـاس نە رووی تەخت دەردەم کـە لەرزا

ســـەراســـیـــمـــە بی ئەلیـــاس دڵرێش
وات مـەلیک تووفـان چێش بکەرین چێش

تووفـــان وات ئـەلیـاس نـەعـــەقڵ ســـادە
تۆ دەست کـــۆتا کـــەر تۆ نە شـــازادە

ســـوڵتـــان ئـیـبـــراهیم بەدار کـــیـانـای
شـــــازادە هـەلاک یـا مـــــوردە زانـای

ئەلیـاس وات ئەو کـار نەدەس بەرشـیـیـەن
ئـیـســە ئـەی تەدبیـر ئەی کـارە چیـیـەن

نـەی گـفـتـوگـۆ بـین شــازادەی دلێـر
پەیدابـی ئـامـــا وێنـەی نـەڕەشـــێـــر

واتش ئـەی ئەلیـاس کـارێ خـاس کـەردی
من و خـان مـحــەمــەد بە پای دار بردی

دەست بەرد ئەلیاس شا ئاوەردش بە وار
بە کەشان کەشان بەردش وەپای دار

ئەی خەوەر بە گۆش ئەهل شار یاوا
پەرێ ئەلیاس شا جەرگشان کاوا

شازادە لوا نیشت وەبان تەخت
تووفان و وەزیر شووم ناشنەخت

خان محەمەد چەنی حەمید سەروەر
هەردوو جە زیندان بەرئامان وەبەر

لوان بە خدمەت شازادەی گوزین
هەردوو روو مالآن نە رووی سەرزەمین.

خان محەمەد واتش شازادەی سالار
ببەخشە بەمن ئەلیاس نامدار

شازادە فەرما ئەلیاس ئاوەردن
خەلعەت شاهی دەرلەحزە کەردن

مورغ کە هۆرێزا هیمەتخواهی کەرد
قەدرێ ئەمانەت پەی بەچەگان بەرد

شازادە ئەلیاس زیافەت کەردش
شازادە و یاران مێهمانی کەردش

دمای چەند رۆژی فەرما کۆچ کەردن
روونە وەلابەت فەرەنگی کەردن

تا کە داخڵ بین وە فەرەنگ ماوا
خەیمە و خەرگاهش دەردەم کەرد بەرپا

@kurdica

شـــازادە نەوجـــا گـــرتشـــان قـــەرار
وەخـــتێ نیگا کـــەرد پەیدا بی غـــوبار

جـە وڵات فـــەرەنگ ســـپـای ســـەدهەزار
لەشکر فـــراوان ئامـــا وەئەی شـــار

پەرسـا جە شـەخسی چێشـەن ئەی سپا
ئەی جـەنگە چێـشـەن مـەکـەران نەی جا

ئەو شـەخس عـەرز کـەرد شازادەی سـالار
ســـپـــای زیگووات ئامـــا وە ئەی شـــار

پـادشـــــای فـــــەرەنـگ کنـاچەی دارو
هەزار کـــەس پەیش ئەرواح مـەســـپـارۆ

خـــورشـــیـد عـــاڵەم شـــای عـاڵەمگیـــرەن
عـاڵەم نە سـەوداش بەسـتـەی زەنجـیـرەن

هەر کـەس بوینۆ ئەو خـورشـیـد شـێـوە
دێوانە مـــەبۆ ســـەرســـام و لێـــوە

ئێـــدەن خـــەیاڵش ســـەرهـەنگ مـــوردار
بەزۆر بکێـــشـــۆ خـــورشـــیـــد نازدار

بەو تەورە کـــە شـــار ئاوەردەن بە تەنگ
وەخـــتـــەن بەرباد بۆ تایفـــەی فـــەرەنگ

شـــازادە ئەژنی دەروونش ئێـــشـــا
روو نیـــا بەوجـــا جـــۆشـــا و خـــرۆشـــا

واتش خـــان مـحـــەمـــەد حـــەمـــیـد ســـالار
زوو بـیـــــاونەوە پـەرێ کـــــار زار

شـــازاده چون شـێـر حـەمڵـەیێ کـەردش
ئـەی تـیـپ بـە داخـڵ ئـەو تـیـپ بـکـەردش

ســپـای زەنگـیـان کـەردشـان فـێـرار
ســـپـــای ســـالاری مـــەند نەکـــارزار

شـــازادە روو کـــەرد نـە ســپـــای ســـالار
واتـش ئەی مـــەلعـــوون شـــووم نـابێکـار

ئـامـــا وە جـــەواب تۆ مـــوســـڵـــمـــانـی
پەی چێش وەفـــەرەنگ ئیـــمـــداد مـــەنمانـی

شـــازادە واتـش مـــەلعـــوون بـەدکـــار
ئـەی زەربـە بنـۆش نـەرووی کــــــار زار

دا نـە رووی ئـەســـپـــەر بـەقـــارو بـەقـین
دوولـەت کـەرد تـا نـاف کـەفت نە رووی زەمین

ڕزگارکردنی شای فەرەنگ لەلایەن شازادەوە

فـەرمـا کـە خـەیمـەی زەنگ غـارەت کـەردن
ئەســڵـــەحـــە و ئەســبـــاب تەمـــام ئاوەردن

دیشـــان قـــاتـب شـــا نە مـــەیدان کـــەفـتـــەن
جـــەســـەر تـا دامـان هـوون پێـدا رەشـتـەن

شـــازادە جـــە ئەسپ هـەم ئـامـــا بـەوار
چەنی قـــاتـب شـــا ئـامـــا بە گـــوفـــتـــار

ســـــەر قـــاتـب شـــا بشـــۆران بەهـەم
بەڵکو خـــــواوەند چـەنیش بۆ کـــــەرەم

وەزیـرو نـەدیم دەردەم بـەردشـــــــــان
داخڵ بە ســـەرای شـــاهـی کـــەردشـــان

شـــــازادە لـوا وەخـــــەیمـە و خـــــەرگـــــا
وەلای نـازاران شـــــــــــــۆخ دڵـــڕوبـا

قـــــاتب شـــــا نـەوجـــــا واتـش وەزیـران
ئینە چ کـەسـەن ئـیـمـداد کـەرد پـێـمـان

هەڵمــەت و زۆرش شـێـر رووی جـەنگەن
بێ خــۆف نـە سـپـــا و نیش خـــەدەنگەن

ئێـد خـاسـەن ئـەو شـێـر باوەرووم وەشـار
مـێـهـمـانداری کـەم شـازادەی سـالار

وەزیر وات ئەی شـا سـاحـێب عـەدڵ و داد
جـــانشین جـــای پادشـــای کـــۆهـزاد

مـەعلوومـەن ئـەو شێـر سـاحـێب هونەرەن
مـەعلوومـەن سـاحـێب تاج و ئەفـسـەرەن

بـەتاج و تـۆمـــار بـە شـــێـــوە شــێـــوە
نیـــشـــانەی شـــاهـی تـەمـــام ها پـێـوە

شـــــا وات ئـەی وەزیـر دانـای نـامـــــدار
بشـــۆ بەخـــدمـــەت شـــازادەی ســـالار

وەزیـر ئـێـــــــد شـنـەفـت هـۆرێـزا وەپـا
یاوا بە خــدمــەت شــێـر کـیـنـە خــوا

عـــەرز کـــەرد شـــازادە ئـێـــدەن تـەمـــەنا
تـەڵەب کـــار تـۆن مـــەلیک قـــاتب شـــا

سـا کـه ئێـد شنەفت شـازادەی سـالار
وات بـه خـان مـحـەمـەد یار وەفـادار

شـازادە و یاران شـای نۆش ئافـەرین
مـاه زەرێـەفـشـان شـۆخ نازەنین

داخڵ بە حـەرەم سـەرا کـەردشـان
تەشـریف بـه حـوزوور قـاتب بـەردشـان

یـاوان بـه بـاڵـین نیـگـا کـەردن لێـش
دیشـان شـێوەی مـەرگ عـەیان بییـەن پێش

رووی زامـش تـکـەی زووخـاو رێـزەن
رۆحش جـه هەسـتـیی تەن جـه گـورێزەن

شـازادەی سـالار شـی وە بـاڵـینش
تەکـیـه کـەرد بازوو نه رووی سـەرینش

وات ئەی پادشـا خـەیاڵت چێـشـەن
راست بـواچه پێم دڵ جـه ئەندێشـەن

واتش شـازادە مـەتڵـەبم ئێـدەن
چون فـەرزەند وێم ئومـێـدم پێـتـەن

مـن وێم مـەزانووم رۆحـم پەڕ کـەندەن
عـومـرم جـه دنیـا وە نەفـەس مـەندەن

وەسـیـەتم ئێـدەن بەعـد ئەز مـەردەنم
جـه دمـای مـەردەن دەفن کـەردەنم

شـازادە تـۆ وێـت چـەنـی وەزیـران
تـەمـام ئـەهـل شـار دانا پـەزیران

گـــــردین وەیەک بار وە بێ مـــــواســـــا
بشـــۆن وە مـــەســـجـــێـــد خـــانەی کلـیـسـا

کناچەم خــورشـــیـــد شـــای عـــاڵەمگـیــرەن
عـــاڵەم جە ســـەوداش بەســتـــەی زەنجیــرەن

تـۆ بـەلـوتـف وێت بـە فـــــیــــــرۆزیی بـەخت
ســـــەرئەفــراز کـــەری ئەو بە تـاج و تـەخت

ئەهـل فــەرەنگ پێش یەکـســـەر بـۆ تەسلیم
هـیچ کـــەس نەئەمــــرش نەبـۆ لام و جـــیم

بـەوێنـەی شـــاهـان فــــەرمـــان رەوا بـۆ
ئەو نـەجــــاگـــــەی من وە پـادشـــــا بـۆ

بغـەیرئەز خــورشـــیـــد شـــۆخ دڵ پـەســـەند
فــەرزەنـد نەدارووم جـــە دنـیــای پڕ فـــەند

وەخـــــتـێ کـــــە یـاوا بـە تـاج شـــــایی
حـــــوکـــــمـش رەواج بی بـە دڵـروبـایی

ئەوســـا جـــەو دمـــدا تـۆ وێت مــــەزانی
ئەڵبـــەت ســـــەرئەنجـــام کـــارت مـــەوانی

ئەگـــەر مـــــەیلـت بـۆ شـــــۆخ دڵپـــەســــەند
تـۆ بـە ســـــــــــەلالـەی بـکـەری پـەیوەنـد

بە ئـەمــــــر بێ چـون حــــــەیی لایـەنام
قـــاتـب فـــەنـا بی، عـــومـــرش بی تـەمـام

شـــــازادە و یاران ئـەهل شــــار تـەمـــام
کـــارســـازیی دەفنش کـــەردن ســـەرئەنجـام

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

واتشان ئەی شا شازادەی سەروەر
وەسیەت قاتب تۆ بە جا باوەر

وات بەخان محەمەد حەمید هەردووشان
باوەران وەی جا ماه زەڕئەفشان

یاران بەفەرمان شازادە ویەردن
شین نازاران وێشان ئاوەردن

رووکەردن وە شار جە کووچە و بازار
ئامان وەسەیران تەمام ئەهل شار

دمای ئەی شۆخان بەلارە و لەنجە
کان جەواهێر خەرامان گەنجە

خورشید جە خورشید وێنەی خوەر ئێوار
شەوقش پێکا نوور نەو ماوا و دیار

کەمەر بەست بەدین موعجیزەی عیسا
بە شۆخ و شەنگی شی پەی کلیسا

بەتەرکیو ئەندام سەوڵ خاتر تەڕ
تەشریف بەرد وەبان تەخت ساف زەڕ

شازادە جەلاش مدرا وە پاوە
کەماڵ و هۆشش نەمەند جەلاوە

سۆزیا جە عەشق خورشید تابان
هاوەختەن بەرشۆ قەلب شیرین گیان

خورشید کە زانا شازادەی سەرمەست
عەقڵ و هۆش و فام بەرشییەن جە دەست

دەست دانە باهۆی شـــــازادەی دڵڕێش
ئاوەرد وە ســـەرتەخت بە هامـــڕاز وێش

وەزیر و نایب چەنی ئەهل شـــــــار
ئـاوەردن پـــەرێـــش تـاج زەڕنـــیـــگـــار

شـــــازادە تاجش وەبێ مـــــواســــا
گـــرت بە دەســـتـــەوە پەیاپەی بۆسـا

نام خـــودا بەرد پەی خـــورشـــیـد شـــەرق
وات مـــوبارەکت نیـــا وە رووی فــــەرق

کەمەر گەوهەر جە کەمەرگاش بەست
شـازادە هۆشش یەک جـار ببی خـەست

نیگاش مـــەکـــەردن ســـەرداران ســەف
زانان کـە هۆشش بەرشـیـیـەن نەکـەف

خـورشـیـد نە پەردە کـەرد نیگای باڵش
زانا کـــە رێزان یاد و کــــەمــــاڵش

وات سەرگەردت بام شێر عەرسەی جەنگ
نام مـــەردیی وێت نەدەری جـــەســـەنگ

ســـەرئەنجــام کــار مــەکـــێـــشـی تانە
مـــەبی وە ڕێســـــوای دەورو زەمـــانە

هەم وێش بەی دەســتوور گرفتـار بی پێش
مـــەلوول بی چوون لوول زوڵف تار وێش

بە پەنهـانی وێش ئەسـرین کـەرد جـاری
بێـــزار بی تەمـــام جـــە شـــەهریاری

شـــێـــر دوو چەندان مـــوبتـــەڵا بی پێش
پەشـێـو چوون لوولیی تای کـەڵافـەی وێش

شـــــــێـــــــر دڵاوەر زانـا بـە کـــــــارش
عــاشـقــەن بە شــەوق شـێـوەی دیدارش

چەنی شـــازادە مـــاه فـــیـــرووز بەخت
نیـــشـــتـــەبێن وەهـەم ئەو جـــە بان تـەخت

وەزیـر و ئـەعـــیـــان ئـەفـــســـەر وەلاوە
نـە پـای تـەخـت شـــــــام دران وە پـاوە

ئـاوەردن وەبـار دانـەی بـێ مـــــــــەدار
ئەشـــرەفی بەســـەنگ تەڵا بە خـــەروار

نە فـــەرق دوڵبـــەر نێـــســـار کـــەردشـــان
نـامش جـــە تۆمـــار شـــاهی بەردشـــان

شـــیـــرین شـــەربەتان مـــوبارەک بادی
وەنـۆشـــــان تـەمــــام بە دڵگوشـــــادی

سـاقـیـی سـیـم ئەندام بادەی مـەی بەکـەف
مــــدران وێنەی گـــوڵ نـە دەوران ســـەف

شـای خــورشـیـد سـەندش پیـاڵەی بادە
بە غـــەمـــزە ســـپـــەرد بەدەس شـــازادە

شـــێـــر دڵاوەر زانا مـــــەیلشـــــەن
گـــرفـــتـــار بیـــیـــەن ســـەرتوفـــەیلشـــەن

نـەجـــا هـۆرێزا شـــازادەی دڵتـــــەنگ
جـام سـەندش جـەدەس شـازادەی فـەرەنگ

هەر وەقت نۆش مـەكـەرد پيـاڵەی جـەديد
مــەوات بـەعــەشق ديدار خـــورشـــيــد

خــورشــيــد مــەواتش گــيــانم نۆشت بۆ
پەژارەی دەوران فـــــەرامـــــۆشـت بۆ

ســـــاقی ســـــيم ئەندام ئاوەردش بادە
مــەبەرد وە خـــزمـــەت پەرێ شـــازادە

نيگا كــەرد بە جــام شــۆخ جــام جــەمين
ئيــشـــارە كــەردش بە نۆش ئافــەرين

هـەم جــەنەو ســاقی پيــاڵە پڕ كـــەرد
بە دەست شــيــرين فــەرەنگی ســپــەرد

ديســان كــە فــەرما جــام زەڕ نيـشــان
كــەردش تەعــاروف مــاە زەڕئەفــشــان

شـيـرين بە لەنجـە دەس كێشـا پەی جـام
جــامش ســەند جــە دەست شــۆخ دڵارام

نـۆشـــــا وات بـەياد تاق ئـەبرووی يـار
يەعنی خــان مــحــەمــەد يار وەفــادار

جــــەدمـــای بادە گـــوڵبـــانگ ياران
هـۆرێزان وەپا شــــــای وەفــــــاداران

شـــــازادە و ياران هـەم نۆش ئافـــــەرين
ئامـــان وە مـــەنزڵ وێشـــان بە تەمكين

نۆش ئافــەرين وات شــازادەی ســەروەر
ئارەزووی خـــورشــيــد ئامـــا بەنەزەر

چێهرەی گوڵ ئاسای خورشید عاڵەم
من وە بێ نێقاب بوینام وەچەم

مەعلووم بۆ جەلام شێوەی جەماڵش
چ تەرزەن رەونەق فیرۆزەی خاڵش

شازادە واتش ئەی دڵئەفرووزم
ئەی دیدار تۆ رەوشەنیی رووزم

هەرچەند ئەو غەنیی تاج و ئەفسەرەن
شێوەی تۆ سەد بار جەو زیاتەرەن

ئەرچێ ئەو نازدار نەتەخت شاهەن
تۆ وێنەی خوەری ئەو وێنەی ماهەن

شای نۆش ئافەرین خەندە کەرد بە ناز
واتش شازادە شێر سەرئەفراز

ئەی حەرف و ئەی راز چۆنم پەسەندەن
بەوێم مەزانووم فامت نەمەندەن

مەزانوو مەردیت بەغارەت بەردەن
بەدیدار وێش موبتەلات کەردەن

ئەمن کە حەکاک رۆزگارانم
سەرمەشق دەفتەر (کول کارانم)

ئیسه ئەی کاره زاهر دیارەن
شازادە زەلیل زوڵف نازارەن

من حەسرەتمەندم شێوە و جەماڵش
بوینام وەچەم فیرۆزە و خاڵش

@kurdica

مـــەعلوم بـۆ جـــە من شـــێــوەش چەتەورەن
بەی دەســـــتـــــوورە تـۆ مـــــوتبـــــەلا كــــەردەن

ئـەو هـەم وە رۆدا شـــێــــوەی تـۆ پـێـــشــــەن
خـــــاترش بـەتـیـــــر عـــــەشـق تـۆ رێشــــەن

نۆش ئافـــەرین وات شـــازادەی خـــوونخــــوار
با بـشـین وەســــــــەیر ئـەو شـــــــۆخ نـازار

بەڵكو بـوینـم ئـەو وەبـێ نێـــــــــقـــــــــاب
بزانـووم چـۆنـەن مـــــــاه جـــــــەهـان تـاب

ســـــاكــــــە ئـێـــــدش وات هـۆرێزان وەپا
تـەشـــــریف بەردشـــــان بە ئـەو بـارەگـــــا

تـا شـین بـە حـــــەرەم ســــــەرای پـادشـــــا
نـاگـــا كـــــەردشـــان نـەو جـــاگـــە و مـــاوا

دین كـــە بـارەگـــا كـــــەس نـیـــیـــەن تێــدا
شــنـۆی دیـاریـش نمـــەیـۆ پـێـــــــــــــــدا

شـــــازادە پـەرســـــا جـــــە خـــــدمـــــەتكاران
جــــە كـــۆن نـازەنـین شـــــای وەفـــــاداران

جـــــەواب دا وەنـەش شــــێـــــر دڵئـــــەفــــرۆز
دەســـتـــوور شـــاهـــەن تا وەعـــدەی هـــەفت رۆژ

جـــە ئـەوەل جلووس جـــە عـــالـیـــجـــاهـی
وەخــــــــتـێ كــــــە یاوان وەپـادشـــــــاهـی

نـەســــــەرا و حـــــەرەم نمەكـــێـــشـــۆن ســــەر
نمـەیـۆن وەبـان تـەخـت كــــــورســـــــیـی زەر

مەشۆن وەمەسجێد خانە و کلیسا
مەنیشۆ نەوجا تاهەفت رۆ تەنیا

ساکە ئێد شنەفت نەوەی نامدار
وات بەخان محەمەد یار وەفادار

ئیرادەم هەوەس کلیسا دارۆم
بشووم بە ئەو جا بوینوم یارۆم

شازادە و یاران هەم نۆش ئافەرین
ماه زەڕئەفشان شۆخ نازەنین

شین بە کلیسا کام وێشان
شێوەی شیرین خاڵ زاهر بی لێشان

دیشان مەکانێ بیروون جە پەردە
پەردە وە بالآی پەردە ویەردە

هەفت پەردە کریان سورخ ئەڵوەنی
ئەزرەق و ئابی گوڵ گوڵ سۆسەنی

شازادە پەرسا جە خدمەتکاران
حاجێب دەرگای شای وەفاداران

واتش ئەی حاجێب ئەی پەردە چێشەن
پەردەدار کێیەن کێ نەدڵێشەن

حاجێب دا جەواب ئەی شێر جەنگی
ئینە دەستوورەن جەلای فەرەنگی

هەر وەقت پادشای فەرەنگ فەنا بی
کەسێ تەر بە جای ئەو پادشا بی

نەقـاشـان مـەیان سـوورەت مـەکـێشـان
پەی یادگـــاری بمـانۆ لـێـــشــــان

هـەر وەقت پادشـــای تازە بـەرجــا بـۆ
جــە دمـــای ئـەو شـــا وە پادشـــا بـۆ

بـوینـۆ ســــوورەت شـــــاهـان تـازی
نـەنـازۆ بـەتـاج بـە ســـــەرئـەفـــــرازی

بـزانـۆ دنیـــا بـەی تـەور بـێ شـــەرمــــەن
هـەر رۆ بـەرەنگـێ بـازارش گـــەرمـــــەن

ســـەرفکەنـدە بۆ جــە دونیـــای غــەدار
پەی هـیچ کـەس نـیـیـەن شـاهـی پایەدار

عــەداڵەت خــاســەن، رەعـیــەت پەروەری
ســاحـێب هـیمـەت بۆ و دانا گـوسـتـەری

هەم تێـدا بەســتـەن نەقش قــاتب شــا
ئـەی پەردە پۆشـــان کـــەس نیگا نـەکــا

ئینە فــەرمــوودەی شـــای گــوڵعــوزارەن
پەردەشـــان کـــەردەن ئـەو نـەپـێــوارەن

بەی تـەور سێ پـەردە کــەردەنش مــوحکەم
تـا کــــــە بـێگـانە نـەوینـۆش وە چـەم

شـــــا وات ئـەی پەردە پـەردە دا نـەرووش
تـا مـن بـەدیـدەی زیا بـبــــــینـووش

حــاجب بە فــەرمــان شـازادەی ســەروەر
پـەردەی نـەقـــاشـی هـەوادا نـەســـــەر

ناگــا یەک خــورشــیــد ئامــا بەدیدار
شـــەوقش خــۆر بەردەن نـەپەردەی پێــوار

شــازادە پەرســا نیگا کــەرد بە جــەخت
بەو مــەجلیس شــا بەو ئەفـســەر و تەخت

وەزیــران نـــەپــای تــەخــت زەڕنــیــگــار
دەســـتـــەبەدەســـتـــە مــدران ئینتــیــزار

شــا نیــشـــتــەن وەبان تەخت ســاف زەڕ
شـەوق مـەدۆ چون شـەوق فـەرەیدوون فـەڕ

* خورشـیـد نە سـەرتەخت گـرتەنش قـەرار
شەوق مەدا چون شەوق شۆڵەی خۆرئێوار

ئاهیـر کـەفت نەجـەرگ سـفـتـەی شـازادە
جـــەنیگای ئـەو شـــۆخ فـــەرەنگی زادە

مـــــەدهـۆش بـی نـەشـــــەوق نـازار دڵکێش
یەکـســـەر شـی وەباد عــەقڵ و فـام و هۆش

خـورشـیـد چ خـورشـیـد رای تاریف نیـیـەن
نـە وێنـەی حـــــووران نە چون پەرییــــەن

نـە وێنەی شـــیـــرین شـــار ئەرمـــەنەن
نـە تەرســـای شـــار نە جـــە فـــەرەنگەن

نـە چون گـــوڵئـــەندام خــــاقـــان چینەن
نە چون هومــەیلا گـیــســوو مــشکینەن

نە چون زولەیخــا مـیــســری مـوقــامــەن
پەری و جن و دێو نـە ســـەوداش ســامـــەن

بەی شۆخی و شەنگیی شیرین عاڵەم
دیدەی زەمانە ناوەردەن بە چەم

نییەن گونجایش سەنای جەماڵش
مانەندش نییەن فیرووزەی خاڵش

عارفان شەیدای ڕێزەی قەندشەن
شاهان گرفتار تای کەمەندشەن

دەروێش و مسکین سەر نە سەوداشەن
مورشیدان خەستەی تیغ مەوداشەن

جە ئادەم بەری سەرڕشتەی نوورەن
پەری بەهەشتەن هەم وێنەی حوورەن

ناوەردەن نەخاو دیدەی زەمانە
هەر کەس بوینۆ مەبۆ دێوانە

هەر کەس بوینۆ ئەو شۆخ شەڕجۆ
بەوێنەی مەجنوون روو مەکەرۆ کۆ

هەر کەس بوینو خاڵ فلفل دانە
مەبۆ بەڕسوای دەورە و زەمانە

بەوێنەی شیرین زوڵف عەنبەرینەن
کەمتەر کەنیزش نۆش ئافەرینەن

وەلحاسڵ ئەو شۆخ نادرەی نارین
بە تەمەنای دڵ بییەن ئافەرین

ئەر بەیۆ بە زبان تەمام مووی ئەعزام
وەسف جەماڵش نمەبۆ تەمام

@kurdica

هەرگـــیــز بەی دەســـتــوور نادرەی نـایاب
نەکــەس شنـەفـتــەن نە دییــەن بە خـــواب

بەڵێ شـــیـــرینەن جـــە پا تا وە ســـەر
نیــیـەن جـە سـوورەت بـوتخـانەی ئەخـزەر

ئەبرۆ چون کـەمـان قـەوس ئاسـا سـەنـعـەت
خـەم کـەردەن بە دەسـت قـەواس سـەنـعـەت

مـــــوژگــــانش بە خــــون دڵدۆز قـــاتـڵ
غــــــەزەب بـێ باک عــــــەدوو چـەنـی دڵ

سـافـیی سـای گـەردەن تا سـەدر سـینە
کەس نەدییەن مەحبووب بەی شکڵ و وێنە

خــولاســەی کــەلام جــە ســەر تـا دامــان
ڕژیـان بە لـەقــای تـەجــەلای ســـوبحـــان

شــــــازادە و یاران هـەم نۆش ئافـــــەرین
حـەیران بین بـە شـەوق شـۆخ گـوڵ جـەمین

بەو زوڵف و بەو تـەرز فــیــرووزەی خــاڵش
عـاشق بین بەشـەوق شـێـوەی جـەمـاڵش

پەرســا جـــە حــاجب شــازادەی چینی
ئەی شــۆخــە کــیــیــەن بەی نازەنینی

واتش یە خـــورشـــیـــد زەڕین کــولاهـەن
کناچەی عـــەزیز فـــەرزەند شـــاهـەن

وێت بـەســـتی کـــەمـــەر زونـار نەگــەردەن
تو وێت پادشـــای فـــەرەنگیت کـــەردەن

شـــازادەی ئـەی حـــەرف ئاشنا بـی پێش
گـــورێزا جـــەلاش ئێـــخـــتـــیـــار وێش

دڵ نـە دەرک هـەوڵ کـــــەمــــاڵ تـەواســـــا
بـەر ئامـــا جـــە بـەیت مـــاڵ کلیـــســـا

قـــــەرارش برِیا ســــــەبووری نـەداشت
بار غـــەم حـــەڵقـــەش نەدەروون گـــوزاشت

تـا شین بـە مـــەنزڵ شـــەو دیدە بێ خـــاو
ئەســـرین مـــەرێزا چـون جـــۆش ســـەیڵاو

کـــەردش بە عـــادەت هـەر وێنەی عـــیـــســـا
گـــشت رۆژێ مـــەشی بە تۆی کلیـــســـا

مـــەگـــرتش قـــەرار تا بـە نمای شـــام
مـــەکـــەردش نیگای شـــۆخ جـــەمین جـام

تـا مـــــودەی هەفت رۆژ ئـینە کـــارش بی
نە کـــەمـــاڵ و هۆش نـەئێـــخـــتـــیـــارش بی

جـە دمای هەفت رۆژ جـارِکێـشـان وەشـار
ئـەهل بـازارِ کـــــــەردن خـــــــەبـەردار

نازار فـــەرەنگ شـــای شـــیـــرین دەمـــاغ
مـــەشـــۆ بە گـــوڵگەشت بە ســـەیران باغ

ئەی خـــــەبـەر بە گـــــۆش شــــازادە یـاوا
خــــەبـەر وێنەی تێـغ جــــەرگش ئـەشکاوا

واتش خـــان مـــحـــەمـــەد رەفـــیق گـــیـــانی
حــــەرفێ مـــــەواچووم من وە پـەنـهـــانـی

ئـیــــمــــشــــەو هۆرێزە وە بێ دەردیســــەر
بشـین وە تۆی بـاغ شـــــیـــــرین دوڵبــــەر

بەڵکو بـوینـووم شــــێـــوەی جـــــەمــــاڵش
تـا نـەبۆ نـە دڵ وەســــــواســــــەی خـــــاڵش

خــان مــحــەمــەد واتش ئـەی شـێـر دڵجـۆ
نـامـــــونـاســــــبـــــەن ئـەی کــــارە پـەی تۆ

نـەی شــــەوی تاریک بـەراگـــەی گـــوڵزار
ئـەرکــــەسـێ ببــــۆ لێـــمــــان خــــەبـەردار

ئەڵبــــەت مــــەپـەرســۆ مــــەکــــەرۆ خــــەتاب
فـیـدات بام جـەودەم چێش مـەدەی جـەواب

ئـەگــــەر دەسـت وە تـیـغ مـــــەودا بـاوەریم
غـولام خــورشــیـد خــوون رێز مـــەکــەریم

فــــەردا جـــە دیوان شــــۆخ چـەم ســـیــــاه
حـەرفـمـان چێش بۆ کـەردەی ئەی گـوناه

مــەبین خــــەجـاڵەت شــەرمــەندەی دوڵبــەر
هەم رســـوای عــاڵەم تا یەومــولەحــشــەر

شـــازادە عــــەرزش تـەمــــام قــــەبوول کـــەرد
بە ئـارەزووی دڵ پـەشــــیـــــــمــــانـی بـەرد

واتـش ئـەی یاران دڵ بـە هـەراســــــــــەن
پـەنەم بـواچن چێش کـــەروون خــــاســــەن

بـوینـووم رەونەق شــــێــوەی جــــەمــــاڵش
تـا ســــــاکن بۆ دڵ نـەفـــــیکر خــــاڵش

خـان محـەمـەد واتش ئـەی شـێر سـەرکـەش
پـەڕ روخ بـاوەر بـیـنــەر بـە ئـاتــەش

زووبـەزوو مــەبـۆ حـــازر روخ جــە لات
دروست مـەبۆ کـار هـەرچێ هـەن سـەودات

قـەبـوول کـەرد عـەرزش شـێـر هونەرمـەند
خـۆشـحـاڵ بی خـەیلێ تەمام کـەرد پەسـەند

ئاهـیـر نەجـەرگ بوریان کـەردش گـەش
پـەڕ روخ ئـاوەرد نـیـــــا بـە ئـاتـەش

حـــازر بی دەردەم مــــورغ پڕمـــــایـە
کــەفت نـەخــاک پای شــای بوڵەند پایە

* واتش فـێـدات بام چێـشـتــەن مـوشـکڵ
ئەر جـەکـۆی قـاف بۆ مـەکـەرووم حـامڵ

واتش ئـێـسـتـێـدعـام ئێـدەن من بە تۆ
بـەشـــەو و بە رۆژ مـــدارات نـەبـۆ

تـۆ بـشـی بـە باغ رەوزەی دڵـگـوشـــا
بشـی وەخـدمـەت عـەبدورەحـمـان شـا

چـەنـی نـازەنـین خـــــاتـوونـەی پـەری
تـا بـە وەقـت شـــام وەی جــا بـاوەری

مـن جـــە دەروونـدا خـــەیلێ زگــارم
نـەشـــەو خــاوم هـەن نە رۆژ بێ قــەرارم

تـا بـەدیدارش دیدە رەوشــــەن کـــەم
دەروون پڕ غــەم وێنەی گــوڵشــەن کـەم

بشین وە گوڵزار خورشید عاڵەم
ئەو شۆخ شیرین بوینوون وەچەم

بەڵکم بەر بشۆ غەم نە دەروونم
سارێش بۆ زامان خەستەی زەبوونم

بوینووم شێوەی بەهار پڕ گوڵ
بەرباد بۆ غوسەی پەژاران دڵ

مورغ مەرەخەس بی پەرواز کەرد نەوجا
رووکەرد نە ئیرەم بە فەرمان شا

با روخ بمانۆ بە فەرمانبەری
بشین وە سەروەخت خاتوونەی پەری

مەیموونە خاتوون ئاواتی دیداری شازادە دەخوازێ و دایە بەڕێ دەکا بۆ لای ناوبراو

جەو تەرەف دیسان خاتوونەی پەری
چەنی کەنیزان بە سوحبەتگەری

نیشتەبێ وە ناز شای شیرین جەماڵ
شازادەی چینی ئاوەرد بە خەیاڵ

دایە تەڵەب کەرد وات ئەی دەمسازم
رەفیق دڵسۆز مەحرەم رازم

ئارەزووی دیدار شازادەم کەردەن
هێجران دووریش زۆر پێم ئاوەردەن

دەخیلم دایە نەکەری درەنگ
مەدارات نەبۆ تا شار فەرەنگ

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

باوەر خـــــەبـەر ســـــوڵتــــان پـەرێ مـن
تـا خـــاتـر نـەدەرد ســـــەودا بـۆ ســـاکـن

دایـە پـەرواز کـــــەرد نـەو زێد و مـــــاوا
دەردەم دەرســـــاعــــەت وەفـــــەرەنگ یـاوا

لـوا بـە تـۆی بـاغ بـەســــەد عـــیـــز و نـاز
تـا شـی بـە نـەزدیک شـــای گـــەردەن فـــەراز

دیش نیشـتـەن نەتەخـت وێنەی گوڵـخەرمـەن
مـــەرێزیۆ بـۆی مـشـک ســـەرتاپای دامـــەن

دایە ســـەودای شـۆخ خـورشـید نەدڵ بەرد
راز خـــاتوونـەی پەری خـــامـــۆش کـــەرد

بە کـێـریشم و ناز ئەو خـورشـید جـەمین
نـە رووی تـەخـت زەڕ ئـامــــــا بـە پـایـن

گـوڵ تـۆتـۆ خـەفـتـەن کـەفـتـەن وەهـەمـدا
شکوفـتـەن بەشـەوق نەحـەڵقـەی خـەمـدا

ســــەر بـەردەن بـە ئـەوج درەخــــتـــان بـەرز
ســـەراوان ســـوهـەیـل مـــدران هـەزار تـەرز

فـــــەرش ئەنداز بـاغ مــــەداخـڵ بە گـــوڵ
وەنەوشـــەی وەش بـۆ رەیحـــان و ســـونبـوڵ

لالە و یـاســـەمـــەن نـە رووی ســـەبزەی بـاغ
بۆی عـــەتـر و عـــەنبـــەر مـــەدۆ نە دەمـــاغ

* ســـەوڵ چـناران نە رووی ئـاب رەســـتـــە
نیگار مـــەئـاب گـــوڵ بەســـتـەن وە دەســـتـە

درەخـــتـــان بەرز عـــەرعـــەر چناران
کـەردەن گـۆشـمـاڵی سـپـای سـتـاران

مـــەلان چەند هەزار نـە رووی ســەبـزەپۆش
مـــرواری جـــە فـــەرق کــلاوان مـــەیۆ بۆش

نـیـشـتـەن بە رووی گـوڵ هـەریەک نەشـاخێ
هـەریەک بـە ســـۆزێ هـەریەک دەمـــاغێ

بـوڵبـــولان بە ســـۆز خـــۆش ئاوازەوە
هـــەزاران بـەســــــــــۆز دڵـنـەوازەوە

هـەی هـەی دوڕاجـــان گـــولان وەش بـۆ
قـــــومــــریان گم گم هـودهـودان پۆ پۆ

مــــورغــــان هـەریەکی بـە هـەزار ئاواز
مـــەکـــەران تەوحـیـد حــەق جـێلوەســاز

ئاب وێنەی گـــولاب ســـاف خـــۆشگەوار
جاری بییەن نە رووی سەبزە و میرغوزار

چەند نازەنینان توحــــفــــە ئامــــادە
رەعنا قـــامـــــەتان فـــــەرەنگی زادە

گـــشـت نازک نەوهـاڵ تازە نەوڕەســـتـــە
مـــدران بەلاوە دەســـتـــە بە دەســتـــە

نە پێش و نەپەس خـــــدمــــــەتگوزاران
ســەف کـێـشـان چون گـوڵ ئەوەڵ بەهاران

وێش وێنەی شـــاباز نـە رووی تەخت زەڕ
زوڵف بە ئاب شـۆر گـۆناش مـەکـەرد تەڕ

چون لیسک ئافتـاب سـەرکـێشـا وەبەر
بەڵکە نەخـورشـیـد زەڕئەفـشـان زیاتەر

چون نوور خـــورشـــیـــد نـەبورج چوارەم
نیـشـتــەن نە رووی گـوڵ بەو بـەرزە تارەم

جـــەلا دا خـــالان شـــۆخ شـــەم جـــەمین
واتـی گـــڕ ســـەندەن تـەمـــام ســـەرزەمین

ئەڵقـــــەچین تورمـــــە تـەمـــــام لاڵدا
مـــەدرەوشـــان وەبان ئەگـریجـــە و خـــاڵدا

سێ هـەزار کـــەنیـــز زوڵفـــان عـــەنبـــەرین
مـــدران نە خـــدمـــەت ئەو شـــۆخ شـــیـــرین

دایـە نیگا کـــەرد وە تـەنخـــوای ئەی باغ
مەدرەوشـۆ چون شەوق شـوعلەی شەوچراغ

جـــە تـەرکـــیـــو رەندیی شـــۆخ دڵڕوبا
دایە ســـەرســـام مـــەند هەم نـە رووی هەوا

حـــەیران بی نە شـــەوق بەرووی هـەواوە
نـەپـای وەرش بـی نـە پـای دمـــــــاوە

دڵتەنگبوونی خاتوونەی پەری لە دواکەوتنی دایە و هاتنی بۆ باخی خورشید و شەیدابوونی بەدیداری

بشـین بەســـەر وەخت خـــاتوونـەی غـەمـــبـار
دایـە فـــرســـتـــاد پەی ئەحـــواڵ یار

دایە نـامـــــاوە نـەشـــــار فـــــەرەنگ
خـــــاتوونـە خـــــانم دڵ ئاوەرد بـەتـەنگ

یەک ئیـــسم ئەعـــزەم خـــواوەندش وەند
نیـــشت نەرووی هـەوا وەبێ چوون و چەند

بـێ پەروا لـوا شـــــۆخ خـــــاتـرتـەنگ
تـا یاوا بـەشـــار نـاحـــیـــەی فـــەرەنگ

دیش دایه نـه ئـەوج مـــوعـــەلەق بیـــیـــەن
پای ئامـــاو لوای ئامـــوشـــۆش نیـــیـــەن

پـەرســـــا ئـەی دایه ئـینـه چ حـــــاڵەن
پەی چێش شـا باڵت سـفـتـەی زوخـاڵەن

واتش فـیـدات بام شـای شـیـرین دەمـاغ
نیگـا کــــەر بەڕووی خـــیـــــابان باغ

ئـیــمــجــار مــەزانی مـن چێـشـەن حـاڵم
پەی چێش ســـۆزیان ســـینه و شـــاباڵم

خـــاتوونـەی پەری نیگای باغش کـــەرد
شـۆخێ نەرووی تـەخت بەدڵ پەسـەند کـەرد

بورقـەی گـوڵناری کـێـشـا نەرووی سـەر
بۆی عـــەترش مـەیۆ چون عـــەتر عـەنبـەر

باڵ وە بـاهـۆبـەند دانـه و جـــەواهـیـــــر
شـەوق مـەدۆ جه دوور چون شوعلەی ئاهیر

مــــەدرەوشـــــۆ بەناز نـەتۆی بەرگ زەر
بەتاڵ کـەردەن شـەوق ئەو شـەمس خـاوەر

یاقـــووت و ئەڵـمـــاس مـــرواری ئـەحـــمـــەر
ئەرەقـــچـین تورمـــه (شــــەدەی تـەمــام زەڕ)

مەدرەوشۆ وەبان خاڵ و سینە و مەم
دەهان بەوێنەی سەرچەشمەی زەم زەم

کەمەربەند تەڵا بەستەن نەڕووی پشت
جفتێ شەمامەی تەڵا نەڕووی مشت

بە ئەمر قودرەت دانای بێهەترین
چمان نوور خۆر رژیان بەزەمین

جقەی تاوسی دانش نەڕووی سەر
سەد رەعنا کەنیز دایم دەست نەزەر

وێش نیشتەن وەبان تەخت شیرازی
چەنی سەد کەنیز بەشەکەر رازی

چون باز تەڕلان تەوار خۆشخۆ
چەنی کەنیزان مەکا گوفتوگۆ

وێنەی جەواهێر لەعل و خەزێنە
نەڕووی زەمانە نەدارۆ وێنە

بە وێنەش نییەن نەڕووی ئێقلیمات
ناوەردەن نەخاو دیدەی شش جەهات

جە دایە فیشتەر پەشێو بی حاڵش
سۆزیا پەڕان سینە و شاباڵش

ئاه سەرد کێشا ئەو نەڕووی گەردوون
واتش یا کەریم هەم رەب بێ چوون

قودرەتت فرەن حەیی کەرەمدار
جە قەترەی مەنی هەم ئاو موردار

خــــەڵقت کـــــەردەن شـــــۆخــێ بـەی وێـنـە
مـــــەدرەوشـــــۆ بـەڕەنـگ تـەڵای خـــــەزێـنـە

جــەو دەمــدا خــورشــیــد خــاڵان لاجــوەرد
مـــــەیلــێ بەلـەنجـــە نیگـای هـەوا کـــــەرد

دیش نـە بـاڵای ســـــەر بـەدر مـــــونـیـــــرێ
زوڵـف دەســـــتـــەی کــەڵاف دایم دڵـگـیـــرێ

نـەڕووی تـەخـت ناز نـیــشـــتــەن بـەلەنجـــە
مــاچـی شــیـــرینەن ئـامـــان بـە گــەنجــە

تۆغــرای گــیــســوان پـەخـش کــەردەن بڵاو
بـەڕووی جــەمــیـندا چـون خــەیاتـەی خــاو

شـــــــای نـازەنـیـنـان ئـیـنـەش دی وەچـەم
خــەیلـێ حــەیران بی، خــورشــیــد عــاڵـەم

بـەخــواهـ نـاخــواهـ جــە بـیم ســەلام کــەرد
خـــــاتوونـە جـــــەواب بـە کـــــەلام ئـاوەرد

خـــــاتوونـە بـە نـاز شـــــۆخ خـــــاتـر تـەڕ
ئـامـــــــــا بـە پـایـن نـەرووی تـەخـت زەڕ

دەست کــەرد نەگــەردەن خــورشـیـد دڵکێش
رووی نــازەنــیــنــش ئــاوەرد بـــەلای وێــش

خــورشـیـد وات دوڵـبــەر تۆ جـە کـێـیـانـی
تۆ پـەریزادەی یـا جـــــە ئـینـســـــانـی

خـــاتوونـە واتش شـــای شـــیـــرین کـــەلام
ئـەمن کنـاچـەی عـــەبدوڕەحـــمـــان شـــام

مـــــەیمـوونـە خـــــاتـوون دوڵبـــــەرەن نـامم
مــەحــبــووســەن شــاهــان ئێــقلیم بەدامم

ئـاشـنـام چـەنـی شـــــــازادەی ســــــــالار
جـــەو بۆنە ئـامـــــام بە ســــەیر گـــوڵزار

من شـــەوق خــدمــەت تۆ نەســـەر داشـــتم
ئامـــام ســەر نـەخــاک قــەدەم گـوزاشـــتم

چەنـی تـۆ ســــوحــــبــــەت بداریم بەهـەم
بەکـــــام وێمـــــــان بێ پەژارە و خــــــەم

خـورشــیـد شنەفـتش جـە خــاتوون ئەی راز
قــــەتعــــەن بە جـــەواب ئـامــــا بە ئـاواز

خـــــاتـوونەی پـەری دەست نـەرووی گــــەردەن
دەم کــۆتا نەکــەرد نەســوحــبــەت کــەردەن

خورشیـد غافڵ کەرد بە سوحـبەت کەردەن
دایە مــــدران کــــەچ کـــــەردەن گـــــەردەن

بە ئـیـــــشـــــارە وات شــــــای وەفـــــاداران
بشـــــــــۆ بـاوەرە شـــــــــازادە و یـاران

دایە ئـێـــــد شـنـەفت چـون بـاد ســــــەبا
بـەتـونـدی و چـابوک یـاوا بـە ئـەوجـــــــــا

یاوا بە خـدمـەت شـێـر بەچەی خـوونخـوار
واتش فـــێـــدات بام شــــازادەی ســــالار

خـــــــاتـوونـەی پـەری هـا نـە ســــــەحن باغ
چەنـی خـورشــیـد شــا بەکــەیف و دەمــاغ

ئەو واتــش بـەمـن بـە ئـیـــــشــــــارەی دڵ
شــــــازادە بـاوەر بـەســـــەیران گـــــوڵ

* ســاکـە ئێـد شنەفت شـازادەی غـەمـبـار
شکۆفـا چـون گـوڵ گـوڵبــاغـچـەی بەهار

هــۆرێـزان وەپـا یـاران بــە دەمــــــــــــاغ
نــەکـــــــەردن مــــــدار تـا یـاوان بە بـاغ

دیشــان کــە نیـشــتــەن خــاتوونـەی پەری
چەنـی خــورشـیـد شـا بە ســوحـبـەتگەری

گـــردین بەئـیــعــزاز کـــەردشــان ســـەلام
ســـەلام جــەواب دا شـــۆخ جـــەمین جـام

شـــــازادە دیا جـــەمـــاڵ خــــورشـــیـــد
جــــە پا تـا وەســـــەر لـەرزا وێنـەی بیـــد

پەشـێـو بی جـە عـەشق بێ هـۆش بی مـەلاڵ
خــــــاتوونە خــــانم ئـاوەرد بە خـــــەیاڵ

شـــازادە چـون خـــاک دەروون کـــەیل غـــەم
کــەفت نـەخــاک پای خــورشـــیـد عــاڵەم

واتش چێش مـــەبۆ گـــیـــانم بۆ فـــەدات
ئـارۆ بســــپــــارووم گــیـــان نە قــــەدەمگات

خـــاتوونە واتش شــــازادەی غــــەمـــبـــار
وێت ســبــوک مــەکــەر جــە خــدمــەت یار

هـیـچ باکت نـەبۆ شـــــای والا مـــــەقــــام
ســەد چون خــورشــیـد مـەکـێـشـی نەدام

ئـەلحـــــــەمـــــــدولـیلـلا دەوڵـەت یـارتـەن
دوعـــای گـــەنجـــولعـــەرش مـــەدەدکـــارتەن

وێت سـبـوک مـەکـەر گـیـانم بۆ فـیـدێت
وەزیـر و نـەدیم تـەعـنـە مـــــــەدەن لـێت

خــــــاتوونـە ئـەوەنـد کـــــــەردش دڵداری
ســــوڵـتـــان فـــارێغ بـی نەگـــریەو زاری

خـورشـیـد شـا فـەرمـا فـەرش ئـاوەردشـان
جـاگـەی خـۆش فـەزا تەرتیب کـەردشـان

جـاگـەی خـۆش فـەزا چەشـمـەنداز فـەراغ
نـەهـەر ســــــــــوو نـەزەر بـەدیـدار بـاغ

نیـــشـتن نـەرووی تـەخت هـەم زانـووبـە هـەم
پـەروانـە دەســــــتـــــوور نـەدەوران شــــەم

پـەرییـــــــان ئـاوەردن پـیـــــاڵـەی بـادە
ئـەســـاســـەی مـــوترێب کـــەردن ئـامـــادە

خـــاتوونەی پـەری وێش بەســـــاقی کـــەرد
جـــامێ مـــەی پـەرێ نۆش ئافـــەرین بـەرد

جـامـش گـرد بە دەست بە پەنجـەی گـوڵڕەنگ
تـەکلیـف کــــــەرد بنۆش نـازار فـــــەرەنگ

خـورشـیـد دوڵبـەر دەست پـەرێ جـام بەرد
جـامـش گـرد بـەدەست شـازادە سـپـەرد

هەم شـــازادە جـــام شــیــرەی گـــوڵڕەنگی
کـــەرد بە تـەعـــارف شـــۆخ فـــەرەنگی

خورشید نە حەیا سەر بەدامان بەرد
ئەسڵەن بەدیدە نیگای جام نەکەرد

خاتوونەی پەری هەرچەند کۆشش کەرد
جە حەیای شیرین دەست پەی جام نەبەرد

شازادە ئێد دی هۆرێزا نە دەرد
گریبان وێش پارەپارە کەرد

دەست کەرد بەزاری خاک رێزا بەسەر
زامش خەتەر بی جە نەو زیاتەر

شای نۆش ئافەرین دەست پەی خەنجەر بەرد
خەنجەر ئیشارەی وە سینەی وێش کەرد

واتش بە خورشید ئەی شای جەمین جام
سەوگەند بەزات یەکتای لایەنام

ئەرنەستانی جام نەنۆشی بەشاد
شەرت بۆ نەدەستت عومرم دەم وەباد

جە بێ عیلاجی خورشید عالەم
جامش سەند جەدەست شازادەی پڕ غەم

بەرووی کەف ئاوەرد شەراب گوڵڕەنگ
نۆش کەرد بەهەرحاڵ شازادەی فەرەنگ

گوڵبانگ نۆش باد خێزا نەیاران
بنۆش نۆشت بۆ شای وەفاداران

جەنۆش بادە شای شیرین ئەنداز
سەدای زیل و بەم خێزا بە ئاواز

شازادە دیا شۆخ ساحب سەنج
ئومێد حاسڵ کەرد مەیاۆ بەگەنج

ئیشارە کەردش پیالآن مەی
ئاوەردن پەرێش مەنۆشا پەی پەی

گوڵ خەندەران بی شۆخ گوڵ بەدەن
مەرێزا نەدەم گوڵ خەرمەن خەرمەن

شازادە دوو دەست پەرێ سینەش بەرد
نازەنین دەستش بەگەردەن ئاوەرد

چون تووڵ لەولاو پێچیان وەهەم
پێچ وەردن چون پێچ ئەژدەها و ئەرقەم

گاگا دەست مەوەرد پەی نۆش ئافەرین
پەی دڵنەوازیی شۆخ گوڵ جەمین

تا وەقت خەفتەن وەی تەور ویاران
جەو دما خورشید واتش بەیاران

* بشۆن بە مەنزڵ مەکان وێتان
فەردا شەو قەسرم مەنیۆم نەڕێتان

فەردا شەو بەزمێ ماوەرووم نەکار
کەس نەکەردەبۆ نەرووی رۆرگار

دووبارە جە نەو قەدەم باوەران
ئەی ماوا و مەکان موزەییەن کەران

فەردا شەو جە باغ سەبزەی گوڵستان
برێزین بۆی مشک نە جەیب دامان

شازادە واتش بەندە رازییەن
بەڵێ چێش کەرووم فەتوای دڵ نییەن

* خورشید هۆرێزا هیمەت خواهی کەرد
تەشریف بە جامرێز حەرەمسەرا بەرد

شازادە بەسەر سەرگەردانەوە
مەلوول و ماتەم بە دەردانەوە

مەوات من ئیمشەو جەرگم گرتەن تاو
نمەبۆ خامۆش بەسەد کووزەی ئاو

خورشید شی بەقەسر زەڕئەندوود وێش
خەدەمە و کەنیز خەبەر پەرسا لێش

واتن جانمان سەرگەرد رات بۆ
نوور دیدەمان نە قەدەمگات بۆ

تەشریفت نەکام باغ و بوستان بی
تاوس رەنگین کام گوڵستان بی

ئەی سەرگەردت بۆ ناحیەی فەرەنگ
پەی چێش دێر ئامای درەنگەن درەنگ

ئاما بە جەواب نازار دوڵبەر
نەدورج دەهان رێزنا گەوهەر

جە سەیر باغ بیم نیگام کەرد نەختێ
ئاما پەدیدار نەهەوا تەختێ

شۆخێ نەرووی تەخت گرتە بی قەرار
رەنگینتەر نەرەنگ لالەی نەوبەهار

هـۆرێزام وەپا کــــــــەردم ســـــــەلامـش
جـــەدمـــای ســـەلام مـن پـەرســـام نامـش

وات کـناچەی عـــەبـدورەحـــمـــان شـــام
جـــە گـــوڵ و گـــوڵزار ئـیـــرەمـــەن مـــاوام

پـادشـــــــازادەی ئـەو گـــــــوڵســـــــتـــــانـم
مـــەیموونـە خـــاتوون مـــەنشـــوورەن نـامم

ئـاشنـام چـەنـی ســـوڵـتـــان ئـیـــبـــراهـیـم
ئـــارەزوومـــــــــــــــــــەنـدم بـــویـنـــم دایـم

* زانـام تـەشـــــریـفش نـە مـــــەکـــــان تـۆن
پـەی ئـەو مـــــەگـــــێلـۆم پـەیداش بکـەروون

نـە تـەقــــدیر حــــەق نـەبـەرزیـی دەمـــــــاغ
ئـامـــام رام کـــەفـتـــەن وەئـەی قـــەســـر و باغ

تا وەخـت خـــەفـتـــەن کـــەردین گـــفـــتـوگـــۆ
جــــەودمـــا لـوا شـــای شـــیـــرین شـکـۆ

تـــەکـلـیـــــــفش کــــــــەردم بـارووم وەیانـــە
خـــــەیلـێ دەست ئـاوێز کـــــەرد وە بـەهـانـە

مــــەوات شـــــازادە ئـینـتـــیـــزارمـــــەن
ئـیـــســـــــە زەروورەن خــــەریـدارمـــــەن

مـــەبـۆ بـوینـووم ئـیـــمـــشـــــەو بـە مـــەنـزڵ
پـەی راحـــەتـیی گـــیـــان پـەی ســـاکـنـیی دڵ

* وەعـــدەی فـــەردا شـــەو چـەنـیش کـــەردەنـم
بـیـــــــان بـەســــــــەر وەقـت بـادە وەردەنـم

* بەڵێ چەنی ئەو سوحبەت مەکەریم
نام خوداوەند دەم دەم مەوەریم

دایە ئێد شنەفت خۆشحاڵ بی تەمام
وات فێدای تۆ بام شای شیرین کەلام

خەیلێ خاست کەرد ئەی نووری دیدەم
فریشتەی شەریف حەق ئافەریدەم

تۆ چەنی پەری و شازادەی چینی
جە دۆستیشان نەکەی زەرەر مەبینی

نەوازش بکەر بە خاتر گوشاد
نەڕۆژ تەنگدا مەیۆ بە ئیمداد

میوانیکردنی خورشید،
شازادە و یارانی و نۆش ئافەرین و خاتوونەی پەری

سوب سەحەر خورشید بەرئاما نە جا
بێدار بی نە خاو شای حۆری لەقا

فەرما بەجەرگەی فێرقەی کەنیزان
نازک نەو هالان پۆل پۆل عەزیزان

ئیمشەو شازادە مەیۆ مێهمانی
تەرتیب بکەران باغ رێزوانی

پڕ سەفا و زینەت بدەران جەلا
بنمانۆ نەرەنگ فێردەوس ئەعلا

مەداخڵ کەران بەرەیحان و گوڵ
رەونەق بدۆ شەوق بە ئارەزووی دڵ

شەراب لەعل فام شیشەی دوو ساڵە
ساقیی گوڵ عوزار بادە و پیاڵە

موتریب بەنەوای سۆز و سازەوە
رەقاسان وە ڕەقس خۆش ئاوازەوە

سەدای زیل و بەم ئاواز چل چەنگ
بگێڕۆن بەدەست هەرکەس بەیەک رەنگ

ئەسباب بسازان با نەسەمای شام
مێهمانی کەران ساقی و بادە و جام

بەو تەور بسازان یاران بۆ خەجڵ
گرفتارش بۆ دڵێ نەسەد دڵ

فەرمانبەرداران شای شیرین کەلام
تا شام تەدارەک کەردن سەرئەنجام

خورشید عالەم شای شیرین لەقا
نیشتەبی بەناز دید و دڵ نەرا

دیدە ئینتیزار دیدار یاران
بەسەر وەعدەی وێش گرد تەشریف باران

* جەو تەرەف غەمبار شازادەی دڵرێش
هۆرێزا پەی بەزم وەعدەی یاروێش

ماه زەڕئەفشان هەم نۆش ئافەرین
خاتوونەی پەری نازار شیرین

خان محەمەد چەنی حەمید مەلاح
وێشان دروست کەرد بەوەعدەی سەلاح

@kurdica

کووچە بە کووچە دایە بەردشان
داخڵ بەتۆی باغ دوڵبەر کەردشان

شای نازەنینان شۆخ شیرین خاڵ
هۆرێزا نەجا کەردش ئیستیقباڵ

یەک دەست عەمارەت جاڕوودەی دڵکەش
کول نەقاشی بەند چون شوعلەی ئاتەش

چناران بەرز سەر نەعەرش ماڵا
نەمامان شۆخ زەڕ ئەستوون باڵا

زەمزەمەی مورغان ناڵەی کەبووتەر
نیشتەن بەگەردوون ئەی چەرخ ئەخزەر

قومریان وەبانگ گوڵبانگ یاهۆ
بوڵبولان بەدەنگ ناڵین بێ شۆ

مورغان خۆشخوان بەڕووی شاخەوە
تاوس نە سەهەند سەبز باخەوە

شمشادان ساف نارنج و لیمۆ
ئەنار و ئەنجیر، ئەنگوور و ئەمرۆ

میوەی رەنگاورەنگ هەریەک نە دارێ
لایەقەن بە باغ گشت شەهریارێ

وەنەوشەی وەشبۆ ساوای سونبلان
بەرئامان چون لوول زوڵف نازاران

حەوزان زولاڵ چون ئاب کەوسەر
شیرین و شەوبۆ یەک نە یەک خاستەر

پەخش مـــەبۆ وە بان بەردان مـــەڕمـــەڕ
وێنەی دانـەی دوڕ یاقـــووت و ئـەحـــمـــەر

نە گـۆشـەی ئەو حـەوز سـاف مـەڕمـەڕی
تەخـتی ئاراسـتـەن بەلقـیـسـای پەری

پای تەخـــتش گــرتەن مـــوبتـــەڵای ئاڵا
چەنـد دانە و گـــەوهـەر نیـــان وە باڵا

دوڕ و جـــەواهێـــر یاقـــووت و مـــەرجـــان
پیـــرۆزە و ســیــمین، لەعل بەدەخـــشـــان

بەند کـەردەن ئوســتـــاد خـــاســـەی دیاری
بنـمــــانۆن نە دەور پـەی یادگـــــاری

ئەتڵـەس و خــارا فـەرش وســتـەن وەبان
پـەرێ جـــایگای خــــورشـــیـــد تـابان

* نـەدەوران تـەخت توتیی شـــەکـــەرڕاز
دەنگ مــــەدۆ وەهـەم بوڵبـــوڵ چەنی قـــاز

تاوس و بۆرچین، ســـەرســـەوز نەرووی ئاب
دڵ نـە دەروونـدا مـــەکـــەرد وە کـــەباب

ئەی ســـاز و رازە تـەمـــامی تـەمـــام
مـــەوجـــوودەن نەباغ ســـەوڵ نازئەندام

یاران کـە دیشـان ئەی قـەســر و ئەی باغ
رەنگ رەنگ مــــەگـــڕیۆ بەوێنەی چراغ

تەواســان نـەوجـا ســاتێ بین سـەرسـام
نەی قـەسـر و نەی باغ شـۆخ جـەمین جـام

نەوقەسر، جامرێز خورشید تابان
وێنەی لەنگ و لاڵ بێ دەنگ بێ زبان

خورشید عالەم نازار دوڵبەر
زانا نەمەندەن فامشان نەسەر

جەنەو تەوازوع ئیکرام کەردشان
یەک بە یەک وەبان تەخت ئاوەردشان

فەرما کەنیزان شەیدای شۆخ شەنگ
مەحبووب مەحبووبان نازار فەرەنگ

باوەران دانەی جەواهێر و زەڕ
لەعل بەدەخشان عەبیر و عەنبەر

نێسار بالآی نازەنینان کەرد
رەویەی تەعاروف چەنی یاران کەرد

دمای نەوازش شۆخ شیرین خۆ
فەرما ساقیان لەتیف دڵجۆ

رەقاسان بەلەنج موتربان بەناز
خۆشخوانان بەسۆز گوڵبانگ ئاواز

ساقی بە شیشەی بادە و جامەوە
موترێب بە غەمزەی خۆش خەرامەوە

رەقاسان بەرەقس زڕەی چەقانە
مەگێلان بە شەوق بەشادمانە

مەشغووڵ بین هەرکەس بەکار وێشان
موترێب بە سازان رەقاسان کێشان

ساقیان سەیر بادەی مەی بەکەف
مدران بێ مەزاق سەرمەستان سەف

تا سفیدەی سوبح ئەی سازوراز بی
سەدای کەمانچەی بەربەت و ساز بی

خولاسە شیرین شای شەکەر گوفتار
بەزمێ بەی دەستوور ئاوەرد پەدیدار

هیچ کەس نەواچۆ وە ئەی شاهانە
نییەن نەشومار دەورو زەمانە

نە رووی سەماوات حەیران بی مەلەک
زرەی رەقاس بی نە چوارەم فەلەک

نۆشانۆش جام، کزەی سۆز ساز
گولبانگ نۆش باد، زیلەی نەوای ساز

رەعنا مەهوەشان سەرمەست بادە
سەرخوەش بین یەکسەر شاه و شازادە

جە مەزەی گرمەی مەست بادەنۆش
بەرشی جەلاشان یەکسەر عەقلّ و هۆش

* گشت ئامان بە رەقس نەشۆخیی دەماغ
مەبەردن نەدلّ زەهر چەنی داغ

رەقس کەردن زەمین بەلەرزە ئاوەرد
حۆری جە گولزار ئیرەم خەجلّ کەرد

شازادە و یاران گشت حەیران بین پێش
جە رەقس رەقاس موترێب دلکێش

گشت حەیرانش بین بە جانفشانی
بەدڵ مەکەردن ئافەرین خوانی

جە ساز و سوحبەت ماه قەسەب پۆش
حەیران بین یەکسەر بە دڵ بین بێ هۆش

سا وەقتێ یاران یەکسەر بین بێ هۆش
بەفەرسەت زانا نازار لاڵ پۆش

دوو دەست نەگەردەن شازادە ئاوەرد
وێش پشتان بە تووڵ سەرو باڵاش کەرد

دەست کەرد نەگەردەن بۆ نیا نەبۆش
ئاوەرد بە نەزدیک گوڵ باغچەی لیمۆش

وێنەی دڵسۆزان گرتش نە ئاغۆش
فشاراش نەرووی سینەی عەنبەربۆش

شازادە کە دیش خورشید عاڵەم
وێنەی لام و ئەلف پێچیان وەهەم

هەروو شین نەخاو تا رەوشەنیی رۆز
شازادە چەنی ماه دڵئەفرۆز

سەحەر بەفەرمان بینای لایەزاڵ
بەرئاما نەبورج شەمس زەڕین باڵ

هەردوو هۆرێزان نەخاو شیرین
پۆشان وەباڵا جامەی عەنبەرین

خورشید عاڵەم جەلای جەماڵ دا
قەترەی گوڵ گوڵاو کەرد بە روخساردا

شـسـتـوشـوو کـەردش روخـسـار گـوڵزار
ڕەونەق دا شـێـوەی شـۆخ شـیـرین وار

خـاتوونـەی پـەری هـەم نـۆش ئـافـەرین
مـاه زەڕئەفـشـان گـیـسـوو عـەنبـەرین

ئـەوان هەم نـەخـاو مـەسـتی بـین بێـدار
شـسـتـوشـوو کەردن گوڵبـاغـچـەی روخـسـار

شـازاده واتش خـاتـوونـەی نـازدار
بـەرشـین نـە ئـەیوان شـۆخ خـاتردار

بشـین بـە مـەنزڵ بنیـشـین بـەشـاد
بێ غـەم و هێـجـران بەخـاتر گـوشـاد

خـورشـیـد دوڵبـەر بە ئـیـخـلاس خـاس
جـەیاران کـەردش خـەیلێ ئیلتـیـمـاس

وەعـده بۆ هـەر شـەو جـە نـەو شـازاده
بـەیوون بە سـەروەخت ئـەی جـام و باده

شـازاده رازش قـەبووڵ کـەرد بـەدڵ
خـورشـیـد هۆرێزا لـوا بـە مـەنزڵ

کـەردن بە عـادەت گـشـت شـەو جـە مـەنزڵ
مـەشـین بە مـەجلیس خـورشـیـد چـون گـوڵ

تـا ئـاخـر شـیـرین نـازدار فـەرەنگ
نیـشـت وەبان تـەخت نـەقـاش گـوڵڕەنگ

مـەشـغـووڵ بـی بەکـار پـادشـاهیـی وێش
ئـەهل فـەرەنگ شـار شـاد بـین وەپێش

گـــشـت رۆ شـــــازاده مـــەشـی بەســـەلام
وەبارەگـــای شـــۆخ شـــای شـــیـــرین کـــەلام

* شــــەو مــــەشـی وەبەزم نـازار دڵســــۆز
جــــە مــــەی خـــــوردەن بـین تـا نەزدیک رۆز

خـــولاســــەی کـــەلام تا وەعـــدەی هەفت مـــا
یە کـــــردارش بی شــــــای حـــــۆری لەقــــا

عـــــەیش کـــــەرد بە عــــەین بە دەمـــــاخ دڵ
مەشـغوول عـەیش و نۆش تا هەفت ماه کامڵ

ئیزن خواستنی شازادە لە خورشیدی عاڵەمگیر

خـــــانـا زەمـــــانـە کـــــارش دوو رەنگەن
گـــا مـــایل بەنۆش گـــا مـــایل جـــەنگەن

نـە نۆشـش دەوام نـە تـاســــەر جـــــەفـــا
نـە جـــەنگش دایم نەتـا ســـەر ســـەفـــا

گـــا کـــەسـێ مـــەنـیـــو تـەخت شــــاهـی
وەکـــەسـێ مـــەدۆ شـــۆربـەی گـــەداهـی

شــــازادەی چینـی هـەوای وەتەن کــــەرد
والیــــــدە و پـێــــدەر بـەخــــــاتـر ئاوەرد

هـۆرێـزا وەپـا بـەدیـدەی پـڕ غـــــــــــەم
تەشــریف بـەرد بەلای خـــورشـیـد عـــاڵەم

وات ئـەی نـازەنـین بـەیـزای شـــــــەوق مـن
خــــاک تۆ ئەفــــســـــەر تـاج فـــەرق مـن

ئیستدعام ئێدەن بەسەرئەفرازی
بە لوتف و ئەشعار بەندەنەوازی

بە ئەلتاف وێت شای حۆری لەقا
مەرەخەس کەری ئەی عەبد دەرگا

دیدەشان نەڕان والیدە و پێدەر
ئارەزوومەندن زام دڵ خەتەر

شەمیم چینم یاوان بە دەماغ
جەم بییەن نەدڵ دوود و دەرد و داغ

وەسواسەی پێدەر، خەیاڵ مادەر
ئاهیرش وستەن نەیانەی جگەر

حەکاکان واتەن پیران کامڵ
خاشاک وەتەن خاستەرەن نەگوڵ

ئەڵبەت من وەتەن شیام ئارەزوون
خارش جەلای من وێنەی موشک بوون

بشووم بەوەتەن بوینووم خاسە
تا نەسۆچۆ دڵ بەسۆز تاسە

وەی تەور دەروونم پڕسۆز و دەردەن
ئارەزووی دیدار پێدەرم کەردەن

ئومێدم ئێدەن نازار دوڵبەر
بدەری روخسەت ئەی بەندەی کەمتەر

وارێد بووم بەزێد وە بێ دەردیسەر
بزانووم چۆنەن والیدە و پێدەر

یه خەیلێ وەختەن وێنەی گومڕاهان
شێویان لێشان قانوون شاهان

نه هیجران من کەفتەن وه بێ گیان
ئێنتزارمەن بەدیده و بەگیان

هەرچەند بنیشوو جەلای تۆ فێشتەر
بەڵێ عومر من مەبۆ زیاتەر

خورشید کە زانا عەزمش زەروورەن
سێ ساڵەن نه موڵک مەملەکەت دوورەن

جەواب دا بەسۆز وات بەرگوزیدەم
خودا هامڕات بۆ ئەی نوور دیدەم

فێدای گیانت بام ئەی شێر سەروەر
عەزم لواتەن خودات بۆ یاوەر

بەڵێ مەرگ تۆ شای والاّ نەسەب
رۆی رەوشەن جە لام مەبۆ وێنەی شەب

شازاده شنەفت کەلام شیرین
دیده نەمناک کەرد پڕ بی نه ئەسرین

واتش فێدات بام شۆخ دیده مەست
من ئێختیارم نەمەندەن وه دەست

وەرنه عاشقان هەرتاکە مەردەن
کێ بۆ بێ شەرتی چەنی دۆست کەردەن

من یه شەرتم بۆ شای شیرین جەمین
وەختێ کە یاوام بە چین و ماچین

حەرام بۆ جە من خورد و خاو و نۆش
بە ئاواز سۆز سازان نەدەم گۆش

شای نۆش ئافەرین وەنەم حەرام بۆ
تاکە من نەبووم بەخاک پای تۆ

چونکە جەی وەرتەر من عەهدم کەردەن
پەی نۆش ئافەرین سەوگەندم وەردەن

خورشید وات ئەی راز کەم بواچە وەس
ئەی حەرفە جەرگم کەردەن وەقەقنەس

بەڵێ من سەرگەرد رێزەی رازت بام
بە دیدەو بەرۆح پایەندازت بام

فەردا تەدارەک ئەساسەی سەفەر
مەسازووم پەرێت خودات بۆ یاوەر

رازی و نارڕازی شێر دڵاوەر
قەبووڵ کەرد رازان شیرین دوڵبەر

ئاماوە جەلای ناز تەرسای فەرەنگ
تەشریف بەرد بەلای یاران هەمڕەنگ

خاتوونە خانم پەریزادە رەند
ماه زەڕئەفشان شۆخ دڵپەسەند

خان محەمەد چەنی حەمید چالاک
گرتە بین ئارام چون شێر بێ باک

سۆب سەحەر خورشید بێدار بی نەخواب
مەلوول بی چون خەم مەلوولیی سلاب

@kurdica

بە ئیــــشـــــارەی چەم دڵ نەبی رازی
کـــەفت نەخـــەیاڵات تەدارەک ســـازی

فـــەرمـــا وەزیران مـــونس هامـــڕەنگ
ئەکـــابرزادان ناحـــیـــەی فـــەرەنگ

پەرێ کـــارســـازی تەڵەب کـــەردشـــان
هەزینەی ســـەفـــەر گـــشت ئاوەردشـــان

هەفت هەزار غـــوڵام قـــەشـــەنگ ســـادە
گشت ئەگریجە سەیف فـەرەنگی زادە

پەنج هـەزار کـــەنیـز، توحـــفـــەی دڵاوێز
باڵا شـــۆخ شـــەنگ کـــەلام شـــەکـــەررێز

* دە هەزار ســـەوار، ســـەمـــەند گـوڵ گـوڵ
کـــول زین زبـەرجـــەد دانەی مـــەداخڵ

یەک یەک بە کەماڵ وێش کەردش پەسەند
پەی نـازەنیـنان غـــــوڵامـــــان رەند

دە هەزار زیبـا بە قـــیـــمـــەت ســـەنگی
قـوماش خۆش رەنگ رشتـەی فـەرەنگی

دوو سەد ئوشتـور بار دانە و جـەواهیـر
بارشـــان گـەوهەر چون شـۆڵەی ئاهیـر

سێسەد شوتور بار یاقووت و مـەرجان
تاج مــــەرســــەعی لایەق وە شـــاهان

هەشت سەد شوتور بار جە نوقڵ و نەبات
چەند قـــەبای زەڕباف بەرەسم خـــەڵات

دوو هەزار قـــاتر ناقـــەی جـــامـــازە
زین زەڕئەندوود حــــاشــــیــــە تازە

سێ هەزار قــــاتر، قــــاتر بارکــــەش
سەرپالاّن مەغمەر پەرێ سەرمەفرەش

سێ هەزار دانە سکەی خــــوش رەوا
پەرێ لەوازم شــــەو شــــەوچرای ڕا

دروست کەرد تەمام یەکسەر ئامادە
کــیــاست وەپێشکەش پەرێ شــازادە

ئەســپــان تازی پاو دمــای ســیــا
کیاست پەرێشان پەی خوشنوودی شا

چل ئەسپان تەمام مەخرەود خارا
کــلاّو ئاڵتــوون دۆزکــار بوخــارا

لە جــام مــەرســەع ریکاب زەڕینگار
کــیــاســتش پەڕێ شــازادەی ســالار

باز هەم بەتەقــریب عــوزر ئاوەردەوە
رەویەی مــوحــیــبــەت تازە کــەردەوە

شــازادە بەشــەوق خــاتر گــوشــادی
کــەردش نە دوڵبــەر خــانە ئابادی

جــەو دمــا یاران گــشت بە خــاترجــەم
شین بەلای شــیــرین خــورشــیــد عــاڵەم

عــەرز کــەردن شــیــرین شــاهیت پایەدار
نمەک حــەلاڵ کــەر خــودانیگەهدار

خورشید ئێد شنەفت دڵ ئاوەرد بە تەنگ
رێزنا ئەسرین مرواری بەسەنگ

وات خودای عالەم پشت و پەناتان
دەست یەدولا مەدەدکارتان

ماڵاوایی شازادە لە خورشیدی عالەمگیر

خانای خۆش نوویس باش حەکاکان
تەعریف کونەندەی داستان بە داستان

بشین بەسەروەخت کار شازادە
چون بەجا گوزاشت ئەو زەوق و بادە

بارخانە و بەند قەتار کەردن بار
بەساعەت سەعد بەرئامان نەشار

شاهان سوار بین بەوەسواسەوە
بەو خواجە و کەنیز توحفەی خاسەوە

بەو ناقەی خۆشرەو کەژاوەی یاران
بەو دەستەی غولام شیرین سەواران

بەو سەدای موترێب کزەی سازەوە
کەنیز و غولام دەم بەڕازەوە

ئیشارە بەناز مەکەردن بەهەم
مەڕانان بەناز ئەسپ خۆش قەدەم

خێزا بۆق کووس کەڕەنای شادی
چاوشان وە بانگ دەوڵەت زیادی

مــاه زەڕئەفــشــان شــای نۆش ئافــەرین
پـادان بـە رێـكـاب ســــــوار بـین وە زیـن

ســوار بی خــورشــیــد نازدار دڵتــەنگ
زوڵف كەرد بەبەیداخ شـەڕ ئاشووب جەنگ

زیلــەی بانـگ بەرز غـەوغـا كـەفت نەشــار
خــــرۆشـــــا بەهـەم مـــــەخلۆق بازار

ســــەدای زیل و بـەم زەنگ جــــامـــــازە
رەشـــمــــەی ســــەر بـەزەڕ جــیـــاز تـازە

ســــەمـــــەندان بەڕەخت تـەڵاكــــارەوە
مـــەكـــێـــشـــان خـــرۆش جــە بازاڕەوە

هـونـەی زڕەی رەخت تازە ســـــەمـــــەندان
مــەســـەندن دوو گـۆش جـە دانش مـەندان

ئەهـل شــار یەكـســـەر وەهەم خـرۆشـــان
نـە زیر پادا چـەند تـوفـڵ بـێ گـــیــــان

چل هـەزار ســــوار تـەمــــام خــــانزادە
چـابک ســـــــواران فـــــــەرەنگـی زادە

خــــاتوونـەی پەری شـــای نۆش ئافـــەرین
مـــاه زەڕئەفــشــان زوڵفــان عــەنبــەرین

خــــورشـــیــــد هـەم وە بەرگ تـەڵاكــــارەوە
بـەو تـورمــــــەی زەڕباف شـــــەدەی لارەوە

بـەی شـــۆخ و رەندی نـەشــــار شین وەبـەر
هـەریـەک نە شـیـرین ئەرمـەن شـیـرینتـەر

مەدرەوشانەوە نەرووی خوان زین
شازادە خوسرەو خورشید چون شیرین

خورشید نەهێجران سەر نەسەودا و دەرد
تەقالا چەنی خەیاڵان مەکەرد

مەشین بەراوە سوحبەت مەداشتن
بەڵێ نەدەروون توخم غەم کاشتن

تا دوو فەرسەخی موشایەعەت کەرد
جەو دما خورشید هیمەت خواهی کەرد

خێزا جە لەشکەر بانگ واوەیلا
بەو تەور رەفیقان جەهەم بین جیا

خورشید عالەم شای شیرین چارە
گێلاوە بەسەد داد و پەژارە

شی بە تۆی حەرەم نیشت نەپەردەی غەم
نە تەخت شاهی یاوا بە ماتەم

نە داغ هێجران دووریی شازادە
تەرک کەرد خۆراک پیاڵە و بادە

* جەو تەرەف یاران مەنزڵ بوما بین
بەمەکان موڵک مەغریب جوویا بین

شین بە کۆ و سارا گەردشان قەرار
تا دوو فەرسەخیی نەزدیک بین نە شار

خەیمە و بارەگا کەردشان بەرپا
تا ئاسوودە بین گەشت نەرەنج را

@kurdica

جــــەو دەم خــــاتوونـە خــــاڵان لاجــــوەرد
فــەرهـەنـگ دێو بـەدەسـت شــازادە سـپــەرد

هیمەت خـواهـی کەرد پەرواز کـەرد دەر دەم
تا شـی بە گـوڵزار گــوڵبــاغــچــەی ئـیـرەم

شـــــــازادەی چـینـی دڵ پڕ راز و غـــــــەم
ئـامـــا وە یـادش خـــورشــــیــــد عـــاڵـەم

خـان مــحــەمــەد دانـا تـەڵەب کــەرد وە پێش
واتـش ئـەی دڵـســـۆز یـار جـــەفـــاکـــێش

ئـارەزووی دیـدار خـــورشــــیـــدم کـــەردەن
هـێـــــــجــــــران دووریـش زۆرم ئـاوەردەن

مــەبـۆ من ئـیــمــشـــەو مــەیـل خــاو نـەکـەم
تـا مـــەشــــووم بـەلای خـــورشــیـــد عـــاڵەم

ســـــاتـێ بـوینـووم وەرتـەر جـــــە مــــــەرگم
بـەل ئـەفـــــســــوردە بـۆ زامــــان جـــەرگم

مـــەبـۆ تـۆ نـەی جـــا تـۆفــیـق پشـــتـت بـۆ
هـەمــیــشـــە ئـاگـــات جــە کــار وێت بـۆ

خـان مـحـەمـەد واتـش ئـەی شـێـر خـۆش خـۆ
عــــــەرزم هـەر ئـێـــــدەن ویـر دمـــــات بـۆ

جـــەنەو شـــازادە ئـامـــا بە گـــوفـــتــــار
وات ئـەی خـــان مــحـــەمـــەد یـار وەفــادار

بـەعـــــــەزم لـوان بـەرنـەشـی نـەی جـــــا
ئـەی خـــەیمـە و خـــەرگـــاه بدارە ئاگـــا

شــــازادەی مـــەلوول بەخـــاتر پـەشـێـــو
دەرســـــات ســـــوار بـی وە فـــەرهـەنگ دێو
نیــشـت نەڕووی هەوا دێو خــۆش ئاهـەنگ
روو کـــەردش نەشــــار نـاحـــیـــەی فـــەرەنگ

راوێژکردنی وەزیران و نامە نووسین بۆ کیانووش و هاتنی بۆ شەڕی خورشید

خــــانا ئەی دونیـــــا چەرخ نـەیرەنگەن
گــا مــایل بە نۆش گــاهێ بە جـــەنگەن

بـە حـــەرف راوی ســــوخـــەنگۆی وەریـن
بشـین بەســەرکـار خـــورشـیـد شـیــرین

وەختـێ گـێـلاوە هیـمـەت خـواهی کـەرد
تەشـریـف بە گـوڵزار حـەرەمـسـەرا بەرد

شـی بـە تۆی خــــــەڵوەت پەردەنـشـین بی
پەرێ شــــــازادە مـــــات و غــــەمگین بی

نـە شـــــەوق شـــــادی نـە مـــــەیل بادە
حـــــەرام کـــــەرد نەداغ دووریی شــــازادە

* نەفــیکر ئەفــســـەر تاج شــاهـی داشت
دانـەی مـــــەیل دۆست نـەدەروون کـــاشت

ئـەهل وەلایـەت مـــەعلووم بی لێـــشـــــان
کـــەفتن نە خـــەیاڵ کـار ســازیی وێشــان

تـەدبیـــر کـــــەردشــــان بـەزەوق و مــــەزاق
نیــشـتن نەجـایە گـشت بە ئـیـتـیـفـــاق

مـــــەواتـن بەهـەم نـەڕووی ســـــیـــــاهـی
ســــــازش نمـەبـۆ عـــــاشـق و شــــاهـی

خـورشـیـد نەهیـجـران خـەڵوەت نشـینەن
عــــــاشـق بـەدیدار نـۆش ئـافــــــەریـنـەن

مـــســـوڵـمـــان بیـــەن پـەیمانش بـەســتـــەن
مـوهر قـوڵف دین فـەرهـەنگ شـەکـەسـتـەن

جـــــەواهـێـــــر و زەڕ هـەرچـێ مـــــەوینـی
گشت کـەرد بەسـەوقـات شـازادەی چینی

غـــولاّم و کـــەنیـــز مـــەتا دا پـێـــشــــان
پـەیمـانـێ بـەسـتن نـەبـەیـن وێشـــــــــان

ســا هـەر ئێـد خـــاســـەن یاران بـێ هـۆش
نـامـــــە بکیـــــانین بـەلای کـــیــــانـۆش

* ها نە ئوشـتـرخـان هەم عەمووی وێشـەن
ئـەر بـەیۆ لایـەق حکوومــــەت پێــــشـــــەن

کـار خـورشـیـد شـا ئـیـعـلام کـەرین پێش
هـۆرێـزۆ بـەیـۆ پـەی مــــــیـــــــرات وێش

با بـە جـــای خـــورشـــیـــد ئەو پـادشـــا بۆ
ســــاحــێب تاج و تـەخت زەڕین کـــولاّ بۆ

نامەی بـەی دەسـتـوور سـەرانسـەر بە نۆش
نـویســــــان بـەلای شــــاه کــــیــــانـۆش

داشــــان بـە قـــاســـێـــد دەردەم بـی رەوان
مـــودار نـەکـــەرد شی بە ئوشـــتــرخـــان

نامەش بەرئاوەرد قاسێد دانا
داش بە کیانۆش سەرانسەر وانا

مەزموون نامەش حاڵی بی نەئان
کەفت نە تەدارەک خەیمە و سپا و سان

بەوەعدەی سێ رۆز تەمام ئەهل شار
کەردش موهەیا سی هەزار سوار

گشت سوار نەپشت تازە سەمەندان
ئەسڵەحەی جەوشەن هەم هونەرمەندان

بەرئاما نە شار نەکەردش درەنگ
روو نیا نەموڵک ناحیەی فەرەنگ

سپای کیانۆش نەزدیک بی نەشار
نامە کیانا پەی کووچەی بازار

خەبەردار کەردش ئەهل شار یەکسەر
ئاما کیانوش بە سپا و لەشکەر

خەدەمە و کەنیز زاناشان بەی کار
خورشید عاڵەم کەردن خەوەردار

خورشید چون شنەفت ئەی کەلام و راز
پرِ بیِن نە ئەسرین نەرگسان ناز

واتش ئەی یاران چێشەن من چارە
کی مەدۆ سامان چارەی ئەی کارە

جاگەش خاڵییەن شازادەی خۆش خۆ
شێر شێرانگیر ئەژدەهای شکۆ

بە زوڵم دەروون بەسینەی ڕێشم
من نمەزانووم کام دەرد مەکێشم

جەلای جەماڵ دا زوڵف کەرد وەبەیداغ
تاج نیا نە سەر شای شیرین دەماغ

ئاما وە بیروون بە فیرۆزەیی بەخت
وێنەی کەیانان نیشت وەبان تەخت

فەرما وەزیر و ئەعیان ئاوەردش
نەکار عەمووش مەسڵەحەت کەردش

پەری چێش ئامان چێشەن مودەعاش
ئەڵبەت جەلای وێش واتەن پادشاش

وەزیر و ئەعیان ئامان بە گوفتار
واتن ئەی خورشید شۆخ شیرین کار

تۆ عاشق بە یار موسڵمانانی
چەنی ئەو نە شەرت هەم نە پەیمانی

خاسەی غولامان جەواهێر و گەنج
نازک کناچان دانەی گران سەنج

ئەسپانی تازی، ناقە ئەناسان
قەتارەی قاتر یەک یەک شناسان

عەلاوە کە گیان وێت نیای نەرێش
ئەی گەنج و ئەسباب تەمام بەخشای پێش

* جەودما هەم وێت خەڵوەت نشین کەرد
پات وەبان تەخت شاهیی وێت نەبەرد

@kurdica

* ئیسە دوشمەنان چوار دەورت تەندەن
ڕای ئامۆشۆ و ڕێی دەرت بەندەن

ئیسە مەشوەرەت مەکەری پێمان
ڕا نمەبەرین بەیانەی وێمان

مەعلووم بۆ جەلای شای شیرین چارە
وێتانن مایەی فتنەی ئەی کارە

تەڵەب کەرد وەزیر خەزێنەدارش
دانای پڕ کەماڵ فەرمانبەردارش

قوفڵ خەزانە مەخفی کەردن باز
مەردان نامی کەردشان ئاواز

هەر کەس بە مێقدار وەزن مایەی وێش
جە لەعل و گەوهەر جە زەڕ بەخشا پێش

بەوەعدەی سێ ڕۆژ شای شیرین روخسار
دەهـ و دوو هەزار سوار کەرد تەیار

ئەو شەو بەسینەی هەزار دەردەوە
بەفیکر و خەیاڵ شەو ڕۆ کەردەوە

سەحەر کە خورشید دا جە مناران
شیرین تەرتیب کەرد چابک سواران

دەهـ و دوو هەزار سوار جەنگی
جە خانەزادان ئەسڵ فەرەنگی

گشت بە کەمەربەند ئەسڵەحەی نەبەرد
جە حەربەی جەنگی کول موهەیا کەرد

خـــەیمە و بارەگـــا جـــەشـــار کـــەردن بار
بە خـــاتر مـــەلوول بـەرئامـــان جـــە شـــار

یاوا بـە جـــــایێ خـــــەیمە و بارەگـــــا
وەخـــــتێ بارەگـــا کـــــەردشــــان وەپا

ناگـــــا کـــیــــــانۆش ئامــــــا بـەدیدار
لـەشکر و ســـپـــــاش سی هـەزار ســــوار

باڵ بەیداخـــان ســـپـــــای کـــیـــــانۆش
رووی هامـــوون پۆشا نەگۆش تا بە گۆش

ئامـــا بـەنـەزدیک ســـپـــای کـــینە خـــوا
خـــەیمە و بارەگـــا کـــەردشـــان بەرپا

ئەو شــەو بە ئارام نیـشـتن مـــەی نۆشـــان
ســـەحـــەر بەزم جـەنگ چوار ئاین پۆشـــان

کـــیـــانۆش فـــەرمـــا ژەندن تەپڵ جـــەنگ
بەیداخـــان کـێـشـــان رووبەڕووی فـــەرەنگ

نەهـەردوو جـــانیب ســـپـــا بـەستن ســـەف
وێنـەی هـیـــونان لێـــوان پڕ نـەکــــەف

ســـپـــای هەردوو ســـەف مـــوقـــابێل بەهەم
شـێـران پەی غـــەزەب ئەبروو کـــەردن خـــەم

* نەعـــرەتە پێکا کـــیـــانۆش (...) گـــورد
روو کەرد نە سپا دەست بە شـمـشێر بەرد

واتش ئەی خـــورشـــیـــد نمەبی فـــایق
پـادشـــــــاهی و تـەخـت بـە تـۆ چ لایق

عـــاشـــقـی بشـــۆ نـه پـەی کـــار وێت
حکوومـــــەتداری ســــوود نـەدارۆ پێت

تۆ نـە تـۆی دەروون جـــەرگت پـەڵاســـەن
سـولْتـان ئـیـبـراهیم پـەرێ تۆ خـاسـەن

تۆ بێ دەنگ بشـۆ پەی مـەعـشـووقـەی وێت
کـــــەس پـەی دەعـــــوا نمـەیۆ نـەڕێت

خـورشــیـد ئـەی رازە شنەفـتش بەگـۆش
دەست بەرد بە شمشیر شی پەی کیانۆش

وات حــــەرام زادە فـــــەریـبت وەردەن
وەعـەبـەس ئـەی فـیکر ناپوخـتـەت کـەردەن

بە تاق ئـەبرووی ســـولْتـــان ئـیــبـــراهیم
شـــەرت بـۆ گـــیـــان تۆ بکـەرووم تەسلیم

ئێـــدوات و ســـــپــــا داخڵ بـین وە هـەم
ئەرز و ســەمــاوات یەکـســەر بی مــاتەم

داشـان بە هـەمـدا حـەربـەی کین بەقـەست
رێزا نـە مــــەیدان ســـەر و پا و دەست

ئەورۆ تـا خـورشـیـد شی نەپـەردەی رەنگ
کــیــانۆش چەنی ناز تەرســای فــەرەنگ

تـا نـەزدیک شـــام کـــەردشـــان نـەبـەرد
وەعـــدەی ئێـــوار بی روو وەپـەس ئـاوەرد

کــیــانۆش بەشــەوق خــاتر گــوشــادی
فــــەرمـــا ژەندشــــان تـەپڵ ئـازادی

ئەو شــەو فــارێغ بین تـا ســفــیــدە دەم
ســەحــەر هۆرێزان کـێـشــاشــان عــەلەم

جــە هـەر دوو تـەرەف دان نەتـەپڵ کـــووس
هــەوا تــاریــک بــی زەمــین ئـاب نــووس

روو نیـا پەی جـەنگ سـپـای شـووروشـەڕ
جـەگـڕەی ئەسـپـان دوو گـۆش مـەبی کـەڕ

خــێــزیا ســەدای شــەقــەی تەبەرزین
جــە حــەربـەی نـەبـەرد دلـێــران کین

نەهـەر دوو جـانـێب خــێــزان ئەلئــەمــان
تـاو هـەی نـەبـەرد کــەفت نـەڕووی دامــان

ئەوەنـد ســەر کــەفــتــەن نەمــەیدان کین
ســپــای کــیــانوش زۆر ئاوەردە بـین

بـەو تەور کـــە ســپــا هجــووم ئاوردش
سـپـای خـورشـیـد شـا تارومـار کـەردش

تەنـهـا خــورشــیـد مـەنـد نەڕووی کـارزار
ئەوهـەم بەکــەمــەند کــەردن گــرفــتــار

خــورشیـد جـەو دەمـدا کـەردش مـوناجـات
لالا بـە دەرگـــای قـــازیولحــاجـــات

واتش یا کــەریم فــــەرد فــــەریادڕەس
هـەر تۆ دەسـگـیـری پەی بێ کـەسـان کـەس

تـۆ بـە لـوتـف وێـت بـگـێــــــــرە دەسـم
ئـومــێـدم هـەر تـۆی خــۆ من بێ کــەسـم

ناگا به مەیلان کارساز کاران
یاوا بە فەریاد گشت دەردەداران

جەو تەرەف داستان شازادەی سالار
بە فەرهەنگ دێو دەردەم بی سوار

روو کەرد نە وەڵات ناحیەی فەرەنگ
تا یاوا بەو جای کە مەساف جەنگ

شازادە وەختێ نیگای سەحرا کەرد
خورشید عاڵەم بەنەزەر ئاوەرد

دیش کە زەلیلەن بە دەس کیانۆش
بەو تەور نەعرە دا عاڵەم شی نەهۆش

کیانۆش دەردەم نیگای باڵا کەرد
شەخسێ سەهمناک بە نەزەر ئاوەرد

سوارەن نەپشت یەک دێوێ عەزیم
لەشکر و سپا یەکسەر هات نەبیم

شازادەی سالار ئاما بە زەمین
واتش کیانۆش مەلعوون بێ دین

تۆ خورشید بەی تەور زەلیل نمانای
ئەڵبەت من هەلاک یا موردە زانای

فەرهەنگ دێو دەردەم روو کەرد نەمەیدان
ئەسپ و مەرد و فیل مەوست بە ئاسمان

نەرووی هەوادا هەم مامان بەوار
نەهەوا ئامان چون تەرزەی بەهار

@kurdica

نیگا کـــەردشـــان نەرووی کـــاررزار
مـــەرد نەرووی هەوا هەم مـــەیۆ بە وار

لەشکەر ئێدش دی کـەردشـان فـێـرار
هیچ کـــەسێ نەمـــەند نەومـــاوا و دیار

کـیـانۆش دەردەم خـورشـیـد رەها کـەرد
ئەو هەم چون یاران روو جە گوریز کـەرد

شـــازادە چون شـیـر تەکـــان دا نەوجـــا
واتش کـیـــانۆش مـــەلعـــوون گـــومـــڕا

کـــــارم هەن بە تۆ بگێـــــڵـــــە وەپەس
وەرنە بە مـــەعـــبـــوود فـــەرد فـــەریادڕەس

کـاریٚ کـەرووم پێت نەڕووی عـەرسـەی کین
کـەرووت وەعـیـبـرەت نەڕووی سـەرزەمین

کـــیـــانۆش شنەفت ئامـــا بە دومـــا
دەست دا بە شـمـشـێـر گـرتش سـەرەڕا

شـــازادە تیـــغێ دا جـــەرووی کـــەمـــەر
کـــەردش بە دوو نیم چون خـــیـــار تەڕ

لەشکر فــــەرەنگ هجــــووم ئاوەردن
خـــەیمەی کـیـانۆش غـارەتش کـەردن

شـــازادە و خـــورشـــیـــد بیـــاوان وەهەم
ئەو چون پەروانە و خورشـیـد وێنەی شـەم

گەیشتنی مەیموونە خاتوون
بە وڵاتی فەرەنگ و دیتنی رەوشی شازادە و خورشید عاڵەم

مــــەیمـوونـە خـــاتـوون پـەیدا بـی دەردەم
کــەفت نەخــاک پای خــورشــیــد عــاڵەم

خورشید وات خاتـوون چون خەبەر زانای
وێت بـەی تەور بـە شــار فــەرەنگ یاونای

خــاتـوون وات ئارۆ ســەیر ســارام کــەرد
ئـارەزووی شـــــازادەم بە خــــاتر ئاوەرد

ئامـــام کـــە خـــەبەر بپـــەرســـو جـــە تۆ
بـزانوون جــــەکـــۆن شــــێـــر پڕ شکۆ

تـا من وارێد بیم بەی مـــاوا و بەی جـــا
زانـام شــــازادە هـا نـە رووی ســــپـــــا

شــــازادە وات خــــاتـوون ئەی یار وەفـــا
چۆنـەن چ تەورەن عــەبدورەحــمـــان شـــا

واتـش شــــــــا بـابـام دیـدەش نـە ڕاتـەن
ئـارەزوو بـەگـــــەرد خــــاشــــاک پـاتـەن

شازادە هەواڵی چۆنیەتیی شەڕ لەگەڵ کیانۆش،
لە خورشیدی عاڵەم دەپرسێ

شــــازادە فــــەرمـــا خـــورشـــیـــد ســـالار
چـەنی خــــاتوونـە بـە تـەخت بـوون ســـــوار

وێـش هـەم ســــوار بی وە فــــــەرهـەنگ دێـو
کـــــەفت نـەرووی زەمین وەلـوەلـەی غــــەریـو

خاتوونه و خورشید شین نەرووی حەرەم
نیشتن نەرووی تەخت پیرۆز تارەم

شازادە چەنی لەشکر فەرەنگ
داخڵ بین بە شار بەساز و ئاهەنگ

وەزیران تەمام سوجدەی شا بەردن
شازادە فەرما دێو حازر کەردن

فەرمان دا فەرهەنگ وەزیران شار
ببەر بە ئاسمان هەوا دەر بەوار

دێوان هەریەکێ وەزیرێ بەردن
نەرووی هەوادا سەرنگوون کەردن

ئەهل شار یەکسەر فەریاد ئاوەردن
تەزەروع بەلای شازادە کەردن

شازادە جەشار گوزەشت کەردش
ئەوسا ئەهل شار ئۆقرە ئاوەردش

شازادە لوا نیشت وەبان تەخت
واتش ئەی فەرهەنگ بانگ کێشە بەسەخت

بواچە هەرکەس خیانەت کەرۆ
عیبرەت جە وەزیر فەرەنگ هۆرگێرۆ

فەرهەنگ دێو دەرلاد جارِ کێشا بە شار
ئەهل شار یەکسەر کەردش خەبەردار

شازادە دەردەم فەرهەنگ سالار
نەرووی تەخت زەرِ کەردش بەرقەرار

وێش لوا بە ناو سەراچەی حەرەم
خاتوون و خورشید هەردوو دی بە چەم

هەردوو هۆرێزان کەردشان پێشواز
پێشوازی کەردن بەسەد عیز و ناز

شازادە دەردەم عەلەیک سەند بەناز
نیشتن نە رووی تەخت هەر سێ بەدڵواز

خەیلێ دەسبازی کەردن نەئەو جا
خاتوونە خانم هۆرێزا وە پا

پیاڵەی شەراب ئاوردش بەوار
وێش بی وە ساقی خاتوونەی نازدار

پیاڵەی شەراب کێشان وەسەردا
دەم دان وە دەسماڵ عەتر عەنبەردا

خاتوونە واتش شازادەی بێگەرد
ئەوسا کە ئامام عەرز بابۆم کەرد

تا وەقت غرووب مەیۆم بە دوما
قەسەمم واردەن من وە فەرق شا

شازادە دەرلاد مورەخەسش کەرد
هۆرێزا وەپا روو نە ئێرەم کەرد

شازادە چەنی خورشید بە داخواز
هەردوو شین نەخاو شیرین بەدڵواز

سۆب سەحەر هەردوو بێدار بین نەخاو
نیشتە بین جە رووی کورسیی بۆ گوڵاو

شازادە خورشید نیا وەرووی تەخت
وێش نەپای تەخت قەرار گرت وەجەخت

بوزرگان شار یەکسەر ئاوەردن
گشت نەپای تەخت هەم حازر کەردن

شازادە رووکەرد وات بەوەزیران
تەمام ئەهل شار سەرحەساب کەران

هەر کەس نەفەرمان خورشید شۆ وەبەر
ماچوون وە جەلاد بکەرۆش بێ سەر

تەمام بوزرگان گشت خەلعەت کەردش
ئاداب سەڵتەنەت بەرقەرار کەردش

وەلایەت فەرەنگ سەقام دا لێشان
هەر کەس کە لوان بەجاگەی وێشان

وێش چەنی خورشید لوان وەحەرەم
دان جە پیاڵە دەمادەم دەم دەم

جەدمای سێ رۆژ شازادەی بێگەرد
ئەو جەلای خورشید روخسەت تەڵەب کەرد

خورشید عاڵەم بە دڵەی پڕ دەرد
شازادەی سەروەر مەرەخەس بکەرد

شازادە نەپوشت فەرهەنگ بی سوار
روو کەرد نە وڵات مەغریبی دیار

@kurdica

سەعید و مەسعوود بە لەشکرەوە ڕێ لە شازادە دەگرن

بشین وە سەروەخت مەغریب زەمین
پەی نۆش ئافەرین دایم دڵ غەمگین

ناگا قاسێدان خەبەر ئاوەردن
شازادە جەی کار سەر حەساب کەردن

ئارۆ شازادە و شای نۆش ئافەرین
وارێد بین بە زەید شای مەغریب زەمین

شازادان نەی کار ببین خەبەردار
تەڵەب کەردشان بیست هەزار سوار

بیست هەزار سوار نەشار شین وەبەر
گرتن سەرەڕای ئەو راگەی گوزەر

هەم دیسان قاسێد ئاوەردن خەبەر
واتن خان محەمەد رەشید سەروەر

سەعید و مەسعوود چەنی چل هەزار
هاوەختەن بەیۆن بەی ماواو دیار

شای نۆش ئافەرین بەزۆر ببەران
شازادەی خوونخوار بێ سەر بکەران

خان محەمەد شنەفت خرۆشا بەقار
ناگا دیاردا چل هەزار سەوار

چل عەلەم نەدوور دەردەم دا دیار
یەعنی نیشانەی چل هەزار سوار

شازادە مەسعوود کومێت سوارەن
پەی نۆش ئافەرین نەدین بێزارەن

شـــازاده مـــەســعـــوود غـــورِانه و ســـپـــا
واتـش ئـیـــبـــراهـیـم هـەرزەی بێ حـــەیـا

نادانـان پاســـە لێش مـــەبۆ نیـــشــــان
جـەفـای وەی تەورە بێـهـوودە کێـشـان

مـــەر شـــار دەمـــشق نەیادت شـــیـــیـەن
نەزانای مـەغـرێب بێ سـاحـێب نیـیـەن

شـــای نۆش ئافـــەرین تۆ بدەر بـەدەست
تاواچووم ســـپـــا تۆ نـەکـــەرۆ قـــەست

خـان مـحـەمـەد شنەفت ئاما بە گوفـتـار
واتش ئـەی لـەعـین شـــــــووم نابێـکار

قـــابل نـەداری نەعـــەرســـەی مـــەیدان
نـــام شـــــــــــــازادە بـــاری بـــەزبـــان

پێکدادانی خان محەمەد
لەگەڵ لەشکری سەعید و مەسعوود

شازادە مـەسـعـوود روو کـەرد نە مـەیدان
واتـش ئـیـــبـــراهـیـم بێ نـامـــونیـــشـــان

بـەێو نـە مـــــەیدان نـەبـەرد بـنمـــــانیم
حـــەق شـــار دەمـــشق نـەتۆ بســـتـــانیم

خـــان مـــحـــەمـــەد واتش حـــەمـــیـد مـــەلاح
تۆ جـــانـشـین بەر بە ســـولح و ســـــەلاح

ســـپـــا مـــونتـــەزیر کێ شـــۆ بە مـــەیدان
ناگـــا مـــەســـعـــوود شـــا ئامـــا بەمـــەیدان

خـان مـحـەمـەد واتش مـەلعـوون گـومـرا
کـــەم بکـەر بێ جـــا شـــووم بێ حـــەیا

(بـزرگـش نـخـــــوانـنـد ز اهـل خـــــرد
هـر کـــە نـام بزرگـــان بەزشـــتی بـرد)

تۆ چ حـــەد داری شـــازادەی ســـالار
تـەڵـەب بـکـەری نـەرووی کـــــــــارزار

خـان مـحـەمـەد ئێـد دی لەب دا بەلەبدا
شـمـشـێر ئـەڵمـاس هەم داش بە سـەردا

مـەسـعـوود کـە قـەڵغـان کێشـا بـەسـەردا
داش بە ســـەر قـوبەی ســـەدر ئەسـپـەردا

شـازادە مەسـعوود دەست دا نـە شمشێر
نـاڵا و نـرکـنـا بـەور دەنـگ دلـێـــــــــر

داش نەفـەرق ســـەر ســـەدر ســـەهـمـناک
خـــان تیغ داش نـەرا چون شـێر بێ باک

هـەم زەربـەی هـەنی کـەردش نەرووی کـار
مـەسـعـوود نـەرووی زین کـەردش گرفـتار

لـەشکر ئێـــدش دی هـجـــووم ئـاوەردن
شـــازادە مـــەسـعـــوود وەبەر بـەر کـەردن

هـەم دیسـان جـە نەو سـوار بی بـە ئەسپ
روو کەرد نەمەیدان چون ئازەرگوشـەسپ

نـەهـەردوو تـەرەف بی بـە چەکــــاچـەک
یەک تەبـەق زەمین نیـشت نەرووی فـەلەک

گـاگـا خـان مـحـەمـەد روو بە غـوڵامـان
مـــەوات غـــوڵامـــان دەســـتم بـەدامـــان

هەی ئامــان یاران ئیــمــجــار بگیــرەن
جــەنگ ســەرومــاڵ مــڵک و ئەســیــرەن

ئێد وات و رووکەرد نە سپای خوونخوار
هـێــــرش ئاوەردن چل هـەزار ســــوار

ئەونە شــــەڕ کــریا نەڕووی کــارزار
سـەرکـەفت نەمــەیدان وێنـەی گـەڵای دار

ئافـتــاب غـرووب کـەرد ئاسـایش ژەندن
هـەر کــەس روو بەرای خــەیمە ئاوەردن

خــان مــحــەمــەد یاوا بەناو غـولاّمــان
یەکســەر زەخـمـدار مـەکـەردن ئامـان

فـەرمـان دا دەردەم لەشکر کـەرد شـومـار
شش هەزار غــولاّم ببین گــرفــتــار

شــــای نۆش ئافــەرین گــرەوا بەزار
یـەقــــەی مـــــرواری دڕی تا بـەوار

مــاه زەڕئەفـشــان دەس کـەرد بە گـرین
خان محـەمـەد دیدەش پڕ بی نە ئەسرین

پاڕانەوەی خان محەمەد و نۆش ئافەرین لە دەرگای خوای گەورە

پـەی رجــــا و لاڵـە تـەمـــــامـــــیـی یاران
لالاّن بـەدەرگـــای پادشـــای ســـوبحـــان

واتـن یـا کــــــەریم خـــــــالـێـق دانـا
ســـوڵتـــان ئیــبـــراهـیم بەیۆ بەئەی جـــا

بەو تەنتەنەی وێش دێو سوارەوە
بەو تاج تەلا بەو تۆمارەوە

شێر پڕ هونەر تێکدەری سپا
نازاران نەبان زەلیل نەی جا

وات حەمید ئەتۆ چەنی نازاران
بشۆ بە ئەو کۆ قەرار بگیران

هەر ئەو شەو حەمید نازاران بەردش
نەکۆی غار سەخت جا بە جا کەردش

ماه زەڕئەفشان هەم نۆش ئافەرین
چەنی کەنیزان نیشتن بە غەمگین

خان مەحەمەد واتش ئەی تیرئەندازان
ببۆن پاسبان شەکەرین رازان

چەندێ سەنگ و خاک دەردەم کۆ کەردن
هجووم پەی ئەی کۆ نازاران بەردن

وات حەمید مەلاح هەرتا گیان داری
جەنگ سەروماڵ ئەسیران کەری

تا من روو کەرووم نە سپای خوونخوار
ئەگەر خوداوەند وەنەم ببۆ یار

یا ئارۆ سپا ماوەرووم نەبێخ
یا سەرم مەکەن بە ئەڵماس تێخ

هەر وەقت کوژیام نەمەیدان کار
سەر نیام نەڕای شازادەی سالار

@kurdica

هەر وەقت شـــازادە ئـامـــا وە ئەی جـــا
قـــــەســـــــەمـت مـــــەدۆم بـەزات ئـەڵـڵا

بـواچە خـــان مــحـــەمـــەد دیدەش نەرات بێ
ئینتـــیـــزار بەگـــەرد، خـــاشـــاک پات بێ

ئـێـــــــــــد وات هـۆرێـزا بـە دڵـەی بـریـان
هیــمــەت خـواهی کــەرد ئەو نەرووی گـریان

نـازاران واتـن خـــــــودات بـۆ هـامـــــــڕا
تۆمـــان دا بە دەست یەکـــتـــای بێ هەمـــتـــا

جـــە کـــۆهـات بەوار روو کـــەرد نـە ســـپـــا
واتش ئەی مـــەســـعـــوود شـــووم رووســـیـــا

بـەیۆن بـە مـــــەیدان یەکـــــایەک تـەنیـــــا
تـا ســــەرش نـەقــــەلـب بکەرووم جـــیـــا

واتش ئیـــبـــــراهیم فـــێـــرارش کـــەردەن
ئیـــســـــە تۆ ئـامـــــان ئەجـــەل ئـاوەردەن

شـــای نۆش ئـافـــەرین مـــاه زەڕئەفـــشـــان
تـــۆ بـــدەر وە مـــن وێـــت بـــوەر رەوان

تۆ خـــەلعـــەت خـــاس ئەز من بســـتـــانە
روو بەراگـــــەی چین پەی وێـت بنـمـــــانە

بـەرشـی جـــــە حـــــــەرفـم بەتـێـغ ئـابـدار
جـــە کـــاســـەی ســـەرت بەرمـــاروو دەمـــار

خـــان مـــحـــەمـــەد واتش مـــەلعـــوون مـوردار
ئومـــێـــدم بەســـتـــــەن بەدانـای جـــەبـار

تـارۆحم مـــەندەن هەم گـــیـــان شـــیـــرین
ســـەر مـەنیـــۆم نەڕای شـــای نۆش ئـافـــەرین

ها وەخـــــتــــەن بەیۆ شـــــازادەی ســــالار
ســـپـــــای پەری و دێو (مـــــاوەر) بەی دیار

ئـەتـۆ بـە وێـنـەی ئـەلـیـــــــاس پادشـــــــا
مـــەکـــێـــشـــووت بەدام شـــووم رووســـیـــا

مـەســعــوود ئێـد شنەفت کـێـشـا تیغ تێـز
واتش خـان مـحـەمـەد نیـیـەن جـای گـورێز

بەو تـەور دا نە فـــەرق خـان مـحـەمـەد بەقـار
تیغ نـەرووی تـیغ مـــــەلعــــوون مـــــوردار

خـان مـحـەمـەد شـمـشـێـر کـێـشـا نەوەر دا
مـەسـعـوود کـە قـەڵغـان کـێـشـا وەسـەردا

بەوتەور دا نـە فـــەرق قـــوبەگـــای ئـەســـپـــەر
داش نە بـاهۆی راست مـەسـعـوود بەدگـەوهەر

نۆبەی مــــەســــعـــوود بی دەست دا قـــەدارە
داش نـە فــــەرق ســــەر خـــان بێـــچـــارە

چوار ئەنگوشت نە فەرق خان محەمەد پەی کەرد
وەلحـــاسـڵ تـا تاق ئـەبرۆش جـــیــــا کــــەرد

مـەسـعـوود وات سـپـای خـان بی نێگوونسـار
بـــشـــــن نـــازاران بـــاوەریـــــن بـــەوار

هـێـــــرش دان ســـــپـــــا دەردەم بەیەک بار
لــوان نـازاران بـاوەران بـەخــــــــــــوار

خـان مـحـەمـەد چون شـێـر تەکـان دا نەوجـا
سـەرش مـوحکەم بـەست روو کـەرد نـەسـپـا

یاوا وە سـپـا خـرۆشـا بە قـار
گـوریـزان تـەمـام سـواران هـەزار

لوا پـەی مـەسـعـوود زەربێ دا وەنـەش
بـەو دەسـتـوور سـپـا هـجـووم ئـاوەردش

ئاخـر کـە مـەسـعـوود رەوان بی پەی کـۆ
سـپـای تیـرئەنداز تیـرشـانان بێ شـۆ

غـولامـان دەردەم تـیـر وسـتن بـەوار
تیـر وسـتن نـە رووی مـەلعـوون مـوردار

مـاه زەرێـەفـشـان شـای نۆش ئـافـەرین
دیدەشـان پڕ بی نـە سـەیل ئـەسـرین

چـەنی کـەنیـزان کـەردن مـوناجـات
لالان نـە دەرگـای قـازیولحـاجـات

یـا رەب بەحـاجـەت بـەروی عـەشـقـبـازان
بـەداغ سـیـنـەی جـانـگودازان

بـەیـارەب یـارەب شـەب زیـنـدەداران
بـە ئـومـێـد دڵ ئـومـێـدەواران

هـێـمـا کـە دوعـا تـەمـام نـەوا نـا
قـادر قـودرەت، قـودرەت نمانـا

نیـگا کـەردشـان هـەم نـەرووی ئـاسـمـان
فـەرهـەنگ دێـو چـەنـی شـازادە ئـامـان

شازادە نەدوور نیگای زەمین کەرد
خان مەحەمەد زامدار بە نەزەر ئاوەرد

مەسعوود روو کەردەن نەرووی قولەی کۆ
شای نۆش ئافەرین ها نەزاری و رۆ

شازادە ئێد دی تاقەت پێش نەما
غورِا بە هەیبەت روو کەرد نەسپا

بەوتەور نەعەرە دا نەرووی قاروقین
کووە و دەرودەشت لەرزا تا زەمین

شازادە بەوتەور کێشا تیغ تیز
وستش نە سپا شوور رەستاخیز

ئەسپ و مەرد و زین مەوستش بە خاک
(ئەلحەزەر) خێزا نەگرۆی ئەفلاک

شازادە مەسعوود نیگا کەرد نەدوور
دیش کە شازادە مەیۆ بەزەروور

بە ناعیلاجی ئاما بە مەیدان
واتش شازادە بێ نامونیشان

سپای مەغریبی گورێزان نەوجا
خاڵی کەردشان رووی عەرسەی سپا

وەقتی کە مەسعوود روو کەرد نە ئەوجا
واتش شازادە شووم بێ حەیا

* مەرشار دەمشق نەیادت شیەن
نەزانای مەغریب بی ساحێب نیەن

مەبۆ حەق وێم بە وێم بستانووم
رۆحت بە دۆزەخ سەقەر بکیانووم

شازادە بەو تەور خەشمش ئەسەر کەرد
نە جەبهەی جەوشەن مووش سەر بەرئاوەرد

دەست دا بە شمشێر داش نە فەرق سەر
مەسعوود کە لوا ئەو نەزیر ئەسپەر

وەقتێ داش نەسەر ئەسپەر شەق ئاوەرد
شمشێر نەفەرقش تا ناف ویەرد

وەختێ مەسعوود کەفت نەخاک سیا
بەرز بی نە سپا بانگ واوەیلا

سپا خرۆشا پەرێ شازادە
شای نۆش ئافەرین وێش کەرد ئامادە

ماه زەڕئەفشان هەم ئاما بە خوار
رووکەردن نە فەوج هەزاران هەزار

هەر سێشان بەو تەور حەملە ئاوەردن
سپای مەغریب شار تارومار کەردن

خان محەمەد ئاواز شازادە شنەفت
چون شێر شکار فەریاد کەرد قوەت

فەرهەنگ دێو بەوتەور دار شمشاد شانا
وە هەرکەس مەدا ئەرواح مەستانا

شازادە فەرما بە فەرهەنگ دیو
وزۆ نە مەیدان وەلوەلە و غەریو

تایبەت ترین تۆڕی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

سپای مەغریب شار فێراری کەردن
بەدەست فەرهەنگ گیان دەر نەوەردن

ماباقیی سپا کە ئامان بەوار
وێشان وست نەخاک شازادەی سالار

شازادەی سەروەر گوزەشتێ کەردش
فەرما بە فەرهەنگ دەس کۆتا کەردش

جەو دەم خان محەمەد حازر بی نەوجا
سوجدە کەرد لوا دەست شا بۆسا

شازادە خان محەمەد گرتش نە ئاغۆش
وێنەی دەستە گوڵ بۆ نیا نە بۆش

واتش ئافەرین ئەی شێر سەروەر
خەلعەت داپەنەش نیم تاج نە زەڕ

شای نۆش ئافەرین واتش کەئەی شا
خەبەر خورشید پێمان دەر نەجا

شازادە ئەحواڵ تەمام بەیان کەرد
شای نۆش ئافەرین کێشا ئاه سەرد

ئەو شەو رەفیقان رازان مەکەردن
سەر نەخاو شیرین راحەت نەبەردن

تا سوب رەوشەن بی سوڵتان بەخوڕەم
فەرما کە سەعید حازر کەن دەر دەم

شازادە سەعید کە حازر کەردن
دەردەم وەپای تەخت شازادە بەردن

واتش ئەی سەعید ئەتۆ چێش کەردی
ئەی فیتنە و فەساد تۆ بەرپا کەردی

من شەڕ عەلقەم زەلغەم دێو کەردم
قەسر سولەیمان بەدەست ئاوەردەم

تەلیسم زەنگوڵە شووم ناپەسەند
ئارایشم کوشت زەڕجام دێو بەند

خاتوونە خانم من خەلاس کەردم
شای نۆش ئافەرین بەدەست ئاوەردم

من شیم بەماوای جەزیرەی واق واق
زەنگیی ئادەمخوار یەکسەر کەردم پاک

من شار فەرەنگ بەدەست ئاوەردم
خورشید عاڵەم من خەلاس کەردم

بەسەد مەرارەت وەچەند دەردی سەر
شای نۆش ئافەرین ئاوەردم وەبەر

تۆ تەماعت بی وە بی دەردیسەر
شای نۆش ئافەرین باوەری وەبەر

(ئەو بووە حەرەم وە بێ دەردیسەر
من وێنەی مەجنوون دەشت گیرووم نەوەر)

شازادە سەعید سەر وستش بەوار
جە خەجاڵەتی ناما بە گوفتار

وات ئەی شازادە جە ڕای سەروەری
منیش چون غولام ئازادم کەری

شـــازاده دەردەم رەحـــمش ئەســـەر كـــەرد
شـــــازادە ســــــەعــــيــــــد ئازادش بكەرد

ئەســــــپـــــشـــــان ئاوەرد بـه زين زەڕكـــــار
داشــــان بـه ســــەعــــيــــد دەردەم بى ســــوار

* شــازادە ســەعــيــد هيــمــەت خــواهــى كــەرد
لوابـه راوە روو بە مـــەغـــريب شــابـەرد كــەردن

جـــەدمـــاى چەند رۆژ فـــەرمـــا كـــۆچ كـــەردن
روو بە راگـــەى شـــار مـــەغـــرێب شــار كـــەردن

بەســــــەد عــــــيــــــزو ناز داخڵ بين وەشـــــار
ســــاكين بين جـــەتۆى قـــەســـــر زەڕين كـــار

تـا چەنـد رۆ نەوجـــا مـــێـــهـــمـــانى كـــەردن
شـــــازادە جــــەودەم عـــەزم كـــۆچ كـــــەردن

سوڵتان ئيبراهيم،

سەعيد دەكاتە پاشا و بەرەو دەمشق وەڕێ دەكەوێ

فـــەرمـــا بـه فـــەرهەنگ حـــاڵى بۆ جـــەلات
ئەهـل مـــەغـــرێب شـــار چەنـى مـــەحـــاڵات

بـواچـه ســــــەعـــــيـــــد بى وە پادشــــــا
ئيــــتـــــاعـــــەت بكەن وەزير و ســـــپـــــا

(هـەر كـــەس تـەجـــاوز نـەفـــەرمـــان شـــا
ســـەرش نەحـــەڵقـــەى بەدەن كـــەم جـــودا)

ســـــوڵتــــان ئيـــبــــراهيم لوا بـەڕاوە
بـه فــــــەتح و نوســـــــرەت بـه دڵـڕوبـاوە

بەعــەیش و دڵخــوا هەم بەکــام عــەشق
تا یاوان بە حــەد مــەکــان دەمــشق

شــازادەی دلێــر شــێــر عــەرســەگــا
فــەرمــا وە پاکــەن خــەیمە و بارەگــا

خــەیمەی دانە بەند وەپاکــەردشــان
تەشــریف بە دەروون خــەیمە بەردشــان

فــەرمــا خــان مــحــەمــەد رەفــیق رازم
مــەحــرەم عــەزیز راز و نیــازم

نامــە ئینشــا کــەین بە جــەهانگیــر شــا
لازمــەن جــەی وەقت شــا بکەین ئاگــا

دەست بەرد قــەڵەمــدان زەڕین بەرئاوەرد
ئێــرادەی تەحــریر شــیــرین نامــە کــەرد

ئەوەڵ ئیــبــتــیــدا بەنام خــودا
دووەم بە ئیــقــبــال فــەڕ پادشــا

فــاریغ بیم جــەشــەڕ راگــەی پڕ خــەتەر
نە جــەفــای دێوان ســزای جــانەوەر

ئەلحــەمــدولیللا بە مــوراد دڵ
ئیــرادەی مــەقــسوود تەمــام بی حــاسڵ

جــەمــەعــرەکــەی جــەنگ رۆســتــەمی زاڵی
نە ڕای لوتف حــەق ســاحــێب ئیــقــباڵی

سکەندەر شــێــوە شــای دارا شکۆ
بدەر مــزگــانی مــوژدە بۆ بە تۆ

جە یومن ئیقبالّ شای دارا نیشان
ئاوەردم بەدەست ماه زەڕئەفشان

کاخ سولەیمان ئەو سیاغولّە
هەم بەرباد کەردم دێو زەنگولّە

جای ئادەمی خوار جەهەم کەردم پاک
جانەوەرانم یەکسەر کەرد هەلاک

جەزیرەی واق واق زەنگیی ئادەم خوار
مەغرێب شارم گرت تا خەتا دیار

خاتوونە خانم هەم بەرئاوەردم
شاری فەرەنگیش تەسەروف کەردم

چەند وادیی پڕ بیم، خەتەر تەی کەردم
بنچینەی دێوان جەبێخ ئاوەردم

بەزۆر بازوو دێوم دا شکەست
ئاوەردم بەدەست شۆخ دیدەمەست

بەروو سفیدی بە مەقسوود کام
ئەلحەمدولیللا بە موراد یاوام

تەی کەردم وادی دەریا و کووە و هەرد
تا قەدەم بەخاک مولّک تۆم ئاوەرد

واجێب بی بە وێم هەم یادئاوەر کەم
جەی موژدەی شیرین شا باخەبەر کەم

خان محەمەد سیفارش سەردار ئەعزەم
یەکسەر کەرد ڕەقەم بێ زیاد و کەم

یەکێ تەڵەب کەرد خەیلێ فەرزانە
نامەش دابەدەست کەردش رەوانە

روو کەرد نە دەمشق بە تەعجیل و تاو
نە بەڕۆژ ئارام نە شەو کەردش خاو

قاسێد پڕفام یاوا چەند مەنزڵ
شی بە دەروازەی شاه هەزار گوڵ

پیادە بی جە ئەسپ کەردشان راهی
تا شی بە حوزوور بارەگای شاهی

جە حوزوور شا سوجدەی زەمین بەرد
بەرئاوەرد نامە تا بە شا سپەرد

نامە دا بە دەست پادشای دانا
موتالێعەش کەرد سەراسەر وانا

جە موژدەی فەرزەند شکاوا چون گوڵ
دەردەم ساکین بی ئێش و سزای دڵ

موژدە دا بە جەمع ئەهل سەرداران
وەزیر و نایب هەم خدمەتکاران

خەبەردان پەرێ سەوڵ قەمەرناز
والیدەی دڵسۆز شای شەکەرین راز

کەردش شوکرانەی دانای کەرەمدار
شێوەی پەژموردەش بی وە نەو بەهار

غەوغا کەفت نەشار خەلایق جۆشا
ئەهل شار یەکسەر تەمام خرۆشا

ئامـان بـەقـاپیی شـای سـاحـێب تەمکین
گـشت کـەردن سـەنای جـەهان ئافـەرین

جـــەودمـــا داشـــان هـەم بـەنـەقـــارە
مـــەژەندن مـــەقـــام نـەهـەر کـــەنارە

* فـەرمـان دا دەردەم شـای بوڵەند ئەخـتـەر
چل هـەزار نـەفـــەر سـوار بی یـەکـســەر

دە هـەزار غــولاّم ســـادەی دورِ نەگـــۆش
گـشت کـەمـەر تەلاّ زیبـای گـەوهـەرپۆش

قــومـــاش فــەرەنگ دیبـای خــۆش تەراز
ســـــەد هـەزار ئـەلـوان پـەرێ پـابـەنـداز

گـشت زیبـا قـامـەت تەشت زەرِ بـەدەست
پەی زەرِئەفـشـانیی شـازادەی سـەرمـەست

ســـەواران لوان بـەســـەد عـــیـــز و نـاز
تەمـــام ئـەهل شـــار بە عـــەزم پێـشـــواز

(گـــەبەرگـــەر) چەنـی کـــووس و نەقـــارە
مـــــــەژەنـدن پـەی پـەی وە هـەزار بـارە

رووی سـەحـرا پۆشـان خـەلایق یەکـسـەر
تـەمـــام دەشـــتـــودەر گــرتـە بێن نـەوەر

شـــا مـــونتـــەزێر بێ کـــەی بیـــاوۆ پێش
بۆ بـنیـــۆ وە بۆی هـەم فـــەرزەند وێش

نـاگـــا پـەیدا بی لـفـکـەی بـەیداخـــان
ســەحــرا و دەشـــتـــودەر بی وە چراغـان

شـای ڕەوشـەن زەمیـر دیدە گـرد کـەرد
شـــــــازادەی چـینـی بـە نـەزەر ئـاوەرد

خـان مـحـەمـەد چەنی حـەمـیـد مـەلاح
جـــە دەور شـــازادە تەمـــام پڕ ســـەلاح

جە بەرقـەی سەرنەی هەم زرێ و جـەوشـەن
سـەرزەمین تەمـام گـشت بی وە ڕەوشـەن

خـان مـحـەمـەد وەزیر ها جـەدەست راس
جـەلای دەست چەپ حـەمـیـد بەدڵواز

شـــاتران جـــەڵد پەنج هـەزار نـەفـــەر
تەمـــام جـــە رێکاب شـــازادەی ســـەروەر

سـەدو دوو هـەزار سـوار جـەوشـەن پۆش
پەنج هـەزار سـوار سـادەی ئەتڵـەس پۆش

مــــەیۆن بەراوە ســـــپـــــا پەس و پێش
گـــرتەن دەورادەور شـــێـــر بێ ئەندێش

هـەرتا نـەزدیک بین ســـــپــــاهان بەهـەم
شــــاه جـــەهـانگیـــر پیـــادە بی دەردەم

جـــەو تـەرەف ئامـــا شـــازادەی گـــوزین
چەنی خـان مـحـەمـەد پیادە بین جـە زین

شـــازادە دەردەم ســـوجـــدی شـــا بەردش
ئاداب ئـەرکـــــان بە جـــــا ئـاوەردش

ئامــــا بە گـــوفـــتـــــار شــــاه تەبارەک
واتش ئـەی فـەرزەند سـەفـەر مـوبارەک

بە خـــەیر کــە ئامـــای نـەرای خـــەتـەرناک
ئەلحـــەمـــدولیلـلا ئەی شـــێـــر بێ باک

دەست کـەرد نەگـەردەن شـازادەی گـوزین
واتش ئەی فـــــەرزەند هـەزار ئافـــــەرین

هەم کـەرد مـەرحـەبای حـەمـیـد نامـدار
چەنـی خـان مـحـەمـەد هـەر دوو وەفـادار

تـەوازوع زیـاد شـــــا کـــــەردش نـەو دەم
دەرلاد ســــــــوار بـین هـەر چـوار وەهـەم

شـــــازادە روو کـــــەرد وات بـە وەزیـران
تەسـدیع تان کـێـشـان دانا و ئەمـیـران

ئەوەند تـەڵا و زەڕ کـــەردن زەڕئەفـــشـــان
جـــەواهـێـــر بێ حـــەد دان بە فـــەقـــیـــران

تـا کــــــە داخڵ بـین نـە رووی بـارەگــــــا
وەزیـر و نـایـب هـەم چەنـی ســـــپـــــا

ڕۆیشتنی جەهانگیر شا
بۆ دیتنی ماهـ زەڕ ئەفشان و نۆش ئافەرین

دەر دەم پـادشـــا مـــاهـ زەڕئەفـــشـــان
گـــرتش نـە ئاغـــۆش بـە دیـدەی گـــریـان

هەم بـۆسـا جـەمـین شـای نۆش ئافـەرین
هەر سـێـشـان باهەم ڕێزنان ئەسـرین

شـا فـەرمـا دەردەم بەزمێ کـەن وە پا
تـا کـە راحـەت بـان گـشت نـەرەنج را

دەر ساعەت فەرما رەقاس ئاوەردن
مەجلیس چون بەهەشت پڕ فەرەح کەردن

جەهانگیر واتش ئەی نۆش ئافەرین
چ تەور دەعوا کەرد شازادەی گوزین

ساکە ئێد شنەفت شای نۆش ئافەرین
دیدەی شابازیش پڕ بی جە ئەسرین

واتش ئەی بابۆ پادشای گوزین
ئەوەند کەردش شەڕ تەلیسم بێ دین

هەرچێ کەردەبێ سەراسەر تەمام
یاونا بەعەرز شای والا مەقام

باز هەم قەمەرناز بەرئاما وەبەر
ئاما بە دیدار سەوڵ نازپەروەر

قەمەرناز کە دیش جەماڵ فەرزەند
بۆ نیا وە بۆی فەرزەند دڵبەند

* دیسان دیم وەچەم شێوەی جەماڵش
شاد بیم بەو دیدەی سیای غەزاڵش

ماه زەڕئەفشان گرتش نە ئاغۆش
جەمینش بۆسا بۆ نیا وە بۆش

گاهێ مەبۆسا پا و پەنجەی دەست
گاهێ مەبۆسا دیدەی شۆخ مەست

قەمەرناز واتش من ئێدەن عەزمم
ئیمشەو ئارەزووی مەجلیس بەزمم

@kurdica

مـــەبۆ من ئیـــمـــشـــەو وێنەی دڵداران
بـەزمـێ بســـــــــازووم پـەرێ نـازاران

تـا خـــۆش دەمـــاغ بۆن شـــای نازەنینم
مـــاه زەڕئەفـــشـــان نۆش ئافـــەرینم

بەزمـێ بەی دەســتـــور بکەرووم حـــاسڵ
رەنج راگـــەشـــان بـەرکـــەروون جـــە دڵ

مـــەجلیس دا زینەت ســـەوڵ قـــەمـــەرناز
فـــەرمـــا ئاوەردن بەربـەت چەنی ســـاز

نەغـمـە سـەرایان خـۆش نەوای ئاهـەنگ
رەقـاسـان خـاس شـەیدای شـۆخ شـەنگ

گـــــشـت وەبـەرگ شــــــۆخ دڵاوێزەوە
بە لەنجـــەی کـــەلام شـــەکـــەر رێزەوە

سـاقیـان نەوڕەس جـەمـووی خـەت سـادە
دیدەی دیاشــــان مـــەســـتـــەن پێ بادە

چەنـد جـە رەقـاسـان شـیـرین ئەندازان
هـــەریـــەک وەبـــەزمـــێ نـــازەنـــین نـــازان

چەنـد شـیـشـەی رەنگین کـەردن هـەواڵە
هەریەک پڕ کـەردن نـە مـەیی دوو سـاڵە

* حـازر کـەرد تەمـام ئاوەرد نەرووی کـار
چەنی عـــەنبـــەرین بۆی نافـــەیی تەتار

چەندێ سـاقیـان سادەی خـۆش جـەمـاڵ
ئاوەرد بە مـەجلیس شـاه سۆسـەن خـاڵ

ئاوەردن شـــەراب زەجـــاجـــان مـــەی
مـــەرێزان نەجـام سـاقـیـان پەی پەی

گـولّبـانـگ نۆش باد خـێـزا جـە یاران
بنۆش هەی بنۆش شـــای وەفـــاداران

* گـرەی چراغـان شـەمع دڵئـەفـرۆز
شـەوق وێنەی بەیزای خـورشـیـد پڕسـۆز

کـزەی مـووکـەشـان سـەدای ناڵەی نەی
سـۆز مـەقـامـات مـوترێبـان کـەی

بۆی زوڵف عـەنبـەر رەقـاس چالاک
مـەکـەرۆ زینده مـەرحـوومـان خـاک

* بەو سـاز و ئاواز و چەقـانە و چەنگ
بەو لرفـەی دامـان رەقـاسـان زەنگ

بەو مەزەی شەراب بەو ساقی و جامە
بەو عـونـاب تەڕ مـەغـز بادامـە

بەو جـیلوەی جـەمـاڵ رەقـاس سـاقی
مـاوەردن جـە نەو حـەیات باقی

ئەو شـەو تا بە سـوب بە شـادمـانە
گـۆش دان بە سـەدای چەنگ و چەقـانە

سـەحـەر بەرئامـا خـورشـیـد خـاوەر
رەوشـەن کـەرد بە نوور شـۆڵەی منەوەر

نەخـاو هۆرێزا شـای فـەریدوون فـەڕ
قـەرار گـرت وەبان فـەرش کـورسـیی زەڕ

تەڵەب کـەرد فـەرزەند عـادڵ شـای چینی
ئـاوەرد بـەو مــــەجلیس بـەو نـازەنـینـی

شـــازادە ئامــا شــا نەجـا بـەرخــواست
جاش گرت نەجانیب ماوای دەست راست

بە نـەزم شـــیـــرین ئامـــا بە گـــوفــتـــار
وات ئـەی شــــازادە شـــێــــر کـــاررزار

سـەرگـوزەشتـەی وێت سـەرئەنجـام کـار
دەعــــوای جــــانوەر دێوان مـــــوردار

بێ ئـاب و نانیی ئەو ســـەحـــرا چۆڵە
تـەلیــــســـــمـــــات دێو کـــاخ زەنگۆڵە

نـەدەست عـــەلقـــەم پەتیـــارەی بێ دین
چۆنت نەجـات دا شـــای نۆش ئافـــەرین

شـازادە یەکسـەر گـوزەشـتـەی ئەوقـات
گـشت عـەرز شـا کـەرد خـەلافێ نەوات

جـەو دمـا کـردار ئـەمـیـر سـەلیم گـشت
حـاڵی کـەردش شـا جـە نیک و جـە زشت

دەرلاد عـیـزەت خـان تـەڵەب کـەرد وەپێش
وات ئـەی بەدنمـەک جــە بیم بێ ئـەندێش

تۆ ئـەمـیـر سـەلیم نەسـیـحـەت کـەردی
زەهـر هـەلاهـەل بـەدەست ســـپــــەردی

ســـوڵتـــان ئـیــبــراهیم بە فـــەنا بـەرۆ
هـەم نۆش ئـافـــەرین پـەی وێش بـاوەرۆ

هـەم جـــە تەخت و بـەخت مـن ئاوارە بـام
تۆ شــاد بای بە مــوڵک ئێـقلیم و سـپـام

عـیزەت خان سـەوگەند نەبالاّی سـەوگەند
مـــەوەرد بەدانای یەکــتــای خــوداوەند

مـن نەبیم ئاگـــا جـــە کـــار فـــەرزەند
ســـــەلیم مــــوردار شـــووم ناپـەســـەند

ئەو بێ ئیـخـلاس بـی گـیـر ئاوەردەن پێش
یـاوا بـە حـــــەق کــــارکــــــەردەی وێش

شـا قـەبووڵ نـەکـەرد سـەوگـەند وەردەنش
فـــەرمـــا دەرســـاعـــەت دانـە کـــەردەنش

وات یەســـــەرمـــــەشـق بۆ نـەرۆزگـــاران
عـــیـــبـــرەت بۆ پـەرێ خــیـــانـەتکاران

تـا کــەس خــیـــانـەت نەبۆ بـە خــدێش
نـەکــــــــەرۆ چـەنـی خــــــوداوەنـد وێش

چـوون بـەدنمـەک بـی وەفـــــا نـەبـی پێش
یـاوا بـەکـــــــــردار مـکـافــــــات وێش

شــا وات شــازادە نـەرووی مــوحـێـبـەت
یـەک حـــــــەرفـێ دارووم بـواچـووم پـەنـەت

* ئیـســە عـێـزەت خـان بە فـەنا بەردم
ریشـــەو بـنـچـــینـەش جــەبێخ ئاوەردم

تـۆ وێت مــــەزانـی شــــاهـیت نـەوریـرەن
کــار گــشت شــاهـان بەدەست وەزیرەن

خـان مـحـەمـەد خـەیلێ دانا و پەسـەندن
هەم شـێـر مـەیدان هـەم هونەرمـــەندن

نـەرووی دڵســــــــۆزی نـەک بە زەویـری
ببــەخـــشــــەش بە من پـەرێ وەزیری

شـــازادە واتش ئـەمـــرێ ســـەنگینەن
من بێ خـان مـحـەمـەد زیندەگیم نیـیـەن

کلیـــد فـــەرەح عـــەقڵ و هۆشـــمـــەن
جـــە عــەیب و عـــیلەت پەردەپۆشـــمـــەن

بەڵێ یەک حـــەرفێ مـــەدارووم ســـەلاح
خـەیلێ دروســتـــەن حـەمـیـد مـەلاح

دانای دوڕشناس جـــەواهێـــرناســـەن
پەی وەزیر مـــوڵک پادشـــا خـــاســـەن

قـەبوول کـەرد حـەرفش شـای دانا تـەدبیر
حـــەمـــیـــد مـــەلاح کـــەردن بە وەزیر

فـــەرمـــا بە گـــەنجـوور باوەر خـــەزێنە
ئـاوەردن خـــەلعـــەت ســـەد هـەزار وێنە

پۆشـــا بە باڵای حـــەمـــیـــد پڕ فـــام
کـــەردن بەوەزیر ئـێـــقلیـــمـــات تـەمـــام

حەمید چون ئاسەف شاهان گشت تەمام
سـەقـامگیـر کـەردش ئەهل شـار تـەمـام

* شا خەیلێ خۆشحاڵ خاتر گوشادکەرد
نگین ئـەمـــرش بەحـــەمـــیـــد ســـپـــەرد

@kurdica

چوونی شا و شازاده بۆ لای فەیازی عابێد و مارەبڕینی نۆش ئافەرین بۆ شازادە ئیبراهیم

شــاه و وەزیـران گـشت بـە ســەرئەفـراز
لـوان بە خـــدمـــەت بـارەگـــای فـــەیاز

دەسـت بـەســـــینـەوە لازمـــــەن لابـود
کـــەردشـــان ســـەلام فـــەیاز عـــابێـــد

عــــابێـــــد پڕ فـــــەیز هـۆرێـزا وە پـا
عـــەلـەیک دا جـــواب جـــە ســـەلام شـــا

دەسـت کـەرد نەگـەردەن شـازادەی چـینی
بـۆســـــا گـــــــەردەنـش تـا چاڵ تـیـنـی

خـــــەیلـێ تـەوازوع بـوزرگـــانـە کـــەرد
قــانـوون و رەویـەی گـشـت بە جـــا ئاوەرد

جـەو دەمـدا بـەرووی یاران گـشت نەزەر
واتـش شـــــازادە شــــێـــــر دڵاوەر

خـەیلـێ کـێشـای رەنج راگـەی پڕ خـەتەر
زەحـــمـــەت دەریا و بیـــابان و بـەڕ

کـــەریم کـــارســـاز رابـەر رات بـێ
هـەر جـــایـێ لـوای پـەی تـۆ نەجـــات بـێ

دانای کـەرەمـدار بەخـشـا تـۆفـیـقت
هیـمـەت خـاسـان بی بە رەفـیـقت

جـە گـشت ئافـاتان نیگەهداریت کـەرد
نـازەنیـنـانـت جـــــە بـەنـد بـەرئـاوەرد

شــــادكــــــام وەسڵ نـاز ئەنـدازانـی
نـەجــەرگــەی دلێــر ســەرئەفــرازانـی

دەوران فــــەڵـەک ئامـــــا بـەکـــــامـت
سکـەی نـیـکـنـامـی ژەنـیـــــا بـە نـامـت

ئـیـــقـــبـــاڵت تـازە بەخـــتـت بەدیعـــەن
شــــاهـان عـــاڵەم بـەتـۆ مـــوتـیـــعـــەن

ئـیـــسم عـــەزایم تـەعلیم کـــەردش پێش
شــازادە ئاوەرد گـشـت بە حـیـفـز وێش

وات جـــــەی دمـــــا نـەبـۆت ئـەندێشــــــە
یا جــــە ئادەمـی یا شـــێـــر بێـــشــــە

جــــە دمـــای رازان حـــەرفـــان دڵـگـیـــر
بە فـەرمـوودەی لوتف پادشـای جەهـانگیر

نیکاح دوڵبـــــەر شــــۆخ دیدەمـــــەست
فـــەیاز عـــابێـــد پەی شــــازادە بەست

مـــیـــســـری نەباتـان خـــەیلێ ئـاوەردن
پەی مـــــــوبـارەکـی تـەنـاوڵ کـــــــەردن

گـوڵ خـــەندە کـــەردن یاران جــــە شـــادی
بـەدڵ کـــــەردشــــــان مـــــوبـارەک بـادی

روو کەرد بە جانیب خان محەمەد و فەیاز
وات ســەد ئـافــەرین شـێـر ســەرئەفــراز

ســاحــێب عـــەقڵ و فـــام وەفـــادارەنی
جــــە هـەردوو دونیـــا رەســــتـگـارەنی

شـــــەرت مـــــەردانە بەجـــــا ئاوەردی
نام مـــــەنشـــــووریت یاوا بە مـــــەردی

چون نیکو کــــــردار نـەبی فــــــەریبت
مـــاه زەڕئـەفـــشـــان بی بە نەســـیـــبت

بە شـــــادکـــامـی تـا بە ســــەرئەنجـــام
بە مـــەقـــســـوود دڵ مـــەنۆشـــان بەکـــام

نـەک وێنـەی ســـەلیم بێ عـــەقڵ و دانش
تـا دنیـــا مــــەندەن بی بە ســــەرزەنش

جــــەو دمـــا واتش حـــــەمـــیـــد مـــەلاح
کـــارت دروســـــتـــەن بەرەویە و ســـەلاح

چـونکـە تـەنت پاک نیـکـوکـــــــرداری
یەقین ئـیـــخـــــلاسی خـــدمـــــەتگوزاری

خـودای باڵا دەست بەخـتت کـەرد فیـرۆز
نەســـیـــبت مـــەبۆ مـــاه جـــەهانســـۆز

دمـــای گـــفـــتـــوگـــۆی مـــورشـــیـــد کـــامڵ
گـــشـت مـــەرەخـــەس کـــەرد بە مـــوراد دڵ

شـــاه و شـــازادە، وەزیران یەکـــســــەر
جـــە ســـەومـــعـــەی پاک بـەرئـامـــان وەبەر

* یەک مـــاه نـەدەمـــشـق ویاردن بەکـــام
نـە بـەزم ســــاز و نـەقڵ و بـادە و جــــام

ئامادەکردنی ڕێوڕەسمی زەماوەند
لەلایەن جەهانگیر شاوە و هاتنی مەیموونە خاتوون

جە دەمای یەک ماه شای بوڵەند ئەختەر
کـــەفت نـەتەدارەک عـــەرووسـی دوڵبـــەر

* (مـەسـاف) یەکسـەر رەعـیـەت ئـیـلات
خـــەرج هەفت ســـاڵە هۆرگـــرت نە وڵات

بەندیان جـــە بەند تەمـــام رەها کـــەرد
ئەسـیـــران بەدەست وارێسـان سـپـەرد

جـــە ســاعـــەت سـەعـد یەوم مـــوبارەک
پەرێ شـــــازادە کـــــەفت نـەتەدارەک

شـێـــر دڵاوەر فـــەرهەنگ تەڵەب کـــەرد
واتش عـــــەزیز و رەفـــــیـق چوڵگەرد

ئـیــمـــشـــەو بەدەوان تا ســـفـــیـــدە دەم
بشـــۆ بە مـــەکـان گوڵ باغـچـەی ئـیـرەم

خـــــــاتـوونـەی پەری بـاوەر بەلای مـن
مـــەڵهـــەم زامـــان داروی شـــەفـــای من

تۆ جــە تەنخوای من دەسـتش ببـووسی
واچە وە بێ تۆ تـەڵخـــــەن عـــــەرووسی

قـەدەم رەنجان کـەر شـای شـێر دەمـاغم
بێ شـــەوقـــەن بێ تۆ شـــوعلەی چراغم

ســاکە ئێـد شنەفت فـەرهەنگ توند خـێـز
وێنەی تیر نەمـەوج کـەمان کـەرد گورێز

قورب سێ ساعەت بێ زیاد و کەم
یاوا بە مەنزڵ گوڵستان ئیرەم

سوجدە بەرد بەرووی خاتوونەی دوڵبەر
حاڵی کەرد رازان شازادەی سەروەر

وەختێ کە ئەژنی خاتوونەی دڵکێش
چەنی چەند پەری نیشت وەتەخت وێش

هۆرگرتن دێوان تەخت زەڕنیگار
خاتوونە جە پوشت دێوان بی سوار

یاوا بە خدمەت شازادەی سەروەر
سەلام کەرد بەڕووی دوڵبەر سەفدەر

شی نەتۆی حەرەم شۆخ نازەنین
بەدیدار پاک شای نۆش ئافەرین

هۆرێزا وە پا شی وە پێشوازش
هەر دوو دیدەی وێش وە پایەندازش

نیشتن بەدڵشاد تا بەوەعدەی شام
شام ئاوەردن، ساقی و بادە و جام

تا بە سفیدە مەجلیس نەکار بی
دەنگ نۆشای نۆش بادەی گوڵنار بی

ئەوشەو خاتوونە شۆخ لەباتە
نەزەر کەردە بێ وەبێ مەشاتە

تەرتیب دا خاڵان بەدر کەماڵش
هەزار وێنە کەرد بەدر جەماڵش

@kurdica

بە پەرداخت باڵاش بەو ئاڵا سازا
هەزار گوڵ بەبەرگ رەنگارەنگ رازا

بەی تەورە کەردش باڵای نەوبەهار
مەنمانا جە رەنگ تاوس نە گوڵزار

ئەبرووان خەتات قەترانیی پەیوەست
سیوا کەرد نەدەور نەرگسان مەست

دوو دیدەی سێوەنگ خواب ئاڵووی مەخموور
سیا کەرد بە گەرد تووتیای کۆی توور

(دانە ئەندامش دانەی خەزێنە
رازا بە تەرتیب سەد هەزار وێنە)

* بەس تەرکیو شۆخی و شۆخ خاتر تەڕ
بەناز ئاوەردش بەڕووی تەخت زەڕ

شەمع دڵئەفرووز مەشعەلان هەزار
رەوشەن کەردشان جە سەرای گوڵزار

سێ هەزار پەری چون تاوس باغ
گرتن نەرووی کەف مەشعەل و چراغ

بەڕووی هەواوە مدران سەف بە سەف
وێنەی مەشعەلدار چرای شەو بەکەف

* شا بە وەزیران کەردش ئیشارە
ئەکابێر خێزا جە هەر کەنارە

شازادەی چینی بە حەرەم بەردن
داخڵ بە خەڵوەت نازەنین کەردن

یاوا بە پای تەخت شای حۆری لەقا
جەمین مەنمانا وێنەی قورس ما

هۆرێزا وەپا شیرین دڵکێش
شازادە بەردش بەهەم زانووی وێش

پەیاپەی بۆسا گوڵ گۆنای رەندش
مەنۆشا سەربەست جە حەڵقەی قەندش

جەودما فەرما جە بادەی گوڵنار
ئاوەردن موترێب ساقی نەرووی کار

مەجلیسی ئاراست ئەو شەو وە بێ غەم
مەر بەزم خوسرەو یا جەمشید جەم

مەیموونە خاتوون، پەری گشت یەکسەر
بەڕووی هەواوە سەیرشان مەکەر

تا بە شەبەق رۆ بە شادمانی
مەشغووڵ عەیش بین بە کامەرانی

سەحەر هۆرێزان بە مەقسوود دڵ
مەرام و مەتڵەب تەمام بی حاسڵ

شازادەی چینی بە خاتر گوشاد
حەسبولرەزای وێش یاوا بە موراد

بەکامەرانی مەیل بەعەیش و نۆش
جە وەسوەسەی شەڕ دەوران فەرامۆش

بە شەوق و شادی بەدەماغ دڵ
دەم بەخەندەوە مەشکاوا چون گوڵ

به ئارەزووی وێش بە خـــاترخـــواهـی
شـی وە بـارەگــــای دیوان شــــاهـی

چەنی جـەهانگیـر بە فـیـرووزیی بـەخت
هەر دوو بـەدڵشــاد نیـشـتن وەبان تـەخت

شــا فـــەرمـــا شـــوکـــرم بەدانای داوەر
شـــاد بیم بەدیدار فــــەرزەند دوڵبـــەر

هـەم شـــــازادە چین بـەور بێ ئـەندێش
سـکـەی نیـکـنـامـی ژەندش پـەرێ وێش

* نام دلێــریش مــەنشــوور بی نە عــام
بی بـە نـەســـیــــبش ســـەروی دڵارام

هێنانی جەهانسۆز بۆ حەمیدی مەلاح

ئینـە کــارشـــەن ئەی دنیـــای غـــەدار
هـەزار کــەس بـەدام کـــەردەن گـرفــتــار

یەکێ مـــەکــــەرۆ بەغــــەم مـــوبتـــەڵا
یــەکــێ مــــــــــــــەوزۆ نـــەدام بـــەڵا

یەکێ شــــادمــــان جـــــە وەسڵ یارەن
یەکی تـا مـــــەردەن هـەر گـــرفـــتـــارەن

هـەشت نـۆرۆز بـێ جـــــە مــــابـەین ویەرد
حـــەمـیـد ئارەزووی جــەمــاڵ یار کـــەرد

ئامـــا بە پای تـەخت دەروون پڕ جــــەدەرد
مـــەکــێــشــا پەی پەی هەنـاســان ســـەرد

واتش شـــــازادە فــــیــــدای نامت بام
ئەلحـــــەمـــــدولیللا وێت یاوای بەکـــــام

من حەسرەت نەدڵ چون شەوەن رۆزم
مەزانی عاشق بە جەهانسۆزم

جە وێت مەعلوومەن یەخەیلێ وەتەن
حاڵم پەی حاڵش بەئاهیر سفتەن

شازادە واتش مەکێشە تەشویش
ئینشەڵا بە خەیر زوو میاوی پێش

مەزانوو تاسەی دیە مەستتەن
هیچ نمەواچوو حەق بە دەستتەن

ئینشەڵا بە خەیر من وە بێ درێغ
جە کاروبارت نمەبووم فاریغ

نامە نویسا مەزموون جەواهێر
تەمامی مەتڵەب تێدا کەرد زاهێر

بە ئەسکەندەرخان قەمەریە نشین
خان محەمەد بەردش بەو ماوا و زەمین

وات ئەی خان محەمەد دلێر رووی جەنگ
مەبۆ جەی کارە ناوەری درەنگ

بشی بە ماوای موڵک ئەسکەندەر
بابۆی جەهانسووز شیرین دوڵبەر

واچە دوختەرش چەنی تەدارەک
بەزوو بکیانۆ خەیلێ موبارەک

ئەگەر جەواب بە شمشێر تیز
بەرئاوەر لێشان شوور رەستاخیز

جەهانسووز بنیەر نەتۆی کەژاوە
مەردانە و چالاک باوەر بەراوە

یەک هەزار غولاّم ئەسلەحەی تەمام
سپەرد بەوەزیر نیکزادەی نیکنام

قەترە دا بە تاو شێر بێ ئەندێش
خورد و خاو تەمام حەرام کەرد جە وێش

وادی و بیاوان نشێو و فەراز
تەی کەرد مەردانە شێر سەرئەفراز

تا یاوا نەزدیک شار سکەندەر
نەوجا پیادە بین تەمامیی لەشکەر

نامە ئینشاء کەرد مەرد دلاّوەر
کیانا بەلای خان سکەندەر

جە نام مێهمان کەردش خەبەردار
خەلایق خێزا تەمام ئەهل شار

سکەندەر فەرما بشین وە پێشواز
بوزرگان لوان گشت بە دڵنەواز

بەقەدر و ئێعزاز ئاوەردن بەشار
بەردن بە ئەیوان نەقش زەڕنیگار

سکەندەر زانا مەرد گوزینەن
وەزیر پایتەخت شازادەی چینەن

مەجلیس تەرتیب کەرد بە قەدر و ئێعزاز
ئاوەرد بە مەجلیس سەروی سەرئەفراز

ئاوەرد نەرووی تەخت نیشتن هەم زانوو
رازان کەردشان جە کۆنە و جە نوو

بەعزێ گفتوگۆ جە مابەین ویەرد
جەو دما نامە دەردەم بەرئاوەرد

سەرانسەر وانا نامەی دڵاوەر
مەزموونش زانا خان ئەسکەندەر

مەزموونش ئێد بی ئەی شای نەوجوان
یەعنی ئەسکەندەر موقیم مەکان

ئەمن کە فەرزەند عادڵ شای چینم
ئیبراهیم سوڵتان شاهان گوزینم

شنەفتم بە گۆش زبیا نیگارێ
شۆخ نازەنین دیدە خومارێ

کناچەی وێتەن جەهانسووزنامەن
بەشێوە و جەماڵ بەدر تەمامەن

حەرف من ئێدەن مەعلووم بۆ جە تۆ
جەی ئەمرە مەبۆ هیچ عوزرت نەبۆ

کارسازی کەری بە ئەساسەوە
بەدانەی گەوهەر دیبای خاسەوە

نەتۆی کەژاوە مەسنەد شاهانە
بکیانە وەی جا وە بێ بەهانە

* منەتکاری کەر جە دەست بەردارم
بەشەرتێ سستی نەکەی جە کارم

مەزموون نامە تەمام سەرانسەر
حاڵی بی بە گۆش خان ئەسکەندەر

وات بەخان محەمەد وەزیر پیروز
ئیدیعاش پەی کێن ماه جەهانسووز

شازادەی دلێر ئەمرش نەکارەن
پەی کناچەی من وێش تەڵەبکارەن

ئەگەر پەی وێشەن خدمەتگوزارم
خەیلێ مەمنوونم منەتبەردارم

خان محەمەد عەرز کەرد گوزارش تەمام
هەر نە جەزیرە تاوە سەرئەنجام

ئیسە وەزیرەن ساحێب بارەگان
خەیلێ موقەریب جە پای تەخت شان

شازادە پەرێ ئەو خواستگارەن
حەمید مەلاح مەرد رووی کارەن

سکەندەر کەنام حەمید کەفت وەگۆش
جە داغ دەردش جۆشیا بە جۆش

وات خان محەمەد شێر رووی نەبەرد
حەرفێ مەواچووم وەنەت نەبۆ سەرد

من جە ئەسڵ پاک نەسەب ئامادەم
نە جای بوزرگان هەم بوزرگ زادەم

پەی من قەبیحەن، نەدارۆ سەلاح
داماد من بۆ حەمید مەلاح

* (راسـتش شـازاده ئەمـرش مـوخـتـارەن
ئـیـــســـــە من خـــەیلـێ بـە نـامم عـــارەن)

حـــەمـــیـــد چ کـــارەن ئەولاد کـــێـــیـــەن
من وێم مـەشنا سـووم جـە سـۆزمـانـیـیـەن

تـۆ دڵـگـیـــــــر نـەبـی بـشـــــــۆ وە ڕاوە
تـەشـــــریف خـــــەیرت شـــۆ بـەدمـــــاوە

عـــەرز کـــەرد شـــازادە شــێـــر زەمـــانـە
مــــەکــــەرۆم وە پـەنـد خـــویش و بێگـانـە

خـــــودا وەی کـــــارە راوەردار نـیـــــیـــــەن
شـاهـان کـەی هـام جنس سـۆزمـانـی بیـیـەن

وەزیـر دا جـــــەواب کـــــــەم بـواچـە بـەس
بــەدانـای داوەر نمــەشـــــــــــووم وەپــەس

هـەتـا نـەبـەرووم مـــــاه گـــــوڵ شـــێـــــوە
چـەنـــی تـەدارەک تـەخـت زەڕ پـێـــــــــــوە

بـەزۆر مـــــــەبـەرووم خـــــوێش سکـەنـدەر
نـەوجـــــا حـــــازر بـۆ مـــــدرا وەراوەر

واتـشـــــان ئـەی خــــان بـە وێت مـــــەنـازی
بــەی تـەور مـــــــــەکــــــــەری زبـان درازی

بـە تـۆ چ نـیـــســـبـــەت ئـەی حـــەرف و رازە
مـــــــــــاوەری وەپـێـش پـای بـێ ئـەنـدازە

خـان مـحـەمـەد کـە دیش عـەزمش وجـەزمـەن
ئـارەزووی نـەبـەرد وە جــــەزم و رەزمـــــەن

دەست بەرد پەی ئەڵماس بوڕەندەی دووسەر
رو کەرد جە سالار وات ئەی بەدگەوهەر

دا نە رووی کەلەش مەودای مووشکاف
کەردش بە دوو نیم تابە کول ناف

واوەیلا خێزا خەلایەق بی جەم
گرتن دەورادەور وەزیر ئەعزەم

گردین پەی قەتڵش پا نیان وە پێش
خان محەمەد چون شێر نمەکەرد ئەندێش

خەیلێ کەس بە تیغ هندی پارە کەرد
بەعزێ روو گوریز بەفێرار ئاوەرد

وەزیر کامڵ خان سکەندەر بی.
فەرزانەی تەمام ساحێب تەدبیر بی

وات ئەی سکەندەر جە کار بێ خەبەر
ئینە چ کارەن تۆ گرتەن نەوەر

ئەر باخەبەر بۆ شازادەی دلێر
جە پەری و جە دێو ماوەرۆ چون شێر

سپا ماوەرۆ بەوێنەی سەیلاب
موڵک و ئێقلیمت مەکەرۆ خەراب

نمازۆ هیچ کەس خوێش و بێگانە
مەکەرۆت وەپەند دەوروزەمانە

وات من چێش کەرووم نەی رووی تەنگەدا
نەی مەعرەکەی شوور غەوغای جەنگەدا

واتش ئێد خاسەن نەکەری تەشویش
بە عوزرخواهی پا بنیەی ئەو پێش

دەست کۆتا بکەر جە خوون ئەفشانی
جەودما بە لوتف شیرین زوبانی

بواچە پەنەدش بەندە فەرمانم
هەرچێ بفەرمای منەت وەگیانم

سکەندەر حەدیس وەزیر دانا
حەرفش مەسڵەحەت مەملەکەت زانا

غەوار جە مەخلووق گشت گرتن ئارام
وێش شی وە خدمەت وەزیر پڕ فام

واتش خان محەمەد ببەخشە گونام
من جە کاروێم خەیلێ رووسیام

سەوگەندم بەفەرق شازادەی عادڵ
هەرچی بواچی مەکەرووم حاسڵ

خان محەمەد کە دیش (ئیلتیجا) ئاوەرد
رەحمش ئەسەر کەرد جە خەتاش ویەرد

مەبۆسان پەی پەی گۆنای یەکدیگەر
بەرشی نەخاتر هەوای شوورشەر

جە دمای دوو رۆژ خان دڵفرۆز
کەفت نە تەدارەک ماه جەهانسۆز

تەدارەک سازا جە هەزار وێنە
لەعل و زبەرجەد دانەی خەزێنە

@kurdica

ئەسـاسـەی تەمـام پەرێ جـەهـانسـووز
سـپـەردش بەدەست خـان دڵ ئەفـرووز

سـوار بی لـەشکر چەنـی کـەژاوە
وەبـێ مـدارا لـوان بـەڕاوە

نـەزدیک بـی وەشـار شـێـر دڵاوەر
بەردشـان پەی شـار قـاسـێدان خـەبەر

سـاکـە شنەفـتش شـازادەی دلێـر
سـوار بین دەردەم چەنی جـەهانگیـر

یـەعنی ئەهـل شـار تـەمـام بە ئێـعـزاز
جـە رووی بـوزرگی کـەردشـان پێـشـواز

خـان مـحـەمـەد کـەدی شـازادەی گـوزین
ئـامـا وە پـاین نـە رووی خـان زیـن

کـەفت نـە خـاک و پای عـالی جـەنابش
بـۆسـا دەست و پـاش تـا وە رێکابـش

کـەژاوەی دوڵبـەر کـەردشـان راهـی
تـا کـە داخڵ بی وە قـەسـر شـاهـی

لـوا بە خـدمـەت شـای نـۆش ئـافـەرین
داخڵ بـی نـەتـۆی قـەسـر بلـوورین

وەقـتێ نیگا کـەرد شـۆخ دڵئـەفـرۆز
دیا بە جـەمـاڵ مـاە جـەهانسـۆز

بە مـێـهـرەبانی سـەوڵ خـاتر تـەڕ
بـەنـاز ئـاوەردش نـەڕووی تـەخـت زەڕ

خـــــەیلـێ تـەوازوع بـێ ئـەندازە کـــــەرد
وێنـەی غـونچـــەی گـولْ شـێـوە تـازە کـەرد

* رازان مـــــەکــــەردن بە ئـاهـەنگ چەنگ
مـــــەنۆشـــــان بادە و شـــــەراب گـــولْڕەنگ

(شــــازادە واتش حــــەمـــــیـــد مـــــەلاح
حـــەرفـێ مـــەوا چوو نەراگـــەی ســـەلاح)

ئێـد خـاسـەن جـەی وەقت بەتەخت فـیـرۆز
تۆ نیکاح کـــەری مـــاه جـــەهانســــۆز

مـن عــــــــــــەزمم لـوای ولاّت چـیـنـەن
ئارەزووم وەخــــاک ئەو ســــەرزەمــــینـەن

* دیدە نـەڕامــــەن والـیــــدە و پێـــــدەر
ئینـە چەند ســــاڵەن نەزانام خـــــەبەر

حـــەمـــیـد دا جـــەواب فـێـــدای نامت بام
حـــــــــەرام بـۆ جــــــە من وەسڵ دلاّرام

* تـا نـەشـین بـەچـین بـەخــــاترخــــواهـی
تۆشــاد بی وە خـــەیر مـــەسنەدە شــاهـی

من جــە عـــەیش کـــام دوڵبـــەر بێـــزارم
غــــولاّم پای تەخت خــــدمــــەتگوزارم

هەر وەقت کـە یاوای بەو جـاگـە و مـەکـان
جــــەودمــــا بەتۆن ئەخـــتـــیـــارمــــان

شـــازادە شنەفت گــوفـــتــاری شــیــرین
واتش ئەی حــــەمـــیـــد هەزار ئافــــەرین

ئێدەن مەسڵەحەت گردین وە هەم راه
بوازیم رۆخسەت جە خدمەت شاه

هەر چوار بەهەمڕاه شین وە بارەگا
روخسەت خواستشان جە حوزوور شا

شا وات بەشەرتێ سال نەبۆ تەمام
قەدەم رەنجە کەی بیاوی بەلام

بەڵێ سەبرت بۆ بە رۆی موبارەک
بسازووم پەرێت بەعەزێ تەدارەک

فەرما بە گەنجوور شای والا تەبار
ئاوەردن تەڵا دانە بەخەروار

جە گشت ئەنواعێ موهەیا کەردش
هەم ناقەی مەحمەل پەرێش ئاوەردش

واتش شازادە خودا بۆ یارت
عەزم لواتەن دروستەن کارت

شازادە شنەفت واتش بە یاران
نیان نەمەحمەل شیرین نازاران

دەستە بە دەستە قوشوون بی سوار
جە تۆز پاناڵ زەمین بی غوبار

تا بە دوو فەرسەخ یا کە زیاتەر
بەدرەقە کەردن شازادەی سەروەر

جەو دما سەدای جودایی کێشان
هیمەت خواهی کەرد جیا بی لێشان

یاوان بـە دەریا بە تـەعـــــجــــیـل و تـاب
مـــدارا نـەکـــەرد کـــەشـــتی وست نە ئـاب

بـە ئـەنـدەک رۆیـیێ جــــــــە دەریـا ویـەرد
نەجـــایێ هـامـــون خـــەیمە وە پا کـــەرد

فـــارێغ بی قـــوشـــوون جـــە هـەر کـــەناریێ
هـەرکـــەس پـەرێ وێش کـــەردەن مـــەداریێ

کـەرد وەعـــەســەســچی فـــەرهەنگ شـــەورۆ
جـــە چوار جـــانێب خـــەبەردار مـــەبۆ

بێـــدار بۆ دایم جـــە ئەفـــســـــوون و بەند
مـــــــــەبادا ئـەو ڕۆ بـاوەرۆ گـــــــــەزەند

خـــان مـــحـــــەمـــەد چەنی یار دڵفـــرۆز
حـــەمـــیــد مـــەلاح چەنی جــەهـانســۆز

شین بەخـــەیمـەی وێش بێ خـــۆف و ئـەندێش
هـەریەک نیـشـتـەبێن بە مـەعـشـووقـەی وێش

هەوڵی کوشتنی
شازادە گوڵفام لەلایەن زەڕفامەوە

بشین بـەســـەر کـــار گـــوڵفـــام و زەڕفـــام
هـەر دوو ئـەفـســوون بەند شــەبڕەنگ بێ ڕام

هـــەردوو برادەر عـــــــەلـقـــــــەم دێـو بـین
پـەتیـــارەی وەیشــــووم پڕ رەنگ و پۆ بـین

بـە عــــــەزم دیدەن لـوان پـەرێ قـــــاف
خـــەبـەردار نـەبین جـــە شـــوور مـــەســاف

وەقتێ جەکۆی قاف دێوان پڕفەن
هۆرێزان ئامان بەعەزم وەتەن

یاوان بزانن دیشان جای شوورەن
تەلیسمات کاخ یەکسەر خاپوورەن

چەند لاشەی دێوان نە رووی خاک کەفتەن
چەنی غەرق هوون بە زەمین جفتەن

ئارایش چەنی هەرسێ برادەر
لەت لەتەن بە تیغ مەودای پڕ خەتەر

ئینە دین وەچەم دێوان بەدڕەنگ
دنیا جە لاشان بی وە شەوە زەنگ

خەیلێ کەردشان فغان و زاری
واوەیلای بێ حەد وە بێ قەراری

جەو دما هەر دوو بە خۆف و تەرسان
جەراویاران ئەحواڵ مەپەرسان

دێوێ نەئەوجا کەڵهووت بێ نامش
جەومەکان بێ ماوا و مەقامش

مەعلووم کەرد لێشان شازادەی چین بێ
عاشق بەدیار نۆش ئافەرین بێ

کاخ زەنگوڵە یەکسەر تەلیسمات
تەمام کەرد خاپوور زەنان دا نەجات

مەیموونە خاتوون نە چا بەرئاوەرد
ئەو مورەخەس کەرد نۆش ئافەرین بەرد

@kurdica

دێوان جـــادوو گـــشت بـه فـــەنا بـەرد
لـوا بـەوەتـەن مــــــدارا نـەکـــــــەرد

وەخــــــتێ شـنـەفـتن دێوان مــــــوردار
جـــەو مـــاوا و مـــەسکەن نەگــرتن قــەرار

هـۆرێزان هــەردوو بـەشـین و ئـاشــــــووب
لـوان بـه خـــــانـەی وێرانـەی زەڕکــــووب

دیشـــان خـــواهـەرش کـــەردەن ســـەد پـاره
دێوان گـــشت تەمـــام بیـــیـــەن ئـاواره

یـەک بـه یـەک واتـن پـەی چـێش بمـانـیـم
مـــەبۆ ئەی حـــەقـــه وێمـــان بســتـــانیم

ئـادەمـــــیـــــزادی خـــۆف نـەکـــــەرده بـۆ
ئـامـــــا وه ئـەی جـــا و ئـینـه کــــەرده بۆ

ســـەر جـــه خـــەجـــاڵەت چـون بەرئـاوەریم
ئـامـــــۆشـــۆی وڵات ئەقـــــرەبا کـــــەریم

مـــەبۆ جـــەواتەی تـانەی قـــەوم و خـــۆیش
رووم‌ــــــان بپـــــۆشـین بـه دامـــــان وێش

غـــــیـــــرەتـی مـــــەردی کـی دارۆ نەســــــەر
بســــتــــانوو قــــەســــاس مــــام و برادەر

دەرســــاعـــەت هـەردوو خــێــزان وێنەی باد
وەبـێ مـــــــودارا تـا ئـادەمـــــــیـــــــزاد

گــێــــڵان شـــار بـه شـــار هەرده وه هـەرده
مـــەکـــان بـه مـــەکـــان مـــەلان ویەرده

جـــه قـــەزای تـەقــدیر رەزای کــردگـــار
یاوان بـه خـــــەیمـەی دیبــــای زەڕنیگار

دیشـــان جـــوانێ مـــاه جـــەمــــینێ
خـــەفــتــەن نەرووی تـەخت چەنی شـیـرینێ

زاناشــــــان ئـینـه شــــــازادەی چینـەن
ئـەو شــیـــرین جـــەلاش نـۆش ئافـــەرینـەن

* زەڕفـام دار شـمـشـاد بـەرد نەبالآی سـەر
روو کـــەرد نـه جـــانێب شــێـــر دلآوەر

شــــازاده جـــەو دەم بێـــدار بی نەخـــاو
دیش ســـیــــا دێوێ ئامـــــا وه بێ تـاو

چـنـارێ بـوزورگ گـــــــــرتـەبێ وەدەسـت
خـــــرۆشـــا وێنـەی هـەیونـان مــــەست

ئاهـێـســتــه نەجـای وێش کـەرد ئاخـێـز
دەست بەرد پەی قەبزەی شـمـشێر خوونرێز

وات ئەی بـەدگـەوهەر بێ حـەیای بێ شـەرم
ئـەتـۆ چەکــــەسی ئامـــــای وه حــــەرەم

وات ئێـمـه جـه قـاف کــەردەنم شـێـتـاب
بســـتـــانوم جـه تۆ قـەســاس مـــام و باب

ئێـد وات دار شـمـشـاد بەرد وەبالآی سـەر
داش نـەرووی کـــــەپوڵ شـــێـــــر دلآوەر

شــــازادەی چالاک فـــرســـــەت نەدا پێش
دانـه کـــەمـــەرگـــەش تیغ هـندی کــێش

کەمەرگای ناپاک دێو رەجیمە
بە وێنەی خەیار کەرد بەدوو نیمە

گوڵفام ناغافڵ زەربەی سەهمناک
دا جە شازادە ئوفتاد نەرووی خاک

دووبارە ئاما دێو بەدئەندێش
یەک زەربەی هەنی هەم بدەرۆ لێش

بە ئەمر بێچوون بینای کردگار
شای نۆش ئافەرین نەخاو بی بێدار

دیا شازادە سەرتاپا گوڵگوون
کەفتەن نەڕووی خاک غەرق بییەن جە هوون

یەک سیا دێوێ شمشادێ بەدەست
مدران بشانۆ دووبارە بەقەست

شای نۆش ئافەرین نام خودا بەرد
دەست دا بە شمشێر روو جە مەلعوون کەرد

دا نە فەرق دێو زەربەی مووشکاف
کەردش بە دوو نیم تابەکول ناف

جەو دەما شیرین بەدر قەسەب پۆش
دەرلاد شازادە باوەردش بە هۆش

جە دەنگ نەعرەی مەلعوون موردار
تەمامیی سپا نەخاو بین بێدار

خان محەمەد چەنی حەمید مەلاح
پۆشان بە قامەت ئەسڵەحە و سەلاح

لـوان وه خـــــــــــەیمـە هـەردوو بـەدەوان
دیشـــان شـــازادە کـــەفـــتـــەن بێ زوبـان

واوێلا و ئەفـــغـــان خـــێـــزا جـــە لـەشکەر
گـــــرتن چوار ئـەتراف دلـێـــــر ســـــەروەر

خـــان مـــحـــەمـــەد دەوا نـە رووی زام ئاوەرد
شـــێـــر ســـەرئـەفـــراز دیدە گـوشـــاد کـــەرد

دیش کــــــــــە نـەدەورش شـین و زارییـــــــــەن
پـەرســا خـــان مـحـــەمـــەد ئینە چێش بیـیـەن

واتش فـــیـــدات بـام ئـیـــتـــلاعم نـیـــیـــەن
تۆ وێت مـــــەزانـی ئـینـە چێش بیـــیـــــەن

شـــــــــــازادە تـەمـــــــــــام ویـەردەی نـەبـەرد
ئـیـتـــلاع کـەرد پێـشـــان گـردین حـالّی کـەرد

نـەزانـام پـەی ســــــەر کێ دا نـەفـــــــەرقم
ئـیـســـتـــە بـەی دەســـتـــوور نەهووناو غـــەرقم

ئـیـــســــــە جـــــەو جـــادوو نـەدارووم خـــەبـەر
لـوان نـە مـــــــــــەیدان نـە دارۆ ئـەســـــــــەر

نۆش ئـافـــــەرین وات مـن کــــــەردم هـەلاک
بـەزەرب شـــمـــشـــێـــر هێندی کـــەردم چاک

شـــــازادە و ســـــپـــــا کـــــەردن ئـافـــــەرین
جــــــەزۆر بـالآی شـــــای نۆش ئـافـــــەرین

ئـەو شـــەو نە ئـەو جـــا گـــرتشـــان قـــەرار
تا شـــوعلـەی شـــەفـــەق ســـوب بی ئاشکار

سوب سەحەر خورشید نەبورج کێشا سەر
بێدار بی نەخاو دلێر سەروەر

فەرما پێچاوە خەیمە و خەرگاهان
بار کەردن نەوجا تەمام سپاهان

نەکەردن مدار نەگرتن کەمین
تا یاوان بە خاک ئێقلیمات چین

نامە ئینشا کەرد جە ئەحواڵ وێش
وەلای عادڵ شا رەوانە کەرد پێش

واتش موژدە بۆ نوور دیدە و دڵ
ئەی بابۆی سەرهەنگ پادشای عادڵ

بە فەتح و نوسرەت بە کامەرانی
ها ئاما جە کاخ بەتۆ مزگانی

تەلیسمات دێو جادووم خەراب کەرد
شای نۆش ئافەرین پەرێ وێم ئاوەرد

نامە تەمام کەرد سەر بەموهرش کەرد
پێچا دا بە دەست یەک قاسید سپەرد

قاسێد سوار بی چەومەکان ویەرد
روو نە بیابان مەکان چین کەرد

سپا کۆچ کەردەن نەوجا ویەردەن
مەنزڵ وە نەزدیک شار چین بەردەن

جە دوو فەرسەخیی خەیمە و بارەگا
خەیمە و خیابان کەردشان بەرپا

@kurdica

قـــاســـێـــد تیـــزرەو مـــدارا نـەکـــەرد
تـا قـــەدەم وەخـــەیر بـەشـــار چین بـەرد

دیش کـــە عـــادڵ شـــا نـەرووی تەخت زەڕ
ســـوجـــدە بـەرد وەشـــاهـ مـــەرد دڵاوەر

دەردەم بـەرئـاوەرد نـامـــــەی نـیک بـەخت
بـە ئـەدەب بـەردش نیـــــا نـە پـای تـەخت

عـــادل نـیگا کـــەرد وانـا نـامـــەی مـــەرد
مـەفـهـووم بی تەمـام مـوتالیـعـەش کـەرد

جـــە مـەزمـوون نـامـــە دڵ ئاوەرد بە جـۆش
بێ هـۆش بی نـەودەم، ســاتێ بـی خـامـۆش

قـاسـێـد تـەڵەب کـەرد پەرسـا ئەحـواڵات
تـەمـــام گـــوزارش یـەکـــســـەر بوانـات

سـی هـەزار دانـە جـــــەواهـێـــــر و زەڕ
بەخـشـا وە قـاسـێـد بی حـەد سـیم و زەڕ

فـــەرمـــا بوزورگـــان وەزیـران شـــار
تـەمـــام حـــازر بین جـــە لای شـــەهریار

وات ئـەی وەزیـران دانـای دڵـپـــەســـەنـد
واجـــێـــبـــەن بدووم نـەزر خـــوداوەند

ئەوەڵ مـەعـاف کـەم هـەفت سـاڵ ئێـقلیـمـات
بـەندیـان جـــە بـەند گـــشـت بدۆم نـەجـــات

کـــەردشـــان رەهـا بـەنـدیـان جـــە بـەنـد
بەخـشـــان درەم گـــرد جــەڕای خـــوداوەند

جارچی جارِ کێشا وه ئەتراف شار
مسکین و گەدا بێ نام و نامدار

کارسازی کەردن تەمام سەرئەفراز
فەردا شای عادڵ مەشۆ وەپێشواز

بار کەردن توحفە و گەنج و خەزانە
چەنی پایەنداز توحفەی شاهانە

هەرچێ لازم بی جە ئەندازە دوور
قابل بە شاهان لایەق بەفەغفوور

بە ئەساسەی خاس زەنەندەی شاهی
یەکسەر سوار بین رەوان بین راهی

تا هەر دوو سپا نەزدیک هەم بی
جە غوبار و تۆز رەوشەنی کەم بی

شا کە نیگا کەرد فەرزەند دی وەچەم
جە رووی خوان زین چون جەمشید جەم

سەراپای بالا جەواهێر غەرقش
تاج خوسرەوی نیا نە فەرقش

یەقین حاسڵ کەرد فەرزەند وێشەن
نیشانەی تەمکین شاهانە پێشەن

تازە بی چون گوڵ شکوفتەی سەحەر
وات شوکرم بەزات دەهەندەی داوەر

شازادە نە رووی سپا بەپاوە
دیا پادشا مەیۆ وەڕاوە

دەردەم بە تەعــــجـــــیل مـــــدارا نەکــــەرد
پیـادە بی جـە ئـەسپ سـوجـدەی پێـدەر بەرد

شـــا بۆســـا جـــەمـــاڵ ئەو فـــەرزەند وێش
بەگـــیـــان و بە دڵ جـــان کـــەرد وەفـــدێش

شـــازادەی ســـەروەر دڵ جـــە ئـەندوو کـــەیل
مـــەرێزا وە چەم ئـەســــرین وێنەی ســـەیل

جـــــەدمـــای زاری شــــوکــــرانە کـــەردش
حـــــەمــــد خـــــوداوەند بە جـــا ئاوەردش

ســـەد هـەزار تەبـەق زەڕکـــەردش نێـــســـار
پایەندازش وست تـا قـــــەســــر زەڕکـــــار

(داخـڵ بـین وەپـای ئـەیـوان شــــــــــاهــی
لـوان وەســـــەرتـەخت بارەگـــای شـــاهــی)

مـــــاه زەڕئـەفـــــشــــان شــــۆخ دڵفــــرۆز
چەنـی جــەمـین مــاه، ســۆز جــەهانســـۆز

جـــە ئەهـل حـــەرەم ئامـــان وە پێـــشـــواز
بـەردن بـەحــــــەرەم هـەر سێ بـەســــــەد ناز

جـــە دمـــای چەندێ شـــای نۆش ئافـــەرین
ئامـــا بە گـــوفــــتـــــار بەزار شـــیــــرین

رێزنـا شـــــــەکـــــــەر بەلـەب مـــــــەرێزا
هەنـاســـەش بۆ مــوشک خـوتـەن مــەبێـــزا

تـەوازوع مـــــــــــەکـــــــــەرد دەم بـەڕازەوە
دوو دیـدەی شــــــۆخش مــــــەیل وە نـازەوە

گـــــشـت ئـەهـل حـــــەرەم مـــــەلاونـاوە
رازش ســـــەنگ ســـــەخـت مـــــەتـاونـاوە

جـــە دمـــای چەندێ شـــێـــر پڕ جـــەمـــاڵ
هـەوای عـــــەرووسـی ئـاوەرد بـە خـــــەیـاڵ

زەماوەندکردنی شازادە و بانگهێشتنی پاشاو سەرداران

تـەڵەب کـەرد یاران خـان مـحـەمـەد وەپێش
پـەرێ تـەدارەک پـەی عـــەرووســـیی وێش

وات بـەخـــان مـــحـــەمـــەد وەزیر کـــامڵ
بـاوەر بـە مــــــەنـزڵ بـە مـــــــوودەهـای دڵ

ئـەلحـــــەمـــــدولیللا بـە کـــــامـــــەرانـی
حـــاسڵ بی مـــەتڵـــەب بـەشـــادکـــامـی

جـــا وەعـــدی وەسڵ و شـــەوق شـــادییـــەن
کـــار خـــەیر تـەفـرەش مـــونـاســـیب نـیـیـەن

بـشـــۆ وەخـــدمـــەت پادشـــای ســـەروەر
پـەرێ عـــەرووسـی روخـســـەت تـەڵەب کـــەر

شـــا وات ئـەی وەزیر روخـســـەت دام بـە تۆ
فـــەرمـــا واجـــێـــبـــەن مـــوبـارەکش بـۆ

بـەرەسم قـــانـوون شـــاهـانـە دەســـتـــوور
ئـەســاســەی عـــەرووسی کـــەردن بـەزەروور

دوو هـەفـــتـــە تـەمـــام شـــادی نـیـــاشـــان
شـــای نـۆش ئـافـــەرین عـــەقـد کـــەردشـــان

یـاوان بـە مــــــوراد دوو یـار جـــــانـــی
مـــەشـــغـــووڵ بـین بـەعـــەیش بـە کـامـــەرانـی

پاشای کەرەمدار جە هەر زەمانێ
بیاوان بەکام گشت نەوجەوانێ

شاهان ئێقلیم بوزورگان یەکسەر
لوان بە خدمەت سالار سەروەر

گشت نەرووی ئیخلاس بەدڵگوشادی
کەردشان تەمام موبارەک بادی

بازهەم شازادە شێر رووی نەبەرد
بێ حەد جەنیشان مێهرەبانی کەرد

* فەرما بەدەماخ شازادەی دلێر
وەعدەشەن شادی خان محەمەد وەخەیر

خاتوونەی پەری شای گیسوو کەمەند
چەنی جەهانسۆز شۆخ دڵپەسەند

هەردوو وێنەی قورس خورشید رەخشان
کەردن تەدارەک ماه زەڕئەفشان

ئارایش کەردن بە شادی و دەماخ
مەنمانا جە تەرح تاوسان باخ

شازادە بەوێش غەمان سەرئاوەرد
بەردش تا داخڵ بەتۆی پەردە کەرد

داخڵ بین بەهەم دوو تەمام نەورەس
بە مەقسوود کام ئارەزووی هەوەس

یاوان بە مەتڵەب بەموراد دڵ
چون بوڵبوڵ یاوان بەوێسال گوڵ

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

یەک دوو رۆ بە شـــاد جـــە مـــابەین ویەرد
بەنـای کـار خـــەیر پـەرێ حـــەمـــیـد کـــەرد

فـــەرمـــا خـــاتوونـە شـــای شـــیـرین ئـەنداز
بۆ بە مـــــەشـــــاتـەی شـــــۆخ دیدە بـاز

کـــــەردش ئارایش مـــــاه جـــــەهانســــۆز
مـــەدرەوشـــا جـــەڕەنگ خـــورشـــیـد پڕســـۆز

وێنـەی خـــان مـــحـــەمـــەد ئەویچ بەئـیـــعـــزاز
بەردن وەپەردە شـــــای شـــــەکـــــەرین راز

جـــــە دمـــــای چەندێ عـــــادڵ بەئـینســـــاف
هـۆرێزا چـەنـی بـوزورگـــــــان قـــــــاف

ئـاخـــــوون و قـــــازی هـەم تـەڵەب کـــــەردن
تـەمـــــام وە مـــــەجلیس شـــــاهـی ئـاوەردن.

نیکاح خـــــورشـــــیـــــد خـــــاتوونەی نـازار
بەســـــتـــــشـــــان پەرێ شـــــێـــــر کـــــاررزار

بەڕەسم قـــــانوون عـــــەقـــــدشـــــان وانا
بەڕەویەی وێشـــــان عـــــەقـــــدشـــــان وانا

بە ســـــاعـــــەت خـــــۆش دەقـــــیق ویەردە
شـــــــــازادە وەخـــــــــەیر لـوا وەپـەردە

ســـــەڵامێ کـــــەردش وەیار مـــــەهـوەش
بورقـــــــەی زەڕنـیـگـار هـەوادا نـە رووش

خـــــورشـــــیـد نازار خـــــاڵ ســـــۆســـــەنی
بەڕووی نـازەوە مـــــەکـــــەرد تەوســـــەنی

وات من فـــيـــدات بام تەوســـەنی مـــەکـــەر
نازت مـــەکـــێـــشـــوو دڵ خـــەســـتـــە مـــەکـــەر

نـازار مـــــەرگ مـن ســــــەبرم نـەمـــــەندەن
پەنجـــەی زۆر عـــەشق تاقـــەتم ســـەندەن

نـــــەڕووی تـــەخـــت زەڕ دووبـــاره پـــڕنــــاز
چەم نیـــان وەهەم بەســـــەد عـــیـــزو ناز

هـــەردوو چەنـی هـەم نـیـــــــــشـتن وەدڵـواز
وه عـــەیش و نیـــشـــات شـــۆخ شـــەکـــەرراز

نەجـــام وێســـــاڵ ســـێـــر شـــــەربەت وەردن
پەرێ ئـیـــســـراحـــەت مـــەیل خـــاو کـــەردن

ســوبح کـه ڕۆشن بی شـــوعـــاع لیک خـــوەر
لـوان پەی حـــــەجلە مـــــەیموونه و تـاج زەڕ

دیان شـــــــــازاده نامـــــــــان وەبیـــــــــروون
مـــوحکەمـــەن دەرگـــا بەســـتـــەن ئـەندەروون

نیـــــشـتن وەپشـت دەر هەردوو وه خــــــەمین
تـا ســــــــەڵات زوهـر شـــــــازادەی مـــــاچین

هـیچ مــــــەعلووم نیـــیـــــەن نمەبۆ بێـــــدار
دەرشـکـــەســـتن حـــــــــــــــۆریـان نـازدار

دیان وه ئـۆتـاق دوو حـــــــۆری جـــــــەبین
دیان وەســــــوورەت ســــوڵـتــــان مــــاچین

دیان هەردووشـــــان بیـــیـــــەن وه زووغـــــاڵ
شـــــــازاده چینی و شـــــــۆخ نـەونەهاڵ

کـەف کـەردەن دەهـەن حـەڵقـەی جـەواهێـر
کــۆکــۆ کــۆ بیــیــەن چون بەرف باهـێــر

مــارێ حـــەڵقــەدان نـەرووی رەخــتــخــواب
قـــــەترانی زەنگی بێـــــدار بی ژخــــواب

ژســـــــــەدای پاشـــــــان هـۆرێزا وە پـا
ئـامــــا پـەرێ قـــەســـد دوو حـــۆری لەقـــا

ژتـەرس ئـەو مـــــار شـــــۆخـــــان دوڵبــــەر
پـەرت بـین وەبیــــــروون وەبـێ پـا و ســـــەر

وەزیـرە و هـاوار یـەخـــــە کـــــەردن چاک
ســــەداشـــــان ویەرد ژکـــورەی ئـەفـــلاک

مـــادەر شـــازادە حـــەرەمـــســـەرای شـــا
ئـامـــــان ژەو ســـــەدای شـین و واوەیلا

بـێ پـەروا لـواپـەی دیـن فـــــــــەرزەنـد
دیاش نـاپـەیـدا ئـەو مـــــــار گــــــەزەند

وێش وست وەرووی نـەعش فـەرزەند نازدار
شـــریقـــــان چون ئـەبر وادەی نـەوبـەهـار

خـــــەبەر چـی وەگـــــۆش بـێ چارە عـــــادڵ
ژســـــــەر تـا وەپـا وێش نـیـــــا نـە گڵ

تـــاج وســت وەزەمـین چـی وە ئـەنـدەروون
زاریش چـی وە بورج چـەرخ نـیلـی گـــوون

تەمـــامـیی شـــاهان گـریبـان چاک چاک
نیـــشتن تـەمـــامی بەرِ و (بیل) خـــاک

* کـــەنیـــزو غـــولام شین نـەتۆی پـەردە
دیشـــان هـەردووشـــان بە وێنـەی مـــوردە

هـەرچێ واتـن شـــا نامـــا بـە گـــوفـــتـــار
داشـــان بە ســـەردا کـــەردشـــان هـاوار

نـە ئـەهـل حـــــەرەم واوەیلا خـــــێـــــزا
زەلزەلە چون رۆی مـــەحـــشـــەر ســتـــێـــزا

نـەزانان ئینە خـــوابشـــان بەســـتـــەن
بەو تـەور مـــەزانان یە مـــاران گـەســـتـەن

جـــــــە زایـەڵەی شـین نـازک ئـەنـدازان
جـە ســـەدای ناڵەی جـــەرگـەی کـەنیـزان

خـــەلایەق تـەمـــام هـجـــووم بـەردشـــان
خـــەیلێ فـــەراوان شـــیـــوەن کـــەردشـــان

واتـن شـــازادە ئـیـــمـــشـــەو نەپـەردە
هـەردوو بێ هۆشـــەن بە وێنەی مـــوردە

ئـەڵبـــەت نـە ئـاســـیـب کـــار نـامـــەردەن
زەهـرەن نەجگەر هـەردوو کـــار کـــەردەن

عـــادڵ شـــا خـــەبـەر فـــەرزەند یاوا پێش
دەردەم وەتـەعـــجـــیـل شـی وە باڵینش

دی کـــە شـــازادە مـــات و بێ دەنگەن
مـەواچی ســـوورەت نەقش رووی ســـەنگەن

غـەوغـا کـەفت نە شـار خـەلایق جـەم بی
یەکـســـەر مـــاتـەمین پەژارە و خـــەم بی

سێ شازادە خورشید عالەمگیر
نیان بەرووی تەخت بەزاری و زەویر

شاه و بوزورگان تەمامی یەکسەر
ئامان وە خدمەت شازادەی سالار

مەواتن سەد حەیف پەی ئەی جەوانە
پەی ئەی شازادەی شۆخ زەمانە

خاتوونەی پەری شازادە لاونا
واتش حەیف پەی تۆ شیر کینە خوا

حەیفم پەی ئەو رۆی کاخ سولەیمان
زەلقەم و دەلقەم تۆ کەردی بێ گیان

حەیفم پەی ئەو رۆژ مولک زەنگوڵە
ئارایشت کوشت ئەو سیا غوڵە

تەلیسم زەنگوڵە گرد دای وەباد
شای نۆش ئافەرین هەم ویم دای نەجات

ئەو رۆژە سینەی (مەسعوود) کەردی چاک
ئیستە کەفتەنی بەڕووی تەخت خاک

ئەوەند زاری کەرد خاتوون فەراوان
تەمام بوزورگان دەس کەرد بەگریان

شازادە خورشید وەدەخمە بەردش
نیا نەڕووی تەخت هەردوو لوخت کەردش

ئەو عەبدورەحمان چەنی نەسرولا
شین وەباڵین بکەردن دەوا

@kurdica

دەمێ نیگای رووی شازادە کەردن
گەستەی مارانگاز دەوا نەبەردن

فەرهەنگ دێو چەنی مورغ وەفادار
هەردوو هۆرێزان تا شین وەگوڵزار

حەکیمان قاف یەکسەر ئاوەردن
نەدەور شازادە تەمام جەم کەردن

کزەی مارانگاز هیچ نەبی دیار
حەکیمان دەردەم ئامان بە گوفتار

کەسێ شۆ وەلای فەیاز عابێد
ئەو باخەبەر کەن دەرلەحزە بە زوود

بشۆن وەخدمەت دامان بگێرۆت
بەڵکە نە ئەی کار خەبەر بدەرۆت

خاتوونەی خانم هۆرێزا وەپا
واتش ئەی حەکیم وێم مەشوون بەوجا

رۆیشتنی مەیموونە خاتوون
لەگەڵ هەندێ لە پەرییان بۆ لای فەیازی عابێد

نیشت نەڕووی هەوا وێنەی باد بەرد
تا تەشریف وەلای فەیاز عابێد بەرد

کەفت نە خاک پای عابێد دانا
عابێد پڕ فەیز عەلەیک ستانا

خاتوونە بە زار نیشت نەڕووی زەمین
دامان عابێد گرت مەرێزنا ئەسرین

عابێد وات خاتوون پەی چی مەکەی شین
پەی چی نە گۆنات مەڕێزنی ئەسرین

خاتوون وات عابێد شازادەی سالار
بە نێش ماران ئازارش بییەن ژار

کەفتەن نەڕووی خاک چون مەردەی مەزار
زەبانش لەنگەن نەڕاز و گوفتار

عابێد وات خاتوون ئاگا بەر نەکار
دوختەر (عەلقەم) (زەریر) موردار

ئەو جە کۆه قاف ئامابێ بە وار
ئەو ئاما پەی هوون (عەلقەم) موردار

بە ئەفسوون سەخت حیلە کەرد نەکار
فرسەتش ئاوەرد زەریر موردار

ئاخر هەردووشان خواب بەند کەردەن
هەر دوو بێ هۆشەن تابە رووی مەردەن

نە تەلیسم سەخت وێش پەنهان کەردن
پەنا بە ئەمیر کۆه قاف بەردەن

تەلیسم (زۆڵمات) حەزرەت سولەیمان
زەریر نەئەوجا وێش کەردەن پەنهان

تاچەرخ گەردوون مەندەن نەرووی سەر
عەلاجش نییەن بەبڕ پڕ هونەر

مەیموونە خاتوون شنەفت ئەی خەبەر
دەست کەرد بەزاری چون رۆژ مەحشەر

بەدیدەی ئەسرین مەگرەوا بە زار
واتش ئامانەن عابێد سالار

عابێد ئێد شنەفت کێشا ئاه سەرد
شی بە زیر خەرقە سوجدەی زەمین بەرد

فەیاز عابێد ئاما بە گوفتار
واتش ئەی فەرزەند خاتوونەی نازدار

بەرد لەوح زەڕ بەرئاوەرد وەبەر
وات ئەی لەوح بدەر بەدەست پدەر

بواچە پەنەش خان وەفادار
ئەو مەبۆ بلۆ پەی تەلیسم تار

سەیر بکەرۆ لێش جەمع موشکێڵات
کاران دشوار ئاسان بۆ ژلات

سوار بۆ وەئەسپ وێنەی شێر نەڕ
بکەرۆ فەتح تەلیسمات وەشەڕ

کاخ سولەیمان زوڵماتی ماوا
مەبۆ خان محەمەد بکەرۆ دەعوا

ئەو تەلیسم سەخت بە نامش نویسیان
زەریر جادوو بەدەستش کوشیان

بغەیر خان محەمەد عاڵەم بەیەک بار
کەس نەکەرۆ چار زەریر موردار

خاتوون دەست عابێد دەردەم بۆساوە
واتن بە پەرییان بشیم وە راوە

ئەو نەسومعەی فەیاز عابێد
هیمەت ستانا ژپیر زاهێد

وەشەوق و شادی یاوا پەرێ چین
لوا وە خدمەت شاهان خەمگین

سەرگوزەشتەی حاڵ فەیاز عابێد
وانا پەرێشان وەقەوڵ زاهێد

ئێد شنەفت وەگۆش وەزیر و سەرهەنگ
پۆشا وە ئەندام ئەسپاب رۆی جەنگ

هات وەبارەگا سەر فرووود ئاوەرد
بۆسا زیر پای شێر رۆی نەبەرد

وەدیدەی ئەسرین بەنا کەرد وەشین
بۆسا کەف پای سوڵتان ماچین

عەرز کەرد هۆرێزە شێر ڕۆی مەساف
وە تەنها مەچووم پەی تەلیسم قاف

هۆشیار بەر وەنەم دلێر ماچین
گیر نەبوون وەدەست دێوان لەعین

شایەد نەو تەلیسم بەستەی جادووان
من گیر بام وەدەست ئەو سێحر دێوان

ئومێدم بە کێن خاکم بۆ وەسەر
دنیام وەبێ تۆ بییەن وەمەحشەر

خەیلێ زاری کەرد پەی سوڵتان چین
پەنا بەرد وەزات جەهان ئافەرین

هیمەت ستانا ژپوور عادڵ
بۆسا دەست و پاش وەزیر عاقڵ

سوار بی وە پشت فەرهەنگ نامدار
مەیموونە خاتوون، روخ بەقادار

وەهەمڕاهیی ئەو شێر رۆی مەساف
وە تەعجیل و جەخت لوان پەی کۆی قاف

ژقەلعەی ئەوەڵ نەکەردن ئارام
ژدووەم رەد بین شێر ساحێب سام

یاوان وەسووەم نیشتن وەزەمین
گشت سوجدە کەردن رەبولعالەمین

فەرهەنگ مووی وێش روخ بەقادار
مووێی مەیموونە ئەو شۆخ نازدار

داشان بەوەزیر خان محەمەد سەرهەنگ
بەڕووی ئاگر وەقت رۆز تەنگ

وەقتێ شکەستی تەلیسم زوڵمات
ئاگر دەر دەردەم حازر بیم ژلات

ئێمەیش ژپایدار گۆشە و کەناریم
پەرێ وەقت تەنگ لێت خەبەرداریم

خان محەمەد پەنا بەرد وەخوداوەند
روو کەرد وەتەلیسم وەبێ چون و چەند

زەبان پڕ ژە زێکر دانای کردگار
داخڵ بی وەتۆی دەروازەی حەسار

@kurdica

چەشــمــەی ئابێ چون چەشــمــەی زەم زەم
لوخت و عـوریان بی غـوسـڵش کـەرد دەردەم

وزوو تـازە کــــەرد دوو رەکــــعـــــەت نماز
ئاوەردش وەجــــا پەی ئـەمـــــر نیــــاز

بـەعـــداز شــــوکـــرانـەی دانـای لەم یـەزەل
دەست بـەرد بـەرئاوەرد لەوحش نـەبـەغــــەل

دیش نـە رووی لەوحـدا وەی تەور نویسـیـان
مــــوحـــیت تەلیـــسم نەبیی ســـولەیمان

بـایـەد وەهـیـچ تـەور خــــــۆف نـاری وەدڵ
ئەگـەر خـۆف کـەری کـار مـەبۆ مـوشکڵ

بـنیــشــیت نـەڕووی دەروازەی حــەســـار
شــێـــرێ ســـفـــیـــدێ وێنـەی راویار

نـەتـەرەف راست تـەلـیــــــسم بۆ پـەیـدا
هـا نـەگـــــــــــەردەنـش یـەک تـەوق تـەڵا

هـەروەقت داخڵ بین نـەدەروازە شــــێـــــر
بـایـەد ژپوشــــتش ســــوار بی چون تیـــر

شــێــر مـــەچۆت نەتۆی تـەلیـسم بە دەوان
بـایـەد نـەکـــــەیت خــــۆف ژەو نـەڕە دێوان

هـەرچـەند کــــە زەنگی و جـــــادوو ئـەژدەرە
مــــەوینۆت وەچـەم شـــێـــــر پڕ هـونـەرە

(تـەحـــــەمـــوڵ بکـەر هیـچ مــــەو وە زوبـان
تـا هـەر وەقت کــە شــێـــر ئامـــا وە زوبـان)

خـــان مـــحـــەمـــەد بۆسـا لەوح زەڕنیگار
وە تاوو تـەعـجـیل نیـشت نـە تۆی حـەسـار

شـــوکـــر کـــەرد وەزات دانای کـــردگـــار
شـــێـــر ئـامــا وەتۆی دەروازەی حـــەســار

خـان محـەمەد چون تیر نیشت وەپشت شێر
ئاوەردش وەدەست تـەڵای تـەوق شـــــێــــر

شـــێـــر چـی وەتەلیـــسم داخڵ بی نەوجـــا
ســــەدای عـــەجــــایب غـــوولان نـەهـەر لا

شـــــەرارەی ئـاگــــر نـەدەمــــاغ و گـــۆش
مـامـا وەبیـرروون جـۆش مـاوەرد وەجـۆش

پەڕێ ڕای ڕەوەند خـــان مـــحـــەمـــەد ئـامـــان
واتـــن ئـــەی وەزیر نـــادرەی زەمـــــــــــان

پیـــادە بەر نـەشـــێــر هەرجـا مـــەیلتـــەن
ســـەرومـــاڵ و گـــیـــان وە توفـــەیلتـــەن

وەزیر وەئـەوان نەکـــــەرد ئیلتـــێــــفـــات
دەست وەحـەڵقەی شێـر مـەردانەی میـرزات

تـا ژ تـۆی تـەلیـــــسم لوا وەبیـــــرروون
دیاش بیـــاوان بیـــڕای ....

قـەسـر و عـەمـارەت تەلیسم هیـشت وەجا
تا شـێـر چـی وەسـەر یەک عـــەمــیق چا

شـــــێــــــر لوا وەچـا وەبێ چـەنـدوچوون
وەزیر پـەنـا بـەرد وەدەگـــــــای بێ چوون

غـــەرق بی نـە ئاتـەش دەریای بێ ســـامـــان
وات پـەنـا وە تـۆ کـــــارســـــاز کـــــاران

شـــێـــر نەتـەهـ چا نیـــشت وەڕووی زەمـین
نـەقـــــبـێ دی نـەچـا وەزیـر مـــــــاچـین

نیـگا کـــــەرد نـەچا ســـیــــــای تاروتـەنگ
ژەو زیـر زەمــین پـڕ بــەبـر و پـڵـــــــــــەنـگ

شـــــێــــــر وەتـۆی نـەقب راهــی بـی وە را
ئـامــــــــــان پـەی وەزیـر بـەبـر و ئـەژدەهـا

قـــــەدر چەنـد هەزار هـەڵـقـــە دان مـــوحکـەم
خـــان مـــحــــەمــــەد دیا چـەم نـیـــا وەهـەم

هــیــچ (پـاپـە) نــەوی وە حـــــــــەرف ئـەوان
دوو رۆژ و دوو شــــــــــەب راهــی بـی رەوان

مــوحکـەم گـــرتـەبێش وێش نـەپشت شــێـر
یـاوان وەبیـــــــــروون ئـەژدەهـای دلـێــــــر

شـــێـــر نـە زیـر زەمین ئـامـــا وەســـەحـــرا
تــابـــەوەقـــت زوهـــر تـــەی بـکـــەردش را

بـاغـــــــــێـک دی بـە چـەم یـەل پـەهـلـەوان
شـــــێـــــر لـوا وە باغ ئـامــــــا وە زەبـان

تـەکــــــان وێش دا شــــێــــــر بـێ نـەزیر
وات وە پـوشـت مـن پیــــــــادە بـەر وەزیـر

پیــــــادە بـی نـەشـــــێــــر وەزیـر عـــــادڵ
مــــەدهـۆش بی نـەهـۆش خــەڵتــان بی وەگڵ

بەعـــد ژســـاعـــەتێ ئامـــاوە بەهۆش
شـــوکـــرانەی دەرگـــای ســـەتار سـرپۆش

هـــۆرێـــزا وەپـــا چـــی وەدلـــێ بـــاغ
قـــەدرێ مـــیـــوەش وەرد چاخ بکەرد دەمـــاغ

هۆش ئامـــاش وەســـەر شـــێـــر بێ ئەندێش
لەوح ئـاوەرد وەبەر نیگا کـــــەرد وەپێش

دیش نـویســـــیــــــان ژلـەوح حـــــەریر
وەنـەت مــــــــــەعلووم بۆ بزانـە وەزیر

ســــەمت دەست راست باغ بگێـــر نـەوەر
تاکـــە بیـــاوی وەیەک قـــەســـــر زەڕ

(قـلـفـەن) دەر قـەســر وەتەڵای ئەحـمـەر
مـــەیۆت وەبیـــروون شـــەرارەی شـــەرەر

بـــەڵـــێ هـــەمـــین لـــەوح بـــدەریـــت وەدەر
واز مـــەبۆ بەســـتـــەی (قـــلف) تەڵای زەڕ

مـــەتەرس ژئاتەش بچـــۆ وەتۆی قـــەســـر
مـــەوینی وەچەم چەند شـــۆخ دوڵبـــەر

گشت رەعنا قـامـەت گشت کـەمـەند راز
مـــەیۆن پەرێ تۆ وەعـــیـــشـــوە و وە ناز

جـــەمع مـــەحـــبـــووبان باڵا نەونەمـــام
وەحـــەربەی بێ رەحم بکەر قـــەتڵ و عـــام

تـەمـــام جـــادووان ئەی شـــێـــر نـامـــدار
وە تۆی قـــەســـر زەڕ مـــورغـــێک ها وەدار

ڕەنگش قرمزەن ها نەتۆی قەفەس
وە شوعلەی ئاتەش بسۆزان قەفەس

هەرچەند ئەو مورغە ئیلتێماس مەکەی
زینهار سەد زینهار مورغ ڕەها نەکەی

ئەمانەت ڕۆڵە مورغ ناریت وەدەر
هەر وەتۆی قەفەس ئاگرش بدەر

ماوەر وە بیروون قەسر زەڕنیگار
پەرێش جەم بکەر هێزم بە خەروار

هەر بە ئەو قەفەس مورغ وە ئاگر نەر
مورغ کە سۆزیا ئاهوو بۆن حازر

قەفەس کە سۆزیا مورغ بۆت وە ئاهوو
بچۆ وە شۆنش مەونیوت جادوو

جەزیرەی جادوو مەوینۆت وەچەم
پارە پارەش کەر وەمەودای ستەم

بەڵێ هۆشت بۆ وەزیر سەرهەنگ
شێرێ مەوینی هەم کۆر و هەم لەنگ

ها نەپایەی تەخت ئەمیر کۆی قاف
هەم کۆر و چولاخ ئەی مەرد مەساف

شیشەیێ کە خواب بەند سوڵتان چینە
تەلیسمەن ژدڵ شێر پڕ کینە

وەزەرب شمشێر شێر کەر سەرنگوون
شیشە نەتۆی جەرگ ئەو بار وەبیروون

@kurdica

ئەگــەر ئەو شــیـــشــــە ناوەری وەدەست
گــیــری وەتەلیــسم تا حـــەیاتت هەست

نمەبۆن عــــەلاج شـــــازادەی مـــــاچین
هۆشــیــار بەر وەکــار چون شــازادەی چین

ئەگــەر کـە ئەمــیــر ئومــەرای کـۆی قــاف
ئـامــــان چەنـی تۆ بکەرۆ مــــەســــاف

ئــەویـش هـــەم وەتــیــغ بـورنــدەی بــوڕان
قـــەتڵــوعـــام بکەر ئەی شــێــر غـــوڕان

ئەگـــەر کـــە ئەمـــان لێت کـــەردەن تەڵەب
ئەمـــان پێش بدەر وێنەی شـــای حـــەڵەب

خـــان مــحـــەمـــەد لەوحش نیـــا وە دیدە
واتش بیـــســـمـــیلـلا ئەو بەرگـــوزیدە

ســـەڵوات دەین وەدین پاک پێــغــەمــبــەر
وێنەی فــــەرامــــەرز پا نیـــا نـەوەر

ژتـــەرەف راســـت بـــاغ بـــێ نـــەزیـــر
لـوا وەراوە وێـنـەی نـەڕە شــــــێـــــــر

زبان پڕ ژزێکر یەکـــتـــــای خـــوداوەند
یاوا وە قـــاپیی شـــیـــر ئەرجــومـــەند

دیش کـــە یەک قـوفـڵێ ژ تەڵای ئەحـمــەر
کلیـــــــدەن و چفت ریزەی پـوشت دەر

وانا مـــەدح زات خـــودای کـــەس نەدید
لەوحش وەتەعـــجـــیل دا نەڕووی کلیـــد

(قـڵـف) کــەفت وەزەمـین قــاپـی بی گـــوشـــاد
چـی وە دڵێ قـــــەســـــر یـەزدان کـــەرد وەیاد

چەندین مـــــەحـــــبــــووبان باڵا چـون بلـوور
ئـامــــــان نـەوەنـدش گــــشـت بـەوێنـەی هـوور

گـشـت بە عـــیـــشـــوە و نـاز یاوان بـە وەزیر
مــــات و حــــەیران مــــەنـد وەزیر دەلیـــــر

مـــــورغ عــــەشـق ئەو دەردەم کــــەرد پـەرواز
ئـامــــــاش وە خــــــاتـر فـــــەیاز وەش راز

کــــێـــشـــا ژ(قـــــەلاف) بـورەندەی ئـابـدار
تـەمــــام مــــەحـــــبــــووبان بکەردش قـــەلار

گـــۆشـــەی قـــەســـر دی مـــورغ باڵ زەرین
نـەدڵێ قـــــەفـــــەس قـــرمــــز و شـــیـــرین

دەسـت بـەرد بـەو قـــەفـــەس ئـاوەردش بـە وار
ئـامـــــــــــا وە زەبـان مـــــــــورغ زەرنـیـگـار

وات وە خـان مـحـەمـەد زینهـار سـەد زینـهـار
مـن بکـەر خـــــەلاس شـــــێـــــر نـامـــــدار

ئـیلتــــیــجــــام ئێــــدەن وەزیر وە ئـیـــخــــلاس
رەحـم بـکـەر وەنـەم مـن بـکـەر خـــــــــــەلاس

ســــەوگــەندت وە مـــەرگ ســـوڵتــان مــاچـین
مـــەرەخــــەسم کـــەر ئەی شــــێـــر گـــوزین

خــان مـــحـــەمــەد دەردەم وەکـــەیف دەمـــاغ
قــــەفــــەس و مـــــورغ بـەرد لـوا چـی وەباغ

رەوشەن کەرد ئاتەش وەبێ چەندوچوون
زەبانەی ئاتەش مەچیا وەگەردوون

شوعلە دا نەبەر سەحراو کەش و کوو
نیاش وە ئاتەش ئەو مورغ جادوو

وست وەتۆی ئاتەش مورغ زەڕین باڵ
قەفەس بی وەگەرد بەردەی بای شەماڵ

مورغ بی وە ئاهوو روو کەرد وەسەحرا
لوا وە شۆنش دلێر دانا

راگەی بیابان بێدی گرت نەوەر
گوم بی نەدیدەی وەزیر سەروەر

وەزیر دی ئاهوو گوم بی نە سەحرا
جادووی دیا وێنەی بەزم ئارا

کێتاب مەکرش گرتەبێ بە دەست
ئەفسوون مەوانا پەیاپەی وەقەست

سەیرکەرد وەئەفسوون ئەوجادووی پڕهۆش
ئاگر ژبینیش هەم ژدیدە و گۆش

مەیۆت وەبیروون پۆشا دەشتودەر
ژحەڵقش مەیۆن چەند رەنگ جانەوەر

ژ شێر و ژ بەبر ئەژدەها و پلەنگ
پڕبی رووی مەیدان پەی مەعرەکەی جەنگ

ژەو تەرەف دیا ئەمیر کۆی قاف
نیشتەن وەڕووی تەخت چووب عوود ساف

باقــــیی بەگلەران کــــۆه قــــاف تەمــــام
هەریەک نەکــورســیی زەڕ گــرتەن مــەقــام

شـــێـــرێ دی وەچەم ژ پەهلووی ئەمـــیـــر
هەم کــــۆر و هەم لەنگ ئیـــفلیج و زەویر

بەتەور عــــەزیزەن شـــێـــر لەنگ و کــــۆر
ســـەر نیـــان وە زانووی ئەمـــیـــر پڕ زۆر

ســەدایێ عــەجــایەب مــامــا وە گــۆشش
خـان مـحـەمـەد ژەو دەم هیچ نەمـەند هۆشش

چـەنـدین غـــــــەرایب دی وە چـەم وەزیـر
ئـاوەرد وەبـیـــــــــــروون لـەوح بـێ نـەزیـر

دیش نـەلەوح نویســـان مـەکـەر واهیـمـە
ئەندیشـــەت نەبۆ نەئەی هەمـــهـــەمـــە

وەزەرب شـمـشـێـر کـارێ کـەرپێـشـــان
زینده بەرنەچۆ یەک تەن جـــەلێـــشـــان

هـــەرچـــی هـــات وەڕێـــت ژ دێـــوو ژ جــن
ریشـــــەشـــــان تەمــــام بەرئاوەر ژ بن

ئەندیشــە مـــەکـەر ژ جــادووی بێ پیـر
پارە کـەر تەمـــام وەمـــەودای شــمــشــیـر

لەوح دەردەم بۆســـــا نیـــاش وەبەغـــــەڵ
وات پـــەنـــام بـــەتـــۆ دانـــای لـــەم یــەزەڵ

واتش بیـــســـمـــیللا رەحـــمـــان و رەحـــیم
وەفـــەزڵ و ئومـــیـــد کـــارســـاز کــەریم

پەی فەتح تەلیسم (انا فتحنا)
مەوەند وەتەعجیل دلێر دانا

زێکر زەبانش ئایەی قورئان بی
دڵ پڕ جە وەسواس ساحێبقران بی

کێشا ژ خەلاف خوونرێز شمشیر
دووپارە مەکەرد ژ پڵنگ و شیر

هەر جانەوەری ئاما پەرێ ئەو
دوو حێسەش مەکەرد جە پڕتاف دەو

ژ دێو ژ بەبر ژ شێر دوو دام
مەکەرد دوو حێسە وەمەودای سەمسام

ئەوەن قەتڵش کەرد وەزیر دلێر
تا وێش یاونا وەجادووی (جەزیر)

کێشا نەعرەتەی ئەڵاهو ئەکبەر
دەست وەتێغ تیز بەرد وەبان سەر

دا ژ فەرق سەر ئەو جادووی جەزیر
تا وەکەمەرگا خشت بی چوون پەنیر

سەڵواتێ وانا وەزیر پڕ زوور
تەلیسم سیا بی چون شەب دەیجوور

گەرد و ساعێقە بوڵەند بی نە ئەرز
مەنیشت وەسەما سەماوات بەرز

دنیا ژ دیدەش بی وە ئاسیاب
هەر وەقت بی مەغزش ساف ببۆ وەئاب

تایبەتترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

وانا سەڵواتێ هەم ئیسم ئەعزەم
پەنا بەرد وەزات دانای موعەزەم

بەعد از یەک ساعەت ساعێقەی ئازەر
تەمام بەتاڵ بی وە ئەمر داوەر

دێوان و پەری هەم ئەمیر قاف
دیاشان وەزیر شمشێر بێ گەزاف

نیگا مەکەردن بەزۆر بازوو
جەزیر جادوو کەردش رەنجەڕوو

تاج زەڕنیگار بەرداشت ژ سەر
واتن ئەلامان ئەی شێر سەروەر

تۆ وەخودای وێت ژ ئێمە بگوزەر
بەوکەس وەتۆدان ئەی زۆر و هونەر

خان محەمەد ئەمان دا وەئەمیران
روو کەرد وەشێر کوشەندەی شیران

وە مەودای ئەڵماس وستش وەزەمین
خەنجەر ژ کەمەر هۆرکێشا وە کین

شکەم ئەوشێر دەردەم پارە کەرد
شیشەی کەزایی ژ دڵ بەرئاوەرد

نیا وە بەغەڵ وەزیر عادڵ
خەیلێ خۆشحاڵ بی شکۆفا چون گوڵ

شوکر کەرد وەزات دەهەندەی داوەر
سەڵوات دا وەدین پاک پێغەمبەر

هۆرێزا ژ تەخت ئەمـــــیـــــر کـــــەبیـــــر
بۆسـا دەست و پای خـان مـحـەمـەد وەزیر

وات فــــەتح تەلیـــسم مـــوبارەکت بۆ
تەلیـــسم شکەســتی وەنەت مـــەعلووم بۆ

خـان مـحـەمـەد نیگای جـاگەی تەلیسم کەرد
چـەند ئـادەمـــــیـــــزاد وەنـەزەر ئـاوەرد

ئـاســـــار ژ تەلیــــسم نەمـــــەندەن وەپا
جـــــەلدێ خـــــێـــــزیا دلێــــر دانا

تـەمــــــــام ئادەم ژ بـەن رەهـا کـــــــەرد
بۆسـان دەست و پای شـێـر شـێـرمـەرد

خـــــەلاس بین لوان پەی مـــەئوای وێشـــان
هـەریەک شـــاد بین وە عـــەیاڵ وێشـــان

چەند خــەروار گـەوهـەر کـۆکـریان وەکـۆ
بـەرزیی هـەر کـــۆیێ بـۆڵەندتەر ژ کـــۆ

رەنگ رەنک جـەواهێـر جـەم بییـەن بەوجا
ئـاگـــر ئەفـــرۆزا ئەو شــێــر شــوجـــا

مـــووی فــەرهـەنگ و روخ (پوری) وەئاگـــر
ســۆزیا وەتەعــجــیل هەرسێ بین حـــازر

مـــــەیموونە خـــــاتوون وانا ئافـــــەرین
واتش مــــەرحــــەبا ئەی شـــێـــر گـــوزین

کـــارێ تۆ کـــەردی شــێــر بێ مـــیـــســـاڵ
هەرگــیــز نەکـــەردەن نە رۆســتـــەم نە زاڵ

مـــەرحـــەبا وەزیر ســـەدجـــار ئافـــەرین
نـەجـــات دەهـەندەی شـــازادەی مـــاچـین

بـواچـە پـەرێم چ کـــــــار کـــــــەردەنـی
چتـــەور وەی تـەلیـــسم فــرســـەت بەردەنـی

وەزیـر وەئـاداب یـەک یـەک ژ خـــــزمــــــەت
واتـش وەحـــــــوزوور ئـەوپـەری تـەلعـــــەت

دووبـارە وەنـــەش بـکـــەرد ئـافـــــــــەریـن
وەنـەت حـــــــەراڵ بـۆ رەنج شــــــار چـین

وەڕووی مـوحــیـبـەت شـۆخ گـەردەن زەرد
وە ئەمــیــرقــاف خـەیلـێ تەعــاروف کــەرد

وانـا شـــەرح حـــاڵ شـــازادەی مـــاچـین
یـەک یەک وەخـــزمـــەت ئـەمـــیـــر گـــوزین

ئـەمـــیـــر حـــاڵـی بی مـــەیموونە خـــاتوون
زەوجـــەی شـــازادەن وەی تـەورە مـەحـــزوون

هـۆرێـزا وەپـا وەنـەش کـــــەرد ســـــــەلام
عـەرز کـەرد ببـەخـشـە تەقـسـیـر و گـونام

چـی وەخـــــەزانـەی نـەبیی ســـــولـەیمان
قـاڵیـچـە و عـەسـا و کـولاَی سـوغـریجـان

ئـــاوەرد دا وەدەســــت وەزیـــر پـــڕ زوور
وەزیـر بۆســـاوە ئەو تـوخـــمـــەی پڕ نـوور

نـیـــــاش وەڕووی چـەم وەزیـر عـــــادڵ
ســەڵوات دا وەتـا ج حـــەل نمای مـــوشکڵ

سـەد هـەزار گـەوهـەر دانـە و جـەواهـێـر
دا وە پـەریـزاد چـون سـەنگ بـاهـێـر

جـەواهـێـر خـاس توحـفـەی گـووناوگـوون
نیـاش وەخـدمـەت مـەیموونـە خـاتـوون

خـەیلێ مـەرحـەبا کـەردش وەئـەمـیـر
واتـش وەفـەرهـەنگ هـۆردارە چـون شـیـر

هـۆرێزان وەجـەخـت وەتەعـجـیـل و تـار
ئـەمـیـر و سـپـاش چـواردە هـەزار

نیـشـتن وەگـەردوون وێـنـەی ئـەبـر تـار
مـەچیـان پـەرێ چـین وەزیـر نـامـدار

یـاوان وەمـەحـاڵ مـەکـان دەمـشـق
مـەیموونـە و وەزیـر شـەیدای شـوور عـەشق

تـا چـین وەخـدمـەت عـابـێـد عـاقـڵ
خـان مـحـەمـەد چەنی (هـەوڵ) سـفـیـد گـوڵ

تەعـزیم دان سـوجـدە و سـەلامـش کـەردن
قـاعـیـدەی ئـەدەب وەجـا ئـاوەردن

خـان مـحـەمـەد شـیـشـە نیـاش وەزەمین
نیـاش وەخـدمـەت عـابـێـد گـوزین

ئـافـەرین وانـا فـەیـاز بـەو وەزیـر
واتش سـەد ئـەحـسـەن شـێـر بێ نـەزیر

حـاڵا ئـەی شـیـشـە ببـەر پەرێ چـین
بنیـەر وەسـینـەی شـازادەی مـاچـین

ئەی لەوحە بدەر وەڕووی شیشەی سەنگ
مەخێزۆت وەپا دلێر رۆی جەنگ

خان محەمەد چەنی مەیموونە خاتوون
دەست و پای عابێد بۆسان بەو مەزموون

هیمەت ستانان ئامان وەبیروون
یاوان وەئەمیر وەبێ چەندوچوون

خواحافیزی کەرد ژ ئەمیر قاف
لوان پەرێ چەرخ بێ ستوون تەناف

تاکە شار چین دیار دا وەچەم
ئامان وە زەمین وە ئەندەک کەم

سەڵوات دەین وە دین شای رەف رەف سوار
سەلام وەباقیی ئەئیمەی ئەتهار

بچیم وەسەر وەخت بێچارە عادڵ
هەورۆ پەی فەرزەند وێش مەنیا وەگڵ

دەوار کەرد وەبەرگ ژ داغ فەرزەند
مووی سوورەت دایم وەناخوون مەکەند

شای عەبدورەحمان چەنی عادڵ شا
تەیار کەردشان قەسر و بارەگا

تەرتیبدان پەرێش حەجلەی زەڕنیگار
نیان وە حەجلەی ئەو هەردوو نازار

چەند هەزار چراغ کەردشان رەوشەن
نەچوار ئەتراف شێر ئەنجومەن

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

کــەردن وەئاتـەش چەنـد عــوود و عـــەنبـــەر
مـــەگـــرەوان پـەرێ شـــازادەی ســـەرووەر

شــــــەوان وە زاری رۆژان وەچەمـــــــەر
چەمــــــەڕای ئامــــای وەزیر ســــەرووەر

یـەک مـــاه و نۆ رۆژ کــــەردن زاری و شـین
وە چلـەمـین وەزیـر نـیــــــــشـت وەزەمـین

تـەعـــزیم دا وەتـاج جــــقــــەی شـــاه چین
وێش وست وەڕووی نـەعش دڵێـــر مـــاچین

بۆسـا دەسـت و پای شـــازادەی ســـەرووەر
خـــەیلێ زاری کــەرد خـــاک ڕێزا وەســـەر

شــیـــشـــەی کــەزایی بـەرئاوەرد وەبـەر
نیـــا وەســـینـەی شـــازادەی ســـەرووەر

لەوح دا وەشـیـشـە شکیـا شکەست وەرد
سـوڵتـان ئیـبراهیم خێـزا عـەتسـە کـەرد

خــورشــیـــد وەتەعـــجـــیل هۆرێزا وەپا
وێش پۆشـــا وەبەرگ خـــولاســـەی ئالا

ســوڵتــان مــاچین نیگای چواردەور کـەرد
تـەمـــامـــیی شـــاهـان وەنـەزەر ئاوەرد

چی ژ خـانـەی فـیکر شـاه سـاحـێـبـقـێـران
پـەرێ چێش پۆشــان لیـبـــاس قـــەتران

واتش ئـەی یاران نمـەز یـەچێــــشــــــەن
ژەی بـەرگ ســیـــــا دڵ وەئـەندێشــــەن

یـاران یـانـێ چـێـش بـواچـن پـەرێـم
یە چ خـــەبەرەن حـــاڵی کـــەن وەپێم

شـــاهـان یەکـــایەک بۆســـان دوو دیدەش
بـۆ نیـــــان وەبۆ نـۆ بـەرگـــــوزیـدەش

واتـن چـل رۆژەن جـــەزیـر جـــــادوو
خـــاوبـەندت کـــەردەن وەنـەت مـــەعلووم بۆ

وە گـوفـتـەی فـەیاز خـان مـحـەمـەد وەزیر
چین وەکـۆهـ قـاف کـوشـتـەن ئەو جـەزیر

تـەلیـــسم زوڵمـــات نـەبیی ســـولەیمان
شکەســـتـــەن وەزیـر عـــاقڵ پڕدان

شـیـشـەی تەلیـسم بـەند ئاوەردەن پـەی تۆ
خــــاوبـەندەت رەفـع بـی وە شـــاد و شکۆ

شـــازادە خـــەیلێ تەعـــەجـوب مـەکـــەرد
مـامـان وەخـزمـەت فـەوج فـەوج زەن و مـەرد

زیـارەت کـــــەردن دلێـــــر نـامـــــدار
بـی وە زەمـــزەمـــە وێنـەی ئەوەڵ جـــار

بـەرگ ســــیـــــاهـی هـەوادان نـەوەر
پۆشـــان نـەبـەدەن لیـــبـــاس ئەخـــزەر

چراخـــان کـــریا تـەمـــام شـــار چین
شـــادی دووبارە جـــە ئەو ســـەرزەمین

ســـوڵتـــان ئیـــبـــراهیم لوا بە حـــەمـــام
جـــەلا دا جـــەمین بالای نـەونـەمـــام

ئاما وەبیروون لوا وەحەرەم
چەنی ئەو خورشید وەشادی و خوڕەم

ئەو شەو چەنی هەم کەردن دەستبازی
دوو تالێب وەهەم وە دڵنەوازی

سوب کە شازادە چی وەبارەگا
لوا وەڕووی تەخت قەرار گرت وەجا

ئەوچەنی شاهان تەوازوع مەکەرد
خسووس خان محەمەد یەل شێرمەرد

واتش مەرحەبا هەزار ئافەرین
رووت سفید بۆ هەم ژ دنیا و دین

ناگا دیاشان رووی خورشید تار بی
زوڵمات ئەنگیز بی لەیل و نەهار بی

سپای پەری و دێو وەڕووی هەواوە
چون موور و مەلەخ مامان وەراوە

چەنای چەند هەزار ئامان وەزەمین
تەخت زەڕنیگار داخڵ بی وەچین

سەلاتین تەمام سەیر کەردن وەتەخت
ژ تۆی تەخت ئاما یەک زەڕینە رەخت

جەوانێ وێنەی قەهرەمان قین
یام جارێ روستەم نەزابول زەمین

وەشکڵ و رەفتار وێنەی ئافتاب
یاکە چون پەشەنگ یان ئەفراسیاب

ئاما وەخزمەت شازادەی ماچین
دەست گرت وەسینە بۆسا سەرزەمین

وەلەفز شیرین شای والا مەقام
واتش سەد عەلەیک جەوابی سەلام

ژ رووی تەخت زەڕ نیشان دا پێش جا
خان محەمەد دیا هۆرێزا وەپا

سوجدە بەرد وەپای قەدەمگای جەوان
روو کەرد وەخدمەت شای ساحێبقێران

عەرز کەرد ئێد ئەمیر ئومەرای قافەن
بێ پەروا نەرۆی حەربەی مەسافەن

شازادە و شاهان هۆرێزان وەپا
تەعزیم دا وەنەش بۆسا دەست و پا

بێخ باڵش گرت سوڵتان نامدار
ئاوەردش وەبان تەخت زەڕنیگار

جاگەش نەڕووی تەخت زەڕ دادن قەرار
پایەنداز کەردن گەوهەر بە خەروار

تەوازوع پێش کەرد شێر بێ گەزاف
مەجلیس زینەت دا پەی ئەمیر قاف

عەیش بەرپا کەرد چون عەیش فەرەنگ
بەنەزم خورشید شەیدای شۆخ شەنگ

سەرخۆش بین ژ مەی شاهان زەڕبەخت
ئەمیر کۆی قاف هۆرێزا وە جەخت

وات ساحێبقێران گۆش دەر وەعەرزم
عەرزم واجێبەن واجێبەن عەرزم

پەرێ مەتڵەبێ من دارۆم ئومید
ئەر قبووڵ کەری وەتۆم هەن ئومید

سوڵتان ماچین واتش بفەرما
هەرمەتڵەبێ هەن ژ لام بۆ رەوا

واتش بزانە شازادەی ماچین
ئەمیر قافم بەندە کەمتەرین

یەک عەموو دارۆم شای ساحێبقێران
ئیسم شەریفش وەجەهان ئاران

دوختەرێ نەپەس پەردەی عەمووم هەن
نییەن بە وێنەش هەرچێ مەحبووب هەن

نامش نوورئەلعەین شای شەکەررازەن
باڵاش بە وێنەی شمشاد درازەن

عەمووم نوورلعەین پەرێم کەرد نامزەد
قبووڵم نەکەرد ژ ئیقباڵ بەد

چونکە نوورلعەین نەدیم خاتر جەم
نەسۆزام پەرێش چون پەروانە و شەم

رۆژێ نە دەروون ئەی بەندەی کەمتەر
بەزم مەجلیس بی و زرەی زەنگ زەڕ

مەست لایەعقێل هەرکەس پەی وێشان
مەکەردن شادی بە کەیف وێشان

کوردیکا
@kurdica

نوورلعەین ژەو دەم من وەبێ نیقاب
دیام سوورەتش وێنەی ئافتاب

ریشەی جەرگ من پێکاش وەخەدەنگ
مات بیم حەیران بیم سەرد بیم وێنەی سەنگ

نە ئارام نە سەبر نەتاقەت داشتم
نەخورد نەخوراک نەشەو خاو داشتم

دووساڵ وەی دەستوور شەوان تا وەرۆ
بادە قوش ئاسا مەواتم کۆکۆ

حەیا مەکەردم من ژ لای عەمو
خواستگاری کەم ئەونەمام نۆ

ئاخر یەک شەوێ بێ تابی کەردم
دیم هیچ تەور نییەن عیلاج دەردم

غولامێ داشتم چون مێهتەر نەسیم
عەیار پڕ فەن گوزیدەی قەدیم

نامش خەڵخاڵ بێ وێنەی بای شەماڵ
تەی مەکەرد یەک سات ئەو راگەی یەکساڵ

واتم وە خەڵخاڵ مەزانی چوونەن
دڵ پەی نوورلعەین لەبرێز هوونەن

کارێ بکەرە نەزانۆت عەمۆ
بچۆ باوەرە ئەو نەمام نۆ

هۆرێزا وەجەخت پڕتاف دا وەدەو
لوا باوەرۆ ئەو نەمام نەو

قـــەدرێ لێش گـــوزەشت نامـــا وەدمـــا
نشـــانێ نامـــا ژەو حـــۆری لەقـــا

دیم ســـەدای شـــیـــوەن ژەو یانەی عـــەمـــۆ
مـــــەکـــــەردن فـــــەریاد واوەیلا و رۆ رۆ

مـــــەواتن خـــــەڵخـــــاڵ عـــــەیار پڕقین
وەبێ چـەندوچوون بـەردش نـوورلعـــــــەین

خـــەیلێ خـــۆشـــحـــاڵ بیم لوام وەدمـــا
وەشـــــادی پەرێ ئـەو حـــــۆری لێـــــقـــــا

چەم ئینتـــیـــزار بیم تا وە ســـوب ســـەحـــەر
خـــــەڵخـــــاڵ نامـــــاوە پێم نـەدا خـــــەبـەر

رۆ بـــی هـۆرێـزان چـیـم وەبـارەگـــــــــــا
تـەمـــام ئەمـــیـــران هەریەک جـــابەرجـــا

ژ تـەخت زەڕکـــــار قـــــەرار گـــــرتشـــــان
شـــای جـــەهـان فـــەرمـــا ئـامـــا پـەرێشـــان

چون یاوا وەنـەزد بـەندەی کـــــەمـــــتـــــەرین
واتش ئـەی ئـەمـــــیـــــر وەدیدەی گـــــرین

ئیـــمـــشـــەب غـولامت خـــەڵخـــاڵ عـــەیار
نـوورلعـــــەین بەردەن ژ قـــــەســـــر زەڕکـــــار

وەپای بـەرەهـنـە ئـامـــــــام وەبیـــــــروون
واتم تـۆ کـــــێـنی ناپاک مـــــەلعـــــوون

واتش خـــــەڵخـــــاڵم ئـەی مـــــاه تابان
مـــەوەرم وەتـەلیـــسم شـــاه ســـولەیمان

ئێـــســـتـــا نوورلعـــەین من مـــەتوام ژ تۆ
مـــــــەگـــــــــرەوا زار زار واوەیـلا و رۆرۆ

قـــــەدرێ دڵداری کـــــەردم وەعــــــەمـــــوو
هـۆرێـزام وە پا شـــــــێــــــــر باشـکوو

بـەرداشــــــتم ســــپـــــای هـەزار نـەڕە دیـو
لـوام بەو تـەلیـــسم بـە غــــەوغــــا و غــــەریـو

تـایاوام بـەوجـــا ئـەو چوار قـــولـەی قـــاف
رووبـەڕووی تەلیـــسم شـــاه بێ گـــەزاف

نـیـــــشـــــتم وەزەمـین وەڕووی قـین و قـــــار
نـویـســــام کـــــاغـــــەز پەی دێو مـــــوردار

پـادشـــــای تـەلیـــسم ئەی شـــاه ئەکـــوان
مـــەفـــهـــووم بۆ وەنەت شـــای نەڕە دێوان

نوورلعـەین دوخـتـەر شـای جـەهان فـەرمـان
نـامـــــــــزەد مـنـەن ئـەو مـــــــــاه تـابـان

خـــــەڵخـــــاڵ مـــــەلعـــوون خـــــدمـــەتکار مـن
ئـاوەردەن وەی جــــــــا پـەنـاهـەنـدەی تـون

ئـەڵبـــــەتـه خـــــەڵخـــــاڵ وەباڵ بـەســــــتــــــه
مـن ژ تۆ مـــــەتوام وەخـــــوارو خـــــەســــتــــه

نامـــــه دام قـــاســـێـــد بـەرد وەلای ئەکـــوان
تـەلیـــــسم زەڕیـن شـــــــاه ســـــولـەیمـان

کـــــاغـــــــەز وەنده بێ ئـەکـــــوان پـوڕ زوور
وەباڵ بـەســــــتـــــه خـــــەڵخـــــاڵ وەزەروور

کەردەبێ وەتەوق ئاهەن و زەنجیر
چەنی نوورلعەین دێو بێ نەزیر

ئاوەرد پەی بەندە وەعوزرخواهی
وەجەمع دێوان سان سپاهی

من هەرژەو مەکان خەڵخاڵ عەیار
وە مەودای ئەڵماس کەردم پارە پار

خەیلێ نەوازش کەردم وە ئەکوان
خەلعەت دام تەمام دێوان ئەکوان

هۆرگێلام وەجەخت ئامام وەدما
یاوام بە خدمەت شای جەهان فەرما

عەقد بەست پەرێ من شەوق خۆر لێقا
بەندە عەرووسی کەردم نە ئەوجا

بی وە زەمزەمە و باڵ بازی و باز
سەدای زیڵ و بەم ساز دڵنەواز

وەقت عەرووسی جەزیر جادوو
ئاما بەو تەلیسم شاه باشکوو

عەرووسی تەمام مەوقووف کەردم من
چیم وەلای جادوو مەکار پڕ فەن

یەک ماه کامڵ من ژەو تەلیسم بیم
تا کە خان محەمەد یاوا بەو ئێقلیم

واتن خان محەمەد ئامان پەی جادوو
سەیر کەردم کێتاب شێر باشکوو

دیم تەلیسم شکەن خان محەمەد شێرەن
کوشەندەی قاتڵ جادووی جەزیرەن

خان محەمەد بکوشت جادوو وە شمشێر
تەلیسم شکاوا شێران شێرگیر

مەیموونە خاتوون دوخت شای پەری
تەعریف تۆ کەرد حوور ئەنوەری

من شەوق لێقای تۆ داشتم وەسەر
ئامام وەخدمەت سوڵتان کێشوەر

ئیسە ئیلتیجا و ئومێدم ئێدەن
ئومێدێ دارۆم وەتۆم ئومێدەن

تەشریف بفەرمای وەجەمع شاهان
بچیم وەتەلیسم نەبیی سولەیمان

بەندەخانەی وێت بکەری رەوشەن
چەنی عادڵ شا شاهان تەمامەن

نەقولەی سیمی بەندەی کۆی قاف
پەی عەرووسیی من شێر رۆی مەساف

چەند رۆژێ نەوجا قەدەم رەنجەکەر
بەنا وەخاتر ئەی بەندەی کەمتەر

سوڵتان ماچین واتش وەدیدە
من ئیخلاس مەندم ئەی بەرگوزیدە

وەلەفز شیرین قبووڵ کەرد وەنەش
فەرمان ئاوەردن چەند تەخت زەڕکەش

@kurdica

نیشتن وه رووی تەخت تەمام شاهان گشت
عادڵ شای چینی و فەرزەند زۆر مشت

شای پەری و خورشید، شاه جەهانگیر
ئەلیاس و تووفان حەمیدی و وەزیر

سەعید و مەسعوود پادشای حەلەب
شاه قەمەریە ئەسکەندەر لەقەب

گەوهەر تاج وەسەر شای نۆش ئافەرین
مەیموونە خاتوون شەوق خۆر جەمین

خورشید عالەمگیر شەوق بەیزای رۆز
ماه زەڕئەفشان چەنی جەهانسۆز

تەمام ئاوەردن پادشای ماچین
کول نیشتن وەتەخت چون ماه پەروین

تەمامیی شاهان نیشتن وەڕووی تەخت
هەوا داشتن دێو وەتەعجیل و جەخت

دێوان مەکێشان شێران مەساف
وەتاو تەعجیل پەرێ کۆه قاف

مورغ روخ چەنی فەرزەندان وێش
نیا بێن نە تەخت شاه بێ ئەندێش

پەرواز مەکەردن شەقەدان وەباڵ
وەشەوق و شادی وەکەیف و خۆشحاڵ

دوو رۆ وەی دەستوور مەچیان وەراوە
وەکەیف و دڵخوا وەرووی هەواوە

رۆژی ســــێــــیـــــەمین یاوان وەجـــــایێ
یەک جـــەزیرە دین جـــای بـاســـەفـــایێ

گــــولّ رەیاحـــــەین نـارنج و لیـــــمــــۆ
چەشـمــە و مـیـرغـوزار خـۆش ئاب و دڵخـۆ

سـولّـتـان ئـیـبـراهیم پەرسـا ژ فـەرهـەنگ
ئینـە کـــام مــــاوان ئەی دێو ســــەرهـەنگ

عـــەرز کـــەرد جـــەزیرەی شـــای کـــالیکاتە
مـــــەکـــــان زەنگی پڕ کـــــەرامـــــاتە

مــــاوای زەنگیـــیــــان وەی تـەور دیارەن
تەمـــام هـەرچێ هـەن کـــول ئادەمـــخـــوارەن

روخ چـون ئـیــــسم کــــالیکـات شنـەفت
ئاگـــر چـی وەنەش چـون بڵـــێـســـەی نـەفت

کــــێـــشـــــا یەک ئاهێ روخ بـەقــــادار
عـــەرز کـــەرد وەخـــدمـــەت شــاه جــەهـاندار

تـەســــــەدوقت بـام یە ئـەو مـــــەکـــــانـەن
باڵم شکەســتـــەن جـــای زەنگیــیــانـەن

تۆ هـەم مـوعـــەتـەڵ بیت، حـــەمـــیــد و وەزیر
شکـانـن لـوولاق بـاڵ ئەی حــــەقـــیـــــر

تـۆ یـاوای وەداد بـەندەی شــــەرمــــەســــار
بـەندەت نـەجـــات دا ئـەی شــێــر نـامـــدار

شـــــازادە زانـایـە یـە ئـەو مـــــەکـــــانـە
وەزیـر بـەنـایـێ کـــــــــەرد وەبـەهـانـە

بەهانەی بەنای فـــەریب دا پێـــشــــان
ژ دەست زەنگی هۆر کـــــەردن وێشــــان

ژ ئەی جـــەزیرە مــورغ رووی ســـفـــیـــد
هەر چوارشـــان بەرد خـوا کـەرد ئومــیـد

پەروازش مـــەکـــەرد ئەو ژ رووی بەســـیت
تا وێش یاونا وەدەریای مــــــوحـــــــیت

وات خان محـەمـەد شای عالی مێقدار
بایەد زەنگیـــــان بکەریم قــــــەلار

زەنگی قـــەلار کـــەیم وەمـــەودای ئەڵمـــاس
یەکـــتـــەن نەمـــانۆ ژەی قـــەوم نەشناس

وەداوەر کـــەرووم خـــدمـــەت وەئیـــخـــلاس
تا مــســولّمــانان لێـشــان بۆن خـــەلاس

خـــان مـــحـــەمـــەد چەنی حـــەمـــیـــد مـــەلا
دامـــــەن دان وە قـــــەد ئاســــتین وەبالا

کـەردن حـەمـایەل شـمـشـێـر وەگـەردەن
چـەنـی شـــــــــــازادە ڕوو وە را بـەردن

واتش وەیاران شــــــازادە مـــــــاچین
ئێـوە ســـاکـــێن بوون مـــەدارن تەمکین

وێم چەنی حـــــەمــــیــــد وەزیر وەتەنیـــا
مــــەچوون وەدەعـــوای زەنگیی رووســــیـــا

وەخـــتـێ کـــە نەعـــرەی ئەڵاهوئەکــبـــەر
شـنـەفـت وەگـــــــــــۆش یاران یـاوەر

وێتـــان پەرێ ســـەیر دێوان پەرێ جـــەنگ
بـەیون وەتـەعـــجـــیل جـــەنگ ســـیـــازەنگ

ئێـــــــــد واتـن لـوان شـــــێــــــران ژیان
رووکـــەردن وەمـــەکـــان شـــاه زەنگیـــیـــان

یـاوان وەنـەزدیـک شـــــــاه کــــــالـیـکـات
دین دنـیـــــا تـارەن بـەوێـنـەی زوڵـمـــــــات

کـــــالیکات ژ کــــۆ گـــــرتـەبێ قـــــەرار
نـەدەورش جـــــەم بێ زەنگی ســــــەد هـەزار

زەنگیی ئـادەمـــــخـــــوار پـادشـــــای زەنگی
وەقـــتێ شنـاســـان شـــێـــران جـــەنگی

واتـش بـەنـاهـان تـیـــــــــرەی رۆژگـــــــــار
ئـێـــــــوە چـین پـەرێـم بـســـــــــازن تـەلار

ئـینـە هـەفت ســـــــاڵـەن بەڵکە زیـادەنان
ئەســڵـــەن ژ ئێـوە کـەس ناوەرد نـیـشـــان

هـەرچەند کـــە تەمـــام زەنگیی ســـیـــاتـار
مـــــەگـــێـــڵان نەدین نـە قـــەســـر و تـەلار

وێتـــان ژ کـــۆ بین ئـیـــســـتـــە ئامـــانـین
بـواچـون پـەرێـم هـەم خـــــۆش ئامـــــانـین

شـــــازادەی واتـش زەنگیی ئـادەمـــــخـــــوار
تـەیار کـــــەردەنیم هـەم قـــەســـرو تـەلار

* تـا حــــەرام نـەکــــەیت خـــوردەن ئـادەم
ئـەو عـــــــەمـــــــارەتـە نمـەیۆت وەچـەم

هەنی تەرک بکەر زەنگیی ئادەمخوار
تا نیشانت دەیم ئەو قەسر و تەلار

کالیکات شنەفت خرۆشا وەقین
ئەوخۆ بێ دین بی بەدتەر چی ژ دین

سیا بی چون قیر بەدتەر وەشەب
واتش ئەی بەنای هەرزەی بێ ئەدەب

خەیاڵت ئێدەن وێنەی ئەوەڵ جار
من فەریب بدەن ئادەمیی بێ عار

بواچم وەپێت ئوستاد نەقاش
ئیمشەب سەر تۆ بایەد کەم وەئاش

باقی پەی مەزەی شەراب گوڵنار
بکەن وەکەباب زەنگیی ئادەمخوار

هەی کەرد وەیاران زەربەی سیا رەنگ
بگێران پەرێم شێران بێ درەنگ

زەنگیان دەوران دلێران گرتن
هەریەک ژ لایێ هجووم ئاوەردن

سوڵتان ماچین دەست دا وەشمشێر
پێکا وە زانووی دوو زەنگیی دلێر

دەردەم هەردووشان قەڵەم کەرد وەتێغ
ژ کوشتەی زەنگی نەکەردن درێغ

دەست دا وەدەستەی گورز نۆسەد مەن
نیشت وە زەنگیان وێنەی تەهمتەن

حــــەمــــیــــد و وەزیر وەتێغ ســــەمــــســــام
ژ ســــپــــای زەنگی کــــەردن قــــەتڵــــوعــــام

شــــازادە کــــێــــشــــا ئەڵاهوئەکــــبــــەر
ئامــــا نە لەرزە زەمین ســــەرانســــەر

شــــای عــــەبدورەحــــمــــان چەنی جــــەهانگیــر
عــــادڵ شــــا خــــورشــــیــــد، ئەمــــیــــر کــــەبیــر

شنەفتن ســــەدای ئەڵاهوئەکــــبــــەر
واتن وەدێوان تــەمــــامی یەکــــســــەر

بچین وە ئیــــمــــداد دلێــــر مــــاچین
قــــەتڵ و قــــڕ کــــەرین زەنگیــــیــــان لەعین

دێوان وەی تەعــــجــــیل یاوان وەزەنگی
وەلای شــــازادە ســــەرمــــەست جــــەنگی

واتش وە دێوان شــــازادە نامــــدار
نمازوون بەرچۆن یەک زەنگیی مــــوردار

کــــارێ بکەرین وەدار شــــمــــشــــاد
عــــومــــر زەنگیــــیــــان بدەرین وەباد

دێوان شنەفتن ژ شــــازادەی چین
دەست دان وەدەستــەی شمشــاد ســەنگین

نیــــشتن وەزەنگی دێوان ناخــــار
بەنا کــــەردشــــان وەقــــەتڵ و کــــوشــــتــــار

بی وەهەی بگیــــر تاو پێکان وەهەم
دێوان و زەنگی چون زاغ و زەغــــەم

کـــالیکات غـــوڕا وات وەزەنگیــــیـــان
یەکـــســـان هجـــووم دەن وەســـپـــای دێوان

دێوان قـــیـــقـــە دان چون رەعـــد بەهار
مـــەدان وەکـــاپۆڵ زەنگیی ئادەمـــخـــوار

شـــــازادەی مـــــاچین دەست وەتێغ تیـــز
وست وەزەنگیـــیـــان شـــوور رەســـتـــاخـــیـــز

وەهەرکـــــەس مـــــەدا دلێـــــر نامـــــدار
دوو پارە مـــەکـــەرد بە وێنەی خـــیـــــار

حـــــەمـــــیـــــد و وەزیر ژ داخ دەروون
ســـەداشـــان مـــەچیـــا وە گـــێـــژ گـــەردوون

وەحـــــەربەی بێ رەحم ئەڵمــــاس ئابدار
کـــەردن قـــەتڵ و عـــام زەنگیی ئادەمـــخـــوار

ژەو ســـەدای غـــوڕش فـــەرهـەنگ ســـەرهـەنگ
مـــەنیـــشت نەڕووی تاق چەرخ مـــینا رەنگ

زیڕەی زەنگیـــیـــان بریقـــەی شـــمـــشـــیـــر
نرکـــــەی شـــــازادە نەعـــــرەتەی وەزیر

نەعـــرەی نەڕە دێو تەقـــەی دار شـــمـــشـــاد
هـەی بزەن بزەن زەنگیـــی بەد نێـــــژاد

غـــــەرەز چێش واچوون شـــــازادەی چینی
زەنگی تەمـــام کـــەرد وەحـــەربەی پڕقـــینی

ریشـــــەی زەنگیـــــیـــــان ئەورۆ دا وەباد
چون رەزم گـــەڕا شـــیـــــرین و فـــــەرهاد

کـــــالیـکـات دیـا زەنـگـیـی بـی قـــــــەلار
ژ تـەرس گـــیـــانـش روو کـــەرد وەفـــێــرار

فـــەرهـەنـگ دیـا دیـش شـــای ئـادەمـــخـــوار
دەست دا وەشـــمـــشـــاد سـەخـت ناهـەمـــوار

پـــڕتـــاف بـــاد فــــــــــــەرهـــەنـگ پـــڕ قـــین
وێش رەســـــان وەشـــــاه کــــالیکات زەمـین

پێکا وەکـــەلـەش شـــمـــشـــاد ســـەنگین
وەسـڵ مـــەیدان کـــەرد وەحـــەربـەی پڕقـین

گـــیـــانـش وەمـــالـیـک دۆزەخ تـەلـیـسـم کـــەرد
رۆح پـەلیـــدش وەجـــەحـــیـم ســـپـــــەرد

عـــەیـال و ئـەتـفـــال زەنگیی ئـادەمـــخـــوار
قــــەتـڵ و قـــڕ کــــەردن دێـوان مــــوردار

زەن و خـــــورد و تـوفـڵ، رێـز و هـەم هـەراش
وەزەرب شـــمـــشـــاد گـشت کـــەردن پـەراش

ریشـــــەی زەنـگـیـــــیـــــان دان وەدەم تـیـغ
وە زەرب شـــمـــشـــاد هـۆر کـــەندەن ژ بـیـخ

شـــــازادەی مـــــاچـین فـــەرمـــــا وە دێـوان
پـەرێـم بـاوەران گـــــــــەلـەی فـــــــــەراوان

ژ گـــاو گـــووســـــفـــــەند ژ بـوز و ژ مـــیـش
چـەنـی مـــادەگـــاو هـەم چـەنـی گـــاومــیـش

بـچـین بـاوەرین رەهـا کــــــەیـن نـەیـجـــــــا
پـەرێ زەخـــــــیــــــــرەی روخ بـا وەفـــــــا

چـەنـد هــەزار دێـوان هــەریــەک نــەلایــێ
هــەریــەک رووکـــــەردن وەیــەک مــــــەئوایێ

هەرچـەند تـەن روو کــەرد وەیـەک مــەحـــاڵێ
ئـاوەرد حـــــەیوان گــــوشـت حـــــەراڵێ

فـــەرمـــا رەها دان وەچـەشـــمـــە ســـاران
پـەرێ زەحـــــمـــــەتـان روخ و فــــەرزەنـدان

واتـش ئـەری روخ وەفـــــــــاو بـەیـنـەتـدار
مـەنـزڵ کـەر نـەتۆی چەشـــمـــە و مـورغــزار

ئەی گـاو و گـووسـفـەنـد من بەخـشـام وەتۆ
پـەرێ خـــــەرج شـــام فـــــەرزەنـدان تـۆ

خــەیلێ چەنـی من کـێـشـانی زەحـــمــەت
ئـێـــد بەرات تـۆ هـەم ئـێـــدەن خـــەلـعـــەت

روخ بـۆسـا رووی خــاک سـولـتــان ســەریر
دۆعـا و ســـەنا وات وەشــای جـەهـانگیـر

هـەرتا کـــە زینـدەی رووی ســـەربـیـســـاتم
عـــــەبـد دورنـەگـــــۆش حـــــازر ژ لاتم

نـەوجـــا مــــــەنزڵ کـــــەرد روخ بـێ نـەزیر
چەنـی فـــــەرزەنـدان روخ بـا تـەدبـیـــــر

شـــــازادەی چینـی دێوان مـــــەســـــاف
ئـامـــان وەدیـدار ئـەمـــیـــر کــۆی قـــاف

شـــەرح گـــوزارش زەنگیی ئـادەمـــخـــوار
عــەرز کــەرد وەخـــدمــەت ئەمــیـــر ســالار

ئەمیر ئافەرین کەرد وەشاھ چین
واتش بفەرما نوور دیدە و دین

گشت نیشتن وەتەخت تەمامیی شاھان
پەرێ ئەو تەلیسم شاھ سولەیمان

چەند شەبانە رۆژ شێران مەساف
یاوان وەتەلیسم زەڕین کۆی قاف

جەھان فەرما وات پەرێ ئیستێقباڵ
چەند تەعاروفات شاھ پڕ کەماڵ

ئیستێقبال کەردن شازادەی ماچین
بەردن وەتەلیسم........... سەنگین

یەعنی کە تەلیسم نەبیی سولەیمان
ئاراستە کەردن تالار و ئەیوان

نوورلعەین چەنی پەرییان پەریزاد
ئامان وەخدمەت زەڕتاج وەدڵشاد

بۆسان دەست و پای دوخت شای پەری
چەنی شای خورشید بالا عەرعەی

نوورلعەین دەردەم بۆسا دەست شا
بۆساشان دوو عەین نازداران یەک جا

تەمام نازاران شەوق لیک خوەر
بەرد وەتۆی تەلیسم ئەو ماھ ئەنوەر

نیشتن وەتۆی قەسر تەمام زەڕنیگار
خدمەت مەکەردش ئەو شۆخ نازدار

تایبەت ترین تەکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

ئەمــیــر کــۆی قــاف ســوڵـتــان مــاچین
شـــــاهـان شــــــازادە، وەزیر گــــــوزین

داخڵ کـــەرد نەتۆی قـــەســـر ســـولەیمان
وەشـــادی و زەوق کـــەردن زەڕئەفـــشـــان

قـــــــەرار دان نـەڕووی تـەخـت زەڕنـیـگـار
پـایـەنداز کـــەردن گـــەوهـەر بە خـــەروار

بـەزمێ بـەرپا کـــەرد ئـەو عـــالی نـەســـەب
پـەرێ شــــــازادە کـــــەیـانـی لـەقــــــەب

وە عـــیش و عـــوشـــرەت ئـەورۆ تا ئێـــوار
بەزەمـــزەمـــەی خـاس سـاز و مـۆسـیـقـار

ئەو شـــەب وەشــادی کــەردن ئـیـســراحــەت
ژ خـــەســـتـــەگـــیی را بکـەردن راحـــەت

ژ خـــواب هـۆرێزان شـــێـــران مـــەســـاف
شــاهـان ســـەرانســـەر هـەم ئـەمـیـر قــاف

فـــــەرمـــا وەدێوان ئەمـــــیـــرکـــەبـیـــر
خــەبـەردار کــەردن شــێــران شــێــرگــیـر

تـەمـــام بوزورگـــان هـەم شـــاهـان قـــاف
حـــــازر بکـەران بێ غـــــەدرو خـــــەلاف

دێوان وەتـەعـــجـــیل چـەنی پـەرییـــــان
تـەنووره زەنـان چـین وەئـاســــــمــــــان

هـەریەک روو کـــەردن وەیـەک قـــولەی قـــاف
ســەحــەســاب کـەردن شــێـران مـەســاف

هـەرچەند پادشـــا و ئەمـــیـــر قـــاف بی
هەرچەند ساحـێب تێپ رۆز مـەسـاف بی

خـــــەبەردار کـــەردن پـەرێ عـــــەرووسی
* حـازر بوون بەوجـا بە (سـەند و رووسی)

ئـەمـــا نەخـــدمـــەت ســولْـتـــان مـــاچـین
روخ مـــالاّ وەخـــاک ســـیـــای ســـەرزەمـین

عەرز کـەرد فێدات بام ئیدەن ئێستیدعام
ئومـــێـــدەوارم شــــەهنشـــای رۆی عـــام

فـــــەرمـــایش فـــەرمـــا وەزیر نـامـــدار
پەی مـەشعەڵچییان ئەو بۆت وەسەرکار

ئێـــخـــتـــیـــار بە ئەو مـــەشـــعـــەڵ و چراغ
پەی ئاتەشـبـازی شـێـر خـۆش دەمــاغ

شـــــازادە فــــــەرمـــــا دەردەم بە وەزیر
باوەرۆ وەجـــا گـــوفـــتـــار ئـەمـــیـــر

خـــان مـــحـــەمـــەد فـــەرمـــا تەلیسم زەڕین
کــــەردن وەفــــیـــردەوس بەهەشت بەرین

چەند هەزار مـــەشـــعـــەڵ ئـەسـپـاب چراغ
پـەی ئاتەشــبـــازیی شــێــر بەرز دەمـــاغ

چەند هەزار رەنگ ئـەسـپــاب ئاتەش
تـەیار کـــەرد دەردەم تـەمـــام مـــونەقـــەش

شــــەمـــــدانان خــــاس تەمــــام ژ تـەلاّ
ژ نـوقـــرە و بلوور گـــشت مـــەدان جـــەلا

چنین وەمـــەجلیس شـــەمع رەنگاوڕەنگ
مـەجلیس بی وە رەنگ بوتخـانەی فـەرەنگ

ئاڕاســـتـــە کـــەردن تاق ســـولەیمان
مـــەرەقـــســـان وەرەقس تەمـــام پەرییـــان

موترێب و رەقـاس شـەیدای مـەی پەرەست
ئامـــان وەمـــەجلیس رەنگ زەڕ وەدەست

چەند هـەزار پەری مـــەشـــغـــووڵ وەبازی
مـــەژەندن نەوای ســـاز مـــەجـــازی

مـەیموونە خـاتوون شـای نۆش ئافـەرین
خورشـید عـاڵەمگیر خاسـتەر ژ شـیرین

جـەهانسـووز چەنی مـاه زەڕ ئەفـشـان
باقـیی حـۆرییـان خـورشـید ڕەخـشـان

بین وەمـــەشـــاتەی مـــاه نوورلعـــەین
جـــەلا دان وەنەش وێنەی حـــوورلعـــەین

یا شـێـوەی شـیـرین هومـەیلای چل گـیس
یا کـــە بەوێنەی شـــاه فـــەرەنگیس

چون شکڵ و شـێـوەی لەیلێ عـەرەب مـاڵ
چون تورک ئەندام بەدیعـــولجـــەمـــاڵ

شـۆخ خـەرامـان غـەمـزەی قـەمـەرناز
شـیرینیی شـیرین شـای شـەکـەرین راز

زولەیخـای مـیـسـری گـوڵئـەندام چین
مـــاه زەڕئەفـــشـــان بی خـــەمین

وێنەی گـــەوهـەرتـاج نـۆش ئـافــــەرین بـی
مـــاه جـــەهانســـووز جـــەلاش بەری بـی

زەڕەی خورشیدیی ژلاش شـای شۆخ شەنگ داشت
شـێـوەی عـاڵەمگیـر دوخت فـەرەنگ داشت

غـــەرەز چێش واچوون من ژحـــوورلعـــەین
بێـــزنا بازارِ مــــەحـــبــــووبان چین

ئـەورۆ ســـەرتاپاش جـــەلادان وەجـــەخت
وەچەند عـــێـــزوناز نیـــاشـــان وەتەخت

ســوڵتـان ئیـبـراهیم شـێـر رۆی مـەسـاف
فــەرمـــا وە شـــاهان ئـەمـیـر كـۆی قـاف

بـەردن وەپـەردەی حـــۆر بێ قــــســـــوور
دەست وست وەگـەردەن هـەم چەنی ئەوحـوور

وەپەنجـــەی بێ عـــەیب شــمـــشــادی بلوور
بـورقــــــە ژ ســــــوورەت هـەوادا ژ دوور

نـە شـــەوق شـــوعلـەی شـــەمس باڵ زەڕین
مـــــەدهـۆش و مـــات بی دڵەی ئـاگـــــرین

دەم نیـــا وەتۆی ســـەرچـەشـــمـــەی زەمــزەم
مــەپێـــچـــیـــان وەهـەم دەست وەبـان مـــەم

كـێـشـــا وە ئـاغـۆش ئـەوحـۆریی بێ عـــەیب
شـــاد بین وەدیدار شـــوكـــــرانەی لارەیب

كـــەردن مـــەزاقـــان وەمـــەتڵـــەب یاوان
ئـەوشـــەو تا وە ســـوب ســـەوڵ ســـەراوان

سوب کە رەوشەن بی کێشا لیک خوەر
لوا وەحەمام ئەمیر سەروەر

ئاما وەبیروون نیشت وەتەخت زەڕ
موبارەک واتن شاهان سەروەر

ئیبراهیم بۆسا دوو دیدەی ئەمیر
واتش موبارەک شاه بێ نەزیر

خەلعەت کەرد ئەمیر شێر رۆی مەساف
بێ وە زەمزەمە تەلیسم کۆی قاف

رۆزان وەعەشرەت وەشەوق و شادی
سەدای خۆشخوانان مەچیا بە وادی

تا وەعدەی چل رۆز شێر مەست مەی
وەدەستوور پێش کەیانان کەی

بەعد چل رۆز شێر رۆی مەساف
روخسەت ستانا ژ ئەمیر قاف

مەرەخەس فەرمای بەندەی کەمتەر
بچیم پەرێ چین ئەی شاه سەوەر

ئەمیر چەند توحفەی لایەق شا داشت
تەمام شاهان بە وێنەش نەداشت

ئاوەرد وەخدمەت سوڵتان ماچین
پێشکەش کەرد وەشاه ئەمیر گوزین

چەند گەنج و گەوهەر چەند زەڕ و زیوەر
بەخشا وەشاهان ئەمیر سەروەر

خەیلێ تەعاروف کەرد میر نکوو بەخەت
تەمام شاهان نیشتن وە رووی تەخت

بایەخ ترین بنکەی کتێبی کوردی
@kurdica

ســـوڵتـــان مـــاچین شـــازادەی ســـەروەر
نازەنیـــیـــان گـــشت شـــەوق بەیزای خـــوەر

لـوان وەتـۆی تـەخـت وەشـــــەوق دڵـخـــــوا
دێـــوان هـــۆرداشـــتن راهـــی بـــین وەرا

شـــای جـــەهان فـــەرمـــا ئەمـــیـــر گـــوزین
کـــەردن بەدەرقـــەی ســـوڵتـــان مـــاچین

نـوورلـعـــــەین چەنـی پەرییـــان تـەمـــــام
بەدەرقـــــــە کـــــەردن حـــــۆران ئـەیام

تاچەند مـــەنزڵێ شـــای جـــەهان فـــەرمـــا
مـــامـــا وەخـــدمـــەت شـــای جـــەهان کـــولا

تـا یاوان شـــاهان گـــشـت وەشـــار چین
جـــەمـــعـــەن ســـاکـــێن بـین وەتەخت زەڕین

چەند شـــەبانە رۆز شـــەوق و شـــادی بـی
قـــیـــقـــەی دەمـــاغـــان زەوق زیادی بـی

ســـــوڵتـــــان مـــــاچین نەڕووی تـەخت زەڕ
وێنەی کـەیخـوسـرەو جـقـــەی زەڕ نەســـەر

ســـەر وە جـــقـــەی تـاج تەڵای خـــاقـــانـی
مـــەست لایەعـــقـــێل شـــاه کـــەیانـی

هەفت ئیـــقلیم شـــاهان نەخـــدمـــەتش بین
چەم وەرای ئەلـتـــاف مـــوحـــیـــبـــەتش بین

حـەڵقـەی غـولامـیش کـەردە بێن وەگـۆش
ژ رای مـــوحـــیـــبـــەت ســـوڵتـــان لەعل پۆش

ڕۆییێ نیـــشـــتـــە بێ ســـوڵتـــان نامـــدار
ئامـــان وەخـــدمـــەت شـــاهـان وەیەک جـــار

شـــاهـان تـەمـــامـی وەمـــەدح و ســـەنا
واتـن وەخـــــدمـــــەت پـوور عـــادڵ شـــا

واتـن تـا مـــــــاهـی نـەزیر ســــــەور بـۆ
حـــوکم تـۆ وەبان هـەفت ئێـــقـلیم بەور بـۆ

هـەتا کـــە قـــەمـــەر نەڕووی ســـەمـــا بـۆ
مـــدام پاتەخـــتـــیی شـــاهیت بـەرپا بـۆ

هەرتـا ئـیـســرافـیل دەم بنیـوۆت وەســوور
دۆســـتـــانت شـــاد بان دوژمنانت کـــوور

ئـەمـــر مـــەرەخـــەس بکەرە ئـەی شـــا
تـا بچـــیم پـەی زەید مـــەکـــان و مـــەئـوا

شـــازادە فـــەرمـــا دەردەم وەگـــەنجـــوور
خـــــەزانـەی شـــاهـی بـاوەر وەحـــــوزوور

یـەک یـەک خـــەلعـــەت دا پادشـــاهان گـــشت
ئـەنعـــام دا تـەمـــام شـــازادەی زۆر مـــشت

حـــەمـــیـــد مـــەلا شـــاه جـــەهانگیـــر
بـۆســـان دەست و پای شـــازادەی ســـەریـر

جـــەهانســــووز بـەردن وەتـوی کـــەژاوە
وەتـاوو تـەعـــــجـــــیـل لـوان وەراوە

همـەتخـواهـی کـەرد شـەیدای شـوور عـەشق
وەدڵ خـــــەمـــــینی لـوا وە دەمـــــشـق

قـــەمـــەری یانـێ ئـەسکـەندەر ....
بۆســا دەست و پاش خـەلعـەت کـەرد نـەوەر

ئـێنعـــامش بار کـەرد هـیـمـەت ســتـانا
پـەی قـــــەمـــــەریـە راهـی بـی وەرا

پادشـــای ئەلیـــاس ئەو شـــاه خـــەتا
خـــەلعـــەتش پۆشـــا بارخـــانەی مـــەتا

لوا بێ مـــــەدار پەی شـــــار خـــــەتا
بەوخـــەلعـــەت خـــاس راهـی بی وەرا

شـازادەی مـیـسـری هەم مـەلیک تووفـان
پۆشـــا وەبەدەن خـــەلعـــەت گـــران

بۆسـا دەست و پای سـولْتـان مـاچین
راهـی بی وەجـەخت شـازادەی گـوزین

جـەواهـێر خـاس توحـفـەی شـازادە
بارکـەردن دەرسـات سـپـاش ئامـادە

* ((سـەعیـد) و (مـەسـعوود) هـۆرێزان وەپا
پۆشـان وەبەدەن خـەلعـەت زیبـا)

بارگـیـری کـەردن گـەنج و گـەوهـەر
روو نیـان وەرا پەی ولات و شـەهـر

بۆسـان دەست و پای عـەزیز عـادڵ
وەسـپـای وێشـان مـەنزڵ وەمـەنزڵ

شـای ئەنتـاکـیـە هـۆرێزا وەجـەخت
ئەویش هـەم پۆشـا خـەلعـەت نەخت

ئەنعـام سـولْتـان بارکـەرد وەتەعـجـیل
سـپـاش سـوار بی هەر وەقـاڵ و قـیل

بۆسـا دوو دیدەی سـولْتـان مـاچین
رەوانـەی را بی پادشـای گـوزین

ئیـمـجـار هۆرێزا ئەمـیر کـۆی قـاف
بۆسـا دوو دیدەی ڕۆی مـەسـاف

ســـــەرتا پا خـــــەلعـــــەت زەڕی زەڕتار پــوو
پـۆشــــا کـــــەرد نـەوەر ئـەمـــــیـــــر نـیکـوو

چـەنـی ســــــپـــــــای وێش راهــی بـی وەرا
هـیـــمـــــەت ســـتـــانـا وە شـــەوق و ....

نـوورلـعـــــەیـن کـــــەردشــــــان خــــــەلـعـــــەت
چـەنـی پێــشـکـەشـــان ئـەو حـــۆری تـەلعـــەت

وەعـــــوزرخــــواهـی چـەنـد جـــۆر شــــازادە
بـەدەرقـــــــەشــــــان کـــــــەرد ئـەو پـەریـزادە

پـادشـــای پـەری شـــای عـــەبدورەحـــمـــان
چـەنی ســـپــای وێش پـەرێ گـــوڵـســـتـــان

فـــەرهـەنـگ نە خـــدمـــەت ســـوڵـتـــان مـــاچـین
کـــەمـــــەر نە خـــدمـــــەت بـەســـتـش وەیـەقـین

هـــەر وەقـت مـــوشـکێـــڵێ پـەرێ شــــا روو دا
پـەرێ ئـیــــخـــــبـــــارات حــــازر نە هــەر جــــا

ئـێـــلاش وات بۆســـا دوو دیـدەی ســــوڵـتـــان
وەتـاوو تـەعـــــجـــیـل پـەرێ گـــوڵـســـــتـــــان

تـەمـــــامـــــیـی شــــاهـان بـادە پـەرەســـــتــــان
پـەی شـــار وێشــان تـەمـــام ســـەرمـــەســـتـــان

راهـی بـین وەجـــەخـت کـــەس نەمـــەنـد وەجــــا
خـــــان مـــــحــــــەمـــــەد وەزیـر تـەڵەب نمـانـا

ئـامـــا وەحـــوزوور خـــان مـــحـــەمـــەد وەزیر
تـەعـــزیم بـەرد وەخـــاک ســـوڵـتـــان ســــەریر

دەســت وەســـــــیـنـەوە مـــــدرا بـەرانـبــــــەر
نـیـشــــان جـــاگــەش نەڕووی کـــورســـیی زەڕ

حـوکم عــەداڵەت فــەرەنگ بەخــشــا پێش
نـویـســــا رەقـــــەم بــەبر بـێ ئـەنـدێش

کــــەردش وەنـایب مـــاه عـــاڵەمگیـــر
بی وەپادشــا خــان مــحـــەمــەد وەزیر

هـەرکـەس کـە خـدمـەت کـەردش وەئیـخـلاس
ژ هـەردوو دنـیــا نـیـــیـــەن بـاز خــــواس

پاداش خـــدمــــەت ســــوڵـتـــان چـین بی
خـان مـحـەمـەد وەزیر سـاحـێب تەمکین بی

پاداش خـــــدمـــــەت رەبو لعـــــالـەمین
پێش مـــەدۆ فــــیــــردەوس بـەهـەشـت بەرین

وادەی ســــــــــــەڵـواتـەن یـاوەران یـار
پەی لوتف کـــەرەم شـــای بوراق ســـوار

چونکە خــان مــحـــەمـــەد نمەک شناس بی
شـاهـی شـەئنش بی پەی شـاهـی خـاس بی

ســەد هـەزار ســوار تورک جـەوشـەن پۆش
ســەد هـەزار کـەنیـز شـەیدای دورِ نەگـۆش

چەند هـەزار ســەندووق پرِ ژ جــەواهـێــر
بـەخـــشــــا بەوەزیر چون ســەنگ باهـێـــر

چەند هـەزار ئوشــتــور زاغــەی چەم سـیـا
چەند خـــەیمەی ئەتـڵـــەس زەرِبافت زیبــا

وەزیر زەرِئەفـــشـــان نیــاش وەتۆی تەخت
هـیـــمـــەتخــواهـی کــەرد راهـی بی وەجـەخت

ئەوبی وەنـایب شـــەیدای شـــۆخ شـــەنگ
بـی وەپـادشـــــای تەمـــــامـــــیـی فـــــەرەنگ

نایابترین تۆڕەکانی کتێبی کوردی
کوردیکا
@kurdica

هـەرســـاڵ مـــاڵیـــات وێش مـــاوەرد وەچـین
پـەرێ مـــەخـــارێج شـــای حـــۆری جـــەمـین

عـادڵ شـــای مــاچـین نەگــۆشــەی خــەڵوەت
ســـــوکنا بی پەرێ زێکر و عـــــیـــبـــادەت

تـاج زەڕنیگار بەخـــشـــا وەفـــەرزەند
مـەشـغـووڵ بی وەزێکر یەکـتـای خـواوەند

شــادیی شـــوکـــرانەی هەق مـــەکـــەرد دایم
پەی فــەرزەند شـێــر ســوڵتــان ئـیـبـراهـیم

...... هـان ئـیـــــقـلـیم پەرێ دێو قـــــاف
نەحــوکم فـــەرمـان شـــێــر رۆی مـــەســاف

هـەرســـاڵ بەوادەی عــــەید ســــوڵتـــانی
مـــامـــان وەخـــدمـــەت ســاحـــێـبـقـــێـرانی

هـەدیە و تـوحـــفـــەجـــات مـــاوەردن وەچـین
ئەنعـام دا پـێــشـــان شـــای ســاحــێب نگین

مـــەکـــەردن شـــادی عـــەیش زەمـــانە
بەعـــد ئەز مـــودەتێ مـــەچـیـــان وە ......

فــەرمـان دا سێ قـەسـر عـەمـارەت خـاس
پـــــــەرێ نـــــــازداران...................

ســـازان وەتەعـــجـــیـل ئوســـتـــادان چین
پـــەرێ ســـێ نـــازار.........................

خـورشـیـد خـاتوون، شـای نۆش ئافـەرین
هـــــەریـــــەک چـــین وەنـــاو ....

هەریەک سەد غولام گورجی کەمەر زەڕ

بەخشا وەپێشان ....

هەر عەمارەتێ شەوان تاوەرۆ

سەدای بەزم رەزم ....

سوڵتان ماچین هەر شەو نەیەک جا

مەکەردش ....

چەند لاپەڕەیەکی نوسخەی دووەمیش نەماوە و، ئەوەیش کە ماوە بە جوانی ناخوێنرێنەوە و لە کۆتاییدا ئاوا نووسراوە: (.... شازادە ئیبراهیم بەختی حەقیر کەربەلایی محەمەد سەلیمی کولیایی .... چشم عەباس سهرابی دەر یوم پێنجشەمبەی ٢٥ ج ٢) کە بە داخەوە مێژووەکەشی بەتەواوی نەماوە و منیش لەوەی زیاتر سەرم لێی دەرنەکرد تا بزانم مەبەستی چییە؟ تەنیا ئەوەندەی نەبێ وابزانم (٢٥ جمادی الثانی) بێت کە ساڵەکەی نەنووسراوە، ئەوەیش نیشانەی ئەوەیە ئەو سەردەمە هێشتا نووسینی مێژووی کۆچی لە ئارادا بووە، تەنیا ئەوەندەم لەو نوسخەیە بۆ روون بووەوە.

محەمەد رەشیدی ئەمینی

وێنەی نوسخەی یەکەم

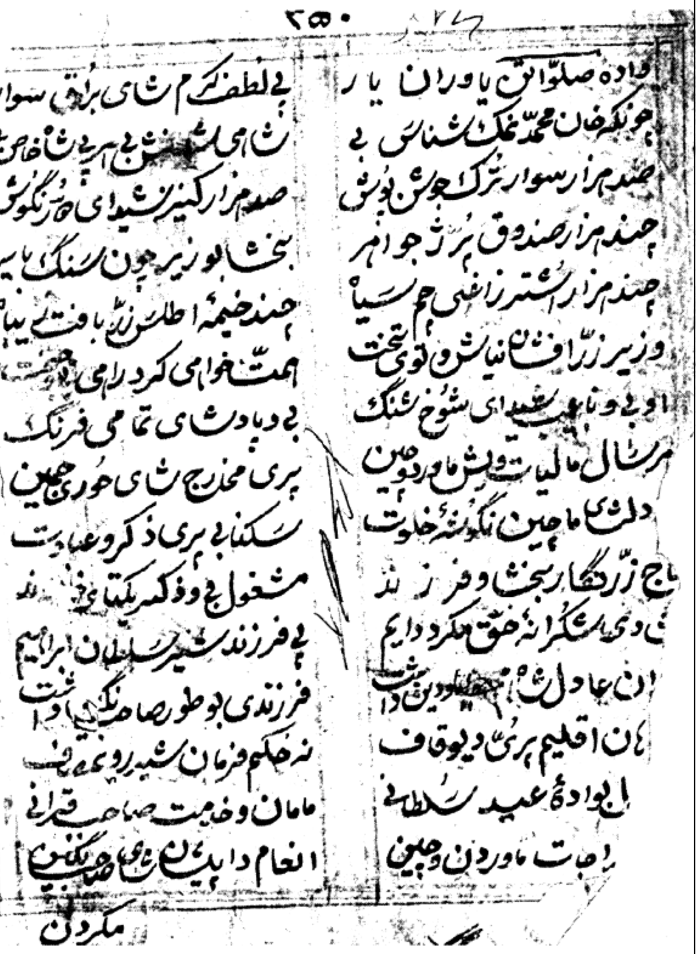

٢٥٠ ٤٧

وادە صلواتی یاوران یار
چونکە خان محمد نمک شناس بێ
صد هزار سوار ترک جوشن پوش
چند هزار صندوق پر ز جواهر
چند هزار اشتر زانفی هم سیا
وزیر زراف نیاش و توی تخت
او بێ و نایب شیدای شوخ شنگ
هر سال مالیات ویش ماورد و چین
دلش ماچین نگوشە خلوت
تاج زرنگار بخشا و فرزند
… دی شکرانە حق مکرد دایم
… ن عادل شاه … دین دا
… ن اقلیم پری دیو قاف
… بوادە عید سلطانی
… جات ماوردن و چین

بە لطف کرم شای براق سوار
شاهی … بێ … شاه خاص …
صد هزار کنیز شیدای … زنگوش
بخشا بو زیر چون سنگ باسیر
چند خیمە اطلس زر بافت بیا
همت خواهی کرد راهی …
بە دو پادشای تمامی فرنگ
پری مخارج شای حوری چین
شکنا بێ پری ذکر و عبادت
مشغول بێ و ذکر یکتای …
بە فرزند شیر سلطان ابراهیم
فرزندی بو طور صاحب نگین …
نە حکم فرمان شیر …
ماهان و خدمت صاحب قرانی
انعام داپێشان …
مکردن

وێنەی نوسخەی دووەم

پێڕست

سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین. محەمەد رەشید ئەمینی 5

چیرۆکە شیعری سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین 49

بەڕێکەوتنی شازادە و حەمید و وەزیر بەرەو دەمشق 63

رۆیشتنی سوڵتان ئیبراهیم بۆ بارەگای نۆش ئافەرین 73

لە خەو هەستانی نۆش ئافەرین و خۆڕازاندنەوەی خۆی 84

هاتنی شازادە بۆ لای نۆش ئافەرین بۆ جاری چوارەم 88

لە خەو هەستانی نۆش ئافەرین و وتووێژکردنی لەگەڵ دایەنەکەیدا 91

هاتنی شازادە بۆلای نۆش ئافەرین 93

وتووێژکردنی مەلیک محەمەد لەگەڵ وەزیردا 94

هاتنی شازادە بۆلای نۆش ئافەرین و سەرەڕێ لێگرتنی لەلایەن مەلیک محەمەدەوە ... 102

بێ هۆشبوونی سوڵتان ئیبراهیم و هاتنی نۆش ئافەرین بۆ رزگارکردنی 109

پەیدابوونی ئەفراسیاو و شەڕکردنی لەگەڵ نۆش ئافەریندا 112

گەیشتنی هەواڵی کوژرانی وەزیر و ئەفراسیاو بە جیهانگیر شا 117

ڕۆیشتنی نۆش ئافەرین بۆ سەر سەرچاوەی نۆش و بردنی (عەلقەم)ی دێو 122

هاتنی عەلقەمی دێو و بردنی نۆش ئافەرین 124

فڕاندنی نۆش ئافەرین بەدەستی عەلقەم دێو و بەندکرنی لە کۆشکی سولەیمان 127

هێنانی فەیازی عابێد بۆلای شا بۆ راوێژکردن لەبارەی نۆش ئافەرینەوە 131

رۆیشتنی شازادە لەگەڵ جەهانگیرشا بۆ لای عابێد 139

ڕۆشتنی سوڵتان ئیبراهیم بەرەو کۆشکی سولەیمان 144

پاڕانەوەی شازادە لە دەرگای خوای گەورە 148

ڕۆشتنی سوڵتان ئیبراهیم بۆ کۆشکی سولەیمان و شەڕکردنی لەگەڵ عەلقەم دێو 164

بردنی نۆش ئافەرین بۆ گوڵزار و رەوزەی دڵگوشا لەلایەن زەلغەم و دەلغەمەوە 173

ئاگاداربوونی شازادە لە ونبوونی نۆش ئافەرین 175

@kurdica

زەلغەم نۆش ئافەرین دەبا بۆ تەلیسمی زەنگوڵە لەلای (ئارایش)ی دێو 183
ئاگاداربوونی سوڵتان ئیبراهیم لە ونبوونی نۆش ئافەرین 189
پاڕانەوەی سوڵتان ئیبراهیم لە دەرگای خوای گەورە 200
زەلغەم نۆش ئافەرین دەبا بۆ چیای زەرغام 208
گەیشتنی مەیموونە خاتوون بە ماڵی باوکی 210
بردنی نۆش ئافەرین لەلایەن زەلغەمەوە 213
رزگارکردنی نۆش ئافەرین و بێچووی روخ لەلایەن مەیموونە خاتوونەوە 216
دەرمانداوکردنی سوڵتان ئیبراهیم و ڕفاندنی نۆش ئافەرین لەلایەن سەلیمەوە 227
ئاگاداربوونی یاران لەحاڵی شازادە و هاتنی روخ 228
بچینە سەروەختی ئەمیر سەلیم و نۆش ئافەرینەوە 234
گەیشتنی مورغ و پاشماوەی رووداوەکە 236
گەیشتنی شازادە بە وڵاتی حەلەب و ئاخاوتنی لەگەڵ مەلیک بەهمەندا 239
گەیشتنی مەلیک بەهمەن بە شازادە و هەڵگیرسانی شەڕی شەوانە 239
جیابوونەوەی یاران لەیەک و دەرچوون لە مەیدانی شەڕ 242
پاڕانەوەی شازادە و نۆش ئافەرین لە دەرگای خوای گەورە 243
هاتنی ماهی زەڕئەفشان کچی پاشای ئەنتاکیە بۆ باغ و دیتنی خان محەمەد 246
گەیشتنی شازادە بە شاری حەڵەب و رزگارکردنی بەهمەن شا 254
هێرشی ئەلیاس و مەلیک توفان بۆسەر شازادە بەمەبەستی بردنی نۆش ئافەرین 256
هەستکردنی خان محەمەد لە پیلانەکە و کەمتەرخەمیی شازادە 258
بەسەرهاتی گیرانی حەمیدی مەلاح 260
لە هۆشچوونی شازادە و کۆتکردنی 261
پاش ئەو رووداوە نۆش ئافەرین و ماە زەڕئەفشان بەو بەسەرهاتەیان زانی 264
ڕزگارکردنی شای فەرەنگ لەلایەن شازادەوە 268
مەیموونە خاتوون ئاواتی دیداری شازادە دەخوازێ و دایە بەڕێ دەکا بۆ 286
دڵتەنگبوونی خاتوونەی پەری لە دواکەوتنی دایە و هاتنی بۆ باخی خورشید و 289
میوانیکردنی خورشید، شازادە و یارانی و نۆش ئافەرین و خاتوونەی پەری 300
ئیزن خواستنی شازادە لە خورشیدی عاڵەمگیر 308
ماڵاوایی شازادە لە خورشیدی عاڵەمگیر 314

راوێژکردنی وەزیران و نامە نووسین بۆ کیانووش و هاتنی بۆ شەڕی خورشید 318
گەیشتنی مەیموونە خاتوون بە وڵاتی فەرەنگ و دیتنی ڕەوشی شازادە و..................... 328
شازادە هەواڵی چۆنیەتیی شەڕ لەگەڵ کیانۆش، لە خورشیدی عالەم دەپرسێ 328
سەعید و مەسعوود بە لەشکرەوە ڕێ لە شازادە دەگرن 332
پێکدادانی خان محەمەد لەگەڵ لەشکری سەعید و مەسعوود 333
پاڕانەوەی خان محەمەد و نۆش ئافەرین لە دەرگای خوای گەورە 335
سوڵتان ئیبراهیم، سەعید دەکاتە پاشا و بەرەو دەمشق وەڕێ دەکەوێ 344
ڕۆیشتنی جەهانگیر شا بۆ دیتنی ماه زەڕ ئەفشان و نۆش ئافەرین 350
چوونی شا و شازادە بۆ لای فەیازی عابێد و مارەبڕینی نۆش ئافەرین بۆ شازادە 357
ئامادەکردنی ڕێوڕەسمی زەماوەند لەلایەن جەهانگیر شاوە و هاتنی مەیموونە 360
هێنانی جەهانسۆز بۆ حەمیدی مەلاح 364
هەوڵی کوشتنی شازادە گوڵفام لەلایەن زەڕفامەوە 375
زەماوەندکردنی شازادە و بانگهێشتنی پاشاو سەرداران 385
ڕۆیشتنی مەیموونە خاتوون لەگەڵ هەندێ لە پەرییان بۆ لای فەیازی عابێد 392